Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Passionarius Galeni

https://hdl.handle.net/1874/334120

gerestaureerd voorjaar 1987
zie: Map restauraties

Werboldus Ouersteghe
in medicinis professor

Nunc hic liber est cartusiensium prope Traiectum

Hs.
4 H 17

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No. 349

687 *(Eccl. 349, antea 291r.) Membr. 8°. 163 ff. Saec. XII vel init. XIII.*

(Gariopontus), Passionarius sive ad totius corporis aegritudines remediorum ll. VII.

Fol. 1a. Incipit passionarius. Cephalea est dolor capitis, cet. Fol. 19a. Incipiunt capitula libri secundi. De tussicula, cet. Fol. 95a. (Capitt. libri V) I. De spasmo. II. De eodem, cet. Fol. 131a. (Capitt. libri VI). De febrium diuersitatibus, cet. Fol. 154b. Quamquam tipicarum, cet. (De typicis febribus). Fol. 159b. (Capitt. libri VII). De sinthomatibus in febribus. Fol. 163b. in fine: Oportet his haec adiutoria adhiberi (medium cap. II). Finis deëst.

„Werboldus Ouersteghe in medicinis professor." — „Nunc hic liber est Cartusiensium prope Traiectum."

8

Itē iste lib' est passionariꝰ et ē bona prectica p' ao

Nº. 252. r.

~~N. 128. C~~

Nº. 291. R.

Incipit passionarius

CEPHALEA

est dolor capitis qui multo tempore tenet aut ad recens
ser[...] semper sensibilis modo plus modo minus. [...]
git cui sic. Non solent nec calorem nimium ferre possunt
[...] mox eum mouet. nec voces nimias [...] nimis seu frig
ferunt. Timporum pulsus non dee[st]. Toni capitique [...]
[...] dispartitur. [...] termos dolent. CVRA

Hos continuas in domo ubi non nimie tenebre et lux
[...] sit. Q[...] cibis ca[...] est adhibenda. Capud
[...] oleo [...] aut camomille calido. Et si neuma
[...] cataplasmatis conficere eis adhibebis. [...]

[...] assidue ei ... [...]

Si h adiutoria non pfuerint detur ia matricae brachii sanguinem detrahant. Et post teriū ciron narchū olm tepidū in naribus infundes. Q si n pfuerit. tū resolūs in oleo supdic to. aut filoniū. aut adrianū. & sic in nares infundis. Fr cap radant. & cucurbitam c̄ scalpello accipiant. hi non subuenientibus cataplasma eis tale facias. Sinapi agri gra. cappari radix. panis medium infusū in aq. equali ponde in aq calida coquantur. & capiti ipones. Incisores tales facies. Pariteriani. ʒ. i. opii. i. asa dulcis. ʒ. i. Euforbii. ʒ. i. Ex succo papaueris c̄ficie. & soluto cū lacte mulieris. & fronti inpones. sunt & epithimata. Hi accipe debent uina catartica utiliter non assidue. Cibi eorum sint oua sorbilia. & suci duriti & simplicia. Iuscella d̄ s olerū. malua. bleta. lactuca. intiba. i. sponsa solis. porri optime cocti & ipsi oleribus accipiant. & caueant ne indigestione patiantur. Potus eorum sit aqua tepida. Nam uinum bene exspin pertinus bibitur. & aquatum. & dolor capitis minuitur. Item de cefalea.

Cefalea opoma capitis dolor. cōmoto cerebro. ac tēpo re. aliquū est paruus. aliqn magnus. Apprehendit hoc etiam dolore oculum cū tēpore ac fronte. q grece ... nocant. Aliqn magno aliqn paruo. Aliquando sit magis dolor per calorem solis. aut ex nimio frigore. aut exclamatione a uini plenitudine. aut ex uigiliis multis. Vbertibus aut fit per operationem capillorum. cap sibi sepe unguentibus. si aliquā n̄ habuerint unctionis sordes dolores pstant. Qui autem totū cap doluerint. cerebrum mouetur. Aliquotiens uertigo. caligo te. & oculi c̄ cauantur l̄ contrahantur. Ite malfacio ... nascitur. i. c̄ epistomachosi capitis dolor. ... peccatum uo nausia fit. et colerū collectione misso ... ... uiscera per mitantur & pro magnitudinem cause rubescunt. et

pene exeunt oculi. 7 supprimuntur palpebre. Vix subtringunt
lacrimantur frequenter. 7 caligo prestat. aures ignauescunt.
Vigilias patiuntur. Aliquotiens 7 dentes dolent. quando impetus
maiores ueniunt. Sanguis eis de naribus currit. 7 tunc a
dolore releuantur. Iacent autem supini. aliter iacere non possunt.
pre dolore. facies eis turgescit. 7 sine sensu sunt. Quod si autem febris eos
habet; cronica passio est. Et sciendum ex hoc in anathumiasi. i. uen
tositate in cerebro repercussa capitis meningas extendere. cum
caluientes capitis uel tunsillarum musculi in causa sunt. Nam si
febris fuerit cum dolore capitis requirendum est si forte uentre
non pergent. 7 squibala stomachum opprimat. 7 dolorem capitis
nimium prestet. Quod si fiat soluantur. De curatione

Curatio eorum talis est. Iacere debent in medio cubiculo
tepido 7 obscuro. 7 capite obuoluto sileant. sine ira
cundia sint. usque ad diatritum primum. Quod si cum febre fuerit
aut cum ardore dolor capitis. oleum roseum. aut yrinum. uel ui
ride capiti infundere tulem. hyeme calidum. estate fri
gidum. Si cum gargarizent. Quod si tympora et frontis simul ca
lescunt. cimolea. aqua acatia trita cum calida de penna li
nito frontem et tympora. Quod si sine febribus dolor fuerit magnus
7 in ambobus cornibus capitis 7 hyemis tempus fuerit: et ex frigo
re natus. succurrendum est ita. Oleum anetinum aut camomillum
aut ructacium calidum infundi uolem. Quod si dolor infestus
fuerit facellantur loca dolentia ex farina tritica uel ordeacea
cum furfuribus suis cocta in uino. 7 in ambas aures in
iciantur piper tritum in oleo. aut euforbium. Si iuuenes premise
rint. balneis uti debent. 7 somno capitis ... cocthor
piperis aut ... in qua decocte ad tertiam aut pulegii
aut aneti aut rute. Quod si ex stomacho fuerit anatumiasis.
in cerebro. 7 alienationes. 7 uertigines. 7 capitis dolor.

amonuit : citi
sanatur. Quod autem
sit sine —

uigilus
dolor ca
pitis fuerit
acetum
et mul
sa —

guis. et sonus aurium. et tinnitus. Ex rodinum infundas capiti et ob tarmicon nares unguimus. ex sternutacio. et piperis facto. et sic dato poto elixatam absinthii pontici cum aceto.
Quod si int. est sitis: apium cum radicibus suis uinum admiscet si placet. vel oximel ... ... diamelon. Quod si ambas partes capitis dolor pulsauit cum oculorum moleistia et dolore timporum. aurium et frontis tensione cum nimio pruritu. et facie feruore ac dentes dolent. Ante utique scapulas scari factione. cucurbite. cum emissione sanguinis fieri placet. et postea caput purgent. ex gargarismo. qui fit ex stafisagria herba. piretro. pipere. origano. ... ... cum oximelle. in carnictaribus diebus. Quod si alia cornua capitis doleant. et ceruicis dolor fuerit cum tensione et grauedine posteriorum partium capitis. uenam que in fronte recta est flebotomari iubemus. Quod si ex uino caput doluerit. ex oleo roseo et aceto caput liniatur et balneis utantur. et potum accipiant elixatam aneti et apii. Quod si ex recente bibendo. aut ex indigestione fuerit ciborum: ex oleo rutaceo. aut camomillo caput infundatur. et potum accipiant elixatam absinthii. aneti. aut oximel ... calidum. Cibos leues accipiant. Caput si de sole doluerit. ex rodino infundi iubemus. aut stringi suco cum rosaceo calido. De emigranea.

Si una pars capitis in acutum dolorem uenerit monopagia greci dicunt. Si et oculum sumunt cum media parte capitis emigraneum ab eis dicitur. ex eisdem causis quibus et superior passio nascitur. Curatio.

Tempore hyemis piper aut

Huius talis cura ad bibenda est. euforbium lacrime unius oboli. in alia aure ubi dolor non est iubemus infundi cum oleo modico. Sarte ubi dolor ... pulsauit linimus ex medicamine recipienti. Sinapis seminis coclearium .i.

piperis uncia .xx. fimi columbini sicci et albi uncia .x. trita
cum aceto inungantur frontem et tempora. Quod si magis dolor fuerit.
scarificandus locus ut supra diximus. Quod si diuturnus fuerit dolor
et maximus et occipitis partem tenuerit. si iuvenis et etas permise-
rit. ex alia parte de brachio flebotometur. et trocisci ad bi-
bendum qui dicuntur emigranici. ex peucedano et opio cirenaico
i. lasare. et opio miconis et euforbio. ex equo cum aceto confecti.
catarticorum genera accipiant et capud ventremque purgent.
A vino et balneis abstineant usque in dimissionem doloris. cum
cauterio cauterizent venam que in ipsa regione dolor frequenter
molestat.

De scotomia.

Sic scotosin patiuntur. hi signa habent. aut ceseristos i.
circulos patiuntur. aut ante oculos assidue volare
caliginosa volumina sibi videntur. et escam vertigines nigre
frequentius ad terram inclinantur. et interdum subito cadunt.
et capita eorum gravantur. Rotas aut circulos si viderint
volui et si in altum attendant. aut in aqua fluminis
rapidi statim circuitum i. vertiginem patiuntur. et tanquam sono gra-
vati cadunt. et amentes fiunt. putantes se cum omnibus
volui et cadere. Alii autem et inflationes stomachi et nausiam frequenter
et vomitum patiuntur. et colam provocent. et assidue tristes sunt.
et macie fiunt. et fastidio laborant. et nisi cito fuerint curati.
aut amentes aut epileptici efficiuntur. Nascitur hec causa
his quibus sanguis qui solet de naribus fluere. aut emorroi-
darum restrictione. que cum non fuerint functe officio suo.
faciunt hunc capitis et frontis morbum. Cura.

Cum accidunt relevandi sunt odoribus herbarum pulegii.
... adiantos applicatarum. Tralles et auriculas
et capillos ipsorum, fomentum eis tale facies quale fieri cefalar-
gicis supra diximus; hi mox flebotomandi sunt de vena

cla / mant / eos nomine / sit / cand / pectus / stom et con / nens capud

marde brachii. ⁊ post noue dies. aut pigra. aut ge
ra catartica accipiat. ita ut uentre deducit. ⁊ stom
confirmet. Cataplasma eis tale facis ad stom. sumi
bacas lauri. cariens i fusas i dulcore. mastic. absintiu
⁊ pone sicut tra more cataplatis. ceabon i stom ipo
nis. Alio dia cucurbita stom inponis. cuip eis no
maculi radis. ⁊ in die sequenti dropacem inponis.

Cui talis est offerendo. cece. pici. resine. pitume. ...
lib. i. ... est. p pipiti. ... sulfuris iu
ui. ellebori albi. adarcis. staphisagr. ... piperis ⁊ olei
sicionii ... iiii. pactis ⁊ dabis. uenti gera accipiat.
⁊ antidota supradicta. i. uera i modo auellane. hi
apoflegmatizandi sunt. ⁊ capud eis purgent. Sternu
tamenta puocanda sunt. et eusorbio ipepe. tro. aut
ex strucis radice puluim narib. eis ...ando applicabis.
Post ... anagallice. menite. aut ortice. aut ciclaminus. aut
blete albe sucu narib. infunde. Si h ... sentit
dabis eis catarticu et elleboro albo sicut supscriptu est
i cura epilepticor. Det sinapizari capud i balneo de
bent. ⁊ post oia adiutoria de artus stomandi sunt.
In cibos accipiant pastinacas. ⁊ porros coctos. sparagos
⁊ apiu i patella manducet. qa urina puocat. ⁊
salsa comedant. ⁊ carnes agrestes. ut est por. ap.
lepus. ⁊ q. talia. ⁊ uinu album bibat. ⁊ parti ... uini
si plus uoluerit calida aq. bibat. De eodem.

Scotomia nascitur i uinosis hominib. ⁊ qui frequenter eis
pud ad solem pigunt. nam ipsa calefactione uent
capitis apurnent. postq uinu bibunt cronica ualitudo
capitis honorat. ... de q i capite sunt inflaunt.
... ut enim causa hec cognoscat signa nos dare oportet.

De caloris caligines. capitis uertigines patiuntur. Consequitur quasi ante se omnia moueri. quosdam transire uidere in [illegible] aut oculos tenuem putant. [illegible] uidentur que duplicia sunt. frequenter eis oculi scintillant. [illegible] capitis dolor [illegible] patiuntur. frequenter se [illegible] [illegible] et titubant. cum rotatione oculorum quecumque aspiciunt [illegible] sedent. aliquando iacent. frequenter [illegible] [illegible] subito [illegible] cadunt [illegible]. [illegible] [illegible] timore repentino [illegible] [illegible] putant. Suggillantur oculi [illegible] obtenebrescunt [illegible] [illegible] [illegible] tenebras greci dicunt.

[illegible] sanguinis [illegible] cum [illegible] eos uexat. [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] capitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] aut eos apparet. [illegible]

[illegible] sanguinis [illegible] [illegible] [illegible] eos uexat. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] cum [illegible] hec passio nascitur. [illegible] [illegible] oportet stomachum curare. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ad magnam [illegible] epilensiam [illegible]. [illegible] [illegible] colerica [illegible] cum [illegible] [illegible] cibos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est eis [illegible] melancolica [illegible] [illegible] corpore [illegible]. Cura.

Curatio [illegible] [illegible] qui subito cadunt. [illegible] [illegible] oportet [illegible] [illegible] capillos [illegible]. [illegible] [illegible] frigida. [illegible] fricando. [illegible] [illegible] cum aceto aut pipere [illegible] sinapi [illegible]

[illegible]

[Right margin, beside lines 6–9:] magis est se inclinaiur [illegible] in [illegible] aspexerit. et [illegible] rotare [illegible] [illegible] [illegible] spiratur. dolor est [illegible] in [illegible] parte.

[Right margin, beside line 1 of "Cura":] [illegible]

et intrum. pro dolore capitis oleum addis opus compositum illius infundatur

et inductio fronti addatur quam super diximus in capitis cura.

Si sine febribus fuerint cibari debent lenibus cibis. sanguis

de fronte tollatur usque ad libram .s. [illegible]

c[illegible] in [illegible] ce capite [illegible]

[illegible] accipiat. [illegible]

accipiant. [illegible] anitea [illegible]

[illegible]

[illegible] De [illegible] passio

[illegible]

[illegible] cibos [illegible] accipiat [illegible]

[illegible]

sive [illegible]. De epilepsia.

Epilensia [illegible]

[illegible] passio [illegible]

[illegible]

uulgus

[illegible] cum ceciderint [illegible] dicit demoniacos [illegible]

[illegible] sine [illegible]

[illegible] de sanguine [illegible]

[illegible]

[illegible] De cura.

I[illegible] possent

[illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible] si vomere non poterit [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] nulla alia causa impediente. [illegible]

es provocant. a [illegible] a [illegible]. vel

[illegible] applicando [illegible]

catarticum tale facias. aloe ℥ i. elleborus albi ʒ ii. radic(is)
feniculi elixati in mina aque ut tertia pars remaneat. coq(ue)
vel despumari diminuere. misces omnia et dabis eis duo
vel pondus. Caput eius radendum et sinapizandum sic.
[illegible]
aceti cotila .i. et [illegible]
in ipsa aqua [illegible]
[illegible]
[illegible]
pieio cum scalpello [illegible]
[illegible]
[illegible] cauterium adhibebant medici [illegible] capitis [illegible]
epilenticos [illegible] lapide [illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible] Pulvis [illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] pruna
[illegible]
epilepsia [illegible] Coagulum leporis [illegible]
per xx. dies [illegible] epilepticos li
berat. expertum est. [illegible] uvarum
[illegible] habuerit [illegible] hoc expertum
[illegible] affirmat. De eodem.

Epilemsie genera sunt tria. analepsia. epilepsia. cata
lepsia. [illegible] capitis
sensu [illegible] passio [illegible]
aut [illegible] cibo vel potu. aut frigido bibendo. aut [illegible]
[illegible] cogitatu. ab indigestione cibi
[illegible] capitis [illegible]
[illegible] Fit [illegible]
[illegible] ad epilepsia [illegible]

Succus ẽ carnis pulvis acacie cum aq(ua) calida acceptus

p

et sic a cibo et potu non abstinentes. his quoque tempus uenien-
tibus sunt. Epilepsia est dicta a nimia ascensus con-
stipatione. que occupatis quam pondus est. et si quis totam passio-
nem hic morbum comicialem dicunt. alii lacum passionem.
quam greci ierasioson uocauerunt. ut democritus. siue quod diuinum
morbum comiciale dixerunt. siue quod aiunt nuus[?] sacra?[?] quod
precipiti causa fiat. quod templum est aiunt. has enim sacras parti-
corporis ueteres coluerunt. Alii puerile eo quod in pueris habun-
dantibus. alii caducum eo quod cadunt subito appellauerunt.
Nascitur uero hec passio crudelitate ciborum. et ex feruore hu-
morum. aut ex cerebri infusione et commotione. et uino-
lentia. Catalepsia est passio epilepticorum. et mares dig-
et. quod catalepticus non est. In qua re differt. Catalepticorum
passio a cruribus et pedibus inchoat. qui grestiunt dolores
et gradines cibarium et frigorem sentiunt. sic etiam
sanguis et colerum feruore conclusum nisi fortis. non habere
cautum natale. ut in cap seguuntur. sensus ledit. Pre aliis
signis epilepticos apprehendimus ex accessione et ostensi-
one eorum sensu priuant. et motum amittunt cum pallore
atque ore et a gemitu cum respiratione tarda et pulsu ma-
gno palpitantibus. membris. uisu et oculis tortis. aspectu
stupido. palpebrarum suspensione. stridore dentium. et pec-
toris. uocis apitatione. spumarum autem emissio se-
quitur. Post accessione autem nichil se passos reminiscuntur.
et mesti tristes pigrique contingunt. oculi rubentibus
ac pulsu plenitudine cum obstinatione frequenti.
Epilenticorum genera sunt duo. Unum cum tremore et
sopno. Alterum patientes qui non curantur. Aliud
sine tremore et sopno curabile est. Inuadit eos hec
passio. aut in iulio. aut in decembro. aut in mense in inue-
nere.

Marginalia:
corp[us]
A
N
Veteres qui aiunt ex aeris infusione uel ex tragadia fieri
est febre quod epilepticis non est quod spumas pas[sio]
Sol

[illegible] calidum insensibiles facit cum supradictis signis.
[illegible] toti corpori venenum ad[illegible]: tenere dixit
peccant affirmant. Hec passio solet i[illegible] l[illegible]
facere, a quintodecimo quinto usque ad xxviii annum quod nisi
hac [illegible] [illegible].

De ciatica.

Cyatica autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obtat [illegible] [illegible]; [illegible]
[illegible] oppon[illegible] [illegible] [illegible] castoreo. [illegible]
[illegible] [illegible] et his similibus. Clisteri fortiori uti de-
bet. [illegible] [illegible] [illegible] flebotomie [illegible] a[illegible]
one [illegible] [illegible] musculos. [illegible] pedes. a mani[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unguento [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut vomitum provocet, aut cibum reiciant [illegible]
flegmata spissa [illegible] [illegible]. [illegible] viscera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] oleo [illegible] bibant ut flegmata
[illegible] [illegible] vomant. Et sacello de farina [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] articulorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] die qui [illegible] [illegible]
[illegible] cibo levi et digestibili [illegible] [illegible] potu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clamore [illegible]
[illegible] [illegible] potu [illegible] [illegible] [illegible] pontica. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si hec passio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scapulas [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] fugetur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] flebotomia [illegible] [illegible] vomitus
[illegible] provocet. [illegible] post cibum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] capiti [illegible] toto corpori [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Cibis levibus et digestibilibus utatur. [illegible] caput
[illegible] [illegible] [illegible]. Sic [illegible] [illegible]

scripserit 7 purgent exellebero albo. cataracticum 7 potiones accipiant. que in cura epilepticorum scripte sunt. vel antidotum adrianum. Maxime sollicite debent curari infantes. qui hac passione celerius moriuntur. Infantes lac caprinum cum melle post accessionem accipiant. Iuvenes autem oximelle cum castoreo et calida potent. 7 caput 7 collum in circuitu. vel articulos manuum. vel pedes unguantur. et acopo vel mitracopo. Si hiemis tempus fuerit et calidis adiutoriis unguantur. Estivo vero tempore frigida adiutoria vel unguenta adhibeantur. Item potio eis talis danda est. aceti aminei purgatos .iii. Betonice suci .3.iii. commixtum dabis bibere. Item anagalici que herba roseum sucum cum melle mixtum naribus iniecta sue epilepticis 7 aliens naribus salutem restituet. Item testiculi ursi in uino bibi ut prosunt. Item testes apri. vel arietum tunc tamquam bibuntur. vel uerrium testes uino prosunt. De frenesi

Frenesis est mentis alienatio 7 insania. communia signa habens cum melancolia. tamen differunt quia frenetici sunt cum febre. melancolici sine ea insaniunt. Cura.

Quibus talis erit ratio medendi. Non satis luminosis locis iaceant. sed frigidis. 7 a pictis uacua sint. quia acie turbata luminum amplius uexantur. 7 pictis certis ... incitantur. 7 magis alienantur 7 in risum plurimum soluuntur. Publicis cum fabulationibus non utantur. Uultus bonum eius non adsint. Licet non cancellet ex aliqua parte. quoniam alecto non surgere bonum est. Si unguentum insanie habitudo est. si sunt plures homines qui eum custodiant. quoniam fiunt custodes in lecto ligetur. 7 in ulcera ei forcia constringantur. quoniam fortes sunt. Stragulis quoque pretiosiorum colorum non cooperiantur. Fricabis ei linguam et spongiis aspis. lauam intinctam in oleo calido imponere debemus per totum uentrem usque ad inguinem. vel totum corpus fouendum erit oleo anetino vel oleo in quo coctum fuerit coda

quiptū cū elixata fenugreci seminis lini malue. et rūn
cap̄ foueat. Venē purgē ē ł soluat. Cooptoria eoꝝ q̄lia
coopiant q̄n diu sudant. Amplime cap̄ foueat q̄m ca
pitis membrana sicca sunt. Cū aliena locut. Spon
gia ex aqua frigida sup faciem et pectus eoꝝ apponat.
Item unge oleo rosaceo peucedano. castoreo totum ca
put ungis et statim doloꝝ mitigat. Ad hec galeni pul
mo pecoris capiti alligat ualet. Q si post adhibita ad
iutoria nimis alienat forti cinget. In declinatio
ne et sitis ardor os colluat primo. calida in hibat
adqm ut tempent acredinē coloris rubee. frigidā acci
piant ut obstent calori intioꝝ. Pre g sim fach
sanguinem de brachio emittāt. Q si in egritudine
uentrē non fecit. clistere apphet aque calide oleo so
lium dulce admiscens mel aspium neq pirocte cōlitatis
bus. Post cataplasm ex farina ordei. lini semine.
atq post totum cap̄ eoꝝ ad ipsum. tonsum oleo ca
lido ungendū e cucurbitas ē uentosas. p'mū. loca capitis. et
uertebras et lumb. et coxis accipiant. Quod si in morbo et anotub
adē alienatio. odor. timor p'ginqui unctione nare
inungant ut sudor capi accipiat. Sic ē in nitra storace
opiū. castoreū. misquini. ex multa in carpo decocto. Si
nares et oculi et labia et aures unguasint. stati cū magna
admiratione quiescunt. Spongia ē cū uino calido ad mami
llas sinistras sepi renouant. Uini omnino nesciant q̄m
sitis ardorem commouet. et feruorem. et alienationem incitat.
h' ē cura cardiacis egrum. Nam si frenetici in ipsis incidunt
letargici fiunt. De mania.

Mania ē insania mentis cū alienatione sine febribus
cū ilaritate. aut timore. a iracundia. Capitis dolor ;

illis cum quedam est atque aurem tinnitus. Insania dicta est a
mentis turbata sanitate. Maniam uero greci a multis sig-
nificationibus uocauerunt. Nam sunt ipsos maniacos. alii
cum subito rident. alii irascuntur. plangunt. timent. alii
saltant. alii intertum locuntur. extra rationem delirant. aut
; illis in aegra quam non febrium. Fit uero ex nimia indigestione
ciborum. ł ex nimia bibitione. unde sanguinis plenitudo
fit. Hec passio quoque fit ex nimio calore sanguinis. siue colera
aut ex nimio frigdore. aut ex nimiis uigiliis. Hii subito ar-
ripiuntur quasi quadam demencione irritantur. aut qui uenenum biberit.
Frequenter hoc patiuntur qui sanguinem de capite detrahent
multum. aut quibus multus sanguis de naribus fluit. aut emorro-
idarum subita constrictione. Et quibus est sucum iusquiami. l opii
aut mandragore bibunt fit ex melancolia. Contingit etiam
philosophis. rethoricis. ł legentibus nimium. ł nimium cog-
itantibus; Unde mania putatur dici ad nimiorum inquisitionem.
quam dicimus greci manius dicunt. Inquietatur hac passione omnis
etas. et sexus mulieribus; fit ex matrice. plerumque fit in etate
puerili habente feruorem sanguinis. pueris autem immutatur
usque ad feruorem etatis. Nam iuuenes fortius exagitantur
Si autem in senibus fiat. difficile curantur. Cura.

Hi manducent panem acetum calidum fermentatum. oua
sorbilia. pisces asperatiles. et de fluminibus perdices et
anates qualiuos. ligua olera. carnem bouinam ex nimia
agninam. gallinam. Fugiant aues uinum album et lene ab
stineant ab ira. Alia cura.

Cura autem cum diligentia his sic freneticis impendi
debet. Et sic in acutis passionibus in accessione lenes
cure adhibende sunt. Sic in cronicis in dimissione
fortia adiutoria adhibenda sunt. Sacculus calidus

ex sarma

sesamina in uino cocta cū absinthio capiti īponat. & stom. & pector. cord. & diu uaporando loca dum sudet. & clisteri uti debent. si uires & etas pmiserit. & cibū bn̄ accipiant. flebotomēt cū sanguis detractione usq; ad lipothimiā. ut omnis illa uenositas egeratur.
Post triduū u᷑ cap̄ infundat oleo roseo. & aceto ᷑ ad ea.
& poligonia & peucidanū in oleo roseo & aceto coquāt. & in cap̄ cor infundat. anodinas q̄ potiones t̄ decisos potari debent. cū aq̄ calida. & ypnoticis unctionib; cor nares & cap̄ unguant ut somnū puocent. & uomere cogant. & crastino ut flegma & melancoliam egerant. cibū leuē dato in ipso diatrito. q̄ᵒ accessionis tēpus. oua sorbilia. t̄ alice sucū. & panem coctū & olera q̄ uentrem soluant. Indimissis tēpe modico plus fortiorē cibū accipiant. & cap̄ occipi a. t̄ lana intincta in oleo anetino calido & stellatū lubeant & clisterizant. Q̄ p̄. xiiii. dies p̄geniunt antiq̄ uia & cuscus instom accipiant. & cap̄ radant. & arterie capitis incidant. & sinapismo utantur. & sternutamenta puocent. & gargarisent & cocogni dion & staphisagria & mastice manducent. ut flegma deponat. & sinapi cū eleboro. & centaurea stom ungīto. & cerastā cap̄ & creamentichis ungant ut cutis rumpat. & humor digerat. & potū accipiat lac. cū ellebor. ʒ ii. in cibo dentū n̄ plus nec mag paneant. q̄ insaniāt. Demorū iaceant in domo tenebrosa silentiū habentes. neq; legentes. Q̄d si inueterauit causa cap̄ prondant. t̄ incocipicio cauterisent. Iunt omnia intueri debent. ut siē fluxu ostringat. constrictio relaretur. frigdor tēperet.

& calori imper⁹ mitiget᷑. Cap̄ exacopis ungiat᷑. cherma-
ticis ut cerebrū calefiat. qr plus insaniūt qm̄ mitige-
illi⁹ infrigidant᷑. Si calefiant satis eos iuuat. hi ū in ca
melancib; dieb; curari debent. 7 p̃curam acopo l' unna
copo. dialtansuco cap̄ cor 7 stomach⁹ pungiat᷑. ut omis
inquietudo ualitudinis imp̄petuū expelletur. De eodem.

Maniacoꝝ signa h̄ sunt. Aliena loquunt᷑. timidi sūt.
Alii in tenebris se abscondūt. Alii se p̄cipitant 7 pcuti-
unt se ferro. alii cantant. Alii ridēt. alii sunt tristes
7 taciti 7 obedientes ut q̄ eis dicta sunt obseruant.
Alii inobediūt 7 illi cita faciūt 7 nudi exeunt. Hec causa
nascit᷑ ex colib; nigris. aut nimiū uinidib; ā ex bibi-
tione suci iusquiami. ā mandragore. ā comu. ā ex nimio
uini potu ā ex consueto sanguinis narū l' emorroidarū
fluxu retracto. ā ex siccitate 7 caliditate cerebri. Colore
aūt liuidi hūt. sub nigrū l' sanguineū. Qui ū taciti
sunt humore infestant᷑ frigido & sicco. locaces ū humore
calido 7 humido. Hi aūt continuū fastidiū insa-
niunt. cuius cognicio h̄ est. Primo insuetas uigi-
lias patiunt᷑. nocte incessu egrediūt᷑. uno loco stare
n̄ possūt. assidue malsunt. n̄ nūq̄ irascunt᷑. aliq̄ciēs
inquine ubilibet expoliant se. Litigant sine ca-
usa neq; uerent᷑. Sunt᷑ aūt ū albis frequentes
sunt. 7 ueni͛ libet seru sunt. Iocantur satis ociāint.
n̄ adorant. In q̄ n̄ pauicas insanias faciūt. Tamen 7 bonis
omnib; n̄ sunt uelam. 7 q̄ in corpore sentiūt in t̄ uigi-
ne respondet — . Cura mulierum.

Mulieres sic cura. cōstriua puocanda sūt. Fleo-
bothomande sunt in talo. Catartica diuersa
danda sunt eis. maxime que inĝu colam expo-

nant.

Caput rasum ex oleo roseo et aceto in quo infusum fuerit serpillum et po-
legium decoctum foveant. Et si vigilias patiuntur, opio miconi
id est papaveris agrestis cum lacte mulieris tritis, nares et fronte
illinies. Et ieiuno sicut supra scriptum est, vomitum provocabis. Aquam
frigidam assidue bibant. Et post in occipicio capitis cucurbita
supponenda est. Quidam post somnia utrasque partes occipitii cauteri-
zent usque ad os ut subtus est os radas ex donec grosse carnes
habere sentias. Sed post in occipicio cucurbita ponatur. Escas sicut
in aliis scriptum est cibi. Abstinere autem a carnibus. Initium est commi-
naberis eis [illegible] ut timere incipiant. **De enteasmo**

Enthenasmon species est manie periculosa nimium. Irritantur
itaque maniaci et in se manus inmittunt. Hi subito arripiuntur
cum saltatione pedum et manuum. Qui intra aurium cavernas quasi
voces diversas sonare falso audiunt. Fiunt autem isti diversos sonos
ex subtili ventositate humorum in sonum manentium. Ut sunt diversarum
instrumentorum musice soni. Quibus ita delectantur, ut statim saltent.
Aut ensem velocem accipiant. Subito arripientes gladium
percuciunt se aut alios. Quorsibus se et alios adceptare non dubitant.
Hos Latini percussores. Alii caussarios vocant. Alii dicunt demonis
lagones esse. Ut dum eos arripuerit vexent et vulneraverint.

Diligentia eis impendenda est, qui istos sonos **Cura**
audierit includantur. Et post accessionis horas flebotomentur.
Et venter eis moveatur. Pillulas accipiant leves cum calida aqua
ut omnis ventositas que in cerebro sonum facit egeratur. Aut ex el-
leboro purgentur in ipsa accessione. Silentium habeat. Quod si spumam
poscieverit vel ex canis rabidi morsura causa fuerit, in .v. vel .vii. die
moriuntur, impedito et suffocato spiritu ex humoribus et ventositate.

Melancolia dicta est quod fel in nigredinem **De melancolia**
mutatur. Fit autem in melancolicis crebra immutatio sensuum atque con-
versio humane mentis cum vultu mestissimo ac taciturnitate.

atq; irracionabili fletu. nec uite nec mortis cu
piditate. Inflationem uel inflammationem precor
diorum et frigdorem corporis patiuntur cum leui sudore
atque colore uiridi. vel corporis macie. Cibum si ac
cipiant corruptionum ructationibus fetidi molesta
tur. Acidi uomitus fellium nigrorum aut eorum de per
uentris effusiones cum intestinorum tormento fiunt. Fit
in uiris frequenter. raro in mulieribus. in annis consti
tutis. xxx. v. fit hec passio in etate iuuenili aut
ex fellis nigri habundantia. frigidi et spissi et
grauis et cerebrum petentis. Alii dicunt sanguinem
nigrum qui dicitur splen in deseruire quod accipit subam
exflegmatum cerebri infusione. et fit uel ex ueneni
potu uel canis rabidi morsu. uel ex frequenti di
mitiorum seu calidorum antidotorum acceptione.
Dum autumpni tempore et hyeme in quo tremitu melius
et frigdoris plurimo uenter mouetur. estate uero inmi
quam sanguis et fel eos calefaciunt et aliquando cum febribus leui
bus. aliquando sine illis. Irritantur iracundia ut maniaci.
In accessionis tempore et post cibum inflationem precordiorum
patiuntur. Corpus eorum non minuitur. sed tabescunt. quia indi
gestionem ciborum patiuntur. Dum ructant frequenter cali
dum brumosum. fumosum. ut est odor piscium crudorum
et torquet illis uenter uentositate intestinorum. frequenter
post cibos uomunt et quod uomunt uel assellant nigrum est.
statim mors est. capitis et scapularum grauedo est. aliquo
ties aurium tinnitus. brachiorum et manuum infrigdatio
F. Unde mortuis cogitant pre iracundia oculi eorum
nichil uidet. Melior significatio passionis statim doleret
cum uigiliarum inquietudine et fastidio. Maniacis uero

ex uenit aliquotiens
cum febribus: aliquoti
ens sine febribus.

ĩitio cap̄ dolet. c̄ nimis ebitudine. Si p̄ se soluit̄
constringi debent. Si constrictione laborant soluat̄
ꝟ ipã melia q̄ i intestinis ÷ emanet. Colorem hñt
melig i facie uiridē aut nigrũ. aut liuidũ. q̄ sin
cant̄: maniaci fiunt. **De cura.**

C urari debent sic. Si constrictione opus ÷ co
stringant. Si relaxatione. relaxent̄. P̄ consti
tione uētris tenuiū lac caprinũ i potu calidū accipiant
Si ampli̇ soluendi opus fuit decoctione absinthii
pontici bibant. ũ ipã melia q̄ i uisceribꝫ ÷ inferiꝰ de
truet̄. Na si ex isto humore mania pereat q̄ ÷
passio gͥuis ꝛ tarda ĩitio cibũ leuē ꝛ sorbilem atq̄
digestibilē accipiant. In cubiculo iaceat ñ satis lu
cido ꝛ clisti fortiori utant̄. Vene eis subducat̄ ex ca
lida ubi coctis colloquintidaꝝ spulas cũ oleo ꝛ melle.
ut sghulas de alto pducet. Si uiuet ꝛ ieta pmisint
stomit̄ ut extensio pulmonis soluat cũ multis a
pforesibꝫ. ꝛ curari debent stom ꝛ ẏpocondria ex embroc̄
ꝛ cataplatibꝫ. epithimatibꝫ. sto conuenientibꝫ. P̄ postea
ʒ. iiii. ex ẏera purgent aũ sedm uirtutem accipi
ant. t̄ i mse ĩtmissis singulis uicibꝫ decem diebꝫ
uerni ꝛ autũpni tempis. Post hō uero die catar
tici cucbitã cũ scarificatione uñ usq̄ scapula ac
cipiant. ꝟ sagnis collãt̄ .vi. ʒ. aut lib. i. ũ pl̄ꝰ.
ꝛ incisuras ipas copis ex linteolo ĩtincto i oleo ꝛ sup
limã carpinatim pone. ꝛ fascia liga. Q si inue
terauit passio ista cõfectionē ei talem facis. Ellebo
ri nigi ʒ. ii. infunde i mulsa t̄duo. Qrto die ellim
phities ꝛ mistis ibid̄ colloquintidaꝝ iñoꝝ siccoꝝ ꝛ
euellatoꝝ ʒ. ii. Spica ʒ. ii. Scamonee ʒ. iii.

⁊ fricari deb: corp' de adarce aut euforbio. In dimissione cāe quietare sunt qui ⁊ repleti. In malagmatib: q̄ precordia remissa aut dura soluāt. utantur.

hoc eni medicamentū inferiā optime purgat. Ita ex yera ut sup̄ diximus ʒ. i. danda ē. Succū ptisane accipiant. In intermissoq; quatriduo balneis utantur. Vomitū puocent post cenā. ut p' rafanū comedanti oximelle tictū ⁊ calidam bibant. Omnis cura triduo intermisso adhibenda ē. Quod si passio multo tempore uetus fuit tirica dyacidonis danda ē q̄ conficit ex uiperarum carne. aut antidotum mitridatis aut yera dyaloes. Et si multa toto uetus fuit arnoglosse seminis coclearia i potione dato calide aque ieiuno p' totum i dimissionis tempore. Cibari debent carne minorum animalium. ut ē gallorum. columbarum. porcum. atagenum ⁊ similium ul' agrestium uenatione. ungularum. i mitranceorum ⁊ uolatilium agrestium carne. Piscib; maritimis. aspratilib;. albis. ut ē rubellus. solia. perula. ostrea. ⁊ his similia. apta stomachis que fastidium tollant. Vinum leue album bibant bene temperatum. Olera u' sparagos. atriplices. sinapis. lactucas. pomorum sumant omnia uiscellata. Peponis accipiant. fie... nuces. amigdalas amaras. pistacias. p'sica. citonia. Ex acrimoniis u' rafanum cepullas. allia. ⁊ p' exerciciu deambulatione. uenereo actu mediocriter utantur.

Litargia ē passio mentis cū febre acuta De litargia.
cū grauitate pulsus ⁊ tardo. ⁊ ueluti i niani quē greci diacesi dicunt. cui signa sunt. color plumbeus in facie male rubee supini iacent. ad cumplecti ē ura dicunt dant respirationem precordia eorum sursum. Stercora non reddunt. difficultate urine patiunt. Oportet simul si prouocent uent. similiter. Clamant atq; mouent ⁊ uix respondent. ... uidet. ...

claudunt, obliuio eos in sompno capit. Cum morbus ce-
perit augeri respiratio exiguis. oculi caui fiunt. Lingua
fit sicca et aspra. facies illius tumescit. labia pallescunt.
plante rigescunt. ungule nigrescunt et manus. labium quod
subtus est inferius laxatur. et manus in brunculo eorum quasi guttur
continet ducunt. pulsus tenue strictior et durior est.
Sudor in facie et ceruice eorum pinguis est et frigidus. stercora
non reddunt. bulismum patiuntur. Et si excitacio fiunt et ali-
ena loquuntur. hi ad magnum periculum mortis festinant.
Inter omnes causas litargicorum si sudor frigidus in facie
et in ceruice mortem denuntiat. uel festinat. quod ad curam
eorum pertinet scribemus. autem diatritum nichil adhibendum est. Cura.
Adecentia de illuminoso loco. caput autem nullatenus
foueatur. frequenter pulsando nomen eorum uocetur. Quod
si preualeat eis plurimus sompnus in loco lucido ponendi sunt
et ungendi oleo dulci et calido. et eorum precordia et stomachus
foueatur. et lana munda calida superponatur. In dimissione
uero flebothomandi erunt. Cibo autem illis dato fricentur illis
manus et pedes. Quod si iterum dormiant aquam mulsam accipiant.
Et clisteria iniciantur. et caput pressius tondeatur. Quod si oculi
eorum pituitatem habuerint. et lacrimantur. pura spongia circa
eos tenenda est. Quod si plurimo sompno grauantur. cingunt
pungende sunt partes corporis. ut sentiant dolorem.
et expergiscantur. De eodem.
Litargici et frenetici capitis uitium neruorum dissimili
extensione et constrictione periculum ferunt. et utrique cum febribus
acutis exagitantur. Hoc differunt quod frenetici insompnietate et ali-
enatione manent. litargici sub dissimili incommoditate
uigiliarum cum quiete molestantur. falso uelud sompno
depressi. Inter uero furias autem nulla est differentia. quod alter

ab altero causam sumat. ii quod frenetici ad specie(m) istu
litargici. his si ad salute(m) si frenetic(us) fiat. Cura.

Q(uonia)m una (est) (et) equalis causa uicior(um). eade(m) q(ue) uisitandi
g(rati)a e(ss)e d(i)x(imus) (et)c. S(ed) frenetic(is) requies (et) (con)tinentia i(n)du-
cenda est. litargicis uigilare mag(is) expedit. (Qu)ib(us) si
n(on) herbis (et) seminib(us) soporiferis s(ed) simplex fot(us) capiti
adhibend(us) (est) n(on) ut freneticis. I(n)t(er)p(re)te media p(ro)p(ri)etat(is)
uita(n)da sunt. lingue siccitas eode(m) m(od)o riga(n)da. eq(ui)-
ualentis officiu(m) p(ro)curandu(m) (est). Capit(is) q(uo)q(ue) sic dete(n)tione sa(n)-
guinis releua(n)du(m) uno eode(m)q(ue) m(od)o t(em)p(o)re. Sudor n(on) sit
dissipar(e) nutrimentu(m). P(re)cipue uni(m) moneo q(uod) frig(ida) in(et)

[Margin note: ... sic liniente e... odor olfaciendus (est). sic ruta c(um) aceto t(ri)ta. eor(um) narib(us) ad odoranda(m) applicabis.]

(con)stitutis i(n)amonitione ca(n)tu(m) releuent(ur) sic. ferul(a)
le incense fum(us) eor(um) narib(us) odora(n)du(m) aplicab(is). a(l)i(b)i
bru(m) c(um) aceto t(ri)to capiti i(n)fu(n)dim(us). a(l)i(u)d (con)trit(ionem) sang-
uine(m) infronte illis sic pulmone(m) pecor(is) calidu(m). cu(m)
eor(um) cap(ut) ligab(is) exp(er)tu(m) est. Acutis du(m) tenerit adhuc
febrib(us) p(er)manentib(us) (ue)l doloub(us) (et) illis agitatioib(us) p(er)se-
uera(n)tib(us) acerbis adiutoriis obtemp(er)ant eor(um) (con)uenit
quiete (et) lucido (et) ap(er)to loco iaceant. articulis q(uo)q(ue)
eor(um) fregit(ur) unctis oleo ueteri. (ue)l cucumerato myr-
tino. a(l)i(b)i p(er)te. a(l)i(u)d castoreo sollicit(us) defricab(is). (et) si f(r)igidi
adhuc fuerit (et) sinapi puluere(m) misces. Nam alii
sanguisugas fronti (ue)l t(em)porib(us) eor(um) recte adhibuer(unt).
p(ro)fuerunt (et) i(n) (con)suetudine. Mentis occupatione castor-
rei puluis coc(lea)r(e) i. cu(m) mellicto expedit accip(er)e. (et) app(osi)te
umatisare cu(m) o(x)imelle (et) ysopi. a(l)i(u)d origani. a(l)i(u)d timi.
a(l)i(u)d pulegii. a(l)i(u)d rute decoctione (et) si adhuc n(on) fuerint
illi subleuati. capillis depositis sinapismu(m) capiti
adhibendu(m) (est). Unguenta q(uo)q(ue) ex castoreo (et) oliuo sint
(et)c. Jam t(em)p(or)e narib(us) odor ex castoreo pulegio origa-
no.

chnno. et baccis lauri adhibeat. hieronima etiino.
et gallimo fieri melius approbauimus. Hec que lithar
gicis adhibenda sunt. ubi acutarum febrium inter
uenerit necessitas quia nos omnia freneticorum adiutoria
adhibere compellit. uariis frequenter ex accidentibus passi
ones capiti super ueniunt. De capitis querela.

Variis frequenter ex accidentibus et dolores passiones
capiti superueniunt. aliquando de frigore. aliquando de ua
pore. et de certis qualitatibus accidere uidentur. Igitur uaporis
causa influente. caput cum uapore quodam et tenaci
inflatione occurrit. Oculi sanguinei sunt. et dominetas
et ubi summa. Et egrimalis infusio capiti adhibenda.
Dolore forte non cessante. oleum roseum adhibendum. Cuius si
copia defuerit egrimali suprascripto. iiii. partes. hinc
roseo unge. aceto miscendas. Si uero maior uis
uaporis fuerit et frigidiora exigat adiutoria. su
peraddimus oleum aizoon. aut poligoni succum et
arnoglosse et portulace aut uuarum in maturarum. Lo
cis autem frigidis quiescat spatiis pauimento aut
rubete. aut ede folius ut graue olentia non sit. et eo
petenti infrigdari possit frigdore uero iniectare caput.
Cum gui dolore uenarum interceptio contigit. Fuerit ef
fusio lacrimarum. falsique somnii. quos et tensiones
existunt. hos anetino oleo et ruttacio calido fomentari
conuenit. et sic si adde aliquid adiutorii frigor aut tenui
debet. aut cucumeris radicem. et euforbium. seu castorium.
Nam et laurinum oleum. et glaucinum. et cipriun sunt adhi
bendum erit. Cap aut sollicitante exalatione iferi
orum. dolor perint ualia succutiens. cum quodam uenarum
saltu. illud iniectat. Et que maxime uertigines et octor

aliqui inuicante subito uoce interclusa suffocantur.

obscuritas emergunt. quorum aliquibus pulsantibus
superiorum loca. his quoque primum uentris purgatio. et loci superioris
putanda est. quibus alienatus post cibum uomitus prouocandus est.
Nullo impediente febrium indicio. stimulantia frequentia
euacuent. Oleum dulce calidum copie aceti mixtum ad
mixto capiti adhibeant. ut fit uolantis ad superiora
uaporis inquietudo. aliquotiens reprimatur. Somnum inter dicendum
fit diutius. et ciborum prohibenda presumptio. frequenter et
hec uicia indigestionis causa insurgunt. et doloris quibus
subueniendum est. presenti uomitu et subsequenti uentris ductu
itemque aures oleo laurino. et anetino infundendum est. uel
nardino infusione. et fumis calidioribus utendum est.
Si uero crinium purgatione caput doluerit quando natura
frequenter euenire solet. eadem cura adhibenda. ut si
... sollicitandum est. quotiens tussicula exaggerat. sudor sollicitat. macies et tenuitas in dies ac
... uires elimando consumit. Cura.

Hac curas plus impendo naturam reparatione. et uinum
leue et album. cibosque analempticos mediocriter tribue.
ad balnea et ambulationibus et uectationibus et frica
tionibus insisto. frequenter quoque egritudine depulsa. et iam ...
... curis repellitur. tussis imminet. aliquotiens locorum muta
cio iuuat. Utilius loca peregrinationis indicuntur. ad ...
... dropaces et cetera que his consueta sunt partibus superiori
bus. et capitis curis repellitur. aquis naturalibus plus con
uenit uti. De aurium uiciis.

Aurium uicia multa sunt. dolores. egritudines auditus
sonitus tumores. ulnerationes. percussiones. sanguinis
eruptiones. humoris discussiones. et uermes. aut
si aliquid intus irruerit. assurditas. a principio. hec omnia

p uencia ī aurib; fiunt. dolor fit aliq̄tiens in una.
ł utraq; ī aurib; aurib; ꝑfrigidatē. aut ex uento
frigido. aut ex lauacro frigido. aut ex aq̄ interius recepta.
aut ex reumatissimo capitis sine alio tumore.

Quib; cura adhibeat extrinsec. Cura —
in uino calido cocto sacellari & oleū nardi
tepidū & piper tritū cū oleo. aut rutaceo. aut anetino. aut
amigdalino. aut cepa marina cauata. & in oleo cocta.
stillant hec omnia ī aurib; infundantur. Quod si cauatur
passio & febris nō fuit nec tussis. Uulnera paciente
uitantur. Quod si fit dolor cū graui auditu ex calido
ł oleo ubi coctum absinthiū fuerit ī uase fictili
aures uaporant. Et oleū ubi bullierint adsentū
lepore rafani radices aurib; instillato. & de lana
molli eos opturato. aut oleū roseū cū aceto tepidū.
Est unguentū ad aurium dolorem. Medulla ceruina cera
liquefac. oleū dennocellis. suci polligonie. equis
ponderib; cōfice dece is. & ungito aures a foris ungito
& innaberis. De surditate.

Surditas si fuit sine ullo dolore maxime sacel-
leris ... uentre purgent. ex catapuciis diagridio
quantitas & scamonea. & aloe. mastice. suco caulium.
q gargarizent oximel. aut sapā cū staphisagrie
piperis. sinapi. ysopi. origani. pulegi. nitri puluere
v e flegma & omnis humor capitis decurrat. Melius si
horre aut incalido loco fiat. Et oleū ubi amigdala
amaras coqueris aurib; instilla. aut oleū laurinū
cū pipe trito. aut oleū cedrinū. aut balsamū. aut cepam.
tū sucū rafani c rosaceo & pipe. aut euforbiū cū
pipe. ex equo tritū cū rosaceo aut absinthium cum

rosaceo l flo[s] uitri. a[lter] sucu porri sectiui. adiecto aceto
acro tepido instilla aurib[us]. De sono.

Soni auriu[m] si fuit sine egritudine et sine dolore ex
stom[ac]h anathimiasi fit. Tunc oportet accipe elixaturam
absinthii pontici. et stom[ac]h curare et aurib[us] nitru[m] cu[m]
rosaceo et aceto instillare. Alii tam[en] fenucli a[ut] maru
bii uiridis sucu[m] cu[m] rosaceo et aceto mirto istillant.
aut egnate sicce cornu[m] c[er]ui. cu[m] rosaceo l oleo lauri
no si hyemis fuit. a[ut] obtarmico nares ungito ut
sternutent. Cura.

Quod si tumor fuit cu[m] dolore ex reumatismo
capitis e[st]. a[ut] excatarro. a[ut] ex sanguis repleta. Depo
tationes exspongiis in calida tinctis fiant. Et porri
sectiui sucu[m] cu[m] rosaceo tepido. a[ut] astringi suci cu[m] rosa
ceo et melle. et lacte mulieris que masculu[m] nutrit
instillacio fiat. De uulnere.

Vuln[us] si fuit cu[m] sanie l fetore. tunc pelliste et tenui
surigia colluant[ur] ex mulsa tepida et extergant[ur]
lana molli l malactica. et superiectis curationib[us]
curent[ur]. Quod si uuln[us] fuit longi t[em]p[or]is. et foramina
clausa fuerint ut uix audiant. tunc ex sco andronio
a[ut] mulsa a[ut] ecutes cu[m] rosaceo et melle utendu[m] erit.

Aliq[ua]n[do] uulneratio auriu[m] plus crescit. et claudit audit[us]
foramina. His raticum suc[os] cu[m] rosaceo et puluere draga
ganti inpositis cauernis mittis ut superflua comedit.
a[ut] puluis staphisagrie et pip[er]is. et ellebori pulueris ad
hibeatur. Semoti esse debent a fabulis et a sonis cibis
leuib[us] et sorbilib[us] uti debent. De p[er]cussa aure.

Si p[er]cussa auris fuit et intumuerit cu[m] dolore. Bu
tiru[m] recens et sine sale cu[m] melle mi[s]cea[tur]

adipes anserinos, aut gallinacios, sic calida tepefacta adiecto lacte mulieris que masculum nutrit instillato. Et porri sectivi sucum, aut ozimi, aut corianori, aut strignum rosaceo, aut crocum sive rosam viridem infusam in lacte perfecto tritam bene. Haec omnia auribus tepida infundis. Et cataplasmari debes sic. Lane in vino in vino infuso et cum melle tepido cataplasmato. Quod si diuturna fuerit lenticula cocta in aqua trita cum melle tepido, aut apii folia, aut absinthii, aut granate corium coctum in vino cataplasmato. Cura.

Siminus aliquando ex auribus humor fluit cum gravi odore et dolore ex musculis consile manant. ne multum fluant reparari debent. sed non constringatur. Si minus egerit humore sine dolore vinum in quo malum granatum sit coctum cum colofonie pulvere tepidum infundito. aut absinthii viridis sucum. seu galle pulverem, aut andronicum cum melle, aut sucum porri sectivi, aut sucum ede cum rosaceo, sive mulsam tepidam vel eliquatam lenticule cum aqua cocte instillare et colluere debemus. De sanguinis eruptione.

Sanguinis eruptio si sine vulnere fuit et dolore super incudem ferri tunsum cribratum pulverem. aut colofonie, aut celsi foliorum et mali granati sicci corticis et mitu... utroque [illegible] pulverem insufflato. aut galle pulverem. Quod si antiqua fuit sanguinis eruptio, etate permittente. utroque scapule cucurbitentur. et utroque capitis cornua incidantur. De vermibus aurium.

Vermes in cavernis aurium natos absinthii pontici, aut cucumeris agrestis radices, aut capparis radices, vel persici foliorum sucus cum aceto instillatus necat. Quibusdam forte nichil iuvantibus; sulphur vivum cum calce viva

ctum. cum melle instillato. aut sinapi sem tritum cum iusquiami
succo. **De aliqua re cadente in aure.**

Si aliquod fortuitu extrinsecus in cavernis aurium cadit. ut est
granum frumenti vel fasiolum. aut stipula aut arista. aut aliquod
tale. et est stimulum ad bibendum aque. aut butirum. seu adipe
anserinum. aut gallinaceum. tepidum frequenter instillamus et
balneis uti iubemus. **De sorde aurium.**

Quod si sordibus aures clause fuerint. Sanguis extrusio
fiat. aut oleum calidum aut nitrum vel salsum tritum et rosaceum
calidum lana intincta frequenter auribus instilletur. et sic de me
lotida. i. lana carpinata. vel demulsa ab auribus sordes
extrahantur vel eiciantur. **De pruritu aurium.**

Pruritu aurium plerumque existente. acetum et oleum roseum.
aut feniculi succum instillato et libanotidos flores tundis
eque succum cum aceto et rosaceo tepidum infundis. **De dentium**

Vitia dentium multa sunt. aut unius partis. **incipit**
aut ambarum partium dolor est. vel agitationes vel stringationes.
aut tinea. i. denudatio contingunt. aut putredines. aut tumores.
aut sanguinis emissio. Dentium dolor fit. ex frigido reumate
capitis. in radices dentium descendente. et sua in ex[illegible]tione in
clamte. et sic dicitur lipsia cavat lapidem non vi. sed sepe cadendo.

Frigidus humor capitis similiter dentes viciat commovendo.
pruriendo. frangendo. perforando de punando. Si dolor dentium
fuerit sine ulla commotione vel putredine. ex sacello salis tosti
regionem doloris extra vaporemus. ut humor frigidus qui est in
ossibus calefactus tepescat. et vinum album ubi ruta fuerit cocta
in ore teneant et illud eo colluant. aut iusquiami radices.
aut strigni. aut oleum calidum in ore teneant. aut eadem supra
scripte radices simul et spumigi in pusca coquantur et. que
dolorem mitigant. et laxos dentes confirmant. Item iusquiami

seminis ā radices piretri. cifcebri. ecce ciminii. aū ʒ. i.
lactis celsi qz suffic̃. cõfice ⁊ rigriū casola faciās. Item
ecce trance suci expurte doloris ī aurē missi mirabilis
effectū. Item alliū tritū ⁊ positū in loco pulsus iuxta
palmā eidem partis ⁊ ligatū plenū est. Cōmoue dicimus si
fuit dens. radices ei primū scarifent. q̃ forte ñ mutante
euellatur. ⁊ p̃ pusca colluat̃. Aliquā dens qui mouet̃ ñ
debet moueri. ne dū euellat̃. apt delfos cum insula.
molaris dens dolens tantū abrupto medico auulsus.
causa fuit mortis philosophi. Ea medulla dentiū
acerebro principiū huius dū exeunt ī pulmone dele
dens occidit. Prurit̃ t̃ putredo in ossib; dentiū frigigiur
si fuit ā si corrūpat̃. exmulsa calida os abluat̃. cantera
confectio fit de florib; rose. ī amii. origani. satureie
seminis. cimini melanti. i. egipti. exeq̃ tocoz pulu̾
sr loca dolentia spargat̃. ⁊ os aptū teneat̃. ut humor
foras exeat̃. ā exdiamoron dentiū radices ungant̃.
Q exarbonib; calefacto origano cauterizant. Q̃ si
antiq̃ fuit putredo ī radicib; dentiū cauterizant.
clauo cuprino. qđ si gingiue tumuerit. ⁊ sanguis fluxe
rit. turiones lentisci in pusca coctos in ore teneantur.
ad q̃; puluus tritus simul p̃cesi. Et puluis corticis radici
lentisci ad solem sicci. cū sale tosto. t̃ tunc mascló
mirabilit̃ gingiuas sordidas mundant. liuidas lucidas
facit. sanguinē constringit. Sanguine nimiū ex
gingiuis fluente de medio anulari. scapulaz scarifica
tione sanguis tollat̃. ⁊ uene q̃ sub lingua sunt incidant̃.
Siuulus ī ore ā circa unā natū fuit rosa cū croco
orientali exeq̃ trita cū melle expressa illinatur illinico.
ā exdiamoron cū melle mixto. De catarro.

Catarron genera sunt tria. Coriza. brancos. et tussis.
Catarrus dicitur effluere. greci enim fluere catarron
vocaverunt. Corissa a bostiis narium dicitur. Hec est cum gravedine
et obstrictione narium. aut cum fluore oris tenui. aut crosso
cum sternutationibus assiduis et odoratu difficili et oculorum
lacrimatione. Branchos a suffocatione faucium dicitur.
Et cum pruritu et titillatione faucium. et voce obscura.
et sternutatione assidua et inglutiendi difficultate.
Catarrus etiam apprehendit gravedine et obstrictione
narium. ut neque odorem neque anelitum per eos reddat.
Et cum flore tenui aut crosso et viridis humoris. cum continu-
is sternutationibus atque frontis pruritu et frequenti
conamine delectationis emungendi. Aliquotiens autem
qui ex sinapi. aut cepullas manducatum pruriant
egerint. aliquando pars una capitis ex ipso impetu
dolet. Quod si innueris distillet patientium stomacho
tussis creat. cum spumosis sputaminibus aliquando cum
raucedine. et thoracis gravedinem facit. Quod si sanguinem
expuunt. ad tisin veniunt et tabidi moriuntur.

In causa si provocat ... in pulmone venit tussis

Omnis cura capiti adhibenda est.
Ipsud enim ungatur ex oleo yrino. aut laurino. aut me-
lino. aut ciprino. aut anetino. aut nitaceo. et collum totum
atque acopo thermantino. plantaeque pice ungantur.
Capiti lana succida apponatur. Balsamum auribus
instilletur. Obturamen cum ex pulvere piperis. euforbii.
melancii. yris illirice nitri. cimini tosti. pulegii
in linteolo ligato naribus apponis. provocando ster-
nutatum. Hi sorbiles leuesque cibos accipiant. hec co-
rize et brancos fieri conveniunt. Sed post hec branchi
articatorum gargarismata et electuarium linies

asperas fauces

asp̄is fauces. ⁊ sapiens q̄rit. licita catarrū patientib;
si tussis dura fuerit sine sputo fluore merū calidū
dare debemus. Ad' siñ febri ties fic' siccas ⁊ assas cum
pulegio ⁊ pipe t'to. comedendas dabis. a oximel. a
decoctiua fenugraci. t' ysopi. inulsa cocti. lēe uinū
albū ⁊ mel cū decoctione tuñ pipi. piretri. potui
dēt. Item elact' gargarismi cruti radice sicca. ⁊ ysopo.
a timo simul cōlit' tritis ⁊ cū melle mixtis. ieiuno.
coct'. i. ⁊ p' cenam. i. Quandiu ē ⁊ sīnutarīta puocent.
Cibos leues ⁊ sorbiles accipiant. his causis siue cōiunctis
siue separatis sic subueniendū est. De uua

Vua aliquotiens excatar io tumescit a inflat'. Plerumq;
ex sanguine a ex humoris habundancia in faucib; laxat'.
a clausis foraminib; forata ē: ut mamillarum
capita. humor retinet'. Cui pondere cogit' iacere. Que
primo distillando tussiclam facit. a si frequent' distilla
uerit adpruciem deducit. Cura

Illa u' q̄ tumet ⁊ rubet. de sanguine fit. desiccari debet.
Q aut' ē pruinosa tenuis ⁊ liuida longa cū summa
diligentia incidat'. p' ⁊ pusca frigida gargarismū
fiat. Non hec a radicib; incidat'. ne forte cicatricem
n̄ faciat. neq; bene patagonizet. si aptis foraminib;
assidua distillatione pulmones uulneraūt. atq;
infirmāt. ⁊ ptisici. aetabidi. pacientes moriant'. Si u' in
tumuerit t' in faucib; iacuerit ⁊ fauces ustulauit
t' linguā. Hec cura subueniat. Palmulas cariicasq;
coctus in mulsa gargarizet patiens. Qd si tussierit
coronē os reumatizauit. cariceas. rosas. furfures tri

riceas. ysopu. tymu fenugrecu. pulegiu. lenticlam cum
in linteolo ligata coque eorum eliquatam fac gargarizare
& ieiunus cepidam bibere calidis. Quod si uua laxauerit de-
anterie puluere camleuato. aut huius puluis constet hoc cornu
granati siccu. balaustias. sal tostu extra teret cribletur. iocta
fauciu l uue- puluis iste non ouenit. ne sua uirtute plus
coctie duret. Cibi leues & sorbiles dent. DE ARTERIACI

Arteriaci sunt quibus fauces l dentes reumatizant cu aspe
ritate gutturis unti. & qn excreant aspiratae fauciu.
a quasi aliqd ill ingluttire ad herere sentiunt. aut uox
eorum secdm naturam n clara fit. Sequitur modica tussis cum
acrne faucium interiorum. Aliquotiens excreant flegma falsu
& tarde redditur. aliqn soluta perueniunt. Modica febris cum
macie corporis sequitur. Passio hec. ex humore capitis fit.

Curantur aut sic. leues & sorbiles cibos accipiant. farina
quoque a simula tenuissima cu melle cocta tenda e. Lac
caprinu cu melle ieiuni sorbeant. cerebella minores carnis
coctas i uino dulci manducent. & uinu granate bibant.
euinn tepidu gargarizent. aut dianoreon. aut diacarton.
aut diacodion. aut depenia fauces ungant. Item passitiate ar-
tanu. rosaru flores siccos. aut malacennia matura i aq
cocta. aut sapa ubi coxeris pulegiu gargarizent. Item dragagantu
imelle infusu teret cu nucleis pini. & addito melle dispumato
q suffic. Dato cocl .i. ingluciendu mane. & sero per dui
admansionem. Quod si cu febribus os reumatis. aut. capiti
diligentia ad bibendam. quo ad psti tumidit. & ut omne
reuma desiccetur. ornodino capit ifundatur. estate frigide
hyeme calido. aut putam oleu secdm qualitatem tempor in

fundendo . vin **De sinanticis.**

Sinanticorum cause due sunt. quas sic intelligimus. una est que in faucibus nascitur. que facile apparet. alia ingula et difficilis ad uidendum. Hec enim que in faucibus nascitur quod est periculosa non est. signa certa hec sunt. Tumor magnus et rubeus ore aperto apparet. alia est inglutie. bene loqui non possunt. propter suffocationis causam quam patiuntur. **CURA**

Cura eorum talis est. diacisima. uel diamoron. uel gargarisma. sic facis. Folia rose sicce lenticula dactilos in suco mori coques. et in melle coctis .ii. additis ex suco ipso gargarizent. Item passi calicem plenum. et liquiricie semunciam simul teres et addita aqua decoctionis caricarum exinde assidue gargarizent. Deinde erit hec cataplasma scilicet pollinis fenugreci. et ordei pari mensura inmulsa coctas plagellis appones.

Altera sinancis species que **De altera specie.** in gula periculosa nascitur signa hec sunt. Tumor ingula et collo nascitur pene non loquuntur. uel anelitum non reddunt. Ceruicem torquent uel caput ut umbilicum sibi uideant inclinare non possunt. Hanc causam ypocras non solum sinanciam. sed squinanciam appellauit. Qui nisi in continua medicina succurras. tercia die prefocatus occidit. Hec est causa in estate magis fit periculosa. **CURA**

Si iuuenis fuerit. flebothomandus est et uene que sunt sub lingua scarifentur. Clisteribus uel iuerio utsciderit ... aquam. oleum. mel. salem. nitrum. afronitrum simul mittes. Cucurbitas scapulis. et pectus de caricis in aqua decoctis. et semine papaueris agrestis. et pollinibus ordei et fenugreci. calide cataplasmabis. Eorum malignitati

maq infusu͂ ⁊ lenticula alexandrina cu͂ terra sua confricenu͂ simul coq̄s. ⁊ eru͂ gargarisandu͂ dabis si bibere possit meli. Sr passi partes duas decas. et mell .i. mittis ibiq; ysopo. ⁊ ypoqstidos. ⁊ caduco malignum et iore smaco decoctis gargarisare. ⁊ bibere si potuerit dabis. Antidotu͂ ē diacodion simplicis coct. ii. dabis mane ⁊ sero cotidie. Et t'ciscos andronii i passo solutos dabis ei bibe. t gargarisare. ⁊ oximulsa. uel melle soluto cu͂ pinna loca punges. Diachrisma ex hyru͂dinib; tale facis. hirundines maiores cum plumis suis i urceo q̄ focu͂ ferre possit includis. et pulu̇em eor͂ i furno obustor͂ mel dispumatu͂ admiscens. loca penna punges. Lue simm̄ ualuerit int̄ scapulas sanguine͂ tolle. De eodem

Smance dicta ē a p̄focatione. qe sinonenisis grece latine dr̄ p̄focatio. Sinance ē difficili translatio sp̄s. ⁊ p̄focatio acuta cu͂ ualido i͂petu circa iglutine. S ē aut̄ duo gn͂a sinanticor͂. Vnu͂ cu͂ tumore. aliu͂ sin͂ tumore. h n alit̄ dion cosin possum̄ dicere. Ergo cu͂ dion cosin tonsillaru͂ ⁊ uue. ⁊ epiglotidis ē .i. bra͂cei sume partis. q latini gurgulione͂ dicim̄. michil sin͂ molestia transglutiu͂t. l'focatio in impetu͂ sec͂ q greci disnea͂ dix͂t. Nausia ē illis q̄si conant uo͂itu ⁊ nichil possu͂t. q n h̄ patiunt. siq̄s eis os apuit t lingua͂q; eor͂ digito opresserit. pot̄ cognoscere utrum cu͂ tumetia ā sin͂ ea fit. sign͂ h passio circu͂t pc̄ha cosin saliua͂ in modu͂ pus̄ picu͂t. Oculi eor͂ foris uersi prominent. ⁊ sanguinei fiunt. Vene tendu͂t.

Quod si adhuc intus urgeat passio excrescet tumor ultra dicte
lingua faucesque siccantur. summe manuum planteque fri
gescunt. pulsus paruus. aut pene nullus est. Inuiti iacent
supini aliquando. In latibus duloreque est illis stare. at dulcius
est illis assidue sedere. Voratque sermo inordinate fiunt
et cum dolore. et cum ad mortem uergunt atque: pecten. liue
scit eis facies. Vox subtrahitur. Reagnon malum putiunt.
Que bibunt non continent. sine pulsu inueniuntur. Vena quam
greci affleria dicunt. sonum quasi uocis subtilem reddit.
quasi saliuas quem et in hoc mors et suffocacio. Verum altera
huius passionis species hec signa habet. gracilitatem uocis. ceruicis
tensionem ut aut non possit uertere ceruices. tantumque
recte. consistunt eius partes exquibus facies constat. Sed est mens
tricia mentis. et guatio. et suffocatio de hinc mors. Oculi
cauantur. frons irrugatur. color illis pallidus apparet.
Quod si ultra modum flegmata saliuasque agunt. in princi
pio malum est quia constrictio et suffocatio est. in fine bonum est.
quia laxacio ostenditur. Sepe primum ualitudinis in pectu
fauces eorum quasi contigit cancerauit. Itemque afireon
et ipsum cum tacet locum interioribus omnibus manifestum est
hanc passionem esse de constrictoriis acutam siue aliquando
continuam. et aliquando non ex internuallo agentem. Cura
Curantur autem sic. his qui constrictura laborant. cata
plasma impone subinde. aut ceruice imponimus.
et si febris non est. flebothomentur. a cucibitentur. Et si uolente
continerit aliquid non putiunt. aqua mulsa adhibenda est
usque ad declinationem. et cataplasmata que cum appo
nuntur non frigida sed calida sint. et sacellos furfureo

Quod si igitur aeger in uertice aliquandiu permanens apparet: bonum est. at si per passionis ... petit ... si re pente sine ulla ratione absisserit: ne euadet. ... in ... medullas in ...

in aqua et oleo cocto. aut uesicam oleo calido plenam apponentes. Aut aliud quod placuerit. et os calida pusca sub mento ductu foueamus. aut pyriasin ex calida hori et naribus applicemus. deinde gargarisma laxatiua que apiat fauces. aut ydroleon. aut mulsam. aut lacte cum melle. aut diamoron. ad bibendum. Seu ex his de penna fauces inungantur. uel cum calida mixta gargarizent. aut exgalle puluere cum melle de penna extra linis. Si tumor in faucibus erit. crocum aut acaciam in aqua aut aceto tritam. de penna linies. et gargarisma ad idem. farinam ordei et calamum trici et liquiriciam furfur et fenugrecum et lini semen in mulsa coques quousque nimius tumor fuerit. passum cum mulsa addes. aut cum suci maluarum decoctione. et ros siriacus et adiantum. et pingues dactili et ficus inde coquantur. foueantque manus et pedes et in melotina lana ligata ut solemus auriculis facere: fauces tegimus. Post mulsam gargarizent. Quod si maior imperet lingue et ... ... et loca palati angusto scalpello scarificanda sunt. Post scarificationem. lenioribus gargarismatibus utendum est ex melle decoctis. et lini semine. fenugreco. aut malua in mulsa decocti. ... pussam nucleos tostos. lini semen tostum in pisso. aut in melle coque et commixta ut electuarium dabis. Post dimissionem gargarizare aptius. ut caput purget. Ante omnia flebothomentur. et ad uentrem catarticum accipiant. aqua et de suco aut sorbilibus fit. aut pultes leues in mulsa cocta et in remissione porcinum cerebrum et agninum offerimus et aues. Salsa. uinis. et agnorum aduris omnibus abstineant. Utendum est autem cerotariis in oleo dulci aut cyprino aut gleucino. aut yrino. aut malagmate uel diaquilon aut aliis cerotariis. De uocis debilitatione.

Debilitat' uox aut p clamorē. ā p frigdorē ā p estum
nimiū. ā exardore febriū fauces exaspant. 7 in feruorē
putunt 7 anelitū. Cū uox rauca aliqb; fit cū tussē ex
catarro pulmonē ptiente. Si autem ex sinoclo l' cū
tussē l' sine tussē raucedo fuit. tandē digerit' ut
clarū sonet. aliqb; recentes frigidas bibendo ꝯtingit.

Patientes cibis leuib; 7 sorbilib; utant'. **De cura.**
Et infusione capitis ex oleo anetino fiat. 7 lana de
sr̄ opiat'. Et euaporatio fumi ex aq̄ calida cū spongis
sacellacio toracis fiat. 7 de lana coopis. Si tussis nō fuit
balneis utant'. Et dragagantū. ā liliniū. ā liqricie
sucū sub lingua teneat. 7 humore ipm ꝯglutiant. et
gargarizent mulsā. ubi palmulas ā caricas pingues
et albas. cantabrū. rosā. ysopū. coctis mane 7 sero. ptri
duū mulsā decoc hois liqricie gargarizent. 7 q fiunt
ab hore pbeciat'. Odores ū bn̄ olentes narib; apponant'
et obtarinicis uti debent. Q si febris n̄ fuit. et suffocatio
maior, flebothomet'. 7 post accipiant electuariū ex
semine lini. siseleos. nucleis amigdalis tostis. uua
passa enucleata cū melle tritis. 7 uomit' cū rapha
pcocet. Et ex yera dia coloquintida pungent. 7 anti
biphicon .i. ad tussem radices iaceant in noc te
cū uino. et post ipm uinū bibunt. ā catapucias
ad hanc causam confectas accipiant.

Incipiunt capitula libri scdi.

De tussicula. — De ptisis.
De signis emoptoicor. — De empicis.
De eadem passione. — De eadem passione.

De signis empicor(um)
De apostemate q(uod) fit in multis locis max(ime) in pulmone.
De peripleumonia
De eadem passione
De asmaticis (et) suspiriosis
De anelitu (et) orthomia.
De stom(achi) passionib(us).
De stom(achi) diversa passione.
De dolore stom(achi)
De eodem.
De debilitatione stom(achi).
De anathemia stom(achi).
De elipothomia stom(achi).
De anatropi stom(achi).
De catropi stom(achi).
De pletora stom(achi).
De tumore stomachi.
De flegmone l(vel) feruore stom(achi)
De duritia stomachi.
De scleroma stom(achi).
De uentositate stom(achi).
De neumatosis stom(achi).
De inflatione l(vel) uentositate stom(achi)
De reumate stom(achi).
De frigdore stom(achi).
De infrigdatione stom(achi).
De uocis amputatione stom(achi).
De anorexia sine febre.
De anorexia q(uae) fit c(um) febre.
De singultu stomachi
De tussicula:
De anathimi lxx stomachi;

Quo(niam) in p(ri)mi libri serie capitis. sibiq(ue) adiacentiu(m) passiones rec(t)e ordinavim(us) de his que sup(er) diafragma contingunt. in sec(un)do disputantes in p(ri)mis de tussicula dicam(us). q(ui)a (et) a superioribus (et) ab inferiorib(us) nec(essi)t(ate) disiungi. que ideo superiore(m) ordinem n(on) tenuit p(ro)p(ter)eo q(uod) sepi(us) ab inferiorib(us) causa(m) c(on)trahit. sepi(us) evidenter apparebit. hanc e(tiam) comune(m) causam pulmonu(m) vicia sequunt(ur). his passionib(us) frequentib(us) ptisici fiunt. De tussicula

Tussicula quidem aliquibus sicca uenit. aliquibus
humecta. et cum plurimis flegmatibus. Aliquibus
cum anhelitu et suspiriis. Aliquibus autem cum sanguinis
sputo. vel exulceratione quae ad ptisin ueniunt. et tabidi
moriuntur. Quam maxime tussi exagitantur sinantici.
pleuritici. peripleumonici saniosi epatici. Tussis humec
ta fit ex capitis humore aut de catarro. aut ex faucibus
vel gutture reumatizanti sunt in pulmone. Sicca uero
fit tussis. in peripleumonicis et pleureticis. stomaticis.
cardia fragnate. vel tensura. vel duritie epatis et faucium
reumatismo. vel ciborum acredine et salsa comestione. vel ex
frigido potu. seu ex pulvere. aut ex fumo. aut uino. aut odore
non bono siue ex sanguinis habundantia. cum uena
intus crepuerit. **De cura.**

Curantur autem sic. Sedere debent in domo lucida
et bene olente. et si soluta fuit tussis. accipiant
electuarium quod eos constringat quod conficitur sic. lini se
minis tosti ʒ viii. cimini tosti ʒ xvi. Sinapi
seminis ʒ i. pulegii sine fumo ʒ iiii. Nucleorum tostorum
ʒ iiii. amigdalarum tostarum xxx. Uue passe albe enu
cleate congna ... mellis dispumati quantum sufficit. dentur
... Item aliud piperis congna xxx. baccarum lauri
congna xxv. yreos radicis sicce ʒ iii. Lini ʒ i. mellis
quantum sufficit. dabis coclear i. Quod si reuma plus fluxerit cum
tusse careat mel. aut expori[illegible]. diacitoniten acci
piant. ut flegma frigidum inciaant. et cale
faciant dumsfragia. ac salsamenta. cibosque ther
maticos comedant. vel coctum bibant. et potiones

meratas accipiant. Item cont̄ solutā tussi mel dul
cissime coctū in aq̄ ad myrto gūmi effice. c̄ ad
oliue minori magnitudinē dato ūisglutiendū
& omnia ostrictiua adiutoria. ā tıocıscos diaspirmaton.
Aut catapucias bicheon. i. cont̄ tussim admansioēm
dabis. Q̄d si longa tussis fuit & pmiseua. i. nō sicca. nc
ū soluta. antidotū bachic̄ asclepiadeū accipiatur.
q̄ ita cōficis. pip̄ rutā siccā. yreos. ysopū. sinonium.
camnū. appiū. ōyrīā. ex quo tere. & cū melle mixta
mane sedm̄ uires dabis. ā ad mansionē. Q̄d si sicca
fuit tussis. & cruisceribꝫ fiat. sin̄ sputo sanguinis. stomē
curet. & accipiant aposima. ā origani. l̄ ysopi. l̄ radici
yris illirice. ā rute ūinulsa coctū. Q̄d si cū uomitu
fuit oximel sicū anelitu fenugrecū in aq̄ coctum
addito melle accipiant. Q̄d si cū dolore l̄ tensiua
yreos. & ysopū ex eq̄ tere & cū melle mixta cocta
mane l̄ sero dabis. cibos oua sorbilia cū pipere trito
ā ı̄tre marino cocto. ā ptisane sicū cū melle dabis.
Si ū antiq̄ fuit tussis. torace ū pulmones st̄ sacellare
debemꝰ. & ungere ceraopis. chetmanticis. & fic̄ siccas
assas comedant ieiuni. & catapucias bachias ūnas
p̄ cenas ı̄glutiat cū aq̄ calida dabis. q̄s ōficis sic. Mirr
ā. castoreū. galbanū. opiū. pip. storace. ex eq̄ tere
cū aq̄. ad orobi magnitudinē forma. elact diasp
suū dabis. aut dia [illegible] silles. cū libꝫ ōfectio. casto
reū diaspsuū. cardamomū. & pip. ex eq̄ trita ē melle
misce. & da l̄ uires. cibos humidos leu[illegible] & dige
stibiles accipiant. De emoptoicor[illegible] signis

Emoptoicorum signa sic intelliges. Sanguinem eiciunt
& iactatio sanguinis non una est. aut enim de capite. aut de
faucibus: aut de gula. aut de arteria. aut de uena si rupta
aut de pulmone. aut de torace aut ex stomacho. Vel eruentur.
sanguis exiens: has facit diuersitates. Sanguine de capite
eueniente. tussis quamuis est. Sputum mundissimi sanguinis.
una sub linguam iacet. Vel solito amplius pendet. & uomitum
eis prouocat. titillationes faciens. Si de faucibus fuerit.
sine tusse sanguinem expuunt. non uomunt. Tument ambe
faucium partes. & sanguinee inueniuntur. & inglutire non
possunt. & nichil calidum tangere. De brancho .i. gula
sanguine eueniente cum tusse titillatione patiuntur
in gula. & sanguinem cum maiori parte flegmatis
expuunt. ut plus flegma sit quam sanguis. dolor in
gula extra sentitur & manu tacti dolent. Pulmonis
sanguis mundus est. & rubeus spumosus. & largus. & sine tusse.
& sine dolore. Sanguis toracis est non sine tusse cum
dolore ingenti. & uomitum eicit copioso. & amplius ma
millas dolor pungeret. quia uena toracis aliquando expuit.
Ventris sanguinem & stomachi ex huius uomitu habundantia
& nigredine cognosces. sine tussi & assidua nausia
& sanguinem aliquotiens reiciunt. Cura

Ratio curationis hec est. Pusca primum ad gargarizan
dum dabis. si ad passionis locum gargarizando
uenire poterit. Aliquando sanguine ex alto fluente bi
bendo dabis puscam. Vel trociscos diacorallion. & de pena
exunelle loca ipsa sanguinis si tangi possunt curabis.
Si de gula fuit ita curabis. Spongiam frigidam cum

sale. 7 pusca cxt. apponis. antid' filoniu dab' bibere.
& uinu mirtinu utilit' dat. 7 oftacu inmelle datu
pdest. Si de pulmone sanguis fuit cauendu est.
ne puscā bibunt. s3 sucu arnoglosse. i. plantaginis
bibendu. 7 ypoqstidos sucu. 7 gumi t cuminu cu
amulo solutu in aq frigida dab. Mirta. 7 senticē
in aq infusam 7 coctam. bibē dab. Quo7 lateri dext
acetu 7 oleu roseu frigidu cu lanis appones hi ca
taplama t simplasma tale facis. Gumi solue in
aqua ex eo pect totu. 7 lat' dextru pungies 7 sic
amili. galle. plantaginis seminis. 7 myrte sicce.
aloes. roris siriacis 7 ostacu puluerem sr spargis.
omfacii. ɛ3. sic cficis acinis acidis expssis. carnes
ipsas. 7 nucleos siccos tunde. 7 i puluere redige. Tota
sanguine emitteis sic curabit. Pusca frigida ex
sale cu spongiis maiorib; pect foues. ac puscam
sin sale bibere dab. Iuuene u flebothomab. et
tegens totu pect medicamine cirice tor io. i. tenbus
sr pones illi. addito stare canino albo. Scdm di
ciplina q inclinamidus e. stom 7 uentris sagne
ex signa n diuidit. eadem e medicina. Misces uero
granatis ex gisastentos. amilu sucuq; ypoqstidos
ex puluere omfacii. 7 dragaganti. 7 gumi. in pusca
7 dabis bibere. Item lenticule in aceto cocte suc
bibant. Ite aq decoctionis omfacii mellis cito
nior. myrte. senticis. 7 silique gre bibant. Ite
pusca solutionis acatie. pect t' 7 uentrem pūgue
turisq; masceli. 7 lemnie. 7 coralli. 7 aloe. et

electri puluem fit sp̄ingens. Omnes emoptoicos scias abstinendos a clamoribus ab iracundia. a uenere. et a demoniis et fumo. et omni incontinentia. lectus eorum in terra sit non pensilis. et loci ubi iacent aere stipticum facies.

Emoptoici dicuntur qui sanguinem expuunt. De eodem.

Vel reiciunt. Sed clinici dicunt qui spuunt vel excreant. Ema gogi qui reiciunt. cuius sanguinis tres sunt differentie. Eruptio. vel uulneratio. resudatio. Eruptio est repentina lipidi sanguinis fluxus nulla precedente uulneris causa. Vulneratio fit ex humore purulento. cum sanguine non lipido. et tussicula plurimorum dierum. Resudatio que fit ex nullo sensu uulneris. sed magis ex acceptione cibo vel potu. acrioris liquoris contingit fieri. loca fluentis sanguinis hec sunt. Guttur. fauces. pulmo. torax. dia fragma. stomachus. uenter. et prima loca .i. caput. iecur. Splen. Vena maior que spine est coniuncta. Sanguinem gutturis .i. branchos apprehendimus. expuito sanguinis ipsius aquei. et parua asperitate lingue. et apparitione ipsius uenule de qua sanguis effertur atque sensu mordicationis eius loci. ac si patientes gargarismum acris liquoris acceperunt. A faucibus sanguinem ex paruo fluore ipsius et tenaci humore et leui tussicula sputis exclusis cognoscimus. Pulmo sanguinem prefert plurimum atque acervatum feruentem. rufum. spumosum sine dolore cum uehementi tussicula et toracis grauedine. et pulsu aliquando cum stridore pectoris et uocis obtunsione. et raucedine. genarum rubore. Torax eadem habet. sed paulo mitiora signa ostendit cum dolore lateris aut pectoris. a spine

medie utriusque scapularum et in multo fluore. vel spu-
moso sanguine. diafragma. sanguinem presentem cum superioribus dictis
signis excepto dolore. Hi enim a pectore dolore exigunt.
ex stomacho sanguis exit cum plurimo uomitu suo. et coagulatus
et niger. Aliquando putridus. Aliquando cum cibo. attestante pri-
mum defectione cum corporis iactatione atque fastidio
fluxuque saliuarum et membrorum frigore pulsu paruo
et dolore utrarumque scapularum. Quod greci metasirenio
uocant. Magisque si acrem liquorem biberint. statim
morsum stomachi patiuntur. malsiunt. infrigidantur. Hec signa
paulo uehementiora. euenire quando fieri sanguinem ostendit.
Plerumque etiam per uentrem sanguinem patiente eger cum dolore
ac tormento. atque mordicatione fortiore. Qui de primis
locis sanguis effertur. et inspectione oris. et purotide uene
apprehendimus quando ex ea nisilla uulnerata aut gingiuis.
Sanguinem de capite uenire cognoscimus. ex facie rubore
aut facie pallore. aut capitis grauedine et dolore et tensione
narium. titillatione eius partis qua sanguis fluit. Hic
plerumque dormiente ingeritur ut impleto hore atque
faucibus cum quadam excreatu putido excludatur. aliquotiens
uinum et si ad stomachum uenerit vel uentrem non premitur eger
tantes donec uomat. et accepto aliquo re. nulla mordi-
catio loci sequitur. Si ad arteriam uenerit cum tussicula ex-
cluditur. que nec antea uenit est. neque excluso sanguine
eger inde uiolabitur quod de pulmone phthisicorum sig-
num est. Cum autem ab epate sanguis eicitur dolor est capitis
et dextre parti fortior. color uiridis vel aquosus similis.
Splen qui sanguinem emittit in sinistra parte capit-

l' posterior dolor ē. Color ē plūbeus similisq; lingue.
Cum uero uena que spine uicina ē sanguis uenit.
N āq; erupit ex multis uocib; aut multo uino. seu
cibo. aut ex usu uenerio uel nimio pōdere. siue excitatur
io. l' nimia tussi. Tū sanguis fit uomit' acerbi. cū
spine dolore. uultu l' lingua pallida. l' nigra. Si uero
erupuerit in vii. uertebro spine. fluatq; in stomachū p
hos ueluti cib' uomit'. Si in pede manuū uel capite uel
renes uenit paralisim facit. Si uero in pulmone sanguis
uenit. statim accidit. de his omnib; malignū ē sputum
sanguinolentū. ex pulmonū uenis. l' uulnerib; ideo
q' curari uix aut nūq' poss. yppocrate attestante. sputa sa
nguinolenta maligna sunt. Cura.

Medendi rō talis ē. In domo lucida frigida inmobili
lecto iaceant. Nā si moueant' l' irascant' l' clamant.
statim sanguinē p̄ducunt. uicta tēp' medicamina adhi
beant' et flabella frondiū. i. papiri myrti et calami
cū aque aspersione. ut omnia frigida sint. Similiter
coopertoriis leuib; cooperiant'. ne calefacti magis san
guinem eiciant. Quod si etas l' uires p̄miserint in initio
flebotomant'. Cum magis in omnib; dolorib; l' plenitudinis
sanguinē expuentib; ubicūq; tumor apparuerit ex ipso
tumore. et si nō potest ex ipso tumore. in contraria parte
corporis. i. p' tumorē febris. et p' terciū diem flebotomant'.
Et multā decoctiā accipiant intercipolando remediū
loco potioris q' potionis. Qui sanguinē sputant. sordidis ex
uulnerib; emissū. medicaminib; purgent'. Si uero ex
corrupta uene alic' sanguis uenerit. purgeant sit

Expergami

assidue bibant. Item samia quam uulgo grece gisasteros dicitur
cretaque adiuncto amulo. detur cum pusca frigida. aut cum suco
arnoglosse quod plantago dicitur. Cuius sucus cum pusca mixtus. san-
guinem mire constringit. et ipsam quoque herbam coctam cum addito
oleo et muria. comedant. et simphiti sucum et puscam frigidam
potent. aut ypoquistido et onfacio. et dragaganto. et alumine.
et amulo. Aliisque constrictiuis potionibus utantur. Si expul-
sione fuerit arnoglose suci. cum ypoquistida et gummi. et
amulo. et infusione tortacis. ex ... inlana sucida
utantur. Cibos accipiant constrictiuos. alicam coctam frigidam
et panem siccum. et uinum stipticum frigidum. et ptisane sucum
cum amulo. et arnoglosse sucum cum fiseleo et similium sucos
sorbitiones. cum supra scriptis speciebus et oua sorbilia. et cere-
bella. et unglas coctas. et rostra porcellorum accipiant. Et
potum accipiant ieiunii aquam. ubi cocta fuerint citonia
aut palmule aut tiones uitis uel rubi. Comedentique
ieiunus sit manarum citonia cocta aut assa. aut granati dulci-
granata. et epithimata eis ex ficis citoniis. et amulo. et thimi.
aloe. cum cerotro myrtino dentur. clepsimas frigidas. aut
cerisci dia corallii. aut dia lectu. et alia antidota que
scripta sunt emoptoicis. et cucurbita cum scarifatione
apponatur in pectore. emoptoici in locis frigidis. uel
yppogeis locis aptis. id est subterraneis antris. a balneis ac la-
more. a bitaccha a uenere. a uomitu. a ... a
a uino. a salsamentis. a puluere a fumo abstineant. Mu-
lieribus quoque quibus eadem passio menstruis non purgatis con-
tingit. fontes uenarum cura subueniat. De ptisicis.

Ptisin. id est consumptio. Apprehendunt ex febre. cum

tussicula

tussicula atq; excreationib; uariis. sanguinolentis. aut liui
dis. aut purulentis. aut grossitate exclusae artic. cum corpori
macie. attestante uirium debilitate. aliquotiens sicca
tussis. aliquotiens soluta flegmate. quique excreatario
inpetu ... exagitantur. CURA

C... ex elact ... ex ysopo. yreos ... timum. ex
... myrtetorum: cum melle coclear singula dabis mane
et sero. ... desiccent exanthere puluere. et sucum pti
sane accipiant. et butyrum cum melle. preterea sic in sanguinis
fluore diximus currentem. DE EODEM

Ptisis est passio pulmonum periculosa et maligna ualde.
cum aliqua sputatione sanguinis. Nascitur aut ex reumatismo
guttis. aut de assidua instillatione uuae. aut excreatario
multo tempore uiciato et in pulmone fluente. Velut in
dentium causa supius diximus. Fit autem in etatib; maxime
ab octauo decimo anno. usque ad XXX. quitum
si infra unius anni spatium curata non fuerint commoriuntur.
... sequitur tussis cum uariis sputaminib; nec tenuib;
nec simulib; sanies aut spumosis. Dolor et aspirationis
anhelitus pulmonum. et febris leuis et albedo corporis
et fetor horis sequitur. Solent quoque et typicae accessiones
aliquibus fieri. CURA

Primum corporis uirtuti diligentia adhibeatur ut
aut uel post accessionis tempus. fortissimos datos cibos.
pultes oua. cerebella. de uolatilib; gallos capita.
pedesque porcorum aut edorum intilma cocta. et cum aceto.
uel aneto. et oleo alica cocta. et aqua condita. et gallorum
testiculos. et uolatilium ascellas. columbarum. et anatum

accessionem sol... curet aut die in die. ... sorbilib; et ...

similiter dato. et pisces petrosi in petrosis locis habitantes
et cebula pressa tincta in aceto. et cetera exceptis aneto ligu-
stico. costo meliloto et his similibus. Dum sine febre fuerint
lac asininum aut caprinum statim mulctum ne infrigidetur. co-
medant vel bibant. Preterea lac de ieiunis animalibus quia alter
post pascua lac eorum constrictivum et desiccativum est. et diure-
ticum. Conveniunt et his et dimissiagia cocta sicut est porri.
apii. sinapis. et cetera. et confricationes totius corporis. plurime
colli et toracis. Omnis cura eorum desiccativa sit. et precipue
in ante cuius hec causa fit electuaria pro pectore. aut diaspre-
sum. et alia que calefaciunt. et desiccant. ad noctem accipiant
et quod ysopi in mulsa coctum. aut yris illirica potui data.
aere bono iaceant et de ambulationibus mediocriter adhibe-
bantur. obscuro loco iaceant. in hyeme. Circa vero
caput et collum ac toracem unctiones mordaces quantum si
potest fieri exulcerent. et epithimata que interna calefaciant
et desiccent adhibeantur. et si vires permiserint catarticis
purgentur. et in novissima cura circa toracem cauterizentur.

Empici sunt quibus; De empicorum causis &.

apostema fit in pulmone sive in pectore sive in
torace. et si crepuerit et saniem pluries putridam
miserint vel eiecerint mixtam sanguine. cum febre. et tussi.
et macie. et dolor in medio lateris eorum perierit. et sanies per
se cum tunc positi fuerint patet. Habent hec empici osten-
dunt. ex pulmone empici album saniem et spumosam pro-
iciunt et non cum tussi nimia. et sine fetore et sine dolore.
Si vero ex torace venerit. gravedinem pectoris patiuntur.
et non exeunt sed vomunt purulenta aut liquida

et saniem quam excreant mixtam sanguine habent.

et aquosa. uentrem non faciunt. uulnus eius tumet.
Si ex capite fuit causa. Mulsam in anetum **CURA.**
et ruta cocta fuerit dabis. Item croci et ireos illiri
cum. et myrram trociscum. in dulcore dragaganti infusum
cum mellis calice pleno equali pondere misce. et da mane
cocliar. i. ieiuno. hoc medicamen purgat uulnus et inducit
cicatricem. et si altum fuerit replet. et epithima eius tale facies
R. ceræ .i. rubee pumice libram .i. olei sicionii lib. i. opopa
naci. i. rute. urtice semis. eruginis capitine. Galbani
bacas lauri. pollinis. semis lini. thuris radicis malue
ue agrestis. polii. aptami. storacis columbine. piretri nitri
cicuruos singulas unc. Que sunt tundenda tundes. et
cribellas. opopanacem et galbanum in oximelle infundes
in die et nocte. et teres. et ceram resolues. et mixta
omnia cum plagella ad loca unde res nata est impones
hoc epithima omnibus efficies facies. Meminerit autem preterea
acetum et galbanum et opopanacem. in eo mittendum
in cortina sed in trita omnia misceantur ne causa aceti
cera fundatur. Si ex pulmone prouenerit. electuarium tale
facies. quod R. Gummi. dragaganti in aqua solutorum .i.
nuclei pinearum et assi. .ii. seminis lini. assi. et urtice
.i. cere .ii. mellis dispumati quod sufficit. Nam et cera in
aqua infundes et cum melle statim dispumato ad mixturam
in mortario ieiunis cocliar. i. dabis. Cibos tales acci
piant. lac caprinum cotidie bibant. et olera que uentrem
molliunt. Videlicet porros et pastinacam in aqua coctam
manducent. et ius eorum sine sale coctum bibant. quia
purgat et replet cicatricem. Vinum autem albi et ueteris

non multum bibant. et sucum tipsane ubi decocta sit ysopus quartanum. et sucum fenugreci ubi cocte carice sint bibant. datur quoque utiliter mulsa decoctionis pulegii et ysopi et origani. ieiunis vel non ieiunis. antidotum conficitur eis diatrion pipereon non quod flegma siccet sed fuget uulnera. Omnes empici abstineant se a lauacris vel a salsis rebus. et a uino. et a bacmoniis. et a leguminibus. et ab opsoniis id est diuersis ferculis vel conuiuiis. Et olera sana manducent. vel sana sucos semper accipiant. et in humidis locis et temperatis a calore et frigore habitent.

De eodem.

Empici sunt saniosi cum ex repentina effusione saniei et febrium accessione et ardoribus diuersis et inordinatis cum pulsus erectionis spissitudine. et tussi. et sine uirtute. febres autem leues et frigdores inordinati circa uesperum magis fiunt. fiunt autem empici ab emoptoicis plurimum ex pleureticis id est patientibus in costis. aliquotiens ex egritudine acuta non bene dicta. aliquotiens ex febribus interpollatis antiquis aut ex frigore. siue ex plagis. aut ponderibus siue ex humoris acerrimi plenitudine. aut ex fumo aut ex uino. hi uero spissum habent pulsum neque dimissio humorum fit. neque a febribus desinunt. et de die in die crescit passio. Hec passio raro infantibus contingit uiris et mulieribus frequenter.

Cura.

Empicos ex pleureticis ex eorum adiutoriis curamus omnibus uero flebotomum cum detractione sanguinis et apoferesi ex cubito contrarie partis doloris adhibemus si tamen uires permiserit. multociens locis ipsis

dolentib; adhibeatur lana sucida huius infusionis. aut
olei glaucini. aut sicionii aut ueteris olei. ubi coxeris rutam.
aut anetum. et centum ligato. Si febres fuerint. et nimius dolor.
acetum et oleum imponatur. adiuncto uino. post infusiones ad
hibeantur. cataplasmata. et uaporationes ex semine lini. et epit
himata. Iuuat autem panis in mulsa coctus et sacellum ex
milio et sale tosto. aut ex ceratanbro calido aponatur. in loca
dolentia multum sudent. Aut uesica plena oleo calido
obuoluto linteo adiungatur et cuebitur rapt sine sca
rificatione diu constringat locum doloris. postea cerotaria ex
cipro. et rutaceo oleo confecta et emplastra malactica. uel
malagmata. que adductionem faciant. ut serapinon.
ab auctore dictum et diamasum. et ut dia fauarum et dia
finucon. que adducunt in superficie posito. Quod si duricia
fuit in superficie uel interius que non dum erepuit apostematis
ut maturet et deponatur. adhibeantur fenigrecum. et semen
lini. et resina et inaniusci. olibanum sunt cocta in oleo.
aut timum cum altee radice inductum imponitur. Item folia
apium. pulei. fimum columbinum. nitrum caricos. putrum.
ut postea apponatur. Quod eruptio saniei fuit oximel
potent. et oleo sunt. cataplasmata cocta imposito. Item ad
diuturnam duritiam ut producant saniem et caloreme. cibos habere
mellilotum. alliaque cum sale cocta. et aneto sorbitionesque
admixto pulegio. et ysopo. et potum quod stomachum calefaciat.
accipiant. Quod si eruptio saniei euenerit. ut bene
purgentur. amigdalas amaras. nucleos. urtice semen. lupi
norum farina tunsa. et melli mixta accipiant. Cibos
autem ptisane sucum ubi coxeris fabam frixam. et si febris

n̄ fiūt sinapi ⁊ si meliꝰ biuūt carnes edinas. pedes
uo'l porcellor. aues maꝝ cor lactecui. q̄ n̄ sit dure
neq; indigestioēm faciūt. ⁊ pip comedant. Aliq̄ꝰ
aūt ⁊ cepullas ⁊ alliū cum ieiunis comedē. ut certi
cū apostematiꝰ aplat̄. ⁊ n̄ claudat. Olera aūt man
ducent. bletas. maluas. lapaciū. q̄ nouer bn̄ purgare
q̄ ⁊ intestina mouēt ⁊ purgant. Pastinaca aūt ⁊ porri
ā sparagi cocti urinā mouent. ⁊ stom n̄ grauant.
ē tussī dūi n̄ faciūt. ⁊ p̄ acceptos cibos poma ac
cipiant. mala citonia in careno cocta. ⁊ granata
cū modico croco. ⁊ pira cocta. ⁊ acina modica. dig
estibilia n̄ multa. ⁊ ut uulnꝰ purget ⁊ claudat sirup
eī. oximum coctū sic cicer dandū erit. ⁊ sucū ei
ex lacte potato. Cauterizari circa toracē debent.
ne collectio iterum fiat. q̄ ista causa nutrit̄. ex aq
nimia potata. ł uino. Iō, p indigentia cibor ł
potꝰ aquā cū nitro. ā cū sale bibunt. ut uomitū
puocent. Malagma in torace ponat̄ ⁊ stiptica sul
phur ⁊ bitumine. ⁊ malaxata. Electuaria q̄
dulsā uitiū quos purgent. ⁊ carnes desiccent.
In dimissione dimisiaca. i. cepullas. ⁊ alliū. ⁊ sinapi.
accipiant. bulbꝰ dē coctꝰ ē melle tritꝰ ⁊ commixtus
uulnꝰ conglutinat. intrinꝰ ⁊ extremitatione utantur.
Egypici sūt saniosi. apprehendūt. De eodem.
Ex aūt cadentib; signis q̄ inanitionib; collec
tioēm denūtiamꝰ. i. ex dolore magno ē febrib;
ē erroribꝰ inordinatis ē sequiti repentina saniei
effusione soluunt̄. ⁊ ē puris excretione. Item

empici fiunt ab emoptoicis. Nam tisicis non est repen-
tina effusio sanguinis. febres et incremento temporis adiue
efficiunt. Pulsu crebro cum yliorum dolore. Empiicis autem
repentina effusione sanguinum cum febrium accessione.
A postematum collectiones fiunt interius. aut in medio latere
aut in torace. aut in pulmone. ex collectione sanguinum
sensim fit cum egritudine. et febre et tussi. cum corporis
macie et sine uirtute. Quod si erupit. empici erunt ex purulento
sanguinem egerentes. fiunt autem empici plurimum ex pleureticis
A liquotiens ex egritudine acuta non bene discussa. Aliquotiens
autem ex febribus antiquis non dicentis. et usque in hoc declinantibus.
Commouentur autem ex frigdore. aut plagis aut
a ponderibus et humorum plenitudine acerrima. aut ex
unu liquore. Quorum signa communia sunt omnibus. id est
tumores in collectionum regione. Sequitur autem eos ut di-
ximus febris lenis. et rigor inordinatus in uespera magis
facetus et dolor pulsans. Eruptio autem humoris. Aliquotiens
sursum per pulmones fertur. et ex torace. Aliquotiens autem
per intestina inferius collectionis egestione fluunt.
A liquando autem in uesica plenitudo ex renibus facta
apostematis cadit. Aliquotiens in eodem loco uel nascentur
maturantur et erumpit. Significant apostema factum cum
tussi et anhelitu. Omnibus uero empicis spissus est pulsus.
et neque dimissiones humorum sunt. neque febres desinunt.
E ueniunt autem hec passio uiris et mulieribus frequenter.
raro autem infantibus. Cura

CVRA autem utrum sic inpleureticis diximus. quod
aliquotiens adbreuiat. aliquotiens prolongat.

In initio ex detractione sanguinis intendum est. excubitio
contrarie partis dolentis lateris. pro plenitudine et
pinguedine detractio fiat que sufficiat cum apostresin.
in multis locis apostemata fiunt. Si
Inter omnibus periculosa sunt que in pulmonibus fiunt. que
dicitur peripleumonia quod est acuta passio que cito occidit.
sicut in oreca scripsimus. ex pulmo semel uitiatus uel icis.
uel ruptus. curari non potest. propter incessabilem ipsius ei motio-
nem. Interim cognoscimus ex pulmonibus esse. quando saniem
et spumas proiciunt diuersas. liquidas et fetidas. et ex
raucedine uocis. cum tussi forti. et genas rubicundas
et albores oculorum lucidi fiunt. aut albi. et in circuitu pal-
pebrarum extensio. et pro dolore pondus est in torace. hoc
leue iudicamus quando saniem proiciunt et aponderent.

Uti que debemus **Cura** Releuantur
in torace cataplasmate de ysopo. et aprotano
et ficuum siccarum elixatam potum damus. Si uentri
solutio non fiunt potum mulsam decoctionis pulegii
aut ysopi. aut origani. et mel coctum. et pultes. et
sorbitiones mellitas. et cum cocto melle puluerem
yreos dabis. et pro purgando uulnere semen lini tosti
et nucleos. et terebentinam tritam cum melle ad magni-
tudinem oliue (ad manducandum) glutiendam dabis. Iuuat autem eos
antidotus diapiperis ad desiccandum reuma. et dia-
orobum. et cetera cum melle. et alia fuerunt que in epicis scrip-
ta sunt. cibus isti debent empici sicut in ptisicis
docuimus. **De peripleumonia.**

Peripleumonia ex ipso quod primus loco nomi

accepit. qr pleumenon grece. latine dicitur pulmo.
Cuius signa hec sunt. Est dolor toti toracis. et maxime
ex parte sinistra sub mamillam. maxime pungens.
et adscendens ad scapulas per ipsum lat. febres acute.
et anhelitum non desinit. frigora querit. minutatim tussi
unt; et dolor toracem percutit. et per palam .i. scapulam.
Pulsus eius ingens inpletione. et spissius est; in uelocitate.
et quod excreat rufum et spumosum est. et uultus ei rubet.
et maxime gene tamquam in sole. aut ad ignem et facies eius
nitida. et gracilior. et decentior. ex ipso robore. et non
possunt supini iacere. sed magis se tollerant sedentes
et frequenter se uersant uel agitant. Hec signa ostendunt
tumorem esse calidum et igneum in pulmone. Sed pacientes
interrogare debes. quid primo fuerint passi. Nam ante
tumorem signa supra scripta nascuntur. Infantibus quidem
et mulieribus quam plurime hec causa contingit. quia in huius
et calidis corpore hec causa nascitur sicut ipsi sunt. Mulieres enim et adolescentes et humiden sunt. hec solent
centibus contingit usque uicesimum quintum annum. et periculose
quam uiri euadant. feminis uero ~~post huius~~ post huius tempus.
aut non nascitur aut si nata fuerit. nec grauis est nec pe
riculum facit. quia faciliter curantur. Incipit quoque hec causa quando
conspectim et aer humidus fit. et ex cataro acri. et ex
pleuresi recedente. Que causa post .x.iiii. dies si non
tussierit. et sanies non excreauerit. cito curabitur.
Aliquando .xxi. diem curandi expectant. quere sicut
his signis transierit. desperatio grauis est; et mors non
Fabricata adhibenda est Cura. Rubea.
Cerolo et uino calido. et lanis mollibus fortiter;

uaporabis max. partis sinistre toracem. que facias
predixi. Item cerotum ex cera 7 oleo ciprino 7 sinapi c̃to
factum cum plagella impones. 7 uentosa super toracem a
ad loca dolentia inposita magnum adiutorium est. Et ei
tales facies. oua sorbilia. succus ptisane. aut alicae. melli
dispumati aliquid habentem 7 mulsam uel rutam. aut amig
dale amare. aut ysopum. aut origanum. seu poligonium
decocta sint. ieiunis cottidie. aut quotiens petierint bibe
si fieri potuerit bibunt. Nam 7 sucus poligonie solus da
bitur iuuat. Item absinthium ponticum in aqua coquens cum yri
illirica 7 ysopo. 7 dabis ieiunis. aut quotiens bibere uoluerint.
Item folia rute. uirtice semen. dragagantum in dulcore infusi
et mellis dispumati quod sufficit. misces 7 dabis ieiunis
coclearium .i. De eodem. XI.

Peripleumoniam multe cause faciunt. videlicet
pleuresis. pigritiorum assidue bibitiones. aut uene
narum herbarum. aut uini. 7 assidue acceptiones antidoti quod
greci bichica appellant. i. ad tussim conposita uel aliquorum simi
lium his. Precedit hanc autem catarrus 7 coriza. Est autem
peripleumonia constricta uel alida pulmonis cum paruo
fluxu. 7 est quidam habeo quorum reiectationem quam causam que patiuntur
cum grauedine pectoris. 7 dorsi. 7 latus sentiunt. cum in lateribus
iacent prefocantur. 7 supini iacent. uel erecti sedent.
facies rubore perfundit. albedo in oculis quasi relucet ne
locum ducet spiritum. tussiunt. expuunt sanguinolenta.
biliosa. spumosa. inspirare uix possunt. frigidum
anhelant. 7 multi cum impetu bibunt. assidue siccum
habent os. lingua est aspera primo alba. post nigra.

l liuida. aut rubea. dum non addidit se causa. Pulsus est
ualidus. velox spiritus iactantes se huc et illuc. parum
dormiunt. pectus humidum habent. vibrante spina. cervix
subtumida fit. Oculi nigri. l nebulam aut caliginem
patiuntur. delirant. frigescunt plante. l manus. tardus
fit motus lingue eorum. sudor in superioribus partibus fit.
pulsus igne eorum conparescet. non possunt aliquid recte proferre.
tunc pulsus veluti formicantes. In postremo autem periculo
numquam patiuntur. At ubi ad melius redire ceperint. ele-
uatio est et febres non sunt. dolor desinit et anhelitus
relinquitur. Ideo agnoscimus pulmonis esse uicia,
ex pleuresi uicina. De cura.

Iacere debent in loco non frigido. cucurbitas scalticas
locis dolentibus apponamus. Si febres non sunt nec fluxus
uentris. flebotomentur. Item accipiant sucum ptisane.
l alice. cum melle dispumato confectum. aut elixatam
yreos aut ysopi. mulsam accipiant. et panem et oua
sorbilia. Deinde hinc cataplasmari iubemus pectus et dorsum.
et accipiant electuaria que pleureticis damus.
Et ubi febres desinunt. utantur cibo uario. et stomachus
pectus dorsum. cum unguento foueantur. Deinde hinc utantur
epithimate diacerotario. de in malagmate
sic curatur peripleumonia. De asmate. xiii.

Asmaticis et suspiriosis semper molestissima querela
pulmonum est. Pinguis et enim frigidaque flegmate
pulmonibus adherente. cauerne l meatus quibus naturalis
spiritus accipitur aut redditur concluduntur. Alius ex hoc impe-
dimento. suspirium aut anhelitus molestissimus nascitur.

ut sedendo facilius quam iacendo respirant. Hinc precedente nascitur molestissima passio. que paciens magis sedendo quam iacendo respirauit. Hyeme uero et senibus hoc uitium quam maxime familiare est. Contingit et aliquando mediis etatibus ad hunc calidis. De cura.

Flebotomo hanc passionem liberari necesse est. tamen si flebothomum certa ratione prohibemus. tunc ieiuniis continuis et frequentibus uiuice detractionis sanguinis uti conuenit. prodest et potandi continentia. preter cum oximelle cibi exhibere congruit. Dabo uitea ysopi. aqua origani aqua rute. uiridis. aqua absinthii. aqua yrisillirici. aqua calaminti decoctionem. cum oximelle tepido calido. Dabo et confectiones et eligmata commoda suspiriosis ex his confecta. et gutta amoniaci etiam cum oximelle uel methico dari conuenit. A protam pulueris similiter confert. Commodi autem castoreum. uua passa enucleata et fenugrecum. et uiridis ruta certa frequenter dandae sunt. Sed et teriaca magna approbatione diffamata. proficiunt ex aniso. et sulphure uiuo. amoniaco castoreo. et melantico. ex equo tritis. et cum melle mixtis. Que tres cum oximelle. dari conuenit.

In primis calidum cubiculum in suspiriosis procurandum est. Relaxandum corporibus et adclusione liberandum. semper et inferiora contraria. Lectus eorum orthocathumen preparandus ut uideantur potius sedere quam iacere. et calidis unguentis et uaporibus pectus eorum fricandum est. Cucurbita cum detractione sanguinis adhibeatur. Proderunt preterea ualde anetica adiutoria. dropaces. poteri et sinapismus et aerum mutacio. peregrinatio loci longioris iuuat.

& uomit⁹ radicib⁹ c̄ oximelle. exercitari currere. c̄ uestib; laneis p̄de. eis maxime si ex hoc ipe luuntate ꝓcurent. Ytant emplis circa pect. annecteis. ofecti ex uino pipere. aptano. castoreo. ꝛ oleo cip̄no. ā lau rino. centaurio. ex q̄b; sup̄dictis ꝛ potione ꝛ ūguēta ofici ouenit. ꝛ yera ꝛ acetū sulliticē feruens sorbē dū in nocte. ꝛ ex eode ofectū oximel ꝛ in potu dari pl⁹ ouenit. Aliq̄ et̄ uulpinū aridū. ex uino potui datū. unice p̄de affirmant. Itē sue herbe pisteron ad y pnon ex mulsa ā uino potui dat. ꝛ suspi ramti plenitudinē extenuat. Itē herbe sup̄ scpte in aqua decocte uis eis c̄ melle bibitū p̄dē hoc uitiū celeri⁹ tollit. si usus fuit hac ofectione elaterii ʒ.i. sinapi semuntis. ʒ.i. h' omia contrita ꝛ cribellata c̄ aqua collige. ꝛ fac trociscos. ꝛ da per singlos dies .i. Itē pisteireon ad angenas ꝛ subitas suffocatiōes p̄de uentrē ꝛ pgat. ueret ꝛ ulcātiōes qs iā cancer teneret c̄ imposito sanat. Sic ꝛ opobal sami cotlaria scui[...] ē cū uino accepta sanant. XIII.

Anhelit⁹ ꝛ orthōmia. De anhelitu ꝛ orthomia.

Ab aliq̄b; uocat̄ omunit̄ dispnia. q̄ ꝛ asma. anhelit⁹ ł orthomia apphendit̄ ex difficili respi ratione. cū p̄focatione. atq; toracis gūedine cū febre p̄ma ꝛ latū c̄ ductione ad supiores partes effecta. c̄ uocis debilitate. colore ī uultu rubeo. cū tensione. ꝛ tussicula. c̄ sputis humorosis & tenuib; ā crossis. supine iacendi difficultate sudore frequenti in fronte. pulsu magno. noc-

affiuint̄ ꝛ.

tiuma accessione. Differt apipleumonia. quia piple-
monia celerior passio est. non sine febribus. anhelitum
multe sunt diuersitates quoque. Orthomia est anhelitus
rectus. i. quantum intus trahunt tantum extra iiciunt. Dispnia
autem sansugium nominatur. i. semper intus ad se trahens
anhelitum. Est et aliud genus anhelitus inequalis in acce-
ssionibus multis. a febribus etiam. fetidi anhelitus
sine calidi. seu frigidi. maligni sunt. communiter
tamen omnes anhelitus in acutis passionibus seuissimi
sunt. Nam isti qui ex pulmonibus ueniunt prolongant
ualitudinem. Contingit autem quando pulmo et torax coclu-
dunt alter utrum. quia omnia interiora corrumpuntur affecta.
et agentes spumas saliuas insufficienter gene rubent.
Illorum colores splendidi fiunt. maxime quando torquentur in
torace. et pulmones patiuntur cum torace. Euenit autem
hec passio mulieribus raro. uiris frequenter in accedentibus
etatibus et instat usque ad senectutem. pueri autem in
mutationibus etatum soluentur. Quibus uero in iuuentute
fit ibi senescunt. Euenit autem hec passio. hiis qui
in locis frigidis et humidis sunt et simili tempore
i. yeme. aliquotiens aeris frigidi frequenti infusione.
Et in hiis qui contingunt que metallica operantur aut ex puluere. aut
crodone fetido. aut ex ipso vel ex hiis similibus fit. et ex
multis humoribus crassis et liquidis. et explenitudine
et infusione sanguinis. et emorroidarum continentia. Mu-
lieribus maxime fit. quia non sequuntur usu eorum. Aliquotiens
sansugium sequitur suffocatio faucium cum anhelitu. et in
initio grauedo toracis. et inmobilitas toti corporis. et

Pulmo de alio in alium locum cum precedenti extensione

pigricia. 7 stupor non paruus c̄ obstrictione sp̄s .i. anhelitu. & uaria iactatione iacendi in lecto. l' humuli. ā eminenti. In sōno fantasia patiūt. tegidi fiunt. 7 uigilant ꝓp̄ . 7 uentri difficulta ÷ c̄ fetore. In omī aūt accessione sāsugi diffi cilis 7 pulsus cordis. Infrigdant' omes articuli ex uicinitate pulmōis 7 toracis retento anhelitu. pect' feruet. oculi eminent. 7 supcilium tumet. nares sitis ÷. striuitant. ideo scalpūt nares. Tussis seqt'. euacuatio modica. 7 spumosa cū multo labore. Aliqtiens solet in accessione spūm uariū excitare. 7 tumidi fiunt. uigilias in oīb; patiūt'. Aliqtiens paulatī dormiūt. Aliqūti peūt. in ipsa accessione subita suffocatione. Aliqtiens frequēt' h' passio ÷. cu ū cessat. ÷ q̄n aliqntulū recedit. Ali qb; p' tēp' fit recidiua passio. qd: flegma deducit'. ā ex uomitu. ā ex sanguīs egestione. ā ex uentr's pgatione. In alto capita tenet. 7 frequent' sedē deri derant. In sonus diuisi soni ex pulmone ueniunt. Aliqtiens ex accessione. ad dimissionē ueniūt. In accessione silentiū hnt. Cura

Et pedes 7 corp' fricent'. & torax ex lana molli eo opt' fasciet' ut ū soluat'. Qd si eos accessio anhelit' suffocauit. si uires aut etas pmiserit. flebotomet' ex cubito. cū apoferesib; scdm uires. 7 infusione to raci fiant. ex oleo rutaceo. ā siciōnio. ā glaucino. ā amaraco. 7 ligatione articlōz. 7 unguento dermantico bene olenti unguant'. Post. sedo uel

tcio die flebothoment. 7 cataplasment 7 cum bre
z lana. 7 stom in uaporatione utant 7 in torace
adhibite sacello triticeo cocto ī uino. cum uapo
rent. 7 int utq; scapulas 7 ī precordiis ū pulmonis
regiones sunt cucurbite ī ponant. Post .xl. dies.
si passio n̄ declinauit. int utsq; scapulas scarifi
ce. cū mensura sanguis detrahat. Qd post paucos dies
ex yera pigent. ut humoris 7 sanguis euacuatio
fiat. 7 forci clistere uentri adhibeat. ex colo gni
tide decoctione. aū centaurie. ā absinthii. tar
dante ū passione sinapizent circa toracē. ad
potiones accipiant elixatam ysopi. aū origani
ā marubii. ā yreos puluis cū mulsa potata mitū
iuuat. Multi raphani radices tunse 7 dec
sucū colatū ī mulsa potaues; 7 ceuscos. anodine
& antid. diacitoniū q cap purget. 7 amoniac
ciatū ex mulsa dare conuenit. in lecto pensili ia
ceant. Cibis uti debent suaues simplicib; calidis
& calidis sorbitionib; ex aneto 7 pulegio. dabit
melilotū 7 ptisane suc utillimi ÷ si cocta fuerit
in eo amigdala amara tunsa. & cibi q uentre
moueant. ū ÷ bleta. malua. ī accessione utant.
In dimissiois tpre flebothoment. 7 si uires creuerit
t etas pmiserit. diureticis utant adiutoriis. 7
si nimis feruor fuit. recente potent. 7 sic litar
gireis. 7 si nauticis diopace utant in torace. uig
ex medicamine h. i. ex bitumine. nitro. mann
ad aere. resina. 7 p dimissione in torace cauteri

rent. ut per multum tempus appareat. Vectatione
uti debent. non multa ne fatigent aut commoueat.
Pertuno. G. testante. super mare aut circa mare gestet.
eodem tempore potandum dabis ieiunis aceti scillitici coclear. i.
aut ciatos. ii. atque fumigationes bene olentes. naribus
supponantur. In dimissionis tempore balneis utantur. et
uinum optimum. album. et sal sanitatis. et carnes molles
uel agrestes. aut gallorum pullulorum. et alicam. i. genus fru
menti. et palmulas chelidonicas. et amigdalas amaras
et confata accipiant mane. et post cenam lini semina.
urtice semen. piper cum melle mixtum accipiant. In cu
biculo iaceant bene lucido. a carbonibus et puluere
remoti sint. et uomitus ex radicibus fiat. et acopo utantur
ex pipere. sagapino. oppopanace. abrotano. ysopo.
costo. ad mirto nardo. Cibos leues sorbiles. ut sunt
oua. panis ex nuilsa calida. et pisces asptiles. et ori
mel accipiant cum pipere. et ... cum uino et melle. et
diureticas et anodinas potiones. et antidota accipiant.

Stomatici sunt. xiiii. De stomachi passione
quibus et caput dolet. et cum febre nausiam patiuntur
ut escam non contineant. aut fastidium patiuntur. ita
nichil delectet eos accipere. Hos curare capiti adiuto
ria sua uirtute dolorem fugantia adhibendo. Cabulite
ferule cum oleo mirto cinerate. capiti ac fronti illinies.
uulturis cerebro cum oleo mirteo caput perunctum a dolore
leuabis. Sanguis asini cum suco herbe corcodille mixtus
et infusus capiti. mire subuenit. Item irundinum
mor expositus cum aceto fronti illitus iuuat. hec

fisica remedia dolori capitis sufficiant. Cura

Stomaticorum cura ex oleo ung[uento] mastix & absinthii
pontici & aneti infusum per triduum sunt. & ita de-
coctum. & fovendo stom[achum] ex mollib[us] lanis. quas compressa-
sit stom[acho] ponas & fascias. aut ex oleo sicionio. aut
vino medico calefacto. & similiter stom[achum] fovet. Post
hec epithima fac hoc m[odo]. Aneti le[viter] infuso in vino &
mala maciana secata in tr[...] & cr[...] & mell[is] modico
addito. tere simul. & ceram & oleum nardinum
quantum suffic[it] sit lenes p[er] has impone. donec cera liq[uida]
fiat. & sic sup[ra]scriptis admisce in mortario. De inde
pulvis in facit exce[pta] commixtione aloe. mastic. co-
mar: absinthii admisceat. & simul omnia vitem ad
spissitudinem decocti coquit. & sic stom[acho] impones. s[cilicet]
cucurbitas i. cufas ex oleo nardino calido stom[acho] uncto
imponis. quas cum imposuis dolet max[ime] pars dextra
stom[achi] quia in ea parte mag[is] declivus sub iacet.

Stomachus ~~... declivus ... nervis~~
ex his causis nom[en] accepit. passio[nes] que in ipso stom[acho]
sunt. i. dolor. debilitacio. anathimia. lipothi-
mia. anatropa. catarispa. pletora. tumor. flegmon.
duricia. sclerosma. ventositas. pneumatosis. ieiuna
cismus. frig[us] stom[achi]. vocis amputacio. anorexia. Cynicu-
mia. vomit[us]. vapor. flegmatis infusio. singultus.
sudor frigoris. & ardor. collectio. apostema. vulnus.
carbunculus. periclosis. paralisis. bulisma. Dolor
in stom[acho] fit ex colera. vel flegmate inde pelusis. que in
habitudine vi[...] exitu[...]. neq[ue] p[...]os. neq[ue] pue[...]itat[...]em. in[...]

Ixiniū faciūt dolorem in stom̄ ut eger non
possit loqui. De cura
Huic uaporationes adhiberi debent ex farina
triticea cocta in uino cū sacello in stom̄. & pot'
det ei si febris fuit elixata rose. ā cimini. ā apii
sem̄ t̄ri cū calido. Qđ si dolor ē sin̄ febr̄z potū
accipiant elixaturam absinthii pontici & centaurie.
& unguat' ex nardo. & pentamiron. Qđ si antiquū
fuit dolor. pigra accipiant. & epithimate utat'
dia castoreos. xvi. de dolore stom̄

Sol' dolor si fuit in stom̄. piget pigra. uomit' si
sequit'. & febres & ardores ei' his adhibende sunt
calefactiones ex oleo calido in q̄ infusum ē feniugr.
& bacce lauri. xx. & aneti modic. & stom̄ sic supi'
septum ē fouet. Post t'duum potiones ei' dabis ex filo
nio aut ex castoreos diaspinaton resolues in uino si febris
n̄ fuit. q̄ si fuit in suco ptisane resolues. & chelidq:
n̄ accipit potiones bucellas in uino .iii. calefactas
si febris n̄ erit accipiat. xvii. de debilitate st.

Debilitas stom̄ q̄ greci adiamin uocant. cogno
scit' ex appetitu stom̄ cessante. ē pirrio pulsu
animi. & in biroz defectione. atq; p' cibū stom̄
grauatione. attestante sudore ē oculoz caligine. &
intrari uisu obscurari sentiunt. cibū querunt. & ē
parū acceperint. deficiunt. De cura.

Si fuit uentris solutio fomentū erit eis adhibendū
sic. celtice. cumini. apii sem̄. mastici. absinthii
ān. ʒ. ii. rose. ʒ. iii. citonioz maturoz. uel citonie

tutiones. in linteo ligata infundis in uino ueteri
optimo albo. et post dies duos coques. ad medietatem
tum lanam carpinatam intinguis. et expressam super stomachum
superpone. Quod si ex indigestione fiunt. oximel accipi
ant. Quod si antiqua fuerit causa. epithima dialoes
imponendum est. quod conficis sic. Aloe mastices. ana ℥ iiii.
absinthii comarum ℥ ii. trita commisces cum ceroto con
fecto. si febricitant ex oleo roseo. sicionio. siue ex nardino.
Quod inductum in linteolo grosso imponis pullorum cantus.
et leuas hora diei tercia. per triduum hoc fac. et potum dab.
oximel. aut oxiporium diamilon. et pig. et uerno.
et autumno. Cibos leues offerimus. et digestibiles qui
fastidium tollant. et stomachum non excitant. Si febres non
fuerint. balneis utantur. et potum dabis si febrierit
elixatam apii. aneti. si sine febre sunt absinthii
pontici. Quod si solutio uentris fuerit. omfacium mel
accipiant. aut elixatam citoniorum et oximel.

Anathimia stomachi de anathimiasi

apprehenditur sic. caput dolet. aures sonant. oculi
parum cernunt. stomachus dolet. aquatur. cibum
reiciunt. tarde digeritur. uertiginem patiuntur. su
bito cadunt. cum stomachi tremore. Curatur ut supra
ubi dinamia scripsimus. et accipiat elixatam ab
sinthii pontici. cum pig. XIX. de lipothomia.

Lipothomia .i. malfacio stomachi. fit ex inmunitate. a euacuatione sanguinis. a cruentis solutione. a emorroidarum fluxu. siue narium. a menstruis mulierum nimium fluentibus.

a͞ explenitudine sanguis. a͞ coleru͞.

Naribus eorum odores bonos apponimus. ut e͞ pulegii. mente. thimi. absinthii. et simitamita. et uomitum prouocamus. et fomentum faciamus in hyeme calidum. estate frigidum. elixaturam rose. et malorum citoniorum accipiat. a͞ origani. a͞ pulegii. a͞ ysopi. in multa decoctione.

Quod si frigidus fuit passio stomachi foveat. et oximel et pig accipiat. et epithima de aloe si impones. et absinthii pontici elixaturam bibant. De anatropa.

Anatropa stomachi e͞ sursum eversio cum uomitu. ut quod accepit cibi vel potus statim uomat cum defectu. fit igitur ex frigiditate De cura

Stomachus ex oleo nardino. a͞ camemilo. a͞ anetino tepido unguendus e͞ et pulvere masticis sit sparso lanam capinatam sic pones. a͞ simula triticea cum ouorum albumine malaxata. et carta inducta stomacho imponamus. et omfacium mel accipiat cum calido potu.

Quod si ineteravit. stomachum foveat a͞ sacellet. a͞ cusa imponat. et potum elixaturam absinthii pontici. a͞ granati uinum accipiat. et cibos desiccatos. i. panem in pusca frigida. pultes. et oua assa sumat.

Catatropa stomachi subversio que e͞ De catatropa

Cum diarria. i. uentris solucio cum egestione indigesti cibi. i. non cocti. fit autem ex inmunditate acceptorum

Si febris non fuit. lauentur. et ciborum De cura

potum accipiat omfac mel. et oximel cum elixatura apii et aneti. et cibis stipticis utantur. que uentrem non soluant. De plectoria.

P lectora stom. i. corruptela l' tumor. fit ex ui
nimo potu, l' cibo. ii uomitum & uentre simul
soluantur. cum defectione stom. aliquibus ex corruptela
stom contigit. siue cibo l' potu. aliquem ex uini putre
dine. & nimio potu frigide recentis. **De cura**

A dbibenda est pocio mira ad p'lata q' efficis sic.
S umis h [illegible] radicis corticis. lib. i. ex uini mi-
tini sextarios. iii. & coquis ad tertiam. & addes mell' lib.
& s. & iterum coquis lento igne. & agita quousque ad spissi
tudinem mell' ueniat. & dato coch'. i. ieiunis p'
educum. Hanc est dissintericis, & lientericis. manifeste
est conuenire. Item [illegible] in uino austero
coq. & in sup' cum melle dabis. **De eadem. xxiii.**

T umor stom. que greci flegmonem dicunt. intelligitur
extrinsica siti. atque horis siccitate. iactatione animi
atque corporis laxamento. & uigiliarum inquietudine
P ulsus [illegible] impetione & frig. articulorum. alia
[illegible] parcium feruore est. Pulsus creber. articulorum frig.
frigidum corpus. Cum enim uas stom quod recte [illegible] non
fuit tumore. cibi [illegible] difficultas. & digestio
difficilis subsequitur. cum egritudine [illegible] parcium.
ad acceptorum corruptione. unde inflacio [illegible] fit.
At si tot' stom tumet omnes sup' memoratae partes
dolore tenduntur. **De cura**

F omentum quod in dinamidia scriptum est, fiat [illegible]
oleo [illegible] & postea cataplasmum ex ordei farina
ex semine lini. & fenugreci. in uino & melle cocto.
I tem absinthii uiridis cauliones tere cum [illegible]

ueteri. & cataplasmate. Itē citonia mat'a a uic
tilos. & caricas pingues coctas in uino uete cum
arungia. & mellıloto. & absinthio. & cataplasmate.
& epithima dialoes adiecto nardo. & ceusas accipiāt.
& p indigestione: oxiporiū accipiāt. a pip̄ c̄ ruta
tritū. & c̄ melle mixtū. s' uires atto. & ciminū &
nitrū similit. Qd si iuectauit epithima. diameli
lotū ipone. & potet elixteriam absinthei pontici.

Cū fuit flegmon q̄ nos **De tumore. xxiiii.**
tumore cū feruore stōi dixim. ita itelligēd' est.
dolor ñ de ē & duricia. & lingua sicca. & os aridum
& calens. man' & pedes frigidos hñt. & siti patiūt.
& uentrē constrictū c̄ ponde. intdū sonū ueluti
rugitū aut q'si auis uolantis motū int' se sentiūt.

Cataplasma eis tale fac. ex femigrē. **De eade cura**
& pane sicco. cancris elixis in dulcore. & bacis lauri
tritis. & mellis ermina & iponēs eis sr uentrē. dab'
eis pp potione fenugrei sucū cū mell' cocti. & sucū
ptisane cotidie accipiāt. & antid adrianu. uel
diaton pipron & malagma poliarchicon. a dia
spmaton iponēdū ē. itt'. & cibos leues & digestibiles
accipiāt. & uinū albū bibant. & sīn febriunt
utāt sinapi. & dropace. & aq̄ calida. & arena marina.

Duricia stōi apphendit c̄ feruore **De eadem xxv.**
& dolore. & aurīti duricia. & uincio ueluti ig
neo sensu ponderis egritudine. & sub pressore tactu
nō resistit duricia. transglutiendi difficulta
cū pfocatione. fit ex frigido potu. aut uiolentia

aut cerumio contu. De cura

Curant autem sic. primo fomento suprascripto cum oleo et petra cataplasma fiat ex ordei farina et lini seminis et fenugreci et ex pane sicco et flore absinthii et visci. Item caricas coctas in vino et altee simul radices. addito melle tunsas pulveri suprascriptorum adiunge. et item coques in ipso vino. et mane perductum vaporabis et spunges pulverem de aloe et mastice et sic cataplasmabis. Quod si antiqua sunt duricia anacollima facies ex mirra. amoniaco. et thure. exceptis cum suco caulium. et in carta inducens superponatur donec sponte cadat. et epithima diamelilotum et apoliarthon imponatur. Item aliud epithima ad duriciam stomachi. sume cimini. baccarum lauri. pulegii sicci. absinthii. flor rute. ana ʒ. II. cere lib. I. olei veteris lib. I. conficere et utere.

Scliroma sic intelligitur. De scliroma. precat glutiunt escam non valent. iacinare se non possunt supinum iacentes. torquere se in latus non posse et stati pondus in isto sentiunt. ventrem facile non habentes leviter tacti digiti in isto dolore stati pulsat.

Caricas infusas in mulsa et coctas. De cura et tritum. et sale cribellatum cum melle in plagella imponens. deinde curabis emplastro diaforetico. cuius confectio talis est. Sume castorei. storacis ana ʒ. I. cere punice ʒ. II. olei nardini ʒ. III. conficere et impone. Item oleo unge absinthium. et affodillum. et marrubium decocta sunt. et vino simul fomentabis. et lani

sucidis sr iposita fascias. Itē piperis albi grana
xx.i. ʒʒ ÷ .i. mala citonia in uino elixata et pg &
macianor p infusiōem .i. noctis coctor lib. i. et mell
dispumati lib. ii. ex dabis mane ieiunis cocl. i.
Itē cimini ethiopici. rute filior an ÷ .i. piperis ÷ s.
mala citonia i uino elixata et pgata it ex foris.
.v. nu ÷ i. mell dispumati q suffic. et ex inde
cocl. i. dab. [illegible] Itē petroselini macedonici ÷ .i. ʒʒ .i.
uino infusi p triduū ÷ .i. folii. ÷ .ii. piperis albi ÷ s.
a nigri. et nitri. an ÷ .i. mell dispumati q suffic.
simul dab. i sup. h oīa bn faciūt stomaticis
oib; aufer uomitū. stom resumūt. duricias
resoluūt. fastidiū tollūt. digestiōem pstant.
appetitum reparat et euocat. Oximel oxilysu auc
toris q fac ad sup scripta causā. efficit sic. Scille
lib. i. maceri. ss .ii. coq usq; ad ss .i. pea cola. et
pice scillā. Itē mell acoris sextariū dimidiū.
et tādiu coqs. donec ad mell spissitudinē redi
gat. de hinc pulueris stafisage. murre. yrisil
lirice. an ÷ i. cōmisces c̄ oxumelle. et c̄ aq calida
ppinab pma die ÷ .i. secda ÷ .ii. tcia. ÷ iii. qrta
÷ .iiii. usq; ad pfectam sanitatem. expertū ē.

De uentositate sto siue iflatioē.

Ventositate stom. l inflatiōem. q greci pneumatosin uocāt
apphendim ab extensione q sub pectore nro
tactu sentim. et maiori inflatione et crebrū. cum
ructatione gemina difficili. c̄ dolore et fastidio.
atq; intestinor sonitu. et pond intro sentiunt.

cum sonitu ventris eger. Cura.

Ouvtas sini scarifatioe primu accipiat. et stomis curet grumelle c elyratina aneti. et si etas a unit permiserit flebotomet. et ipotione accipiat anetisem. et dauci absinthiu. castoreu. crocea ecta. si febrit cu aq calida sin c vino. Item colo amitu. tritu c pipere excalida bibant. Item aneti sem. ciminu. pulegiu crocea cta c melle misce. et cito coctu i. cu calida. Q d si antiq fuit passio. ipone epithima dialoe. adiaspinaton. et oxipoziu diacitonicen accipiat.

Pneumatosis De pneumatosi.

P .i. inflatio agnoscit. ex extensa ptes stom agit. q magis dependet eructatio. et parum cala tacio assidua fit. ventre inflatu hnt. q cum pcs fuit. sonat sic uter. sitti pituit ouiti.

Mane manus et pedes sricamce sut. Cura. Uomitu ieiunis puocado. Salsa ad manducandu p vomitu eis danda sut. De volatib; perdices et his similia. De quadrupedib; a capitib; lepores. capolos. et apro. manducet. et radices sunt in esca cor et ruta et nasturtiu. eruce et sinapis. et vinu albu. et leuit bibant. et omnes escas accipiant q ptinent ad digestione. m3 macgma diaspinaton. et diastoracos. stom iponedu. et mane oleo in q bullierit absinthiu et ruta ungendo eit stomach.

Si in inflationes et tensiones stoi eit. fasciculum polii. et nepite in aq diutissime decoq; et pipis ʒ.i. et api seminis ʒ i. tta et coclar i. adde sup

scripte

decolate decoctionis aque. et dabis bibere.
et aforis epithimate. uiolis et dia sansuco uteris.
Si autem dolor stomachi fuerit. fomentabis illum diligentissime
oleo rosaci. Sume ceracis optime. absinthii pontici
flor. aloe. masticis an. ʒ i. et h. in linteo ligata.
et mitte in olei ℥ i. et uini emina et decoque donec
uinum consumatur. et utere epithimate
diameliloto et dabis bibere cimini assati et api
semen modicum cum aqua in rosam decoctum.

Reumatismum stomachi. De reumatismo. xxix.
deprehendimus ex humiditate oris. et sputi flu
entia et nausia. et fastidio et uomitu. acceptis
cibis corruptionem patiuntur. et oris lingue
palati. bucce. labii decoctionem ueluti scabiem
patiuntur ut difficile cibum et potum accipiant.
Gargarizent calamum in cepreris rosam siccam. Cura.
et os colluant exdiamoron medicamine. aut
oximelle potum accipiant. aut omfacium mel aut
diacitam aneti sicci. et apii uiridis in aqua cocti.
et granati uini et sucum citoniorum in aforis et calida
accipiant. De frigdore. xxx.
Frigus stomachi cognoscimus ex dolore stomachi et frigdore
toti corporis cum uomitu frequenti. fit ex humore
frigido. frigidam bibendo sine febribus. Cura.
Sic curent stomachum et accipiant diacatam aneti
sicci. et acastoreum cum pipere excalidam. Quod si exie
centa potu stomachus patiatur ex sacello uaporetur
uel furfur ceraci cocti in uino. et in sacello ponatur.

lato dolenti impone. & potum accipiat ex piperis ʒ. iii.
aneti semis. ʒ. i. cum uino calido.

Ex nimio flegmate infrigdatur stomachus. ideo calefi-
ciatur medicamentis. siue intrinsecus siue extrinsecus.
et si nimium flegma uirtutem debilitat in stomacho. i. in ore uentris
congestum fuerit. huius medicamus dabis cocl. iii.
in aqua calida. De radicibus feniculi corticis mellis
ʒ vi. yris illirice ʒ i. & sopi ʒ vii. mellis optimi
lib. i. in aceti ʒʒ i. per die infusa lento igne coquis.
donec media pars aceti consumetur. tum adiecto
melle ad terciam coquis. donec aceto consumpto. ad mellis
spissitudinem ueniat. & ad oris epithimate poli-
archion uteris. **De amputatione uocis.**

Vocis amputatio fit. ex stomachi dolore. a colera
infusione. uel ex sanguinem. flebotomia. sic
catarro sua cura subueniat. **De anorexia.**

Anorexia. i. fastidium. quam alii aciosiam dicunt. appre-
hendit ex febrium calore. uel feruore. & si sine
febre sit molestum est tamen omnibus commune est infir-
mitatibus; infebbus que maxime incerticis passi-
onibus; fastidium utile est. quia si plus patiens commederit
inutile; ypocras teste. Que in egritudine fastidi-
aunt in dimissione melius constat. & bonum caret.
Fiat autem fastidium ex febribus; cum uapore. a ex colera
fumositate transeunti per fauces cum ructuatione.
et uelut eruginem faucium uel oris faciente fit
cum malo. aut amaro. a brumoso sapore cibi
et potus. et nausia. **Cura.**

Hii iacent in domo lucida patente. & odorem
bonum apponunt naribus eorum. cum exercitatione. oximel
accipiant. aut absinthiatum uinum. cum calida. & cibos
bene olentes. & indigestibiles. Venum amonia & salsa
uncta. que eruginem oris & faucium extergant. aut sinapi
& acetum scilliticum sorbeant. & rafanum. & quos cibos desi
derant. & suo otium sunt. modicum de singulis accipiant.
ut exitaturus fastidium tollatur. & oxiporium diacito
nitren aut dia ciminum accipiant. & balneis utantur.
& paulatim comedant. ne amplius comedendo uali
tudo stomachi augeatur. De anorexia que fit cum febre.

Anorexia si sine febre fuerit. periculum non habet.
Si cum febre. periculum est graue. Cura.

Si sine febre fuerit. dabis ieiunis bibere absin
thium ponticum. aut uinum absinthiatum. & bucellas
in uino austero. iii. & postea salsum cum aceto & dulcore
& sinapi conditum cum eruca. & rafanum. timum. nas
turcium. erucas. & omnia que calidam uirtutem & aus
teram habent. & allium in cibis & cotidie in melle coti
die bibendum. epithimia aut poliarchion. ad
stomachi ponis. & diacutaria ad stomachi causas sup
scripta dabis. cauendum est ne indigestionem patiantur.
Vinum autem calefactum ieiuni bibant. & bursaggon
oxiporium ieiuni accipiant. & frequenter uomant.

Oxiregmia est indigestio De oxiregmia.
uel malus ructus. que fit ex multa comesti
one uel infusione in stomacho flegmatis. aut ex eius
amore uel pallidiuam dimnifragior suscepti
onem.

Cur.

His uomitus prouocandus est cum rafano. et oximelle et cusas accipiant. et uentrem purgent.

Vomitus stomachi fit ex frigidore De uomitu stomachi.
et flegmatis habundantia aut colera. ut nichil
in stomacho teneatur. sed uomant cum flegmate. os habent
humectum. cum grauedine et macie corporis.

Horum stomachus uaporet cibos siccos. assos. Cura.
teneros. constrictiuos. maximeque potum parum acci
piant absinthii et ypaticam. Granatorum uini.
acetum mel. in diuinissione dimusfragia. et pusca
et potiones amaras que uomitum opescant. sana
collectico ex mastice. et oleo nardino. aut pigi
uino utantur. oximel uel oxiporum dia ciminum
accipiant. et frigidori stomachi cura ad hibeatur. et uet
moueatur. et lauacro. et unctionibus thermanticis
et oleo nardino. uel pentamiron utantur.

Stomachus nimio uomitu uexetur De eodem.
ut nichil tenere possit. huius modi potio
danda erit que recipit. Aneti seminis ℥ iiii. cuminum
℥ iii. haec tenuissime trita cum aqua. ut decoxeris
nitam. et mala citonia. uel summitates teneras
de uitibus addito uino sinon febricuerit dabis.
maxime dormitum euntibus. et afori cata plasmab
ex palmulis in uino decoctis. et malis siluestribus
adiecta farina de pane cum rosmarino uel oxi.

in cataplasmis stomachi ex lauro. mastice. semine dia. xii. et ii. sext. ii. tritis. et con tis cum albumine ouorum.

Vapor stomachi fit ex inflammatione De uapore stomachi.
tione febrium uel colerum. ut os asperum semper
sentiant. et siccum sine ullo humore. Cura.

His primo stomachus curetur et accipiat electuarium
apii. atque semis cucumeris dulcis. Catapucie
de clande sunt. que efficis sic. Mastic. ʒ.ii. mente
viridis. ʒ.i. tere et addito suco arnoglosse.
forma ad fabe magnitudinem. et cum calida da.,
Flegmatis infusio fit. De flegmatis infusione.
Crecitatio. cum tussi et nausia et flegmatum infu
sione est. et frigida. ubi semper stomachum et articulos
manuum et pedum frigidos sentiant egrotantes
cum indigestione., Cura.
Quibus flegma est ut calefacias et incidas. hanc
medicinam efficere debes. feniculi radicis cor
ticis ʒ.i. in aceti squillitici. ss. et coque ad medium
et colato. mittis mellis partem unam. iterumque coque
lento igne ut spissum fit. de potu dabis per
cotidianum coclear. iii. ieiuno cum calida et oxiporium
diacuminum a diacitoniten accipian. De singul
Singultus stomachi fit. a exfrigidore. a exfrigidato tu sto.
potu. a ex multo cibo. et potu. a ex parvo cibo.
Si ex frigidore fit. calefiant. si ex ina Cura.
nitione. cibent. si ex plenitudine ieiunent. et
accipiant oximel. et oxiporium. Quod si tardavit.
trociscos citrinos accipiant. si febriunt. ex calida.
sin ieiuno. Iedimissione et lavacris utantur. De eodem.
Singultus si nimis fuit ex frigidore stomachi. piperis
partes. iii. et castorei. cum aqua calida tritum. Si id
fit ex calido humore collecto in stomachum et mordi
catione stomachi. calidam satis bibant. et pennis

in oleo tunc his uomitus prodest. Ad singultum
q aq frigida et acetum et nitrum bibunt. et similiter
et anetum. ruta in uino cocta et aristologia longa.
et apium similiter prosit. De sudore et frigitate stomachi.
Sudor frigidus in stomacho fit per longam egritudinem
et cum si frigidus sudor semper manauerit. longam
egritudinem significat. si calidus breuem. De cura.
Cura stomachi his subueniat. scilicet tomum. epithima.
et omfacium. et oximel accipiant. et simplicis mate
utantur q stomachum confortant. et incommoditatem frigidi
sudoris reprimant. q facis sic. Dragagantum in aq
infundit et ex ipsa infusione stomachum liniat. et ex
pulueris mastici. sanguinis draconis. aloe aspergat.
exceptis factis sine febribus utantur sinapi. et tropice.
et aq calida et arena maris. De ardore stomachi.
Ardor stomachi fit aliquotiens sine febribus. uit dum cum
illis. et sitis nimia cum oris siccitate extollit fit.
Potum accipiant eleuatum in apii uiridis. Cura:
cum omfatio et oximelle. Item diu dragaganti in aq
infusum et solutum. s. cucumeris crtulam semis .i.
factis catapuciis ad magnitudinem fabe dantur.
sub lingua tenendum. ut humorem glutiant ad ma-
sionem. Item apii seminis. cucumeris. coriandri.
maluarum seminum exceptis carnibus enucleate
uini pisse. et mellis et butiri. sine teneri cum coclear
sorbendum. Item apii uiridis cum semine cucumeris
in aq coctis potum dato. De nimio calore stomachi.
Stomachus si ex nimio calore uexatur sic sub

uenies. Masticis ÷ .ii. mirre sicce ÷ i. anisi ÷ i. cum
suco plantaginis collige ad modum auellane
et cum opus fuerit ex aqua resolutum cum albo et a forius cerotis
frigidis uteris. Cognoscatur autem iuuinus stomachi calor
quod nimia colera uomit. atque ardor continuus est
in stomacho. cum compunctione atque dolore sentitur. et tactu
manus plus ardet extra naturam. De flegmone stomachi.
Flegmon .i. tumor cum febre intelligitur ex egritudine
stomachi. et eclipsi .i. angustia ut cibum traicere non
possint. et assidua ructatione atque dolore dorsi.
et renum et scapularum uirtutis quoque absentia. Cura.
Primum flebotomandus est. cum oleo in quo infusum est
mellilotum. absinthium. mastix. castoreum et decoctis
stomachum fomentabis. cum melle calido eum ungues. et spargas
super puluerem masticis. aloes piperis. inde uitellis
ouorum calidis impositis. et lane sucide flocco fas
cias. et epithima poliarchion. cum diaspinaton. cum
sinapino. cum nileo albo. cum absinthium ponticum in aqua
infusum ut color aque mutetur. ieranobile dabis. et an
tidotum diatrion piperon. quibus siccis manibus et pedes
fricentur. et manus mane quoque si aer est calidus foris sin
minus domi deambulent. De collectione stomachi.
Collectiones in stomacho cognoscuntur ex ipsis signis
concurrentibus .i. febribus et frigdore et horrore
cum pulsus sensu et pondere et tumore stomachi. Cura.
Hi cataplasmatibus et unctionibus uaporentur
donec ad ruptionem saniem ueniant. aliquoties
prouenit ut sanies digeratur. Quod si eruptio saniei

fecida extiti fuit. huiore. mulsa ubi coc̃ris
ruta in. ꝛ ptisane sucũ adiuncto melle ꝛ alia
sorbitiões similes c̃ ptisana effectas potandũ
dato. ꝛ a fortis coctaria q̃ ostringant ꝛ desic
cet potanda sunt. ꝛ eligmata frigitoria. ꝛ an
antito dia finicon accipiant.

Apostema stoi intelligit̃ ex dolore ipsi' qui
innicat iugenter ꝛ fastidiũ fac. duriciam
ex grauedinem sentiunt. S; si rupit apostema ꝛ (?)
soluit̃ l' minuit̃ puriña q̃ fames inigt
atq; tumor ꝛ duritia ꝛ pulsus recedit. ꝛ fri
gidum q̃: bibẽ desidant. ꝛ estuatiõem patiunt
ex nudi iacẽ uolũt. corpore attenuantur.

Yris illirica frustella .v. cum .z. ii. ex
suci fenugreci calice .i. cũ uino ĩ q̃ infusa ꝛ
yris illirica misceat. ꝛ piecta yris illirica ieiuno
dat. ꝛ c̃ spongis calidis c̃ aq̃ uaporab. ꝛ sic
epithima l' malagma diaspmaton ã poli
archion imponat̃.

Vlius l' carbunculus q̃ gẽi ex cosin dic̃
insto si fuit. dolor magis uexat uicinas
partes. maxĩe q̃n aliq̃d glutiunt. sputa sang
nolenta cũ sanguine pferunt.

Cibis lenib; ꝛ sorbilib; ex lacte ꝛ amulo ex
confectione diacodion. ã carino c̃ dragaga
ganto uti debent. ꝛ elact̃ ex lenticula c̃ mell
ex ptisane sucũ c̃ g̃ciate uino. ꝛ mel coctũ
cũ decoctione ficuũ siccaz. ꝛ aristologie cocte

41

in melle et antid adrianu cu mulsa dabis. et epithima l cataplasma diacalapnicon. a diacimicon. 7 sidia. 7 citonia 7 alia que cum ceteris sto imponis. cibos tenues 7 constrictiuos que exigent. 7 uulnā curant accipiant; De pyelcosi stōi

Per pyelcosi. i. uulni intō sic agnoscit. Sig- dolorem cum aliquid ... sentit. anteq excreent pleriit. sic ... album excreant in medu sanguine mixtā 7 putet cum excreauit. dolor ē intō. 7 quasi morsū stati sentit. Lac caprinu stati in usu ieiun De cura bibat usq; ad uomitu. amilu. agumi solutu c mulsa bibat. 7 antid diacodion 7 ieiuno co cłar. i. huius elact dab. dragagantu infusi in dulcore. cc. myrrc ... anū ÷. i. mell quod suffic. erebi qq tritu c melle coclar. i. ā antid diaorebu c suco ptisane 7 mali granati sucum ieiuno dab. canicas 7 aristologiam longā trita c melle melle mixtā dab. et uitellos coctos in uino. 7 sidiam. flores maligranati 7 malis ma cianis 7 mastice tritis c cataplasmate impon.

Paralisis stōi ÷ c recepta De paralisi stōi guat et n digerit s; mocta pueniit. Oximel detur cum Sematicum. pipe tritco mane ieiunis cocłr. i. acrimoniis omnib; uitanis. Stōms sinapizet in balneo. Pea apoflegmatizent sic. Jacti sqllitici pipis longi gra ... x. sinapi trita comixtoz cocłr. i.

dab ieiuno gargarizandu. Oxemmeris autem in omnibus; causis stomachi non uno tempore omnia adiutoria esse ad bibenda sed per interualla biduu aut triduu. Et non solum in die flebothomi alia adiutoria non accipiant. sed post dies quinque uel plures expectent.

De eodem.

Paralisi stomachi cectante nullius cibi saporem sentiunt. neque desiderant quod passionem incurabilem relinquimus. quod celerius mortis periculum uel perniciem infert.

De bulisimo.

Bulisimos apprehendit cranium atque mentis defectione. frigido corpore et neruorum tremore. stomachi atque uocis debilitatione. atque pulsu tardo et humili. Cibum accipiunt multum et non satiantur neque incessanter. sed tabidi efficiuntur. Greci enim hanc passionem bulisimon uocauerunt. Genua quoque eis soluuntur. macilenti et lenti sunt. Subito cadunt. infrigidantur. et uix anhelant. fit maxime in agentibus quod cito si sicutati non fuerint propter ciborum grauedinem et nimiam digestionem celerius pereunt.

De cura.

Odores bonos odorent. atque frigida spargant. scorbicationes et fricationes pectoris et calefactiones his dicamus. ex castoreo celxetta in uite potet. et yera manc accipiant. et uomitus ei semper fiat et cibos indigestibiles accipiant. ut non amplius sumere delectentur.

De diuersis causis epatis.

In epate quod quidem iecur multe fiunt passiones acute et uetes. periculose. Scilicet flegmon. dolor. scliros is

sclerosia. apostema. sirrosis. et cosis. **De dolore epatis.**

Dolor epatis ex tumentis in parte dextra precordiorum sub mollibus costis oritur cum gravedine. et dolore et pulsu partis illius usque ad iugulum. et usque ad scapulas. et tussi arida et pondere intestini. et urina fellei coloris cum fastidio et pallore in facie. et febre. vel frigore. Exin crescens tumor epatis. fit quoque ex stomachi indigestione. vel ex longa infirmitate. vel ex frigido potu. vel frigore. vel sanguine.

De cura

Si vires vel etas permiserint. flebotomandus est in sinistro brachio. Tunc in fusio olei rutacei fiat et elixaturam papaveris. aniceti. lini semis. et fenugreci farina in vino cocta. et dactilis et cotonis. et caricis. et apii radicibus cataplasmentur in vino decoctis. et stomachus curetur. Potum enim accipiant elixaturam origani cum oximelle et epithimate utantur dialoen. aut cerotum ex oleo cyprino. aut irino. ad iecoraria. et malagmata diaspermaton. et ea omnem ventrem utatur. Cibos leves et sorbiles. et potiones elixaturam absinthii. aut centauree. aut rute agrestis semis. et passus si febriunt ex calida. si non febriunt. ex vino accipiant.

De flegmone epatis

Flegmon epatis. i. tumor et calor intelligitur tactu manus sub precordiis. et gravedinem in ea parte sentiunt. et dolor per totum illud latus ascendens usque ad iugulum et ad humerum dextrum. Urine quoque faciunt quasi sanguinee apparent. fastidio tenentur.

Color pallidus. febris lenis. et assiduum frigus interius,
ita ut tremor non desinat. typum patiuntur,
escam non continent. De cura.

Mox a principio flebothomus ex parte sinistra.
et expletis diebus flebothomi. rutam et anetum
et semen apii et cuiuslibet papaveris coques in oleo
et lanis mollibus in eodem infusis latus ipsum
vaporabis. lanisque mollibus suppositis fasciabis
et post cotidianum cataplasma ex ordei farina et dac-
tilis in vino decoctis. et malis macianis et carica
et capparis radicibus tritis et melle et aceto
una coctis cum plagella calida imponis. et sub in-
ventose et malagma diaspermaton imponan-
tur. et si ventrem constrictum habuerit clisteri eum
provocabis. Item ex antidoto ieiunus coclear .i. uel
electuarium dabis. quod recipit absinthium ponticum. centau-
ream. rute agnus castus semen. petroselini macedonici. mellis
dispumati quod sufficit. De eodem.

Scio te non ignorare quod cum iecur intumescit
vel in fervore flegmonis venit. mox in
iugulo usque ad dextram scapulam dolor sentitur.
et in sinistra scapula idem dolor sentit splen.

sicut splen in sinistro iugulo

In principio cause de isdem Cura levior,
partibus dextris flebotomo fiat sanguis. et potione fe-
nugreci diligenter cocti in secunda vel tertia aqua
epithimate atque antidoto. et aliis confectionibus ca-
libus transacto fervore in his talibus causis

ungue[n]t. & siq[ui]nq; iec[ur] l' stom[achus] ebriocat[ur]
n[on] oleo puro nec ualde calastico utendu[m] est.
s[ed] addendu[m] & decoq[ue]ndu[m] aliq[ui]d uirtutis stip-
tice & ueneticę. i. c[on]fortatiue ut e[st] aloe. ma
stix. absinthiu[m] & spica nardi. Q[uo]d si c[on]stit[ut]a
erit iecoris a[ut] c[on]strictio l' oclusio toti[us] l' p[ar]tis
alicui[us]. dab[is] extractica. i. q[ue] ap[er]ire & relaxa-
re possunt. i. amigdalar[um] amar[um] ʒ v. cimi-
ni ʒ i. apii seminis ʒ i. in uino sin[e] feb[re] & alia
q[ue]q; talia adhibetis. De sclirosi epatis.

Sclirosis. i. duritia fit in iecore grandis sine
dolore & sin[e] sensu. intelligit[ur] aut[em] sic. Q[uo]d
cum reticuit accepta[m]. uentre[m] & urina[m] n[on] facile[m]
h[abe]nt. man[us] s[upe]r iecur i[m]posita: q[ua]si lapide[m] sentit.
Q[uo]d n[on] dolet. cui[us] causa in longu[m] t[em]p[u]s p[ro]tracta.
insanabilis idropis efficitur. De cura.

Mox a p[r]incipio huic cause subueniendu[m] est.
sic. fomito ex oleo & uino calido in q[u]o centaureę
& afodilli radix q[ua]m nos albucu[m] dicim[us]. una
cocta ex lana succida. duritia[m] ip[s]am foues &
tappas. & lanis succidis s[upe]r i[m]positis fascias.
Q[uo]d p[ost] q[ui]ntu[m] die[m] loco tumidi impo[n]is epithi-
ma. q[uo]d recip[it] caricar[um] infusar[um] in lexiuia &
aceto. & centaureę ebr[e] absinthii. & nitri. &
sinapi. & salis. & cere. & adipis anserini. &
gallinacii. solubiliu[m] singl[orum] lib[ras]. terentor[um]
binas ʒ. tamen minu[s] q[uo]d crescere uidebi[tur].

cromma .i. opus manuale facere iubeb(is) u(e)l se malaxare de carpon faciendo .i. frequenter surgendo et geniculando poplite. et non uenientes adhuc ad cibum decoctionis absinthii accipiant. In scleris u(ero) obseruandum e(st). ne panem azimum manducent et recentem non bibant. q(uia) h(ec) contraria sunt splenetics.

Scliriosis tumor et duritia de eadem.

Splenis q(ui) coniectis ip(s)i .i. p(re)clusio d(icitu)r. u(el) occlusio inter se pennis omnium uiscerum extensionem et stomachi inflationem faciat. De cura.

Collectionum adiutoria u(el) potiones u(el) epithimata .i. driopicore ad bibenda sunt.

Iecur intumescens post quem: in De tumore epatis curari. s(ed) non sine ingenti cura et congrua diligentia. iam u(ero) scliriosi facta in lapidis duritiam tumore insensibilique facto nullo poteris eum medicamine sanare. q(uia) neque ego id potui. nec uidi aliquem potuisse h(oc) facere. Quia res tenera et mollis et tanto sensibilior. uehementiora non suffert medicamina. S(ed) alii eorum diutius uiuendo miseram imp(er)petuum p(ro)trahunt uitam. Alii citius ex h(oc) ipso finem uite obtabiliorem sequuntur. Quippe quibus corpus est infecta solutio cito si male curetur amittunt naturalem uirtutem. Presertim in scliriosum conuersum. non sanguis iam bonum nutritur. s(ed) humoris pessimi et aquosi generatur exsistit. Ideoque insanabilem ydropem facit. Quod splen facit. s(ed) non semper.

insanabilem qr uehementiora undiq; sibi adhi
bita sufferit medicaminum auxilia. De cura
Curab scliroisin incipientem flegmonum medica
minib; his adiectis malagmatis. i. absinthii flore.
mirobalano. spina apii. spica indica & gallica. ce
nanti. mastice. oleo mastichino. melino. leuuscino.
iunicino. his adiciunt gutta amoniaci pinguis hor
tii & medullas t adips bene conuenientes.
H omnia possunt incipientem scliroisin iecoris sine
dubio sanare. E potionib; his q ad h talia plurime
in formacecuticis scripte sunt. q possunt mollire. aperire
& purgare iecur. atq; adde uirtutes. R uua R lex.
ii gentiane. pctis. anetis seminis ana. iii. fenugreci
.i. tenuissime cribellatas dab iuxta uirtutes ei
patientis t cause illi magnitudinem. si febri in aq
calida. sin in mulsa t oximell dab. H aut inferent
ceris talia optime psunt & lapides & arenas
in renib; t in uesica comminuunt atq; purgant
Ante sciendu e omnia dulcia & omnia frigida his
ee contraria. & conuenit subtilem digestibilemq; dietam.
Scleria e epatis duritia. sic De scleria. Scleria
scliroisis. S; differt q scleria a se incipit nul
la causa epatis precedente. Scliroisin u flegmon
e dolor. t alie cause ipsi ante cedunt & q scleria
e sensu & dolore. sine q e scliroisis De cura.
Spongiis maioribus ex aqua calida decoctionis
absinthii & radicis malue agrestis. i. altee &

fenugreci 7 rute agrestis. 7 centauree loco dulcissime
uaporati. 7 post hoc cathaplasma adhibendum est per tri-
duum. Recipies pollines tritici 7 sisami. 7 absinthium
ponticum siccum. ciminum. 7 zaytanum. 7 dactilos. 7 caricas
equali pondere. baccas lauri 7 mel quod sufficit. quod conficies
sic. Dactilos 7 caricas in uino sufficienti infusa
fortiter in mortario teris. Reliquum puluerem super sper-
sum admisces. ad ultimum mel adde. 7 ita utis
cataplasma per triduum. 7 alio diatrito uentosas
imponis. atque in medio curtinis. ex oleo calido foue
maque ruta 7 absinthium pontice uiride 7 anetum
et radix capparis 7 mastix cocta sint. 7 lanam su-
perponis. Post hec 7 malagma diaspermaton utiliter
imponis. 7 non auferatur per 1. totum diem. hoc pluribus di-
ebus adhibeantur. Post hec potiones diuretice. greca
uel catholica diuretica. in qua petroselinum. 7 anetum 7 semen
apii. 7 sparagi radices cocte cum melle sint. dante
in cotidie bibe. hic 7 si febris non fuerit adde uinum.
Post hoc dabantur diacolocinthidas. quod sic conficies.
Passo medio sicietico imples geleiam in breui fo-
ramine aptam. his piectis quod ... 7 post bi...
fundes passum in calicem. in quo ... 7 ... 7 gal-
bani ʒ ii. mollies. post pise diligenter teritis.
admisces puluis cribrati yris yllirice. ysopi.
ana ʒ iiii. piperis ʒ ii. melliloti 7 nucleorum
purgatorum ʒ ii. mellis despumati lib ii. cuius
dabis cocl. i. mane 7 sero. De apostemate ...

Apostema iecoris intelligitur ex tumore ipsius
quamuis tangi non sufferit. dolor crudelis est
sonitus non est. quod dum se rumpit. quasi saniem meat. uel p
uenitur eadem egeritur. dolor descendit usque ad umbil
nec tanto iecore. Quod inter non curatum. epiticum facit. et post
xv. dies apostema se rumpit. scilicet in ossitumsate alterius
Abruncio postines uelut in cosis erit. Cura.
ordei. caricas in lexiuia coctas. item colubinum.
mellis quod sufficit cum calida plagella imponis. ut omnino
malagmata. mollit. et intus rumpit. De eodem.
Collectio epatis sicut in superficie cutis nascitur. huius
buboem quem est ex corde egerit aut purinam per cibos et
pulsatione grauem et grauedine ipsius laterum duricia in
longo tempore sentitur. et grauedine et extensione membri
dia fragnatis subsequuntur. mal color. et fastidium
sequitur. et duricia totius corporis. Signa haec sunt et si celerius
erumpat puenire aquosum. aut sanguine purum. aut in
fusum coagolatum uel nigrum. aut liquores quasi disitici
egeritur. ex ipsa passione moriuntur. Cura.
Cataplasmentur ex lini semine et fenugreci farina.
et potiones accipiat quae eruptiones faciant apo
stematis. et purinas egerat. id est cassie. cinnamomi
nardo stachis. fu. meu. asari. adiantis. ana ℥ ii.
et simili huius decoctione. ut ut puenire fiat
egestio lac asininum aut caprinum bibant. Quod si in pi
tonico membrano uel intestino eruptio fuerit.
cum intestini dolore et tensione inguinum. lac

inciat᷑ ł potet᷑. Si u̇ febris n̄ fuit n̄ tussis. n̄ dolor. balneis utant᷑. aut ĩmari natent. Cib'. fortes de olerib;. caules & radices. pisces teneros. q̄s greci apoaloe uocant. carnes teneras. oliuas. capares ex aceto cditas. ⁊ salsamta p̄mu̅ acci piant. Indimissione dmisiagia adhibeant. Vinu̅ austeru̅. ⁊ cataplasment ex taneis pigib; & absinthio ⁊ centaurie. ⁊ iutro ⁊ potionem aromatu̅. ⁊ odoriferaꝝ decoctionu̅. ⁊ diuretica accipiant antidota. De signis siresis.

Siresis; eruptio ap̄temati s q̄ sic cognoscit᷑. & q̄ u̇ aq̄ sanguinea. ⁊ uentris egestio. dolor q̄ sit. S; du̅ sr̄ iecur manu̅ iposueris. dolor g̅ui sentit᷑. color ĩ facie rubicund' ⁊ s; subtumeat. & macrescē ⁊ qn̄ sireris ap̄temat is descendit pueniē ⁊ urina albu̅ egit᷑. Vrina cu̅ ĩficit ex ipso ⁊ credit iā se eē sanos ⁊ fastidio q̄ aut fuit carent. hos ypoc̄s sintecicos appellant. n̄ q̄libet macilentos sic uiupti. h̄ep̄e sintici sin ṡṡ sig̃s suis ex iecoris causa eē n̄ poss̄. unde ydropes insanabiles fiunt. Cura.

Quib; max̄ diuretica danda s̄. u̇ pueniē & urinā ōis illa calamitas egerit᷑. mulsa. ⁊ coticlie ⁊ lac caprinu̅ cocti. ⁊ asininu̅ mor mulctu̅ ⁊ aq̄ decoctiōis caricaꝝ. ⁊ centaurie & aq̄ decoctiōis absinthii. ⁊ pot's macedoīci dib. It̄ cataplasma seminis uini ī uino cocti

& tota i modic̃ cerotu c̃ oleo sicionio nudo s-
ponis p noctē. statimq; rūpet. fac̃ enī adiuulū
& enfragsin epatis rūpendū. Epithima ÷ dias-
pmaton, p totū diem habendū. cotidie apponit.
sup ps ÷ nō pueniunt. pus pieceint. epici erunt.
Qb; dab crb elact coclar .i. mane & sero. q R.
pollinū crbi rufi ÷ .i. nuclei pigati noui & assi
ŗ .ii. cc ÷ .s. & anisi ÷ .ii. dragg ÷ .i. infusū i dul
core & mell' q̃ suffic. h elact ÷ si supi a iferi
se effudit. fac. Item fenugrci sucū uiq; yris illi
rica dıacta sit. die ieiunus dab bibe. Si enim
ruptio sordida fuit & spuut sordidū nigrum
& putidū. & si sr carbones ponat. plus putrescit.
Qb; dab medicam̃ pigatoriū .i. orobi c̃ melle dis
pumat coclr .i. mane & sero & lac capnū mor
tificatū. Si ū eruptio mūda fuit. sputa alba
fuit & munda. Est qui sanguinē iactat & molestiā
in corde loco sentiunt. & inglutiendo tactū ee
uelud rasura. Qb; adiuulū nutriādū mane
& sero elac̃ more hui antidoti coclr .i. dabis.
Rx. mirre troclitem ÷ .i. cinnam ÷ .ii. gūmi.
thuris masculi. cc. an ÷ .ii. mell' dispumati
q̃ suffic. Afforis epithima diaspmaton a
certa. a barbara calida diuretica & c̃ melle
sucē ptisane accipiant. Simila ordeacea
magis manducet & ortiporia q̃ possint bene
more mane & sero coclr .i. hui antid dabis

cicatrices i
duce & ucim
mollire. ctim

q. r. cimini assi. ʒ. ana ʒ. i. piperis ʒ. ii. seminis lini
assi ʒ. ii. urtice agrestis seminis ʒ. ii. mellis quod sufficit.
A balneis abstinendum sit, et ab omnibus pomis et uentre.
Quod si apostema sursum ad cutem ascenderit, ut intelligas ferro
esse incidendum, foues locum primum calidissimis
aquis et aqua decoctionis centauree, et seminis agri-
gundii et camelleontis, et radicis cucumeris agrestis,
et sic cataplasma calidum generatiuum ex ... et dulce
et polline ordei, et nitro, et stercore columbino inpones.
hoc septies in die facies. Inde cum leue molle inueneris
apostema, ferro eius posteriorem partem tanges, et non
semel totum euacuari permittes, ne nimia effu-
sione laxetur patiens, et uite periculum sustineat.
In hiemio sic sustineas, ut post fiat purgatio et cepit
claudatur. Vulnus quod non bene et diligenter purgatum
aperies illud non in angusto foramine, et cotidie ex-
uulsa cum sisterio uel sifone .i. clistere laues, et loco sic in-
pones medicamina mollia .i. leniuitiua basili-
con .i. tetrafarmacon, quod recipit sepum taurinum et bulbi-
num oleum, et ceram resolutam in oleo roseo donec mundi-
Si uulnus sordidum fuerit, addis medicamina mundificatiua
Quod bene purgato adiunes mel. curaueris solo super scripto
medicamine. Incipiente quoque replere se uulnere
barbara inponis iuxta disciplinam dinamidiorum.

Si eruptio facta **De eruptione si facta est.**
fuerit cum uulneratione, humor in uulnere nil
est ... et ... circa uicina loca

q' in ipso ipse dolor sentit. Pracilianit corpore
du[illegible] calor delectant. et a cosuonit. aut
n diliger[illegible] in q toto corp[illegible] calefcant sinte[illegible]ci
uocant. Contra h' passio uiris maxime. et mu
lierib; raro fit. [illegible] aut ex multis cibis. et assi
duis corruptionib; et potu frigide recentis. plu
rimo et multo uino. et mltis dulcib;. fit et in
egritudine longa ... [illegible] tempore.

Oportet in his de egestionis contemplatione.
contemplari egestiones et ligus seu boni mali[illegible]
coloris sunt. sic indisurtiens. In admissione u
accipiat ... diacitones mirabile
a maximo. a[illegible] et cataplasmatib;
utantur ex seminis lini et fenugreci farina. fimo
colubino. sale. nitro. ... ma[illegible] radicib;
altee. centaurea. et absinthio. l' malagmate
ex pice et resina et cera [illegible] in[illegible]
et thermantica malagmata adhibeant. q' hu
more cale faciendo prodesunt. et uaporationes
ex oleo calido in uesica c sale a uasacello [illegible]
manaut sangs. abstinendus ē a uaporatiōib;
q' sumalto fuit collectio uni' l' ui[illegible] ficie po
tiones deinde sunt thermantice et eligmata
ex pipere et mirra et similib; in melle confecta q
eruptiones eiu[illegible]det. [illegible] purgatio fit
uulneris hui' n pot fieri qm uicina loca tu
mescunt. l' p[illegible] l' intestinorum. seu [illegible]

fuit q̃libet t' renũ c̃ scrupulare duricia. ⁊ urinã
reddant c̃ multo sedimine. ⁊ c̃tra ⁊ frequentia
c̃ q̃m dolore c̃ nausia stõi l' fellis emissio ne p
ueniat ⁊ prurinã. Sed p̃mo ex abluto et innulã
cibent. q̃ stom̃ n̄ q̃ueant. ⁊ uinũ leuis odoris acci
piant. ⁊ eligmata ieiuno ex pini nucleis confecta
ex eluatam origani. ã ysopi ⁊ absinthii sucii
ã eluctam [illegible]. n̄ sep' pp fastidiũ stoi. Epithima
q; stom̃ confortãs. ⁊ ceratum pigmis a [illegible] confectum
ex palmulis ⁊ acacia. ex aneto ⁊ stiptica. [illegible]
omnia prudendũ ÷ ne crebris corruptela fiat
l' corruptio corporis. i. solutio urine. De elcosi.

Elcosis ÷ uulneratio renis pq; se apostema rupit.
q̃ plura sup̃ scripta signa intelligis.. Cura.

Lac asininum bibant. ui ipsa asina mane [illegible]
pascat. Caprinũ ⁊ mox mulctũ. ⁊ antido diacimi-
ciaca. ã mittatũ ad magnitudinẽ fabe
maioris. solutũ c̃ uino. ⁊ calidam aquam dabis.
et bibant qui uolt aq̃ decoctionis absinthii. et
centaurie ⁊ poligonii. Inde spongiis calidis
fimus ex aq̃ calida eluctata absinthii. ⁊ lucar
lauri ⁊ centaurie loco doloris diutissime uapo
rabis. ⁊ sic epithima istud iponis. q̃ R. cere libi.
picis lib i. mar turis. storacis. ãn ÷ ii. oli cypri
ã nardini ÷ v. Antido ad q̃ sup. R. y ris illirice
piperis albi ãn ÷ i. storacis calamite. seminis
apii ÷ 5. mell' q̃ sufficit. ad auellane mag

nitudinem

inducit dabis in calida aq. Si u(er)o uulneratio
ipsa pl(us) sordens sanie emiserit. e(st) multa supra
dictu(m) curand(a) d(e)b(et). **De signis spleneticorum.**

Pleuretici omnia signa h(abe)nt c(um) epaticis et p(er)i
pleumonicis. S(ed) pleuretici febrib(us) exagitant(ur)
acerrimis. et intollerabili dolore lateris dextri.
l(ve)l sinistri. q(ui) nascit(ur) in costis mollib(us) l(ve)l supposita
nouissimas. aliq(ua)ntiens toti(us) lateris dolor p(er)uenit
ad iugulu(m) p(er)tingit p(er) scapulas et humeros. alia
e(t) dolore tenent(ur). Tussiu(n)t assidue leuit(er) et im
mutant(ur). Sanguine(m) excreant et liuidem rufum.
uigilias patiu(n)t(ur). In latere dext(ro) iacere n(on) possunt. et
h(oc) si diuti(us) tenuerit i(n)curabile p(er)iclm incurrunt.
S(ed) eos q(ui) curari possunt intelligis sic. l(ve)l q(ui) n(on) possunt.
P(ri)mu(m) q(uae)re ab eis q(uo)d patiunt(ur) si aliq(ua)n(do) p(er)cussi sint
in ipso latere l(ve)l ante plurimos dies acciderunt. et e(ti)a(m)
contristant(ur). q(uia) si sit facili curant(ur). Si fuit q(ua)e(re)
p(ro)p(ter) frigidore h(aec) passio. a(ut) ex reumatismo aliq(uo)
difficili(us) curant(ur). si in ordine u(e)l epatis dolore. l(ve)l
pulmonis si pleuresis ueniat. magnu(m) p(er)i
culu(m) h(abe)t. Quib(us) aut(em) c(um) dolore splenis latus si
nistru(m) doluerit. ipsi q(uo)q(ue) p(er)iclm h(abe)nt. et si sine acce
ssionem passi fuerant. scias dolore(m) lateris ex reu
matismo contigisse. et minimu(m) p(er)iclm h(abe)re. It(em)
s(ub)uenientib(us) constrictio fiat. et urina nulla est.
q(uo)d si in ipso latere solu(m) sentiu(n)t dolore(m) et muta
cio excreationis in diuersos colores. signa mor(tis)

talia sunt his indiciis agnoscuntur morbi. et cum
periculo et sine periculo sanandi. Cura.

Icciunis sequens balneum uoluerit. mulsa detur
et id latus diligenter uaporabis ex lanis mollibus
cum oleo et uino. ubi ruta et anetum bulliunt. et saccello
cum sale calido uel cum furfuribus. uel aqua salsa aut marina
decoctis utiliter apponimus. Quod si haec adiutoria mi
nime profuerint. de manu contrarii brachii flebo
tomentur. et uentrem clismate molli prouocent. Item
mulsa decoctionis ysopi et origani ieiunis pro
pinabis. Cataplasma quoque ex sansuco et rute agresti
foliis et baccis lauri singulariter tunsis. et cum melle
mixtis aeris. cum plagella imponis. et omne latus
ex loco dolentia uaporata teges lanis calidis et
fasciis. Cerotum quoque ex ipsis speciebus facies. et unges.
fascias. Postea quoque si non cessante dolore cum scarifica
tione et detractione sanguinis. Cucurbitas scapulis et
ubi dolet ponis. et post scarificationes cero
tum ex oleo et ysopo uel uino imponis. Antidotum quoque
scieris pleureticis prodesse maxime ante te quatuor
aut acharistum. aut romanum. diapiganum. Antido
tum quod recipit haec. Carpobalsami. gentiane. yreos. ysopi
rute ypirici. petrosilini macedonici ana ʒ i. mellis dispu
mati quod sufficit. dabis ieiuno coclear i. Quod si haec lenia
non profuerint. fortiora quae in diuinamentis scripta sunt
antidota dabis. Escas leues maxime sucos dabis.

Pleurisis habet nomen a lateris. De pleurisi.

passione. Fiunt autem omnibus annis ex
multis causis. aut ex frigiditate aut exercitatione
[illegible]. aut ex ebrietate. aut ex multo coitu. et illis
qualiter tussiunt. aut ubi vires pondus tulerint. aut
vehementer incurrerint. Contingit autem cum dolore interiorum
laterum tenente mamillam et animam eiusdem partis
cum febre acuta et tussi et extasi. Quibusdam usque ad
brachium et partes et [illegible] cum compunctionibus et pulsu
plerumque vigente. [illegible] cum vallo in perordine. Alii
iacentes sanum locum tenent. plerumque locum dolentem dolor
iste mutat. Vix inspirant quam tussiunt sicce non
numquam cum excreatione. primum flegmatica in sanguinea.
post haec fellea et livida. deinde purulenta assidua
et facilis sub lateris doloris iacent. Sonoritatem aegritudinem
intrinsecus et tensionem [illegible] sentiunt. Vigiliae
siccitas atque asperitas linguae sequitur. Haec passio cum
ceperit augmentari fieri omnia quae diximus amplius accidit.
ita ut obrigescant illis manus et plantae. Genae rubescunt.
Oculi sanguinei fiunt. Venae [illegible]
[illegible] irritant. assidue [illegible]. sed paulatim
sub albido colore pulsus venae [illegible] ac velut
fluctuantes. cum dolore respirant. et sudantes deliriant.
Alii sentiens in loco ipso sonum quasi stridorem audiunt. Accepta
reiciunt. male dormiunt. densum est quod despu
unt. et bile tinctum ut eruginis color. Quod
si purulentum est aut feculentum. aut fumosum. aut male
olens. omnino periculosum est. Veniunt autem

pleuresis in materia peripleumonia vel in collectione.
Si est peripleumonia omnia que supra scripta sunt
signa leniora sunt a supra scriptis. set dolor minui
atque levari videtur. et supini magis relevantur.
ex transacto suo termino. non convalescunt.
Male autem eis rubent. et vix sitella valde corrugat
locus. et inter languent. Quando vero in apertioni dolor effugit
atque confirmatur in uno loco. que statim in ....
dicet. Tussis erit set sicca. et fit illius rigor. in or
dinatur. atque ingravatur. dolor minuitur cum pro
apertionem et sputum frequens fit. Cura.
Iacere debent in loco lucido. et tecluo a calido ab
stineant. et loca dolentia calefiant. ex oleo
rutaceo. Post hec lana sulphurata apponatur.
ex hoc cataplasma appone. caricas tritas pridie re
cum vino cum oleo modico infusas mittes in caldariam
ubi coquens rutam pollinesque ordei. et semen
lini et picis dure unges pulverem. Item ad
ignem solutis. dolentem locum cataplasma ab
otium non satis ferventem accipiat. ne plus pu
... augeatur. Quod si ex ebrietate conceptum est.
recentem bibat. Si vero fluxus ventris est. dormiat.
At ubi declinavit passio. a cataplasmatibus
abstineat. Quod si maior dolor erit. vena
laxanda est. Si tamen fluxus ventris non est. aut
clistere flebotomiam. Si fluxus est. molestum
in ipso diatinto fieri. Si in declinatione

fluxus uentris minuatur, et si flebothomia ante
adhuc prudendum est; tamen ex brachio lateris illius de
loco non; sanguinem emittatur. Post flebothomiam cibos
accipiant leues. ita ut omni hora dulcorem ac
cipiat. Si fluxus uentris non est quem maxime spiritum
et uentrem frangit. i. pultis, alicas non ualde olea
tas, uel prunes exaque calida. Quod si uenter plenius
erit. pultibus erit occurrendum. uel omnibus constrictiuis.
Si uero maior fluxus erit. pelliste iniciendus est.
sucus plantaginis. uel intibus aqua myrta accacia
confacio uel ptisane sucus ubi cornu mali conquatur.
uel lentis aqua myrti aqua rubi. seruose siue lussinu
lia cocta sint ita ut fluxus uentris restringatur.

i. De splene.	xii	De uulnere in maiori intestino.
ii. De splenis signis.	xiii	De signis lienterie.
iii. De splene conuerso in clirosin.	xiiii	De uulnere uentris.
	xv	De extensione uentris.
iiii. De uulnere nato in uentre et signis.	xvi	De tenesmon.
	xvii	De lumbricis.
v. De ciliaca passione.	xviii	Unde nascantur lumbrici.
vi. Signa ciliacorum.	xix	De signis colicorum.
vii. De uentris tumore.	xx	Signa colicorum.
viii. De collectione uentris.	xxi	De inflatione et uentositate stomachi.
ix. De cura et signis eius.	xxii	De yleo passione.
x. De disenteria.	xxiii	De fistula.
xi. De signis superioris disenterie.	xxiiii	De paralisi.
	xxv	De passione renum.

.xxvi. de collectione renum.
xxvii de calculis in renibus.
xxviii de collectione et dieta.
xxix de eruptione et sanguinis excretione.
xxx de incisione et signis eorum.
xxxi de illis quibus nascuntur arene vel lapides.
xxxii de vulnere in renibus.
xxxiii Cura vulnerum.
xxxiiii de vesice causa et in dignatione renum.
xxxv Signa dantie in vesica.
xxxvi de collectione in vesica.
xxxvii de sanguinis fluxu.
xxxviii de scabiosis vesice.
xxxix de catiasis
xl de triciasis.
xli de illis qui mingunt capillos.
xlii de atonia vesice.
xliii de lassitudine vesice.
xliiii de litiasis.
xlv de disuria.
xlvi de stranguiria.
xlvii de iscuria.
xlviii de reumatismo vesice.
xlix de diab[e]te.
l de gonorrea.
li de satiriasis.
lii de priapismo.
liii de apo[illegible] mor[illegible]

Post caput et pulmonem et stomachum atque epar sequitur splen. quotiens causis ut epar subiacet. in sinistra latere positus. sed non numquam vulnus facit. et facili sclirosim colligit. Aliquotiens grave. plerumque non grave. Aliqui fastidium tolerant. Alii et hii asperam linguam sentiunt. et frigiditatem capiti patiuntur. et post cibum in suo loco tensiones sustinent. laborem non sufferunt. Vulneratio corporis nascitur. et minime curari possunt. eo quod putrido et melancolie fit humore. id est niger et spissus. que

gualat et redundat. ipse splen in uulnerosa loca maxime decurrit. et eorum multa maior incurabilia sunt. Nam paulatim cronici fiunt. Sunt et mesti multum. propter omnes splenetica. et macilenti. Nam impediunt corpora et si naturaliter sunt pingues extenuantur. et frigori incipiunt esse. ac pigri. et uentrem eorum difficilior fit. Urine non sane atque naturali non uidentur colore. sed aut nigre. aut uiriditate quadam sub pallide. stomachi et indigestio uomitus. pulsus segnior inuenitur. et dolore magis afficiuntur. et si ambulauerint. aut cucurrerint. anhelitum non sufferunt. sed quasi contribuuntur dolore splenis. et si causa fuerit per longum tempus protracta. ydropicum facit iuxta incurabilem. Decocta.

Cata mane aceti scillitici coclearia iii. aut merum ferro calentum. et rubi radices exactis decoctione. luna decrescente bibant. et epithima est tale. facies. Radices capparis et sandaracae. et caulis fruticis quercum. que aues in agris capiunt. ex his in capitulo uas singulas dragmas. cere libra i. resine fricare. libra i. gutte amoniaci. libra i. terendi cum aceto tota. soluendaque cum aceto et oleo soluta sunt diligenter. imponis ad splenem donec ipse sanet pone per omnes dies. Ieiunisque dabis manducare radices cum sinapi et ozimello ubi ipse prius infuse sunt et continuo aquam calidam bibant. et cum digitis aut pennis uomitum prouocent. et in mari natent. Ydropices in postremum possunt et sinapi in balneo

appositu. Sanguisuge q: ad splenē ponēde
sūt. ut sanguinē educāt. atq; uena tangēda ē
q̄ ad minorē manꝰ sinistrē digitū descendit.
S i u'o h' adiutoria minime senserit. cauterio
tria puncta ponenda s. & n̄ dimittes ea cicatri
ū dum reumatizando humor splenis ꝑ ea ēat.
& ieiunis p' cauteriū hui antid' coclr. i. albis.
Rc S cille acete mag̃ & seminis lapacii agrestis.
camedrei. camepiteos. capparis radicis. tamarici
seminis singlās. & mell' dispumati qđ
sufficit. lapide & feruente igne. aceto ꝑ
fusū. si uaporationis causa splenis sepi' suppo
nat'. uehemēt' senū ꝓfuisse. ide pot' & lapi
dis multis facere.. **De splenis signis**

Splen in causa posit' sub costis mollibus
replet pectoris partes c̄ dolore. & indurescit.
sic epar similr' s; tam uulnat. Nā sepi' indu
rescit c̄ dolore sinist' ypocondri. & tensiua & post
& ꝑ cibū magis indurescit c̄ tumore magno.
F it erupticis passionib; & sic sentiūt tumorē
ac si mamilla pendeat. tabiditas corporis cū
sublurido t' nig' colore sequit'. & si inuetauit, s
doluerit. aliquotiēs in splene si fuit collectio
& eruptio uenit. liquorē reddit ꝑ uentrē
nigrū c̄ occupationib; crepitē. & c̄ delecta
tione uentris. & nausia ē. qn reddunt cū
inflatione uiscerū. & qn pl' intumuerit

[margin: & ydropicē facit q̄ magis nime si re... intumuerit]

pars splenis usq; ad sinistrum inguen. et p
cordia ipsum usq; ad inguinem dolet. et ex uici
nitate aliud latus dolet. et ex his tumescit
totum corpus cum odore fetido. Incipit autem omnia
difficultas pedum. Sgibulas semper uidet. et ex his
tabidi fiunt. uel ydropici ex longa infirmitate.
sic et quartanarium. fit ex multo cibo. uel ex frigido
multo potu. Quod in maxime mulieribus fit
in autumno. et ex corruptela tabescunt. ex frigore
uentositatem patiuntur. cum inobilitate. Aliquotiens
fluxerit sanguis de naribus cum ter. fit de passio
in omnibus etatibus; maxime uero in infantibus; et ex ipsa
passione consumuntur.

De cura.

Incisio si etas uel uires permiserit. flebotho
mum et cucurbitas iterum. et infusione ex aceto.
et oleo roseo et lana succida. et spongia in
pusca cum cinere percussa. imponatur splenis. la
pideq; cadentem pusca aspergis. et in pannum
obuolutam naporato. et cataplasma ex ordei
farina. et capparis radice. et amoniaco. et
mirabalano cum aceto; ab omni dulcore cibi.
uel potus abstineat. que uentositatem faciunt.
In pusca item frigida ferro cadente extincto.
eam in uase ereo potui dato ieiuno. Cinerem
autem potus eliquatum radicis tamaricis in
uino cocte. et emplastrum ex sinapi et nitro
et uomitum ieiuni prouocent ex raphano.

cibis diureticis ⁊ malagmate citrino ⁊ acro
po. ⁊ sinapismo utantur. Si uero post hec omnia tumor
remanserit: sacellato splene ex sacellis ferun
tis cucurbite scarificationibus ut niger sanguis ab eo
tollatur. Et post tertium diem incisionis. epita diaflox
acea. vel malagmata. apponenda sunt. Tunc uero si etas
vel uires permiserint. post aurem sinistre partis uena
incidenda: uena cum multa sanguinis detractione.
Minoribus autem cauteria adurenda ⁊ sinistre in medio
ipsius splenis ponenda; et potiones dande. Scamo
galieni succi. ʒ. i. cum pusca. Scille. lapidem agrestis.
camedrium. cyperi. caparis radicis. ana ʒ. i. similiter cum
pusca. Item amoniacum. libanum. mirra. aloe.
teres cum suco caulium prius in aceto infusa. ⁊ in carta
inducta: super splen durum imposito. ⁊ fascia in tan
dum ibi sit. donec sponte cadat. Aliud epithi
ma quod omnem duritiam ⁊ extensionem splenis soluit.
Recipe aluminis rotundi asiani ℥. i. picis dure colate
℥. iiii. cere ℥. ii. olei communis ℥. i. aque quod sufficit
c fiat sic. Alumen cum aceto tris acero. ⁊ picem ⁊ ceram
in olla lento igne solues simul; et ubi tepuerit
in mortario ubi alumen tritum ℥ infundis. et ma
nibus diu malaxatis donec durescat. ⁊ in lintheo
crosso inducto splenem appones. Aliquotiens ab
parte intumescere epatis ⁊ splenis. cum uentris
et proprior dolore. atque feruore cuiusque parti
extante duritia. ex his seluitosis sit. i. duri

nimiū sic̄ sanū. & si curati n̄ fuerit. i mittūt
i malā habitudinē corpis. q̄ g̃ci cacexiā appellāt.

Splen ů in **De splene conuerso in sclirosin.**
sclirosin ɔůt. n̄ solū extrinsec⁹ uehementib;
ualde acris medicaminib; debet curari. s; ⁊ in
trinsec⁹ potioib; talib; adhibitis. Suffert ei talia
libent̄ splen. & delectat ī talib; atq; iuuat.
Prime q̄. dab' ei ī potione capparis radicis cor
ticis ei in aceto ⁊ addito melle modico similit̄.
& sclopendriā ⁊ tamaricis radicē t̄ tenerrimam
summitatē ramor ip̄i ⁊ alia q̄; talia. ⁊ ebibeas.
& cataplasmata. ⁊ epithima. ⁊ eplastra. ⁊ ūctioēs
⁊ potiones. S; tu debes ɔsidare uirtutes medica
minū ⁊ causas. ⁊ origines. ů sepi⁹ iam dixi. Nā
splen aliq̄nes uidet̄ ee in sclirosin ⁊ n̄ ē; q' nō
sēp ex humoris uicio. s; int̄dū uentositate tu
mescit. ⁊ tendit̄. ⁊ uidet̄ dur⁹ ů lapis. Te mar
fomitab'. oleo in q̄ sansuc̄ ⁊ absinthiū fuit coc
tū c̄ modico uino ⁊ aceto. ⁊ aforis armeniacū
i. acrū accipiāt medicam̄. q' sc. sulphur
uiuū. ⁊ alum̄. ⁊ alia talia. ⁊ attendendū est
ad uirtutē ⁊ adq̄litatē sp̄ez. q̄ medicaminib'
amiscet̄. Et ad q̄ntitatē ɔmixtionis. ů scias
q̄ medicaminū. & q̄ntū detrahis. t̄ addas. t̄ ipa
qual' ⁊ q̄nta sit causa. a q̃ ei ɔueniat. & si h'
oīa uera ratiōe medicine ɔsideraueris. ⁊ sine
labore curare potis. Nā si in ist' medicami

nib; uolueris plus aluminis l alias stipticas
spes adde. si addis utilit facis et magis pderit.
Qd si splenis uentositate tumore l tensu uelis eu
tare et resolue duritia ei. sup scripta adhibebis
medicamina. Item q sclirosin uetam hnt magis
diaforeticu adhibebis medicamin. et minus stipticu
atq; pinodica huis stiptice uirtutis spem. De
illis u medicamimb; l speb; q singlari sua ui
tute pe splenu psit. optimu est flore salis plena
uesica. si splen duro et tumenti sr posita ligetr.
mirifice pdest. eu herbe splenion radix i puluere
redacta. et cu uino leni ptdui. x. luna decrescete
i potu supta bibit. v. q; feria. De uulnere nato i uentre.
Uulnera si nascuntur in uentre. ita itelligitur.
dolor e morsu sentit. Qn aut icipiunt manducare
et bibere. nausiant. et os putet ei. et febriunt.
et quas; eger sanguiolentu appuret. et putet
ultra consuetudinem. Cura.
Quib; oua sorbilia et suc ordei simplicit
pcibo dentur. et elact talia accipiant. Nuclei pigni
et butiru recens et polenta ordei insimul coquit
et dent ieiunis comedendu. et lenticlam c suco
platagnis comedant. et ipis farina c melle dis
pumato. u elact ieiuni accipiat. et iponis
duru cerotu ex oleo roseo et cipno. resina fixa
cistoreo. bitumine iudaico. Item malagma dia
stiracos. i dia spmaton. cibos leues et digesti

biles. unum album et leue dabis. De celiaca passione.

(C)eliaca passio est assidua uentris solutio cum siti iniuncta et fastidio ciborum et defectione. Cura

Quibus ad uitoria haec adhibenda sunt. Cataplasma diasimeon .i. dactili .v. in uino infusi. et citonium purgatum unum. et mala maciana duo. bulliant in se. et panem siccum. et mel quod sufficit coquis. et cataplasma praedictum sub umbilicum usque ad pectinem pones. et ita ut totum uentrem tegat. et ea die et potionem hanc dabis. scilicet aqua ebullitionis siliquae graece. et semenis plantaginis. et nucleorum et acinorum. Dabis quoque puluerem tertium trociscos diaspermaton. uel crocodes. uel filonium. uel adrianum. secundum suam disciplinam quae in dinamidiis legitur. Item ad super trociscos optimos. Semen apii. et plantaginis in aqua calida lenticule seu alicum constrictum infunde singulas est. et flores tri... bulli quem carduum lucidum uocant. ʒ .i. opii ʒ .ii. trociscorum cum suco plantaginis collige. et trociscos efficis. admiscens psilium seminis quod pulicare dicitur. ʒ .i. et cum uino. aut cum suco orizae tepido potui das. et orizam manducet cuiusque sucum bibit. lacti et caprini cum lapidibus fluminis adtriam cocti calicem unum dabis si tamen non febrit. alioquin nimie. quia lac febricitantibus uenenum est. caseus quoque uiridis similiter officit. et mala granata uetusta manducet. uel mespilorum et sorborum. et lenticule. tritici tre... et exito m... et rosis siriaci decoctionis. omnium in se sucum

Silnit iure ... accipiat ... uel ... ualo... uera ... uel ... adtrig... [illegible]

bibunt et cetera. que in his prosunt. ut medicamina in diis
scripta sunt adhibeantur. De ciliacis.

Ciliacorum multe sunt passiones. Greci uero ciliam uentrem
dicunt. Sunt ergo in uentre. dolor. tumor. collectio. uulnus.
extensio. solutio. De ciliacorum signis.

Dolor uentris frequenter fit. cum tumore. et malfactione.
et frigdore articulorum. et frigido sudore. cum defectione
nimia sequente insopinetas. et pulsus erectus. fit autem
ex corruptela ciborum acerrimorum. et ex frigdore.

Si ex corruptione ciborum. uel potuum fuit. Cura.
Aquam pluuiam non satis frigidam non tepidam sed mediocriter
temperatam dari iubeo. Quod si ex frigdore fuit. uapo-
ratione uti debent et fricatione. et item aquam calidam
bibunt. et cataplasmatibus utantur. que non soluant.
Et cucurbita cum scarifatione apponatur. et balnei utatur.

Cibi leues et potiones ad mansionem sunt dande.
Que ciliaci sepe sunt .i. cuminum piperata cum calida dentur.

Tumor autem uentris fit. De tumore uentris.
cum dolore atque feruore. et accepti cibi grauatione
et hinc corruptione. et duritia in tumore
inuenimus. precordiorum et uiscerum. Sunt inspectione
magis tactu inuenimus plures. in iecoris et splenis cum
dolent in rotunditate. uel longitudine nullam
intrinsecus partium commotionem fecit. Fit tumor
precordiorum in extremitate partium que cum fumo pectoris
costarum uel umbilici tumuerint. cum extensione doloris
et feruore dextre uel sinistre partis. sicut inflationes

uentris appendiculum. quod greci pinasculum uocant. ex eo pruritus certamina. quod facile tactu nostro adit. attestante feruore. et sonum reddit si palma percussi fuerint. et linguae asperitatem patiuntur. et articulorum infrigidatione. Cura.

Si tumor et duritia uel extensio uentris et precordiorum nimium sit. fomentis et cataplasmatibus et cerotariis uel epithimatibus que ad tumorem stomachi scripsimus. adsuper scilicet ceroteria uiteris et dialoen. et poliarchion et malagmata diaspermaton. et cibi leuissimi adhibeantur. et uentrem non bibunt. De collectione uentris.

Collectionem uentris agnoscimus ex similitudine dolore et duritia. et tumor nascitur circa uentrem.

Cataplasmari oportet uel ad eruptionis maturitatem ueniat. et epithimatibus. et adipibus et resina coctis et epithimate diaspermaton. et poliarchion tamen prius cataplasmentur cum uaporationibus. De eruptione uentris.

Si in uentris facta fuerit eruptio intus. sic agnoscitur. aut uomunt humores per os. aut inferius per intestina descendit. Cura.

Incisio fiat sub precordiis pro discussione saniei uel humorum sordidorum. et ad uirium resumptiuis utatur ad deductionem eruptionis. et pro diligentia curetur ipsa incisio iuxta chirurgie doctrinam.

Vulnere in uentre nato. De uulnere nato in uentre.

fit morsus circa discessum potus uel cibi. sequitur nausia. et fetor oris. et febris cum uentris egestione

lanies egerit. sic ex uulneribus manant sola.

Conuenit his accipere sorbitiones. Cura.
ex careno & melle dispumato. & ex medio oue
& ex uitellis coctis. Eligmata quoque ex melle
& butiro. & pulentam cum melle. & ex lenticula
similiter confectam. & aforis utantur cerotario ex oleo
cyprino. aut rosaceo confecto. quod si humor digeritur a
quosus bituminis colore. Cibis utantur. pane ex si
mila. & uino dulci. aut careno. quibus utendo. sine
periculo erunt. neque in ista passione curabantur.

De extensione uentris.

Extensio autem uentris
que fuit. fricari eos oportet. & cerotarium
utantur ex oleo & calida aqua. & epithimate ex o
leo suco. & dianis uileon. & similibus. Cibo quoque sor
bili quem uentositatem non faciat. neque extensionem
moueat. & post cibum quidem deambulent.

De celiaca passione.

Celiaca id est uentris ruina.
solutio. fit frequenter pro corruptelam ciborum. uel
crapulam. uel frequentem solutionem. & potuum pleni
tudine & maxime medicaminum frequenti purga
tione. Contingit maxime tempore frigido. ac in uentre
uentositas erit naturam concludit. & in digestione
consumuntur in hac passione maxime crescentes e
tate infantes. & quibus est naturaliter solutio uentris
si celiaci fuerint ibi moriuntur. In iuuenibus raro fit.
his maxime contingit estiuo tempore. raro autem aliis
temporibus. Senibus solutio est uitio. frequens erup

tione. hn̄s gulem, et solutam. Vrine sunt rubee. spumose. et ui
rides, nigre. Est qui putridum et sanguinolentum cum mucilla
gine intestinorum. Est qui assellant die ac nocte. Est qui
semel in die. Est qui cum inflatione et torsione intesti
norum et dolore uentris assellant. subgluttium. et uigilias pa
tiuntur. Sitiunt, et ardescit illis uenter. fastidiunt. Indi
gestione patiuntur, et morsum uentris cum dolore. Aliquotiens mul
to cibo delectantur. Pallent colore, cum uirium defectione.
Est qui febricitant. in nouissimis fetent illis corporis per uento
sitatem. aliquotiens tumescunt illis corpus et pedes. Disinteriam
patiuntur. et difficile continent solutionem. aliqui intestinum per
conatum et dolore frequentis solutionis. aliquotiens et spon
te soluuntur et constringuntur. aliquotiens in medio uentris fit
dolor. Aliquotiens in parte uicina uentris in ipso loco
sentiunt grauedinem. De cura.

Curentur autem ut reuma constringatur. ne ad
febres ueniant nimia soluendo. Et si cum tu
more et duricia fuerit. sicut supra diximus. loca durissi
ma uel tumida uel dolentia infundantur ex oleo roseo
mixto uino austero. apposita lana sucida super
ligetur fortissime. Si plus uero fuerit reuma infundi
debent ex oleo lentiscino. aut anetino. aut mir
tino. uel melino. adiuncto melle. et cotoniorum succo.
et acatia et ostario. et inante. et post infusionem cataplas
mata stiptica. i. constrictiua imponantur. quod si fluxus
nimius non est et dolor nimius non sine reumate. tem ma
na adhibenda sunt cataplasmata. ex fenu

gco & semine lini & farina ordei & p constringendo
reumate. dactili & citonia in uino cocta tantum
& in ipso soluantur. Cui bene puluis supra scripto superaspersus
sparso & uaporato leniter cataplasma impona-
tur & epithima disentericorum & potiones sim-
plices & ex semine arnoglosse trito cum uua pas-
sa & enucleata factis trociscis & ad magnitudinem
nucis & ad umbram siccatis. unum cum opus fu-
erit cum calida accipiant. In ueterata uero pas-
sione antidotum diacitoniten accipiant & trociscos
andronicos. aut crocodes. aut acantes egyptiacas
accipiant & uomitum post cenam ex tisane prouocent.
Cibus uero dandus est constrictiuus & bene digesti-
bilis. coctus cum ozimo. timo. cum origano.
& serpillo & his similibus. Obseruent aucta-
cione. ab iracundia & a frigida & post somnum mo-
dice de ambulantes sedeant. In dimissione
balneis utantur siccis uero desessuri in solium.
& omfacium mel cum calida ubi coxerint citonia
& uinum cum citoniis uel granate. aut sucum orize. seu
lenticule ex aceto accipiant & ouorum assorum me-
dia in aceto tincta comedant. Lac quoque caprinum
ubi extincti fuerint lapides candentes bibant.
Poma stiptica granata. mespila & ubi cibos mixta
ta. aut citonia. aut pruna coquitur comedant. Quod
si anus doluerit uel intumuerit citonia ac-
cipiant lene. De diarria & signis eius.

Diarrie aut simplicis fluxe ventris signa h' st. Q'd si in nullo dolore. stercora in humore solo redduntur. atq; relaxantur. Q'd si plurimis dieb; atq; assidue reiciant. 7 intestinorum uulnera habebuntur. ut disinteria fiant. Ideoq; neglegenda passio non est. Cura.

Oportet g' eos requiescere. 7 inmotos manere. 7 constringi medicaminib; 7 acibo abstinere. 7 apotu solubo. Inponere quide debem' eis cataplasma stiptica. sup lubos 7 umbilicum. si n cessauit fluxus. 7 his diebus cibum stipticu unuq; simulit dabis. balneis n utantur. De disinteria.

Disinteria nascitur his qui p'mo solutionem ventris passi sunt 7 q p multu temp' neglegent habiti st. q's diutissime solutio ventris obtinuit. in excitta intestina: uulnera facerit. 7 sangue mitterent. Na disinterie st due. Vna fit intestinis minorib; q desup sunt. 7 alia e in testinis q de maiori venit. q. inferi' positu e. q' potiones pue nire n possunt. Nam clisti magis curant'.

De signis superioris disinterie.

Superioris loci disinterie signa h st. Sr umbilicu 7 intestina patiunt. 7 siti 7 fastidiu. p anu guttas minutas 7 sangueas mittunt. potionib; aptis 7 cibis 9strictius curadi Cura.

fit aqua q; decoctionis citoniorum . annute, a
sansuci . a ouze . a silig gre . a ypoqstide . seu
aqua lenticule . a suciu ci . a aqua roseam . l aq.
mali maciani . a acaciam . a gumi . a draga
ganti . seu gesamia sive amilu . l flores de car
do . un coagolu fit . a gssos mali gnati cum ali
quo apozimate convenienti accipiant . l vi
nu ipsius maligrnati . bibe dab . Cibos aut
accipiant . q stomachu n ledant . i . suciu ori
ze . a sparagi . cauliculu . a lenticula cu pla
tagine . 7 modico aceto . decoctam . a porrum
leuit coctum . 7 cerasia . 7 damascena . 7 caseus
uetus assus . manducanda fit . 7 panis asser
siccus . 7 citonia assa . 7 pip . 7 siliqua gca . si
militer cum coiio suo . Vinum q; siculum
7 lac ubi coctum fit . seu u capnum bibant . 7 epi
thima eis tale facies . ex gumi in aq infuso 7
soluto . uentre eorum ab umbilico unges sur
sum . l sup sparso pulue acacie . 7 gssi mali
gnati in pones plagella . 7 fascies . Que si ad
uictoria si minime pfuerint . dabis pmu
tetiscos diaspmaton . si suffecerint . sin min .
dab tiriacas . a adrianum . a filonium . l
cetera . q in diamidis huic cause necessaria
inueneris De dolore inferiori intestino.
Si de inferiori intestino . i . longaone q
ano iungitur distantia fuit . dolor

sup pectinem usq; ad renes. 7 egerit sangui nem cu flegmate mixtum. 7 dein pulsant. [in dubio est]
Et qui sequibalas cum sangue assellant.
7 ponderib; urgentur. nec tn uentrem satiunt.
7 in ipa egestione gnussium fetor e. 7 delecta tionem patiuntur cum ponde u diu assel lant. 7 prius leuare se nolunt. Dolor e in ambob; uertebris. 7 renes tenet. 7 sangui nem satis sordidum mittunt. 7 mucillagi nes cu sangne in initio. 7 similit mucillagi nes sn sangne assellant. Int dum flegma ta sangni putido mixta cu colib;. assidue magis pallescunt. 7 macies addit corpi;
Si uuln sordidum in sdeuln̄e tnmayou jnestino. testino maiori fuit. putet sang ipe q egit. 7 diuersi colores in eo inueniuntur. .i. niger. sub albidus. spumosus. 7 cetera di usa. sn dolore assellant. Si uulnus mundu fuit. q. phicunt sangs e pur. sn fetore. s; n cu tanto fetore. Dolor in eodem intestino gnuior e. qui assellant. 7 pq. pausauerint al leuantur dolore. 7 putant se releuari pti mu. Putido aut uulne 7 sordido facto san gne spissum. 7 nigru cum fetore intollera bili. Int dum 7 gelatu. ut carnes putidas egert. 7 sanies putidas. dolorq; sup pectine ingens est.
Cura.

Omnibus disintericis cura tal' e. Oleu roseu
cu lana sucida tepidum sup pectine inpo
nendu e. 7 in ipis locis ubi sentiunt dolorem
cataplasmabis ex fenu gco 7 tritici polline in ag
melle cocta 7 pea oleum simplex accipiens cu
duabus ouor uitellis elixis inuice p clistere. Ite
lacte cocto cum suco ptisane clisterizab. Item
fenu gci aqua 7 sidie 7 gallaru decoctionis p
clistere inuice. Ite liniu sem coques in aqua 7
cola. dein addito amulo 7 dragaganto 7 gu
mi decoctione sic clisterizab. Ite ex suco mur
te 7 rose 7 dactiloru in lacte caprino coctoru cli
sterizab. Ite clisterizab. lac caprinu coques
gallas assenticis cauliculos. a rore siriaci.
Ite h cataplasma. appones sup pectine 7 re
nes. q. conficitur sic. In pusca coques dactilos
.v. 7 mala citonia 7 mala maciana 7 alum scis
sum 7 balaustia 7 sem plantaginis. 7 sem pol
ligonu. his tunsis 7 tris: amisces mell' caliceam
.i. 7 coq's. It aliud. tundes gallas 7 corium ma
li granati. 7 mirtam siccam. 7 rore siriaci 7 ofaci
u. 7 rosam sicca 7 capolos de comuni uite 7 dac
tilos equis pondib; h una in uino siculo. a alio
stiptico. aut quolib; austero cocta: inpones sr
pectinem 7 renes cum plagella. Hoc si sup scrip
ta minime senserint adiutoria. trociscos fausti
niani pesantes ʒ. iiii. facis sic. Auri pigmenti

59

ʒ.xvii. carte ꝯbuste ʒ. xxx. colliges cū succo pl[ ]antag[inis]. et cl[ ]isteri[ ]ʒ[ ]ab[is] s[ ] soluta[ ] cum succo
cuize. et ubi ꝯbuste fuūt siliq[ue] g[re]ce clisteri[ ]zab[is].
ānodatis t[ri]bus bucellis in uno siculo. a quoli
b[et] uno ueti. Et cū sup[ra]s[cri]pto succo clisteriza.
ex uno h[or]ꝝ t[ro]ciscoꝝ. i. sidie. gūmi. suci. et
poq[ue]stides. toris siriaci. an ÷. i. licij indici ʒ. iiii.
amili ʒ. iiii. acatie. ÷ i. colliges cum aqua de
coctionis mirte. a carnib[us] oīb[us] exceptis ag[re]stib[us].
et arcecente. et uiscellis coctis. et ab olerib[us]. i. bleta.
malua. cotone. i. at[ri]plice. et a pomis. et a balne
is. abstineb[is] eos. hi ÷ mutabilit[er] uaporandi s[un]t.
ex aqua et oleo ubi teṅ cauliculi stiptici decoc
ti s[un]t. s[e]c[un]d[u]m disciplina[m] que in dinamidius ÷.
Q[uonia]m ex inspectis dinamidus. q[ue] min[us] p[ro]p[ter] b[re]
bositate s[cri]psim[us] cuncta utilit[er] adhibenda
inuenies. cibos aut[em] stipticos dab[is]. qui dan
tur disinteriacis minutoꝝ intestinoꝝ.

Disintia dicta ÷ a passione [s]c[ilice]t de dis[?]intestina
intestinoꝝ. quia g[re]ce disintia uuln[us] in
testinoꝝ d[icitu]r. h[ec] passio nascitur ex alto. et epa
te. et ex p[ri]mis et ex crassis intestinis. et ex gra
cilioribus. et ex langaone. Ex alto intelligim[us]
disintiā. i. ex stom[ac]h[o]. et uentre. p[er] intestinoꝝ
egestione. que. n. egerunt sin[e] ullo uulnere.
neq[ue] sordido liquore. neq[ue] impedimentu egestiōis
uentris fit. Disintia epatis fit ex frigi
do potu. que ex in cisura ipsius intelligit[ur]

egestorum qualitate mucillenta vel unctis huiusmodi;
cum rasuris intestinorum purulentis, et sanguinolen
tis. Est aliquando sanguis coagulatus quem greci
trombos vocant. Aliquotiens sanguis purus
emanat. Sequitur debilitas et eversio stomachi, vo
mitus, sitis, ardor, vigilie. Aliquando febris, me
ror, egritudo, iactatio corporis huc et illuc. Ali
quando et sonus turbidus, quem greci burburismi
vocant, digestio, et ingens ventositas, mingen
di difficultas, lingue asperitas, et cinericius co
lor, precordiorum extensio, articulorum frigdor, fit
quoque corruptio ciborum, assidua iaciendi volun
tas. Deinde animi subductio, et mors intestino
rum, et omnium vicinarum partium. Quod si ex alto vul
nerationes intestinorum venerint, primum stercora
reddunt, et sic varios liquores superceptos. Quod si vero
ex locis superioribus intestinorum vel longatione ipso vul
nerationes fiunt, primum varii liquores exeunt.
Postea vero egestiones stercorum. Ex crassi intestini
vulneratione ita cognoscuntur distantia. ex do
lore super umbilicum cum stercorum qualitate mu
cilenta, et crassa cum flegmate et rasura intesti
norum. Aliquando vero naturale illud pingue quod sol
ce intestinis cum stercoribus reddit. Post hec
varias sanguinolentas et carnosas ducit
egestiones, quas greci polisarcias dicunt, et egerit
quedam membranula intestinorum quas greci em

donion dicunt. Si maius n. intestina soluunt. quia sunt intestina ista triplicibus contexta membranulis. que magnitudine egerunt. ex crassioribus intestinis que sunt circa fere uentre duarum palmarum. horum uulnerationes sordidiores redduntur. omnium intestinorum uulnerationibus cum liquore supradicto. et pondus super umbilicum sentiunt. et crassa et carnosa reddunt. Aliquando ut frustrum uisceris ipse spacium pi... Ex gracilioribus intestinis uulneratio si fuerit. que leptoenteria greci uocant. hoc est tenuia intestina. que sunt cubitorum xii. longa sic agnoscimus. dolor sub umbilico circa pectine sequitur. stercorum tenuitate spumosa flegmatica attestante. etc. cum fluxum sentiunt descendere cum parua urina. et obtricione uesice. cum dolore et pondere. ex longaone intestino uulnerationem intelligimus. quia ad reddendas egestiones stercorum. Pondus uel dolor sentitur in orificio ani uel intimus langaonis in collo. gutte sanguinis sequuntur. uel mucilenta parua ex agno egerunt cum quadam uolumtate. pondere. et dolore. Et ehinc spine et clunium tensione. et in pectine quidam fit sensus. quasi aliquid urgeat. Que autem reddit. parua sunt et mucillenta. et flegmosa cum quadam pinguedine primum. Postea quasi sanguinolentum fluxus ipsum et coagulatum in modum frusti alicuiu lentum que greci

tenesmo dicunt. Nos aut portione disintie ee
dicimus. In hac passione qui tardauerit mori
untur. Oportet aut differas nos uulneru da
re. Si fuit uulnus in impetu .i. in tumore 7
feruore. q. gri flegmon siue sit siccum. siue flu
xum. seu comixtum .i. instrictura 7 fluxu. que
gri epiplocen. seu xeron. t' carciton dicitur. Siue
procedens 7 depascens uicina loca. q. esthiomenos
cleos gre dr. a mundu t' in mundum. q gre di
cuntur unomenon aut mictbn. siue sanabile
au insanabile. q. gri teurapeuto. t' ateurapeu
ton dr. In impetu ee uulnus. intelligit sic.
Si cu dolore uenit feruidus 7 biliosus hu[mor]
spumosus. 7 quasi flegmatic colore. t' sanguinolen
tus. fluxu uulnus sic intelligit. fluorem uen
tris incessant reddunt siccu sine ullo uulnis li
quore. Comixtu. ut subito soluantur t' constri
gantur cum ponderre ani. Vulneru uniuersorum
comixtionem intelligim ex sensu doloris cum
stercore uario. feculento. 7 nigro. 7 carnosa. cum
membranula. 7 cum fetore quodam grandi. Mun
dum uulnus intellig. quia egestio limpida
e 7 sine ullo dolore. 7 cu facili transitu. Vul
nus in mundu h e sordidu feculenta reddit
7 nigra. 7 blactosa q nullam releuationem offe
runt. Sanabilia uulnia sunt munda. eges
tio sine malo odore sterora sine sanguine. cibi

appeticio. 7 bona egestio sine pondere 7 sine ullo
dolore. Insanabilia autem intelliguntur callosa.
ex eo quod sepe nichil cum stercoribus reddant. aliquotiens
simul fundunt. Aliquotiens cessant. his qui hoc ge
nus uulnus habent per aliquot dies quasi iam cicatrix
in uulnere ducta sit. 7 his rursus sanguinolenta
reddunt 7 purulenta .i. saniosa. Eodem namque modo
in exteriora uulnera que cicatricem quandam deducere ui
deantur. rursus post aliquos dies soluuntur. Ineuitabi
lia sunt. similiter 7 interiorum uiscerum uulnera fac
ta. incurabilia approbamus. Dissintericorum genera
.iiii. sunt. Sunt a stomacho. 7 epate. 7 uentre. 7 intes
tinis. C.xx.

Ab umbilico 7 sursum 7 stomacho si dolores fiunt.
per potiones curentur. Potiones quas accipi [Illa que sub umbilico fiunt. per iniectiones 7 cataplasmata curentur.]
ant. 7 compositiones teriscorum diuisorum. que de di
sintericis scripte sunt .i. anodinos. teriscos. 7 dia
crocodes. aut diacoralliu. aut dia ofantium. si feb
ex causa sine febri. ex uino mirtino. 7 epithima.
ex citoniis 7 palmulis. 7 ypoquistida. acacia. 7 galla.
7 stringno. aizon. cum arnoglossa. confectum. 7
coriotario. 7 rosaceo. 7 ofacium mel. cum uino aus
tero. temperatum. 7 ipsum liquore bibant. ubi coxe
ris mirtam uiridem. uel turiones pampini. uel os
sa dactilorum. aut citoniorum maturorum. carnes 7 lac
caprinum ubi coxeris lapides albos fluuiales. aut
aque salse. aut marine. in modum nucum xi. fer

uentes 7 calidum cotidie bibe dab' p triduu si feb
n fuit ualida. Nam ualde febrintes. ofacu med.
t uinu de citoniis. t uinu stipticu q eos gra
gant. accipiant. Cibor u pultes ex ordeo a
lenticule succu coctu ex pulegio. 7 cimino.
7 rosetiaco. Oleru q; caules. t lactucas. t in
tibas agstes. t coriandru p se cocta in aqua.
celesti 7 aceto. 7 oleo cum uino odita. Ouor
aut in aceto elixator a ossor in carbonib;.
media eor ieiuni comedant. Semi gci elixa
tina in pusca bibant. Ite ex acatia 7 in an
ti cu aqua celesti tritas catapuitias in mo
du fabe ad umbras siccatas. tres in ouo sor
bili p cenam ad mansione a cu aqua celes
ti. una 7 dimidia tram bibant. S in febr.
ex uino. Et ros siriacum in fusu in uino
austero. a suco arnoglosse. a suco orize. t ar
noglosse. sem ttum ex cala. Ite pumicis usti
specularis tosti corior gnate sicce. trior 7
ebtator ex equo cost. i. ex cala si n ex uino.
Qd si n curant. ad lienteriam ueniunt. 7 ibi
moriuntur. Qd si in gcilioii intestino t langui
one uulneratio fuerit. curent ex curis suis.
t ex diuisis tociscis sic confectis. Sandarace. ce.
calcis. carte conbuste 7 cetor t trociscos fausti
in ano inicito. cu elixatura murte uiridis.
7 primu iniectiones accipiant leues. i. lac ca

si febrient.

p̄mu tepidum aut elixaturam cantab. aut
ptisane succu. aū lituū tīu cū uino. aū roſar
elixaturam cū acacia īta iiecto. ⁊ ouoꝝ albu
men. ꝑ longaonis uulnē encatisinō adhiben
dum est ex mirta uiridi. absintio. lauro. cortio
granatoꝝ. senticis turione. galla. strigno.
turione pampini. ⁊ aliis adiutoriis. que te
nasmon congruunt. ⁊ amilū cū lacte bibat.
Si fluxꝰ mollierit ⁊ dolor
creuit: cataplasmam. Qđ si dolor minu
erit ⁊ fluxꝰ creuit: magꝭ iiectonibꝰ modari
debentꝰ. parce cataplasatib; laxatoriis. Si aū
uulnꝰ ꝯmictaū qđ fuit absq; disſintia ī dimi
sione sebū scarifactio fiat. ⁊ utant palmulis
⁊ cataplasmatibus. non multū bibant. Quod
si ꝑ tussem sanguis aliqđ expuerit: dandꝰ ē
sucē plantiginis ex pusca. maxime sucē bibaꝝ co
ſtictiuaꝝ potest dari. aū decoctio maloꝝ cito
moꝝ aū palmulaꝝ thebaicoꝝ. Qđ si auferri
n̄ pot̄ pusca frigida detur. Si aū fluxus ces
sauit ⁊ purulentū excreaunt. maxīū boni est
id° accipiant assidue mulsam q̄ purget usq;
ad dyattos. ii. ⁊ alicam ex mell ł siligine. ⁊
amilo. ⁊ pane ermulsa. aut fenugreco ī mu
lsa cocto utant. ita ut ī p̄ma aq coquāt ad
ttiam. sic q; ī secunda. simil̄r ⁊ ttia. Sed ē
cia aq mel habeat. ⁊ dabꝰ bibe. Qđ a sepe omīs

medici hoc iusu hnt Post .vii. dies multa data
huius electuarii dato mane coctr. i. si tm fuerit i
tu est. yris illirice. ysopi. equa pondera tunsa cum
melle mixta. hoc ипositum semp. et de effectu
gratulami. Confirmabit eqz nulius purgat. col
lectionem maturat. sputum maturat. dedit et
et omne tussim compescit. In remissione uero
si aliqs dolor pulsauit epitimma erit impone
dum diaspinaton. et locum dolentem scarifica
ri oportet. et post dimissionem elect. istud erit ad
bibendum mane pensum coctr. i. lini seminis mu
g. nuclei. assati. medii ouorum assorum anit. et a
migdale amare ex eq. tra. mell. dispumati
q. sufficit. a antid. diaton pipeon. et cerot
ex altea et oleo ciprino apponatur. Iam in remissioe
cibos accipiant uarios. agninam et edinam e par
uo sale et oleo. Balneo tardius utantur. De lienteria

Lienteria apphonom ex cibo mox accepto
q egerit cum multa humectatione. et spu
mosa. ul alba. l imme simili. a paulatim coagla
tum cu dolore et rugitu intestinorum. aliqn e
pon de et sine dolore. et rugitu. Non lienteria dic
ta e ab intestinorum lenitate. eo q facili labe
do cibus pranseat. Lienon enim lenitatem intesti
norum gci uocauert. Aliqtiens qlemcqz cibum
accipiant: incoctum p anum egerunt. sicut semina
pomorum que difficile digerunt. sunt aliqties ex

dissintia lientia. ut post dissinterie uulnia ad
cicatrices uenientia: lenia fiunt inter intestina.
Sicut enim insufficienter iudicibus. sic inter: intesti
nis. & cibos crudos. ut oua & pulpam panis cru
dam prehendunt. que continere non possunt. fit
& lientia post longam dissinteriam sic. Transiens
humor frequens lanugo fit in stomacho vel intestinis. sicut
super lapidem aqua discursus: lanuginem facit.
similiter lientia fit. Cura.

Cura est diligentia passionis. primum lene ca
tarticum ex polipodio adhibendum quod ipsam la
nuginem abluat. vel extergat. cibos fortes ex olibus
caules. radices. ex capis. allium & salsamita. sinapi.
& in ptisane succo coctas coloquintidas sorbendum
dabis. de ambulatio & exercitatio & fricatio uen
tris fiat. Adhibendum est cerotum ex oleo cyprino
anetino his rutam & ciminum & his similia.
Unguentis acopis totum corpus ungatur.
& malagma diaspermaton & poliarchion. & dia
nasipion. & omnes potiones diuretice his conueni
unt.

De tenasmon.

Tenasmon est passio intestini recti. quod longao
nem vel rectale dicimus. id est desiderium uentris
cum magno pondere & frequenti assellatione.
& pro magno pondere deficiunt. & mucilenta & san
guinolenta stercora reddunt cum magno labore
ponderis intestini circa modicum. Aliquotiens ex uul

natione longaonis cū dolore 7 uoluntate delectatione assellationis cū flegmatib; rasura. 7 spumosis egestionibus. Contigit aut̄ maxe ex frigdore nimio. 7 ex indigestione. t' frigidis potionib;. Sig̃ h̄ fit dolor 7 extensio clunii 7 lumbor. 7 pondus ani. De cura

Curentur aut̄ hi ex uaporatione encatismatum .i. fenu gr̄ci elixatura 7 altee. 7 rosarum. ut sup eor elixaturam sedeant. 7 p̄ ip̄ius intestini ulneratione. t' ruptura; butiro sn̄ sale. 7 adipe anserino. 7 roseaceo. cum modica cera alba soluta in pruna leuiatius ungantur. 7 p̄ pondē intestini p̄ ex bricia suffumigato sedeant. ut fum' ip̄e t calor ab intestino recipiatur. 7 quotiens delectatus fuit. ad sellā sede h̄ in reiectō apponatur .i. oleum roseū ā mirtinum. 7 a foris ungantur. ex oleo laurino. pectines. umbilicum. ylia renes. 7 loca uncta cooperiantur ex lana molli lota carpinata. 7 fascia. leniusco ungito ex unguento tetra farmacon. ā ippana. 7 uncto. ā fimo columbino cum roseaceo. 7 modica cera alba. Ad inti unges leniusci .i. licinii 7 intestini longaone uicies. 7 cataplasmate utendū ē calido. circa pectines. 7 uaporatione. 7 si sine febrib; fuint balneo utantur. 7 mox in gressi ainu

ex oto p̄ḡti.

anni ex oleo ungat. & sic in panniculo calido. ex calida infuso sedeant ut diutius sudet. Inde solio diu foveantur. & post lavacrum ungatur oleo calido. vel ex oleo anetino. vel rutaceo. vel ex aliis pigmentis supra scriptis. logaion ugat. & de sup calida lana cooperiat. Cibus sit digestibilis & lenis. & potus calidus sit. Quod si predicta fiunt sine licere aliquo: encatisma fiat ex ciceris coctis in pusca. in aqua feniigreci infirmidis. & de ipsa calida ca lefacientes se: desup sedeant. ut calor ipsius de coctionis pannum intret. & desuper sitellum ex citabo vino cocto accipiat. & clisteri utantur ex decoctione rosarum. mirte. & corticum granatorum adiecto vino vel oleo roseo. Et potum accipiant. extratura mirte inmichis si febri in aqua sin vino coquitur. & ieiunio potum dato & collirium intrat in anum ex mirra. liba no. acacia. galla. cum succo orize factum. de lumbricorum genere

Lumbricorum genera sunt tria. longi & lati longi & rotundi lati & breves. Lati breves nascuntur aliquotiens in modum seminis cucurbite. quos greci ascarides vocant qui signa subiciunt & quam in plurimas partes corporis nascuntur. cognitiones eorum sigillatim exponam. Rotundi proprie lumbrici sunt. longorum. IIII. cubitorum longitudo eorum reperiri potest. Latis lumbricis vexatos agnoscimus: ex egestis per ventris officium. corpusculum mo vimentibus seminum cucurbitarum similibus. vel paulo maioribus appetitu vehementi & pallidore corporis vel nimium de bilitate nimium cessante. quod greci atrophiam vocitant. atrestante mordicatione partis que ubilico subiac-

à laurino

magis ante cibum. Rotundos lumbricos adeo sa-
ni ex mordicatione cum dolore nimio pungentur
ac tormento ventris et intestinorum. et nauseant. et velu-
ti currentia alia sup stomachi summitate senti-
unt. Attestante aliquotiens ventris fluore cum fastidio.
et debilitate virium cum pallore. et macie. et tussicula
sicca. parva. cum defectione quam greci lipothomiam vo-
cant est stomacho conturbato. qui sepissime pallescunt. ingemiscunt. et
dentibus strident. et proni iacent. Et contra consuetudinem dor-
miunt. et repente clamant. et nares assidue sibi scal-
punt. et per os acres et graves odores emittunt. et repenti-
no casu demissi congescunt. cum vario motu conducti
torquentur cum parvo pulsu. crebro. inequali. deficiente.
Ascaridibus vexatos deprehendimus ex pruritu longaonis
et per ventrem solutio morborum decutit. et donec egri
gravedinem clunium sentiunt cum pallore corporis. et macie
attestante. Oportet scire medicos et intelligere diver-
sitates signorum lumbricorum. quia aliquotiens insaniunt. et eter-
nitatem sunt qui graviter a lumbricis vexantur. Aliquotiens frenen-
ticorum signa faciunt. frenetici unam horam non habent sani-
tatem. isti uno momento perseverant. Est qui litargicorum
patiuntur et obtumescunt. Aliquotiens talia signa patiuntur
ut epileptici. sed spumam non emittunt. Patiuntur aliquando
catalepticorum signa vel apopleticorum. Est qui suffocantur
ex lumbricis quasi ex matrice. sed tamen isti querelam intestinorum
vel ventris sentiunt. Patiuntur ciliacorum signa. Qui ex lum-
bricis torquentur proni iacent. et ingemiscunt. et variam recli-
nationem habent. Aliquotiens stomachi dolorem sentiunt. sed sine in-
flatione cum intestinorum tormento. Est qui omnium coruptorum

signa patiunt. Dicit alii q sopitũ silent ⁊ p plurimũ ci
bum renuent ⁊ exclamant tamq̃ ex ulceratione lu
bricorum. ⁊ h considerari oportet ex signis sequentibus. Demum dis
cernimus insanos ab eis q ex lumbricis alienant. Ex pe
tate eorum signorum q spaliter passioni tribuunt. Nam insani
querela capitis primo occurrit q passione luna etiam
at. sequentibus ceteris que eam confirment. Ex lumbricis autem
uexatis debilitationes intestinorum ac uentris occurrunt.
sequentibus signis q ab insanis aliena sunt. ⁊ pulsu deficie
nti ac prima iactatione. Quomodo freneticum ab
eo q ex lumbricis uexatur decernimus. Ex capitis ante
dicta querela ⁊ consequentia ⁊ iugi perseuerantia febrium.
quarum ex accessione mentis alienatione aspergit. et in de
missione reuelatur. s iugit plerumq perseuerat. Leta
rgicos ab eis q lumbricos habent diuidimus q obtumescit.
et febris acute. Pulsus maior. tardus. latus. ⁊ supinus ia
cent. uultu attestante pallore. colore plumbeo. Ex
lumbricis autem apprehensos non necesso febris sequitur. Puls
us crebris atque paruus. ⁊ inordinatus occurrit. rubro attesta
te colore. atque prima iacendi positione. Epileptic
ab his q ex lumbricis obmutescunt discernit q diu
modo torquetur. spumam gerit. Ex lumbricis uero comp
ressus non agit spumam certa patiens signa. Catalepti
a lumbricoso diuidit q cum febre est. pulsu attestante mag
no. ac uelut percutiente. Lumbricosus uero sine febre similiter
obmutescit. Puls ⁊ paruus atque creber assistens est. Ap
oplecticum a lumbricoso discernis ex antecedenti querela capitis.
Lumbricosum autem oppilatio intestinorum uel uentris consequitur.
Preso cessatione maioris a lumbricorum oppilatione di

alie
natio
augetur:
in dimissione
mitigatur. Ex lu
br
cis
autem
oppressos de
bilitationes sequun
tur: non necesso febris se
cum si fuerit non est cum acces
sioni
bus

iudiciu et antecedunt querela intestinor vel uentris et
matricis. deinde et consequentib signis. Nam mat
ricis raptu ad superiora effecto obmutescunt. et ipsa par
te uexant. lumbricosi uero sine matricis qrela: suspiri
patiunt. ¶ Comunis discernis eos qui natalis aut p plenitu
dinem p somnum stridunt atque repente exclamant excla
mat ab his q lumbricor uexatione patiunt. Nam q
gravatione cibi h patiunt. deiectione cibi releuant.
At si lumbricor fuit uexatio: deiecto cibo magis grava
t. Qui aut h patiunt illi neque tormenta uentris aut in
testinor sentiunt. neque decolorant. Fiunt aut lumbrici
plissime i infantib. in qb crescit etas semp occupari sole
usque ad iuuentute. et careut. Apparent mors i locis
i qb nascunt. et prurit sit narib. cu fricatione assi
dua. p subita mordicatione exclamat. cu corruptela
sine cibo. et cu fastidio. Aliqb i stu scandunt. et tn eo
p os piciunt. et p nares. q maxime sepi nascunt. et ex
indigestione cibor et corruptela. et ex malis cibis. et
ex malis humorib. Infantib aut sepissime nascunt
ex dulci cibo et pane calido et n fermentato. et pauci coc
Cantplenint ex lupinor farina fro. CURA.
Cura. cireno c spinate amyito absintio et gr. et aba
tano. et cardamo simul coctis. Comedat lupinos a
maros c melle et ce modico. et sandonico. et amigdala
amaras. et caricas. et elixaturam melantii i mulsa
cocti potui dato. Fortiores aut nasturtiu cu melle
comedant. et rafani simul radices. et succo ex bulb
et dyamoron a ipsa mora comedat. et sinapi tritu
in modicu c oleo mirtu. et ptisane succos bi bant in

coris radices polipodii tunsas. aut cornu ceruini com
busti iii coclearia plenum in mulsa potatum lumbricos interficere
ducitur. Similiter ex medulla ceruina tota spina dorsi
ungatur. et umbilicum et plante cum modico ceo conueniunt ad
hibiti. et absinthium uiride tritum in umbilico positum prodest.
et elevatium absinthii pontici uel centauree bibatur.
et folia persicorum tunsa in umbilico et uentre ponantur.
et nucleos persicorum ieiuni comedant. et triticos cum careno
bibant. Similiter et amigdalas amaras. et fricationes.
et cibi digestibiles conueniunt in dimissione. Contra la
tos lumbricos aquam salsam bibant. et omnia acrimonia co
medant. maxime alleum. et sic uomitum accipiant. ~~...~~
scamoneam. lacthides. cocognidion. nitri. piper. equa por
tio. ~~...~~ et his similia ex mulsa bibant. Contra eos
qui assimilantur uermiculis. aquam salsa uel eluciam cen
taurie cum modico melle. Quod si per os reiecerint. et cum
fluentis fuerint. silentium oportet in ore tenere. et conquassati
liquorem glutire. Hic et amoti discutiuntur. Unde nascuntur lumbrici

Lumbrici ex corrupti flegmatis humore et competentibus se
per aliis presumptis nascuntur. Aduertendum est lumbricorum
iii. esse differentias. Sunt rotundi et rubri. et minores.
Sunt latiores. et longiores. et albidiores. et molesti.
Sunt minuti et tenues uel uimicti. et illis omnibus sollicitiores
in omnibus etatibus nascuntur. tamen infantibus plus. CURA.

Infantibus quod dare conuenit. uel centauree uel abro
tani uel sandonici. et enposilion. Decoctione lupinorum
farine. aut absintium ponticum. aut melanium. trita in mel
lecrato temperata imponis. cum decoctio ficuum adhibe
da erit. Dabo mirram decoctionem et ipsas mirras et pa

sui

et parua cataplasma
istud accipiant.

et si multa fuerint et per dilatere curo. Iuvenibus etiam
nasturtium melle coctum dabo. calamus expedit accipere
et ebiscum et dare cum dyamoron. et hedere in ore convenit
et sinapi cum oleo tritum bene dare et toroleon tepidum et
vetus oleum temperatum et suscum ptisane in quo polipodium co-
quere debet. et in uitrum uiridis decoctio potata lumbricos mire
excludit. Dicis eruce et cauliculi et rorum siriaci et malorum gra-
natorum in malorum decoctio. Cataplasma quoque ex lupinis absin-
tio. pane combusto. et abrotano et melantio imponendum
est. et pulveris lupinorum cum aqua calida datur satis iuvat.
et emponsilion subiciatur cum felle taurino. cum melantio
et abrotano cum lacte mulieris tritis et cum pinguibus ficubus au-
dactilis tritis cum melle dispumato inmixtis. et cerotarium in quo
ciminum et absintii pulvis commiscendo imponatur. Exerci-
tia et per minimum adhibeantur. Cibandi sunt exdige-
stibilibus cibis. et per intervalla cum citrabus acoribus adhibi-
tas satis iuvabuntur. Vino lavores infestaverit. ho-
minem pingius accepta statim excludit. et allium si frequenter
comedatur. Vomere cogendi sunt et continuo escam ad
movere. ad purgandum quoque per catartico tiriacam dabis.
Eufordium. piper. nitrum. cocognidium admiscens. Ego vero
ro magistrorum experimento nostro longo pacto iam tempo-
ri catartico semper utor. Recipe. scamonee ʒ. iii. colo-
quintidarum pulveris ʒ. i. eufordii ʒ. iii. nitri ʒ. iiii. que
omnia tunsa et cribellata cum mellicrato et vino dulci semper
dedi. Palubius autem contingit si allium vel cetera acrimonia
edatur. et oleum bibant calidum et rorum siriaci succum cum aqua ca-
lida. et fiseleos cum melle et aut felle taurino et cerotarium fri-
gendo est

Colicos agnoscis ex dolore partis dextre || signa colicorum
uel sinistre sup pectinem. Uentrem eo strictum hnt. Uentositatem patiunt. sanguinem mixtum cum stercore egerunt. Dolor ab umbilico accedit usque ad inguen sinistrum. puenientes usque ad anum ylia usque tenues stentis doloribus cingunt. et in ipso crosso intestino i. colo dolor est ut appareat quasi int scissum sit. Uox eis aliquotiens intercluditur. intervallum reparatur. et iterum nec ventum per anum nec scibalas egunt. sed delectat eos secessus ventris. et ventis desiderio urgentur. et tamen non faciunt uentrem. Inflatu et frigus patiuntur. aliquotiens et tremorem et fastidium. Sonant intestina. ructare volunt. et non possunt. tensionem ventris et stomachi intolabile patiuntur. Non si medicus hec signa nescierit errat. ut credat eos nefreticos esse similitudine eam habentis causas. Nam nefretici aut sanguinem mingit aut urina ipa est veluti sanguinea et colicus talia non faciat. Aliquando dolore sinistram partem tangente spleneticos putant. sed splenetici sclirosim habent in latere sinistro. Colicus vero in ano et longaone. hic est intestino maiori intolabile dolorem patitur quod a splenetico alienum est.

CURA

Cataplasmandi sunt sup pectinem usque ad umbilicum. et iterum renes omnes usque ad anum et in omnibus locis ubicumque dolor pulsaverit ex sulfure uiuo. cimino ethiopico amomi alexandrino. castoreo. stafisagria. nitro. melli quod sufficit. omnibus equis ponderibus tritis et tepefactis. et cataplasmate calido imposito fascia. qui et cucurbitandi sunt ita ut oleum quod sub cucurbita mittitur laurinum aut nardinum sit. ex quo post cucurbitam loca fricabis. ad id quod sup fo

tuciū .i. encatisma tale facias. Laurū et cipssū coq̄s i
aqua et oleo. et dum feruet mittis i feruenti capito
habundant̄ ā im̄ecto mi eonio. et dū feberit pariete.
sic deponant̄ i aq̄ ut cooperiant̄ usq; ad umbilicū. ut
manib; pectine ei et tenes fomites. i mox inoluāt̄. et pan
nis rudib; non a fullone candidatis cooperiant̄ i lecto
calido. et iaceat ñ tangendi frigore. q̄ frig̃ cōtrariū ē
illis. Quos distitabis ex oleo decoctionis inalue a
grestis c̄ fenugrei et castorei an ÷ .ii. Item alui diu
tere simplex ex oleo laurino ū decocta fuit mal
ua agrestis et ciminū alexandrinū et apiū tepido. unc
his nō pficientib; inuñ. ex oleo in decocta sit ruta agrestis.
et castoreū et piretru et euforbiū. diu h̄ i se bullierit.
distitabis. Unges q̄ loca dolentia usq; ad anū ex
sulfure uiuo et petro. nit̄ et euforbio. tris eq̄ pōde c̄ oleo
siciomo addito modico cere punice ne nimiū dantu
sit ł liq̄d. facit et h̄ i oīmb; dolorib;. et h̄ dab codem
ieiunis calicē unū c̄ calida. q. s. piperis albi. spice in
dice. pet. peris macedonici. an ÷ .i. nit. gūmi. an
÷ .i. euforb ÷ .ii. mīt dispumati et uini q̄ s. Quib;
dropaces imponendi ad oīa loca dolentia uel i sole seu
i calidissimo loco. ā ad ignē. Ub; p nimietate cause m
nime pficientib; maiora adhibeantr̄. Namq; si iuue
nis ē et fortis flomet̄ de matre uena brachii. dieb;
flomi expletis dab ei picra antid. ā tiriacā. ā adianū
ā filoniū. ā trociscos dyasymaton. et aq̄ decoctionis
radicū apii et feniculi bibendā dab. et i ceta bis similia.
et loca dolentia unguētis ēmmantici unge. maxime
anū. Quippe eis nap̄ceatio pdē mecio. et coliū .i. eiu

intestinu colliges i se. servud sta et h ingito unge as
sidue ad ignem. fit aut sic. In oleo coqs iuniam agrestem
rsinonti. 7 strignu. 7 radices cucumis agstis. 7 petr ma
cedonici l alexandrin. 7 radices iunci. 7 papauis iu richis.
qb decoctis i olo 7 piecti nitrus modicu. de pumice i ma
gis ungm q cerotu uideat. 7 ptin iuolues mollib lanis
7 tamu subicienda collirta facis ad longitudinem. iii
digitor sic. Que recipiunt fr. Opii i lacte humano
infusi 7 chriagdu an ÷ iii. estimg 7 alin. cimini iuter.
gumi. an ÷ i. Conficis sic. terrida tere. soluenda i lac
te humano sine foco solue. 7 simul oia misce. 7 ita diu
malaxa don pastillescant. 7 inde collira forma 7 subi
ce. Ter intdu faciend t. n semp. 7 p numetate eie
adhibend ÷. q fone adiutoriu ÷ q solut uentre 7
sibalas deponit. dolore amputat. 7 sopnu facit. lo
gione calefacit. 7 oia q i ea sunt pigore tat. balneis
utant salsis. 7 si salsa n sunt salem adice. ul nitru a
lexandrinu. Similr podest aq asphaltina t sulphrea. Cibi
eor sint sicci calidi. 7 misella. Condita colicis erptu ps
ciani theodori. q fr. petr maced. puleg. siriap. iuni
pi baccar. 7 cortice seminis. mirte. cassie fist. struti. spice
nardi. marrubii. rorismarini. entale. cimini. an ÷ i
7 s. sansuci. betonice. costi. an ÷ i. piperis ni ÷ iiii.
Istor pulurem i dolio uitreo repones. 7 e op fuit cditu
sic facies. Mellis dispumati. fiala i. uini optimi ÷ 7 i.
7 pulueris supdicti coct. ii. admisces. 7 sic i balneo dab
ieiunio calice unum. De signis colicor.

Colicos applhndim et dolore sub umbilico uagante
a dextro ilio ad sinistru tendente 7 ne splenis. nc

ietoris. nec clunium. nec ventris partibus persequatur dolor fortissimus
et per multa tempora. Passio autem hec vocatur colica diatesis. Con-
tingit hec passio ex corruptela humorum vel escarum. et ex multis
aliis causis. id est ex frigore vel luxuria quam ebriata potione. maxime
ex frigido potu. quam ex fatigatione laboris et totius corporis. et ex fri-
gore sudoris post laborem et potionum purgationis frequenti usu.
Augetur in estate fortissimo et frequenti et his similibus. commo-
vetur maxime ex frigore et viscerum ventositate conclusa in ventre
manentium, [illegible] viris. raro autem mulieribus. Hec passio
et cum qua in ulcere et tarda cum febre que in accessione obtinet. et ex-
tendit non solum intestina. sed et renes et vesica comparantur. de-
dicentes ea usque ad novissimum finem. Aliquibus fit in si-
nistra parte vel aliquando partem inferiorem attrahat et renum et in
bimum apozima condolet quo longa non perdudit. Ali-
quibus clauditur. ut non urina non solvatur non ventositate. Fa-
ciunt alicui [illegible] et igne olens egerit. Si vero cibum egerit.
Cum transit accessio et extensio precordiorum vel ventositas valet.
et cerviti(ur) atio digitorum et dolor minuitur paulatim. et ventosi-
tas autem est tremitio digitorum et vesice. et ventris egestio fit. id est u-
rina. et venter solutus redditur.

CURA.

Omnes dolores colicorum curantur ex vaporatione et u-
cello farine in vino cocta. et illi cataplasmate. quod fit
ex sulfure vivo. et cimino. uva passa enucleata in vino
insua. et in linteo inductis apposito in summitate vel stomacho
et umbilico et inguine. et calide his locis apponende sunt. Cum vero
pondus fuerit autem cum dolore encatisma adhibeatur ex aqua
decoctionis cipressi comarum. quam lauri. quam ab-
sinthii. quam pulegii. sedeat ad calidam. Ut vero ventrem vel u-
rinam non faciunt aneti si febricitant. et si non febricitant fasciculum. [illegible]

ainini cocl. ii. i linteo ligata coq̄s lento igne i oli dul
cis partib. ii. aq. i. donec solu oliu remaneat. et i ipo li
teo colato amisces butiri sine sale cocl. ii. a adipis an
serini a porcini recentis. Ex h tepido ī iicies ad man
sione p clisu. Q si ex frigore comota fuit passio. a i
hyeme sine feb. i ipo oleo anetino. a rutaceo. addes febri
tua a castoreu triti. Si au impetus fuit maior c̄ eius
one stom. antid filonii semiutia soluta i uino ueti cocl.
c̄ olo rutaceo iice. et teriaca tinatia adhibenda sit cca
uentre. Et acopo ex piretro et euforbio. nitro. pipe c̄ cerato
ut olo rutaceo subugito et i potu dato. trocos anodi
nos. a trociscos dyacastoreos ad mansione. febenti ex
calida. n feb. ex uino. Cibos leues et digestibiles offerim.
Qb; cola mitat dolor seuissim siue sepissim c̄ indigone
ciboz. tempe certo. qn accessio doloris n est catartico pget
p indigone ciboz. oximll cocti dato cocl. ii. In accessioe
ligant loca dolentia. pcordia et spina dorsi. ex oleo rutaceo
a sasucino a laurino. Si uero i parte uni latis c̄ tusse
isistit acrim dolor. ex alia parte n dolor n est de brachio
sanguinem dimitte debes cu aposimesi. Det au oia cli
sterizent. si etas et uires pmisint. et si inquietatur ex sibal
retentione puocent ex calida. et olo et melle et modico
sale. Quod si in uno loco fit dolor fuit. cataplent ex
pulue fenugreci. lini semie. et ordei polline i mulsa coctis
b i au infrigidauint loca dolentia. sacellem ex sale tosto
et post uaporatione ex oleo rutaceo loca dolentia u
gant. et desup lana carpinata liget. In declinatione
balneis utant. postq potu accipiat mulsa c̄ pulue betō
nice et pipis. et baccis lauri. et ungant loca ex oleo cisit

mina. cimino. et unges anum ex pice liquida cum oleo.
Quod si ani tumor fuit ungi debet ex butiro. aut adipe anserino. aut per clisse iniciatur. Inuetitam uero ca[...] stionem curent. et accipiant antidotum tiriace. aut antidotum co[...] lico[n] recipiens papaveris semen et mandragora. et in ma[...] mane utatur diaspermaton. aut poliarchion. Quod si puncti[...] in uentre patiuntur sine febre. encatisma fiat ex fenug[reco] et semine lini. altee radice in aqua et oleo coctis. In accessi[...] onis quoque tempore hoc adipe ungantur omnibus melioribus. id est ex pi[...] pe. nitro. calce. pet[roleo]. cacreos. sinapi. pumice. fece ui[ni] combusta. adarce. euforbio. ex equo ter[...] cum oleo ueteri. Vomitum et prouocabis post cenam ex rafano. et ysopo et ex ello. Pulueris quod fit ex mastice. cimino. semine a[...] pii. ex equo ter[...] coctis. id est accipiant si febrierit ex calida. si non ex uino. Cibos accipiant leues et uinum digestibile. et poma modica ut delectentur. in multum dulcissima. in matura. id est palmulas thebaicas. nuces et amigdalas dulces nucleos. sunt enim indigestibilia. Nam lac colicis uenenum est. Quod si delectauerit coctum in cibo semel et modicum accipiant. Vetres et pauerint. [...] crudas ce[...] cleas cum testis suis teras cum piperis granis x. terna pi[...] na in balneo dare. Item phisicum probatum remedium. Ossa quod lupus occidit in silua lana subiata sine ferro a duabus sororibus. id est geminis fascia texatur quod qui inter ad uentrem ligauerit. non ad eum colicus dolor accedit. Item po[...] tionis ex mastice. cimino. semine apii. ex equo ter[...] coctis. id est accipiant si febriunt ex calida. si non ex uino.

Inflatur frequenter tenui [...] De inflatione et uentositate stomachi
uentositate tam ipse dominus corporis stomachus. quod uenter accep[...]

de inflatione et uentositate stomachi

intestina et aliquando tenue aliquando grossum id patitur intesti
num quod dicitur colon grauissimique et inuiolabiles et eo fiunt
dolores. Angustiis et cum febre scito illam uentosita
tem uariam naturam atque diuisam et intemperatam habe-
re. nam sepe calida, sepe frida, sepe tenuis et limpida,
sepe spissa et turbulenta, ut sit uenti aeris similiter unum.
Considera quis eorum sit natura, quis fauonius i. zefirus et nothus
et boreas, et quis eorum calidus, quis frigidus, quis siccus, quis hu
midus, quis spissus. Nam hii de terra procedentes faciunt mun
do aut nimium calorem aut frigorem et certa tem
perati sit. Cum aer temperatur certam qualitatem secundum
quod accipiat naturam. Sic et in corporibus humanis contin
gentia materie sue uentositas i. spiritus naturalis spissior facta
et liquidior super naturalem modum amissa sua temperie uel
calidior uel frigidior est quam sua natura fuit, ubi se dedit g
neri dolorem generat et acorem ex se uaporationem emit
tit. et terre uento nothio flante. corpora nostra constrictiora
fiunt et naturalis spiritus in nobis i. uentositas ipsa densior fac
ta tardius exhalat. Constrictis quippe membris suis quam unq
uno caloris congruo beneficio adhibito utique eius relaxan
do corporis constrictionem et attenuando densitatem uentosita
tis calefactiuis subtilibus et blandis curatur. uidelicet e
uocis a cataplasmatibus, a fomentationibus, a potione medi
caminis congrua, a clisteri, a blande manu fricatione m
brorum ipsorum que patiuntur. Nam et potest competentem
attende rationem tam medicaminum quam cause et contra
rias quam curatum. Sepe enim uentositas ipsa circa membra
nascitur inseparabilis et ubi ut mappe tenui infigitur et den
sitate sua constricta exhalare non potest. Tunc et crudeles

facit dolores. Aliquotiens in latum timpanis. et aliquando inter intesti-
uentris intestinisque insidet. et aliquotiens in ipso peritoneo et in
ipsis spiritalibus poris .i. meatibus per quos spiritus flatus suos mitti-
t colligit spissitudine sua constringit et configit. Ideoque
multi falluntur. eorumque hi non ualent inuenire rationem.
Nam alii putant esse eos freneticos. alii colicos. alii
uesicam. alii matricem. si femina est. Alii latus. alii epar.
putant esse cum satis frigida et spissa erit. hec talis uento-
sitas acutissimos et immanissimos facit dolores. CURA

T[unc] dabis tenui oleo incocte que sunt calore uirtutis
et calastice. et uice per distinctione. ut est ciminum. maratrum
ethiopicum. et petrosilinum uel apium. uel feniculi semen. uel aneti uel sinonis
uel liuistica. uel siseleos. uel dauca. uel spondilium. Et si nimia ex hu-
perfecit cause. nimiique uentositatis frigdore in per trans-
feris adde his rutam et baccas lauri. et amisce oleum id
decoctis aspaltum et oleum laurinum. et quoque talia que tali uirtute
putamus esse. et uti decocta atque temperata calo iniciens. et lo-
ris lanis calidis loca per uncta eodem oleo fricabis. et si senseri-
s esse flemonem .i. indignationem atque feruorem intestinis. auferens
nimium uirtutis calore speties. et acres uel amarus. et adicies pro
illas que sunt calastice magis. et mediocre uirtute calore .i. quo ad
rutam et anetum addis anserinum adipem uel pullinum. et ita
uice adiecto modico fenugreci succo. et hec talia maxime in-
cienda sunt cum dolor intolabilis et acutissimus est. Nam in-
duceret dolorem sepe adhibita extrinsecus calefactio sine ua-
poratio sola per se tantum curauit et minuit calorem. sine pa-
nicum torrefactum. et in sacello dolorem suppositum utillime et
melius quam ceteri quia per sui leuitatem utrumque potest. et si panicu-
m non aderit sale eodem modo poterit. et aque feruenti in lenticula

71

medicinali. et si balnea calefacit et que talia adhibenda sunt
... refrigerent innumda sunt. Adeps et cucurbita ...
... maior umbilico supposita dolorem efficaciter mi
tigat. et olei calidi fomentatio similiter. his vero adhibitis
... nichil proficientibus: dabis anodinas potiones. id est ad presens
... sanantes. Cum enim videantur mitigare:
... in posterum ledunt. Namque sensibilem virtutem solummodo sopiunt.
... Et si tali medicamine lesa postea corrigere que
... ad presens non subvenire. Fiendo est autem filonio.
... que opium recipiunt paragorica potionibus. ...
... confectis. si post annum confectionis tempore. ... post ... vel vii
... maxime hec tales potiones et podin: est superiora ...
... intestina patiuntur dolorem sicut et illa que suppont
... collirio inferioribus et crassis intestinis patientibus. ...
... immo difficile acceptum medicamen ad inferiora ... sup
... difficile ad superiora pervenit. Multa intestina
... spacia sunt ... multeque compaginationes.
... unius medicaminis que pervenitur ad locum que
... et ideo ... Alias ... ventositates que in ...
... locis et musculis densioribus constituunt et dolorem faciunt.
... aliis ... medicaminibus que recipiunt picem ...
... terebentinam. adipem taurinum. leoninum. et alia his
... que sunt malactica. Congruit et medicamen ad ...
... dialtees. et diadiptamnum. et diasicomorum ...
... adipes malacticos. De yleon

Yleon obnoxie egritudinis ... quod dolor per intestinorum ob
... occurrunt. Que cum multa signa passio
... producit. proprie tamen fit ex frigidatione et ariditate
... si aliquo acceperit: inflatione patiuntur cum gravi do

lore

tamquam si cibos nocivos aut agrestes aut contra medicamina
sive malos fungos accepisset. Hoc patientibus hec dolore in-
flatio ventris valida atque intestinorum fit. et dolor generatur. Ali-
nes quando inflantur atque supra umbilicum et vesicam. et qui debe-
stomacum non reddunt. In stomacho cursio est et compunctio nausea-
sitas est valida. Crassum et grave sputum inspuunt. Urine in-
non et plante rigescunt. pulsus vene eorum densior fit. fuligi-
nant. ventrem reddunt neque tamen relevantur. Et si quo per-
tinent invisum fuit non reddunt. hanc mulieres passione et viri-
ua patiuntur. Vomitum fit. Et aut nebeunt affecti fit et
stomacum nominant. Qui sic patiuntur et pulsus est inanis. Lingua
autem eis nigrescit. Hec autem passio de illiacis est et de

Erit adhibenda lavatura ad stomacum. Cura
Evitoria et diligere omnis cura quoniam in colicis super annos
Yliacorum. colicorum. et stroficorum. similis cura est de yliacis.
Yliacus est omnibus doloribus molestia. diversis tamen modi-
separantur. Stroficis enim est levis tanciorum dolor et leviter
adiutorio vaporum aut ventris expositione aut lavacro
somno compescitur. Colicorum vero unum intestinum gravis-
ma est querela et frequenter lege cronica sentitur et diu-
cius temporibus commovent. Yliacorum autem passio de qui-
bus sermo est acuta est sub angusto tempore. Primo quod
ventris totius et stomachi ventositate tenduntur. Vesica igitur
tote et omnes ut ante parvis opprimuntur doloribus. In sola
nimia inflantur intumescione ita ut in colica adhibentur.
Et simul sed ventositatem inutilem egerere videantur. Artifices
frequentia perfluvio perseverante cogunt in nausiam ita ut
solum flegmata et humores sed et horribilis stercora emit-

Ad hec que accidentia que tristis cura. Cura

possimus adiutoriis. i. vaporationibus frequentibus et ca
taplasmatibus de cimini pulvere et sinonis semine temperatis
cum melle inmiceas. Iactationibus que ex sua specie decocti
one confectis admixto fenugreci succo cum quibus ruta
viridis decocta sit ungantur. Item ex oleo rosaceo mixtis anseri
nis adipibus, aut castorei pulvere cum oleo veteri. utilis si ex oleo
laurino. vel ciprino. vel glaucino temperetur. Contra ventosi
tatem intestinorum, violenter ventositatem evellentibus. et si adhuc
dolor perseveraverit: clistere adhibeatur. perseveratis tamen
fomentationibus [illegible]. [illegible] ne egendarum
causa primo casu clisteri commoventur calidiore. Quae sic tem
perant in secundo acoribus inmicentur. i. coloquintidas cocas et rutag
in succo bete et similibus aspere provocantur intestina. [illegible]
ex venenosa potione evenisse noverit: [illegible]
dabis. Ventre provocabis cum lacte decocto quod [illegible] aliqui
appellaverunt. aloe vel scamonea in eo dissoluta. Item alia
que et coliceis faciet. Testa ovorum unde pulli excluduntur co
burris et facies pulvere. grana piperis .v. huic teris eas ponis pe
sans tantidem fimi columbini sicca et miscees in unum. et in
ovis sorbilia calentia pro salibus dabis edenda. De ficteri
F
icteris. i. ani causae multae sunt. ut condilomata.
. i. gladiole. accordina. i. urtica vel pusia. i. pustella
dulorum. quarum quorum magnitudine pisi fabe. aliquando nu
cis. et ragadie. Aliquotiens tumor immissus, ut penitus orifi
cium claudere videatur. Te vaporabis orificium ex aqua calida
decoctionis lini seminis. aut fenugreci. aut altee cum spongia.
et loco extenso tuboso. ut causa locorum ut condilomata ad
mansionem ex his ungito pinguis. quod conficiat sic. In morta
rio ex molibdino cum pistello suo nuclei persicorum .vi. olei

rosei partes due. vini optimi una. simul teratur in
mod' cerote spisse. Q si magis fuit tumor i constrictio ii cui
concludatur cu feruore. oui album intellu cerus e rosa
ceo 7 uino modico ut spissu fiat. 7 unges ad maturationem
Si uo ragadies l scabies ani fuit ex oleo roseo cu omnal
bore confita unges loca. Q si collectio ibi crepuit uir
cataplasm & absintum appone. Si aute fistulauit 7 i
fistulas erit aut mediocris sicut i chirurgis scripsimus. Q so
una sit ideoq 7 turpissima, a dolore ut ponde longo
tempus ut a frigdore. ut non solu ipe aui tumescer
uero i uicinia loci compatiuntur. 7 uerent uulnera
eni fiunt maligna 7 immunda 7 fetida. tales sordes
7 i mundicias, uero egentib 7 si curantib medicis si
si negligentes inspicere. palpare. 7 tractare. 7 si turpia
a comedore e excepserim. 7 imitatores q precesserit me
dicus exerint. sed diffamationis loci incurrent ut lenis
tis aut 7 uulnus peat Cura
E [illegible] diligentia utend e ad cam ani. 7 ad cumo
rem ei ex uaporatione cum spongiis ut lana
molli ex calida. l decoctionis malue. aut fenugrec 7
lini seminis, paciente supino i lectulo iacente 7 suplige
Q si sepe pcdat ciclamis elixata a cello fontana cu
7 i gnate succo. aui semencs pungend e. 7 cocleay cu
testis suis combustay cinis. cadenti ano argania
hem semencis turionib, gnate como. arnoglosse to
lus. papini turionib, lenticle modico. simul i uino
austero coctis. anu foueb. 7 balaustie. consolida. g
nate omi puluis supaspgat. De paralisi ficteri
P [struck] duob. modis pati. Vno in ut ani spon

nec tumorem reddat habundantissime. et exsiccat. Alio
modo ut ipsum constrictum nullum morsum sentiat. et si tangit
cum scalpello non sentiunt. frequenter semina reddit nescientes
et non possunt retinere. Cura

Curentur autem encatisimis et epithimatibus constricti
uis substantia. Cibis stipticis utantur. et potionibus
constrictiuis. et fricatione lumborum et coxarum fortissima
cum quadam lenitate unguentorum. et excitari debent sed
[illegible]. et lauationes faciant aqua naturalium aluminatarum que
prohibeant humorem. et simili modo cibum accipiant qui uen
trem constringat. unctiones et potiones eiusdem [illegible]
stipticam uirtutem.

De passionibus renum

Assidue fiunt in renibus uarie passiones. Aliquotiens
longe. i. tumores. et collectiones. uulnera sanguinis e
ruptio. et calculus. Contingit autem ex corruptione
ciborum. et coitu multo. uel uiarum frequenti ambulatione. et
ex pondere. et ex multo cursu. et uentositate. et frigdore. et
frigido potu aque. uel limmose. uel turbide.

de tumore

Tumor efficitur in renibus. aliquotiens in uno. aliquotiens in
ambobus. Qui multum extenduntur. et fiunt [illegible]
precluditur anus. et uesica subito mouetur a dolore mag
no. ut nec urinam nec uentrem reddat. quod maxime a lapi
de clauditur cum dolore magno utriusque [illegible]. attestante u
rina aquatica. uel mucilenta. uel [illegible] famosa. Aliquotiens
sanguinolenta cum corpusculis carnosis. uel carne similibus.
et post minctum consequitur dolor uehemens. et membrorum [illegible] tor
mentum cum inflatione. et fastidio cibi ac potus. Articulorum
frigdor cum grauedine corporis. et febris leuis cum rigoribus mo
dicis. et difficilis respiratio. Vertigines et colica. et illeg

natu uomit. Que maxime fit iuuenib[us] crescentib[us].
& in p[re]dictis passionib[us]. **De collectione renum**

Collectio fit [in renib[us]] q[ue] apa l[atine] apasin g[rec]e dicit[ur]. Primo tumes
cunt renes & omnia signa i[n] eis apparent que i[n] tumori
b[us] sup[er]i[us] diximus. Qn ex tumore ad collectione[m] ueniunt.
tu stomach[us] euitit cum febre acuta. & nauseat ex cola
in flate & sit cum sudorib[us]. Multotiens tarda fit passio.
Qn ex collectione uel lapide claudunt[ur] & tarde urina e
git p[er] tumore collecto & i[m]mutato. u[e]l fames erupat
te dolores fiunt aliq[ua]ntiens semel. aliq[ua]ntiens p[er] uices. Cog
noscim[us] eni[m] ia[m] matu[rum] apa crepuisse. q[ua]n suprascripti dolo
res paulati[m] mitescu[n]t & c[um] urina humor egit[ur] crassus. Ex
ulc[er]atio renu[m] sit p[ost] eruptione[m] collectionis c[um] magna
uiolentia fit. q[ua]n medicamine aliq[uo] medeat[ur] & urina[m] egit
cam modici c[um] sanie. aut fece & i[n] q[ua] ? lucida & in ipsis
renib[us] morsu[m] sentiunt cu[m] freq[ue]nti delectatione urine.
qui n[on] egit[ur] n[on] p[ri]mu[m] morsu[m] & dolores patiunt[ur] & reuma[ti]
ut aliq[ua]ndo fit & freq[ue]nt[er] c[on]sumunt[ur] & c[um] p[re]dictas passiones
fiunt sine sensu aliq[uo] p[ru]ritu & dolore acutissimo occup[ati]
& p[er]excitant[ur] ualde ex contractione ne[r]uo[rum] & musculo[rum] dum
tia. Ut aut[em] commu[n]ia signa colicis & nefreticis ut tam
de urina[m] emittat cum dolore. tam colici qui egone
urina[m] & uentris uel uomitu[m] habuerit. sine dolorib[us] sunt.
Nam nefretici egestiones om[n]es cu[m] dolore h[abe]nt. q[ui]a
iu[n]ctiones om[n]is ossiu[m] dorsi uicine sunt. Io ? passio g[ra]ui
& tarda. q[uonia]m renes nata musculosi st[un]t & i[n] ...
unus eo[rum] q[ui] genitale semi[n] continent. Nam colica passio
accessione[m] h[abe]t & dimissione[m]. & non p[er]iculosam passione[m] u[e]l
solu[m] intestino[rum] torcione[m] c[um] dolore & extensione & supini

licet. attrahunt membra uiscerum et intestinum. Nefretici uo non attrahunt. que maxime tempore ueniunt. Sanguinis eruptio similiter non fit ut aperturam eruptiones que fit erup tio uenarum sicuti in sanguinis anagoga emoptoicorum seu tisicorum. Eruptio uero sola in uno loco est. Emanatio uo sanguinis et uenarum renum crepatarum et ex his loco dolenti deducitur ut sanguine per uesicam egerunt habundanter. Et cau
Cauda in renibus formantur si primum in eisdem calculus in renibus;
Carene creantur. que dum purgari non fiunt lapi des faciunt magnos. Si uero non commoti fuerint a potionibus nefreneticis, thimanticis, et conditis, ob durantur in soluendo. et aspri efficiuntur. et uariis figuris in tangenti aspri sunt lenes. Aliquotiens per tussim mag num qui fiunt per nimium dolorem crepant. Aliqui et in uentro nascitur lapis. quo non creari manifestum est. Si in renibus nascitur et crescit. et diriguntur per urinam. et non procedit tenui et latum efficiat meatum. non potest de renibus in uesicam cadere. Aliqui ex uapore renum et stomacho calido. uel coitu. sine labore eos perhibuit per multa tempora. Significatur in renibus facti cauculi ex dolore lumborum et costarum minorum. et ylior. Infrigdant loci lumborum uel uedorum. Curuatio fit spine et inuectiue lumborum usque ad clunes. et egerit urinam tenuem et aquosam et multo desidio seminum non habente. Aliqui crassam et spissam urinam deducunt ex renibus. Concludunt similiter ex uentositate tingentes. Aliquotiens cadit ipse lapis in uesicam et eam freqentur obtinget. et renes operantur. Hec autem hec causa illarum curarum similitudinem propter uicinitatem coli et uesice.
Commoventur autem renum curari. CURA

diligent' sic oportet. Si etas et uires permittunt
primis sanguis ex contrario cubito auferatur. et maritime
i consequenti. apoforesi pl' tollant. et coopiat' locus de
tela ex lana cu oleo calido. Sed si febres acute n fuit
purgari debent ex uena p' stomi euacuatione et in
fusione et cataplasm ex ture marino. lini suco. et hi
similib' utant'. Et si oia ista n uiuint euacuatur
c scarificatione. infudat' tru. et cataplasment' et apo
rent' et p' h cerotariis et emplastr' malacticis. i. mollifi
catis utant'. et i nouissimo malagma appone ne ad
collectione ueniat. s; tumor spargat. et cataplasm
erit ex lini semine. et fenugreco et ordei polline adiuncto
pulegio. ita ut primo in altee radices i aq coquat'. et de
pectu ex abrotano et columbino fimo. pice resina
marinis. libano. galbano. oleo irino quantu sufficit ipo
nis. Et si magni fuit inper doloris olm calid' iuen
cam infudis et uaporanda loca dolentia. Si uo febr' n
fuit ex oleo calido infudat' et accipiat trociscos ani
dinos. i accessionis tempore antid' mitridatis a tiriaca. au
di apiqeos. et antid' sustini solo uteno. Cibos utile
accipiat mediocr'. et a recente se abstineant. et calid' et dig
estiuis potioib' utant'. Que oms tumores soluat. et apiu
ma aspagi et feniculi et gram' radicib'. et ex cucumis
semie ad tcia i aq coctu bibat. De collectione et ducta

Collectio autem fit ex tumorib'. ut diximus. q si
corruptiones fecit et si uulnr' ueniat i ipas partes q
dolent. uaporationes adhibende sr et infusiones. et ca
taplasma lenia. et diuretice potiones q tumores intus co
pescant. t extensiones inuoz q exsiccbit uulnus. et salle

faciat ... et deliceat. Liberet autem ex ... cibis. et lac in diminutione accipiat. Si vero autem ad meli⁹ uenerit: fricationes toci⁹ corporis adhibende sunt. et locis dolentib; leues supp⁹ cucurbite. Carnes minores et recenti⁹ accipiat. et imponat malagma diaspmaton. aut polimenon. aut diasiricon. aut malagma diastomee. galbanū. una passa enucleata simul tunsa apponēda fr̄. et potione diuretica utend⁹ ē que nullo⁹ exsiccet. et arenas cōminuat. i. d. lucia spina. petr̄. cc. mirra. amig dale amare dande sr̄. et trocisci crocodes cū mirte uiridis decocta in aq̄ cocte. et betonicā et mulsa daro. et lac caprinu.

De eruptione sanguinis

Sanguinis eruptio fit qn̄ aliq̄ uena ex renib; crepuerit sangs̄ in uesica diffudit. et uelut urina mingit sangs̄ pur⁹ cum dolore renum. CURA

Quor renib; apponat amoniacū. libanū. mirra. cū aceto tta. et in cura tducta tam diu i sint donec sponte cadat. et potū accipiat trocisco diacorallii aut diaelectru. aut diarodon. aut succos arnoglosse et pusca. et alias potiones q̄ sagnem stringūt. de calculo.

Calcul⁹ uero qui in renib; nascit' totā uesicā obtorqt. et pcludit eam cū magno dolore CURA

Utend⁹ ē embroca. i. elisa et uaporatione. et infusione enemat. et cucurbitaz saptu cum scarifactione. et ipa tand⁹ antid⁹ q̄ gci lithorgipon. h̄ ē ptundes lapide. q̄ ... . fu. meu. saxifrage. asari. petros. betonice. an̄ z. ii. mel q. s. de q̄ accipiat coclr. i. cū apozimate alic⁹ libe diuretice radicis. et asparagi et apii. de nefreticis et sig̃s eoz.

Nefretica fit qui renū dolorē ferre n̄ possunt. q̄ et

lapides bruit i renib; .i. flone .i. fervore t' tumore i renib;
fit apa. 7 vulnerationes. 7 effusio sanguis p natam. 7 arene
egestio. Cognoscitur autem flegmon ex dolore renu 7 testiculi
cuor. Aliquotiens 7 una pars renu 7 ylior dolet. pondo
i renib; sentiunt gue. 7 fervore i ipis renib; i tolerabilem.
7 qui urinam faciunt lipothomia .i. angustia patiunt. 7
non possunt urinam facere. 7 frigdore patiunt. 7 uenit
colica cum flegmate. his uo signis demonstrantib; scias tu
more ee i renib; aliqs foris qbusdam intrinsecus. Cura
Si iuuenis fuit fortis flebothomet ex ea par
te q dolet. 7 dieb; flonu expletis. embrocab loca
dolentia c lanis sucidis ex olo. 7 uino decoctionis fe
nugrei 7 radicis agrestis malue. 7 papaueris sup ipositis
facias. 7 si febris non ÷ ut purgari possint venter dari
da ÷. dyacolocintidas. 7 cataplasma tale eis facias. bilium li
banotidam 7 sansuci. 7 cypu cribellatu. 7 cocta c cera
sufficienti cum plagella imponis locis dolentib;. Item
abrotanu. stercus columbinu. pice resina. ch. gallianu eqli
ponde in se cocta cu plagella iponens. 7 olei 7 castorei. 7
rute. an .i. coqs i se 7 ex eo clistiza. 7 dab ei bibe
trociscos dyaspmatos cu filoniu. Cap. illi qb arene t' lapides

Quib; arene nascunt ut lapides i renib;. dolor a...
bo lata tenet. 7 retro renes frido sentiunt. pondo
c dole gui patiunt. Urina face uolunt 7 n possunt. ue
t' eis facit n ÷. Cum au apa uenit. nimio dolore te
nent. 7 constrictione ventris 7 urine patiunt. 7 cu se in
pit apa refrigui 7 requiem ei doloris sentiunt. 7 si n cito
curent. p anu aut p urina .i. sauciu supantes q e
rupit humoris. vulnerat illi vesica. 7 nimio calore ille
coagulatur.

atb eis bibe sem apii ut maluę agrestis. ameti et **Curā** c
ciminū et absinthiū infusū i mulsa et descendat i
huius habundantiā olii. et embrocas patiente. et dab
diuretica, l' antid q conficit sic. saxifrage. ci
alexandrini. semis cucumis dulci. et semis melonis.
pastinace. et asari infusi i passo. an ÷ .i. passi qđ
sufficit. q sumat i passo cretico l' affro optimo l' uino
Vulnera aii i renib sic i dulci. **De uulnere i renib;** De uulne i renib
uelligas. urinā facile bnt subsanguineā i qua appa
rent ueluti furfures qdā supnatantes. pruriginē i a
no patiunt. et cum urinā iaciunt nam eo dolet.
sub comedr morsib qbdā patiunt. Patiunt et te
nsiones latii et stomi q li signa nescit colicos putat ee.
qbus et cum tupit aqā dolor minuit. Scire aute debes
huius cas hre aliam eius similitudinē. p uicinitate coli et
Curatio uulnationū talis est. De uesice. **De cā** cura.
dab eis bibe catamane mulsa ubi infusū ÷ asar.
et yris illirica et ce. et ieiunii bibat aq calidā cum uino
maņe. et i conuiuo an cinticq bibe uoluit bibat mul
sam i qua decocta sunt sem apii et ciminū alexādrini.
oleū q decoctionis aneti et castorei et mitte. et utite. p
clistē uices. Cibi eo talis sit. asparagi agrestes. porri. pasti
naca agrestis cocta. dab uinū albū ut bibat et balneis
siccis utant intinctum. et abstineat ab omi frido. **De renib longo** De renib longo
Renib longo tempe dolentib semp uapori **tpe doletib;** tempe doletib
fomenta et cataplasma paragorica conuenint. diure
tica te pmittenda sr. Indignantib, et a reumatisma
tib renib, q porcionu tnsmit aduisar. declinantib, sane
dolorib, bnficus p cirolitis adiuuādi sr. i. fricatōib

pinguitis patagoricis et siccatiuis et emplastis poliarchion et chia
spimaton. Calamintis cum axungia tunsa sepe mitigat ...
apposita. dab et potiones ex stomace gallino. ...
gata. mixtis diureticis aliquibus. ut est pers. men. asarum ...
diue amigdale amare cum mellicrato et potionibus que omnibus
uesice uel renum causis expediunt et in osciscio qui recipiunt
paparuis semen. cucumis dulcis et dragaganti est et ...
matos cum aqua diuretica. Sedi ego frequenter uera ...
tea uti oportet aquis dulcibus et naturalibus et aliis ...
bilib.

PRONOSTICA

M ... ex ex mea uolo. quoniam generaliter in ...
ubique dolor innatur ex humoribus siue uentositate ...
la efficitur. difficile aliquando depinni potuit cui ...
quoniam uarie exigit species commotionum que quibus expediunt ...
coniectis uel modo indulgenda sunt. Sepe et ...
dine adhibita melius quam adiutoria famulantes ...
fecerunt. Igitur quamuis rationabiliter omnia adiutoria uel que ...
motionibus adhibeantur que uirtute calastica et paragorica ...
bent. que uiuorum et articulorum dolentia nutrire ualeant loca. Con
cedo et in actu frica unctio adhibeantur. sed magis in tempore ...
mitigines praestare posset. Que quidem et si primo releuare ...
antur prima grauius et uehementius affligunt. sed non ... potius ...
Auctoritas quod neruorum causis omnis frida nocuerunt. Ergo quoniam cau
sas et origines compendiose digessi. Curae nunc adiutoria ...
nabiliter ordinabo. Est namque perfecto quoniam omnes egritudines par
tes aliae sub capitis ... commouentur. Nam huic capi
tis singula membra ... neruorum ... familiarit ... naturali
ministratio. et sicut ex singulis totius corporis substantia constat ...
aliarum alterius auxilio gaudent ... praeceptis et adiutoriis

p[ri]mo inuenit[ur]: alie particulares cause curari n[on] possunt.
Qua de re erunt nob[is] n[on] car[...] p[re]ceptore q[ui] eorum disponat
i[n]sequentib[us] et i[n] particularib[us] famulabor. Conuenit i[n] p[ri]ncipio
arteticis. podagricis. l[et] sciaticis. et q[ui]b[us] reuma solutu[m] de capite
descendit p[ri]us ip[su]m caput oleo roseo frigido l[et] ceteris simi
lib[us] stipticis fomentando constringi l[et] solidari. dehinc ad i
fiora t[ra]nseuntib[us] reumatib[us] eisde[m] debilitate uexata eod[em]
oleo s[ed] calido depingant[ur] p[ro] cucumariu[m] frictiones p[un]ctio
ne et flomo subueniendu[m]. Vinu[m] pleno an[n]o uetandu[m].
et bonis carnib[us] ualitudo custodienda. Vomi[tu]s p[er] interualla
multu[m] iuuat aliq[ua]n[do] p[ost] cibu[m]. aliq[ua]n[do] an[te] cibu[m]. acceptis ra
dicib[us] c[um] oximelle. Ij et i[n] bulbi ex aq[ua] cocti opant[ur]. et alliu[m]
post cena[m] acceptu[m] q[ui] paruo int[er]uallo aq[ua] calida accepta
uomat[ur]. Sudationes acru[m] u[e]l p[ro]uinciarum sepe conueniunt
et aq[ue] naturales calide u[e]l uapores ear[um]. diuretica similit[er] et ex
citata sane et siccantia toti[us] corporis peruanda sunt. Exp[er]imentu[m]
Exp[er]ti enim sumus q[uod] plerumq[ue] p[ro]uocat[ur] urina ex aq[ua] decoc
tionis radicis feniculi l[et] apii seminis et ciceris addito asaro. et
de sup[er]iorib[us] speb[us] q[ua]s ad temp[us] loc[um] h[abu]it Item aliu[m] q[ui] uiuil
ita curat et urine difficultate[m] ap[er]it. R[ecipe] agresti[s] maluae seis
petros[elini] et selini ʒ. ii. amigdalar[um]. auellanar[um] ÷. i. mell[is] q[uantum] s[ufficit].
recente potiones ad renu[m] et uesice occasione[m] dande sunt splenis
et epatis molestia[m] p[rae]cauentes. q[ua]r[um] diu[...] Ij i[n] omnib[us] exp[er]ti sumus
efficacia[m]. q[uod] R[ecipe]. fu. celtice. dauci. an[a] ÷. i. cinamomi. ÷. ii.
piperis ʒ. v. uue passe ÷. i. dragaganti ʒ. iiii. Vini et mell[is]
q[uod] sufficit. et sup[ra]dictis omnib[us] diureticis speb[us] uesice et renu[m]
c[aus]is significatu[m] ÷ posse c[ur]are. Ad conclusione urine. coque
folium parietariam i[n] aq[ua]. cocta[m] tere cum paruo oleo. et i[n]guinib[us]
applicato. h[oc] de g[er]mine sepe factu[m] ÷. et sanbuco i[n] aq[ua] cocto

similit[er]

exp[er]imentu[m]

Nam ex his omnib; supsedendo uapore pati conueniet. So
tidon hba i uino cocta potui data ⁊ continuo dissuriā
patefacit. Nam mulierib; butirum uetustissimū y pense
adhibitū dissuriā curat. ⁊ melliciū in q̄ imati ced ⁊ fe
nicli radices ⁊ carduus coquūt. Canapis reduuue au san
ue ciñas xix. pipis gña xxiiii. tēs ⁊ addito uino uirginis
porcelli uesicam ad focū siccā comisceb ⁊ dab bibe. dat ⁊ ad
urine difficultatē ⁊ impedimtū. ⁊ ad caiculi dolorē q̄ in
q̄ i uesica lapides habeant. hoc frāgit ⁊ iactat

Omnes cause uesice ex tenui indignatione fiūt
que sunt multe ⁊ uarie. Quī nos oportet
siglatim uocabula ⁊ signa ⁊ curationes dice. fiūt g̃ i uesica
Tumor. i. duritia. ii. Collectio. iii. Emorroisagia. iiii. Ul
bosis. v. Uulnatio. vi. Ptiriasis. vii. Trichiasis. viii. Al
chonia. ix. Dansuc. x. Ichiasis. xi. Dissiria. xii. Strang
ria. xiii. Scuria. xiiii. Reumatismus. xv. Diasne.

Tumorem uesice intelligis sic. Dolor ē sup pec
tinē semp. que si manū posuis: ti bauulat. urinam
faciunt cum dolore. Inflationē patiūt. uentre non fac
les hnt. febricitant. ⁊ fastidium patiūt. ⁊ uomitū ⁊ ui
gilias. ⁊ sopma uana.

Cura

Curab autem tumorē q̄ flegmon dr sic. Cataplā
ex polline fenugrei cum oleo ⁊ melle coctū sup pecti
nem ponend ē. Cucurbite excocte sup pectinē iponende st.
⁊ sanguis p scarifactionē detrahend ē. ⁊ fomtatio ex olo
cipno siue nardino adhibenda. In ipo ⁊ i oleo castoreū ⁊
eufoebiū terend. ⁊ dab conditū q caiculū frangit. q ē
cortic terbintini ē. iii. gimmis radicis ē. iii. petrosilini
radicis ē. iii. gariofoli. ⁊ antofoli. an ē. i. ...um folia
iii.

et coctis usque ad unam dabis patienti per dies aliquos. et in aliis antidotis que ad calculos frangendos faciunt. De eodem 8 cod.

Vesice tumorem intelligimus ex dolore renum et genitalium et ylicorum et clunium. et magis in fine aut initio mictus. attestante et earundem partium fervore cum strictura atque inflatione: cum frequenti libidine micturiendi. et ipsius urine mutata tranquillitate. ut nec tenui cum sedimine. nec mucilento excludatur. Peiorante vero passione. supradictis argumentis et sitis et vigilie accedunt. Aliquotiens ipsi cum sudore emigunt. plerumque catamoditer instillant aliquando. et collum ipsius vesice tumescit cum urinalibus tunicis. quos uretericos poros vocamus. Cognoscimus hanc et ex omnibus supradictis signis nefreticorum cum dolore nimio urgente et conclusione intestini. ut nulla ventositas excludatur. neque scibale reddantur. Viterna loca tumescant cum currentibus validissimis febribus. et stomachi eversione et ventositate ventris. et vomitu cum putrefactione et duritia.

Signa duritie in vesica. Signa duritie i uesica

Duritiam in vesica cognoscimus ex fervore et dolore attestante et persevarante impedimento micturiendi cum inflatione tactui nostro resistente. Cura.

Pro tumore vesice et duritia vel colli vel fundi cum difficultate micturiendi et dolore validissimo. Et si cubito sanguis emittendus erit secundum vires vel etates. et clisteri utendum est quo ventrem deducat. et ne forte scibale percludant exitum urine. mulsam calidam cum oleo inicere debes ut scibalas provoces. et ventrem deponas. et pro dolore compescendo in oleo vel coctis tantum calido: lana intincta cooperiatur ventrem et corpore. aut infusione olei amaracini. aut circum in lana lipida infundenda sunt loca. et catapta commune ad bibendum est ex meliloti flore amicto semine papaveris tunso cum psilliis. primo vaporentur pectines et renes. et encatisma adhibendum ex calida et oleo vel coctis comixtam. et lilii et fagi et

De collectione i uesica

sauiā mellis. 7 si adhuc pmanserit dolor t tumor: cucurbita
utendo cum scarifactione ī renib. sanguis tollat medioctr.
7 cuse solum ī pectine 7 iy ylus, 7 coxis, 7 ī uicinis locis ap
ponende sunt. Si uero uesica 7 anus simul ītumuerit
ex toto 7 urinā n̄ emittat uaporationes assidue adhibe
de sunt 7 cataplāte circa pectinē. ex spongiis. uaporatis ex ca
lida ū decoctis nitrū. 7 ī encatismate ī oleo calidi diu
sedeant donec urina puocet. Cū ī sanitate uenit: cauteri
um adhibend erit sicut ī chirurgia sc̄ptū ē. ut dimissio
urine fiat. 7 cataptam. 7 oxiotaria 7 emplastri 7 malagmi
ta desiccatā. ut ē dyaspmatū. aū dyamelhloti. 7 alia si
milia adhibeant. Aliqñ non resistūte tumore. 7 ī sangui
deo occupant pectines atq3 ylia. tc̄ adhibenda erit ad
iutoria calida 7 uaria instant q̄ maturent. 7 eruptiones
faciat. 7 incisiones sanierū fiat. 7 sic postt cura. 7 ī ponderes
diuretice dande sr q̄s in nefreticis sc̄psimus. De collectione in uesica
Collectio aū uesice fit p̄ tumore ex urinarū diffi
cultate colore q̄litatis p uesicā manantis. a p cauci do
lores ut dix egunt urē c asperitate lapidū minorū. ut are
narū. Aliqñ tiens sub sanguinolentas urinas 7 saniosas phici
unt. Cui ulcerationes agnoscim ex urinarū liquore ut melli
loti. humores aū cum urina egut sicut ī chirurgia huoi
egi solet c frigdore corpis 7 febr leni. De sanguis fluxu

Emotiusagia ure uesice. i. sanguis flux fit ex corrup
tione uenarū t ex collectione. aū ex coitu nimio. ut
p urinā sangue migat. Aliqñ puri aliqñ ut lotium
carniū cum grauedine lumborū 7 uicinorū locorū uesice
7 urine difficultate. q̄ aū catamodic reddit. aut ex to
to negat. aū cū urine gleba sanguis cadit ut supra

De sanguis fluxu

tricatione corpali. Aliqties cancerat. et sangs pl' pvo
cat. qn p dolore aut iracundia clamat. tc fit urina
acerrima et calida. et tc tromb' phicit. i. gleba sanguis;
Pro sanguis fluxu cura adhibenda erit nes. Cura
pl' sangs irritet. s; repmi debet. Cooperiant pec
tines et renes ipusca. et ibi fasciet. et ibi non multu tena
ceat nec extensio fiat uenar. l' nuor. et ip' spongia ad
hibenda ÷ lana succida tincta i uino et oleo roseo et sup
fasciet utilissime. et si etas pmisit sanguis ex brachio
tollendus erit. et collectica adhibenda que sanguinem con
stringant i renib, sicut in nefreticis iam diximus. et ubi
cuq; capit ea uicina loca ponenda sunt. Potanda etiam siph
ala composita. q i sanguis sputo l' uomitu adiutoria scp

Si lapis in uesica fuit ssini. De lapide i uesica.
Sunt a subtheris ÷. Pruriginem patiunt [illegible] mo
ingere non possunt et qui uolut. dolorem patiunt. Nascit
h causa infantib, et ex his qd minores lapides meiat.
et qui nesciut putat nefreticos aut colicos. Nam ueter
non infantib, s; uiris contigit. Quida ex his mictu
cu sanguinem meiat. Alii uo solu pruriq;. hi dolore
in ipsis sentiut et sup pectine. et lapillo sanguineo meiant
et si tub'. i. meat' nate ex ipsis lapidib, clausus fuit
uirgam ipsam manib, sibi confricat. et lapide introeunt
et te urina faciut. et pruriginem patiut. si h faciut signa
intelligimus ee calculos. De trombosi uesice.

Trombosis uesice fit post sanguis eruptione. ut san
guis nodosi frusta phiciat cum ipedimento mictus.
Iacere debent imobiles. et silentiu habeat ut n corpe
moueant. et si etas l' uires pmisint flomentet. et tussas

De lapide i uesica.

De trombosi uesice.

circa intima loca .i. circa pytoneon et renes et pectines acci
piant. lana succida cum pusca ponenda est. Quod si ero
bus aliquis humor in uesica remansit: puscam bibendam dabi
et iridices cocta comedat. et salsamenta cum ornellis. Et
cataplasmata ac fomentis adhibenda que retinenda .i. humorem habita et
ex uesica prouocet. et uaporationes pectini et pytoneo appo
nis. et ad alia loca que condolent usque ad renes quoniam maxime
quoniam eos nimia delectatur in ipso impetu adhibenda et dilige
ntes ebrocatio .i. ex oleo roseo cum uino calido. tincta lana suc
cida et alia infusione ex spongia tincta in uino calido.
uaporando ex cirurodano calido spina ungenda frequenter.

8 uulneratione uesice. a

Vulneratio uesice fit per sagnis *de uulneratione uesice* et p
effusionem uel trobosin. Urine reddunt sagnolente .i. p
cruore. uaru liquoris uel sicorus est secata uulnus aut loca cir
cum ex uulnere procedit. et sic eius signa apparent .i. morsu
in ipso meatu urine sentiunt. et significat uulnus esse cum dolore

e q

Quibus adsonus epithimata *sine in carnem* partium. *Cura*
Quapponantur et renecatismata ad uulnus purgando. Cibus instituti
in dumi constitutus dandus est. et potiones similes. Similiter
et inciendo est per uetere collum lac et omfacium. aut diaquilon so
lutum cum rosaceo aut tetrafarmacum ut liquidum fiat. et co
sic perinseat uentrum et fomentum. et uaporationes adhibende
sunt ex maluarum decoctione. et cum eis foliorum oliuarum est spon
gia uaporando. *Tunc* mel ex uino iniciendum est tepidum per
tem ad cicatricem inducendam. et adsonus cataplasmate utendum deli
cato uel constrictiuo .i. caricis coctis sine mulsa et tenuissima i
ponendum est pectini et loco dolenti. et similiter urine medi
camine imponendum est iniciendum est. *Quod* si uulneratio sagine tri
emisit: cataplasmabis pecten et renes ex coriandro generatorum et ca

(marcis

matricis citoniis. mellis. et lentisci citonib. et mirte. coctis
in aqua. cum his pictis addes eorum elixatis dactilos tunsos cum
polenta que fit ex ordeo imato. aut in pusca cocta simila
et inuicem cum constitue iniectiones. i. rubi succi aut galle
decoctio. aut balaustiarum. et ypoquistide. et potiones ex eorum
uirtutib. refrigationis adhibende et dactilorum. et citoniorum
apozima potanda est. et hec potio danda est ad omnia multa
quae recipit nucleos .xxx. amigdalas .xx. dactilos .xv. dragagan
ti .iiii. Tundes una et cum melle colliges. et dabis ℥ .ii.
cum calida. in decocus mirta uiride. et moscatos dyasatiridos
ad exodes. et alios ad uesica et renes pertinentes. potando
Ad inflamationi quae facta est in uesica et dabis. Alia cura.
Aca cataplasma tale facias. i. baccas lauri. cimini. alexandrini
opopanace. simul hec omnia resoluta coques cum melle. et impo
nes calida sup pectine et ad testes ex lana sucida. fomitabis
pectines et testes cum oleo decoctionis aneti. et absinthii.
et mastice etc. et lana supposita fasciabis loca fomitata.

Cura eorum qui sanguinem mingunt si fuerint fortes flobo Cura.
tomia eos de matre brachii. Si minus fortes fuerint positis
uentosis sup pectine uel renes debes sagnare. et cum pusca
frida spongiam impone sup pectine eorum et testes. et cataplas
ma tale facias. quae recipit dactilos infusos in pusca. et caricas per
biduum coquis. deinde coctis teres. et crostis malignati et mirte.
caulicoli. et feniculi. i. sumitatis tenere. et ex equo puluerem
factum supmittes. et simul cum eadem pusca ad spissitu
dinem decoquis omnia. et impones frida cataplasma sup pecti
ne et testes. et fasciabis desup. et succum feniculi. etc. et aqua
galle cocte. et balaustias. et succum ypoquistide teres in se. et
cum pusca calida dabis. aut bibe puscam in coctis sunt dactili

-7 mala maciana -7 citonia. -7 rafanos coctos i ptisana manducet.
-7 salsum cū oximelle. -7 si sup pectine calorē senserit: acetū
-7 oleū roseū cū lanis succidis iponend ÷ De sporiasi.

de sporiasi

Sporiasis .i. scabies i uesica efficit. q̄ ita cognoscit. ex fur
furib; amictis ex urine densitate cū sedimine muscile
to. attestante dolore cum q̄da suauitate prurit. i pube-
a folliculo. a colo. t pximis locis. Mulierib; aū ipudēdi
q̄ gte stengomati dicit. fiunt ex scabie uesice ulcerationes
modico cum dolore -7 pruritu. -7 tensione tiendo. Cura

cura

Vaporationes renū -7 pectinis adhibende st. -7 potiones
cataritice q̄ eos exequit. -7 cibi -7 pot simile. -7 lacte cibēt.
qd -7 bibant. -7 antid diureticū. -7 cucumis sem. -7 amig
dalas amaras coctas i mulsa potui dato. -7 electarii diure
ticar hiera indicū. -7 cantabrū assum comedat. aū i uino
cocto pinet. -7 p uirgam iniciat. In icio electarium apū. aū
melanciū. a siseleo. aū lac cum oleo modico misce. Oliū
aū comedant maluā. bletas. pastinacas. spagos. De piscib;
aspriles. ut solie. barbice. Quadrupediū uo carnes molles
-7 uolatilia. -7 exercitationes -7 deambulationes sedaciū -7 fri
cationes fiant. -7 omis cib; resumptiui. -7 ab iracundia -7 cla
more se abstineat -7 oib; istis ipstructionib; ciborum. omis
uescant causa urini. De ptiriasi.

ptiriasi

Ptiriasis ÷ passio i cui urina furfures supnatat. q̄ ÷
signū lapidis i uesica ualde maioris. Nam furfures
isti nascunt sic. dum lapis urinales meat clauserit. -7 ī si
bi patientes natam confricauerit urinā redit lapis. te
de se ex ipa confricatione scabiem suam dimittit uesice.
-7 in̄ fiunt furfures natantes Cura.

cura

Dulcia eos manducare facias. -7 cancros. -7 maluas. ble

Cul

pastinacas. sparagos. porces. oua sorbilia. et succum ordei cum
dulcore et pipere. Lac asininum bibant mulchum et passum et
mel atticum et therebintam silfium. aristologie et petrosilium. in
passo ut ieiunus des bibere moneo. Ex his autem ius mane ieiu
nis dabis coct. singula q. R. cimini ethiopici. seminis a
pii. siseleos. an ÷ i. mell attici et lactis siglos calices. hu
cotidie balneo utantur. **De trichiasi.** De trichiasi.

Trichiasim. i. qui capillos ~~meiant~~ cum urina faciunt ag
noscimus ex dolore et punctione pectinis ex alto uenienti
bus cum capillorum mictu et torsione inguinis uel genitalium cum
cupiditudine et morsu in uesica. **Cura.**

Fiant eis uaporationes plurime et encatismate et epichri
mate est utendum et exercitationibus et fricationibus multis et
iaceant in aquis naturalibus. potiones accipiant ex bitumine et mur
ra. uel similibus. et omnis cura psiriasis. i. pitiriasis adhibeatur.

Illis qui capillos mingunt et seria. **De illis qui capillos mingunt.** De illis qui capillos mi[ngunt].
tunt cupiditudinem. i. pondus pectinis facies calida cum oleo cocto
in sedestr. et dabis eis bibere passum cum semine apii et piperis
albi grana xx. alioquin de nigro duplum mitti. et epithi
ma diaspinaton impones super pectinem et testes. et dabis eis ieiu
nis catamane coct. i. huius potionis quod R. nitre ÷ i. uue
passe purgate ÷ ii. mellis dispumati q. s. **De athonia** De athonia

Athoniam uesice. i. debilitatem sic agnoscimus ex **uesice.** uesice.
mictu difficili atque conatu egrotantis. et sine dolore
reddit urinam aut preter uoluntatem dormiendo **Cura.**

His uero renes et pectines ungantur ex acopis thimanticis
et oximelle. et omfacium mel bibat cum apozimate mur
te. arundis **De sansudis uesice.** De sansudis uesice.

Sansudis uesice ÷ arenositas. agnoscitur ex mictus diffi

calore. & sedimen rubicundum & arenosum in fundo calicis ap
paret. aut lapides minuti cum dolore & congruedine re
num. cum conatione & pruritu videntur ut eos manibus atte
hant. Nascitur ex indignatione ciborum quae maxime ex
aque turbide & sedimmose potu. quae si in purgata fuit
vesica ut per urinas ipse arene digantur calculos facit

i. lapides magnos & diversos De calculo in vesica

Lithiasis. i. calculi in vesica cognoscitur ex congruedine et ve
sice cum pruritu pub & folliculi & genitalium frequenti arte
tate contingente atque per intervallum mictus difficultate. aut
magna abstinentia cum vehementi dolore testium sine inpo
tore. aut ex nimia tensione vesice. plerisque vero longi
oni. i. pudice circulus cum frequenti ventositate. Quod si supi
ni iacuerint egrotantes facilius mictus celebrantur. cum ipsi q
urina sedimina excludunt. nec carnosa. neque frustis soli
dioribus aut sanguinolentis confusa egerunt. Qui testes de
lent vel infrigidant. & urge generatio lapidis est quae graece litho
gonia dicitur. i. lapidis in vesica constitutio. difficultas au
mictus sibi impedimentum facit. quae diversa fuit generatio la
pidum. ideo non huius generis egerunt. alii sunt rotundi. alii le
ui. nigri. albi. lividi. tanguli. quadranguli. scilicet lenes
sunt & aspri. quae diversitates habent tot diversas egestiones per vesicas
mictus faciunt; Cura. calculi in vesica Horatii

Ordo curationis sic medebitur. In ipsa accessione doloris
vaporatione utendum est ex furfuribus in pusca coctis & ca
cellam pectines & renes & unctione utendum est ex acopis ch
mamelis & vinum dulce pinas est mediocriter & nucleos in con
dito comedat & cucumis aut papaveris semen. aut pepo
num in mulsa potui dato. ut per urinam lapides digantur.

7 uaporatione utend. 7 saccellu cum sale 7 encatisma
te. 7 ydroleon. 7 cornius itrmanties. 7 malagmatib.
7 uaporationib. cera pectines 7 p yroneu. 7 renes 7 p ua
porationē olm anetini. l. olm dulce ubi coctus aneth.
fenugreci. lini sem. 7 alteam p longiore tempo. 7 cibi diu
retici qui uenunt lapides ipi i uesice collu aut u
gam. et pimu ab urina suffocant. qui obcludit col
lu foraminis uesice. 7 urina non emittitur. qb cirur
gia adhibenda e ut p incisionem urina 7 lapides
exeant. His primum intusa adhibenda e 7 clistia
p singlos dies irritant p squibalas. 7 q a p eau
duriciam collum uesice suffocatio urinam non
dimittunt aut flornos. ãusilfim arisolo gia
t pecs sem ut mel. p se in aqua decoctum potui da
b. q oia tunsa minutum cum melle misces. datq;
si felle si feb exmissa coclr. i. sin feb excoudito in
balnei solio in q tam diu sedeat quamdiu sentit
uaporem. 7 oms diuretice potiones dande sunt q
7 cauctos frangunt 7 arenas minutas digerunt
p urinas. Dax cinnamomum 7 quinquinatum lila
sir c cicium c condito dandum a cum mlsa sol
uatur. his 7 ethe fenicis fac confectio que lichiu
ponit. lapides p tundens. cuius hec e compositio
B. ecsanice. petros. sumen nardostachii. dauci
cretici. asari. acori. an. ʒ. ii. staphisagre ʒ. iii. p.
fori. lapide unum in uesica porci annualis.
alteru in uesica porce nouelle in uentum. mellis
quod suffic. da ab q p exco. ʒ. ii. si feb exmissa si n feb ex
condito. potiones qs diureticas cum elixatura ra

dicu͂ diureticar herbar . i . sparagi . apii feniculi . giminis . et alior similiu͂ dabis . De dissuria .

de dissuria Disuria uesice est constrictio . i . tarda urinaru͂ egestio ut per multas oras sequatur . constringitur uesica . aut ex frigore aut ex tumore aliquo aut ex carne col lectione . Concluditur quoque orificiu͂ uesice . ex callicul minoribus ut urina depressiu͂ digeratur . scilicet per singulas horas . De distrangiuria .

de stranguria Stranguria est pelusio uesice . ut catamodicu͂ distillando urina͂ dimittant . fit ex supradictis rebus aut ex cauculor pelusione cu͂ dolore magno . aut cu͂ pruritu et grauedine ueretri . Cura .

de sciria . De sciria . Sciria est suffocatio uesice ut omnino urina͂ denegetur uentris officiu͂ . ut ex ipsa uesica obtorqueantur omis uicine partes cu͂ dolore et tumores in pectine repiunt quibus periculu͂ inferunt . Cura .

cura Hos iussit ypocras flebothomari de interiori uena tali et omnia adiutoria adibeantur que in antiquis scribentes docuim⁹ . et in disuria et in stranguria .

de reumatismo uesice Reumatism⁹ (De reumatismo .) uesice fit ex frigido potu uel ex frigdore cu͂ frequenti mictu et purigine et urina frigida digeritur cu͂ frigdore uerendoru͂ et clunium .

cura . Cu . Curentur ex trimanacis unctionibus et potionibus . ut betonica et pipere et mulsa datis in balneo et his similibus . De diampne .

de diapne Diane est uesice passio ex urinaru͂ frequenti dimissione facta ut mox acceptu͂ potu͂ stati

purinã reddat. 7 in quantitate in quantũ
pot⁹ irrationabilit' uexant' ita nãq; licores non
venenati siccant' corporis attestante macie atq;
pallore. Cura.

His cataplasmice adhibende s̄t unctiones 7 potio
nes. sicut in reumatismo uesice scripsim⁹. 7 in
calida ciminũ coctũ bibant. 7 cancros fluuiales
tritos ex uino potui dato ieiunis. 7 uesicã scro-
finã similit'. De gonorrea. cura

Gonorrea ē passio uesice 7 ueret'. quã q̄ paci
ũt' seminis lapsu uexant' crebrime. sine ul
la retentione. attestãte pallore corporis 7 macie.
hanc passione greci gonorrei uocant. Maxime fit in
uiris 7 mulierib; seuissima 7 tpri ualde. ut nesciant qm
genitale sem̄ dimittat. Compaciunt' eni seminales me
at⁹ 7 n̄ posst' retinere subã seminis, p debilitatione. 7
diffundit' urinã tenue 7 rubicundã 7 acerrimã 7 aqsã.
7 humosũ sem̄ in lectũ frequt' 7 sponte p̄cit. n̄ tardat
post urine distinctionem cũ morsu factã. Viri debiles
fiunt 7 impossibiles s̄t ad uenerũ op⁹. 7 oē corp' sequitur
lassitudo. fastidiũ 7 inmortalitas. Quod si diligentiã
n̄ habuint seqt' eas mors 7 pereunt. Aliqui deficiunt
in ipsa passione ppt' silentiũ turpitudinis. 7 n̄ ad ibi
ta cura deficiunt. Quando exagitati fuint a dolore
circa coxarũ loca 7 pectines ex labore itineris aut
ex coitu aut ex uiolentia mixta aut ex uesice frigido
re debilitant'. 7 ex urine coclusione uentositate n̄
egentes seminis foramina excludunt'. Cura

Fricatio eorũ adibeat' sic̄ in iõib; reumaticis circa coxas

Go norr

& pectines coopiant(ur) lana succida infusa i(n) oleo roseo
aut lentiscino aut aliis similib; Et epithimate uel
simili substantia facto. Et p(ost) horas p(re)cationis mollitie(m)
utant(ur) deductione toci(us) corporis & abstineant ab ira-
cundia & uoce & utant(ur) dropace & epithimate q(uod) con-
stringit. i. diamantes. Iuuant eos p(er) h. i. ducti
parue. In nouissimo diadafinidon chloron. i. ex
lauro uiridi epithima. Et etiam refrigendi s(un)t q(ui)
uires p(re)miserint infrigida natent. & potiones accipiat
simplicit(er) effectas. i. castoreum solum potatum p(ro)batum est.
Aliquanta aut(em) erucam biber(e) ad masiones & iuuant se.
Mulieres ut p(ri)mum iaceant sine uiri p(re)sentia & p(ost) coitum
neueant(ur) & bibant mitdlate & effectionem exceneo.
Si u(er)o febriunt leuiorib; adiutoriis & cib(is) iuuent(ur) ex
olerib; & carnib(us) & his similib(us) leuiorib(us) & digestibi-
lib; utant(ur). Et encatisimate stiptico sic in recti-
tismo uesice sepissim(e). Unge(re) aut(em) debent testes p(er)i-
toneum & uentrem & lumbos & pectines exacanta & p(er)-
pogstide singulo suco & papaueris & fricatione p(er)uis-
sima circa lumbos utendum & cibis siccis constrictiuis
exacto effectis & lecto durissimo strato & lana loca
circa renes & i(n) lumbis apponat(ur). ut ex frigidore lumb(i)
re(nes) frigescant & contineant digestione(m) seminis.
& durit(er) se exerceant & sic coeant. Male dunt q(ui)
mollit(er) se agunt et exercitatione o(mn)i tubeo uten-
dum & obseruent ab o(mn)i cibo teno & unguentis ther-
maticis & miristicis utant(ur). i. odoriferis & pul-
chras mulieres ualde aspiciant ut uentre(m) irritet
suauissime sicq; utantur eis.

84

Satiriasis est causa ueretri qua cognoscimus extenta pudendorum tensione cum dolore atque feruore et pruritu et non modica ueneris appetentia et pulsu crebro et anhelitu cum facillima respiratione. Hec passio turpissima et periculosa est quia ad res uenereas incessanter prouocat cum erectione ueretri fortissima et spissima. et quotiens iacuerint semen fit tensio et neruorum tremor et quando explicant spermatizare uix possunt cum dolore et defectu. de satiriasi

Item de satiriasis

Satiriasis est dicta a satiris quos per nos in uenere fama diuulgauit.

cura.

Vsane partes fricentur et mediocriter exerceantur et adiutoria que in gonorrea diximus adhibeantur et silentium habeant et non multum deambulent et abstineant a cibis calidis et odoriferis et a pinguibus carnibus et uino mixto et lacte et his similibus. de priapismo

De priapismo.

Priapismus pudendorum tensio nimia perseuerans mixto tempore et non satis cum acuto periculo ueluti satiriasis a qua differt. Quia satiriasis perfecta ueneris uirga detendit in priapismo uero et ante et post erecta uirga permanet sed ambe simul sub diligentia curantur.

De apasimeron

Aprasimeron .i. inoperatio harum partium que impossibiles sunt in operibus ueneris. fit ex debilitate neruorum. Cognoscitur hic ex soluto more corporis pigrescentis. atque exerigendi facillima fatigatione attestante grauedine omnium membrorum cum impedimento digestionis et fastidio cibi et paruo. iracundia sudoris facili laxamento et potandi incommoditate et tremore interius sentiunt .i. omnium sensuum obtunsione confundantur.

¶ In usu & ueneris magis difficiles sunt plurimi. sudor redarat. & seminis iactum non facile celebrant. Aliquando uanenis impetus faciunt sed debiles facti deficiunt. Maxime contingit senioribus qui cupiunt set non possunt. negantes utilitatis nature. quia sic infantes tendunt. & detendunt.

Cura

Exercitari quoque debent. & fricentur insane partes in inguinis. & lumborum expipe. nitro. euforbio. & his iungantur. que. R. lauri bacce. eruce seminis. sulphuris uiuj. nasturcii seminis. fimi columbini sicci. piperis. salis. ana ÷ iij. Euforbii nitri. terbentine ana ÷ i. cere ÷ vi. olei ueteris libram i. ut morsum prestet suppositis locis. Escas autem accipiant calide. & uinum odoriferum. & mulsam alicam. & porros & erucas. & bulbos. & pastinacas. Et ad bibendum dabis piper. satirion. stincum. & erucce semen ex equo trita & cum uino confecta. & similia uirtute que desiderium ueneris prouocent. & dormiant mollius & primum inspectas pulchras mulieres amplectantur & amorum lectiones legant. Utilimum est lac bubulinum dare ieiuno bibendum.

De satiriasi.

Satiriasis & gonorrea & priamismus similis est passionis nisi quod gonorrea cum feruentissima effusione seminis in ceromiam deducitur. Satiriasis uero licet sine febribus inter acutissimas egritudines diiudicatur.

Cura.

In unctio fricatione palestraque de eorum corpore exercito & post tempus quo quiescunt. uaporationes. stipticae supponantur uel ypoquistide in comixte herbe suco contrita. De ipsis partibus super addo fricatione marinum uel sabanorum asperorum. Cibos stipticos omnis cum aceto ministrabo uitas calidas. & quae inflationem possi[...]

posse dare corporibus; hi enim cibi ad usum venereum
frequentem consueverunt erigi. Per se potus ministrandus
erit. Sed tamen hoc mediocriter et tarde adhibenda
sunt. Sufficiat ex hoc velud famem et sitim portare.
Si vero passionis huius molestia diutius perseveraverit.
ut tensio et desiderium pacientis perdat lami
na plumbea renibus appono et ventosis et cucurbi
tis assiduis eadem loca fatiganda sunt. Et dropaces
quoque imponantur et ab omnibus carnosis cibis abstinen
dum est. et multum nutrientibus et odoribus bonis
et inflamantibus et penitus a communione et ab aspectu
pulchrarum mulierum.

Quibus autem defectus aut morbis locis alia
residens veluti partibus frigescentibus usus
venerii officium denegaverit et econtrario his ad
iutoriis famulabor. Convenit exercitatione
uti et mediocribus perfricationibus. Quam maxime
locis inferioribus inguinum vel femorum unguentis
calidioribus et mordentibus .i. nitro et pipere et castor
eo et similibus quo erigendo desidium usum ve
nerium valeant ministrare utantur. Etiam dro
paces adhibebis renibus et calidioribus utantur inflan
tibus et erigentibus intra frigentia. ut est vinum bo
ni odoris et ynomel. alica. amilum. lupinus. nu
clei pinei. porri. eruca. bulbi. et alia similia quibus viri
le semper officium reparandum est. et precipue satirion.
stincus. erucae semen et cetera beneficia paria mi
nistrent. quae maxime in libro tisiorum commodius exposui
mus. Intra eos quiescere convenit. noctis scilicet et diei

curta.

spacio · Vt in pluribus l' mollioribus co optoribus l' con
uenit staminibus · Inter ea puellarum speciosarum
seruicium perurandum · Hunc g tercio fine demus
ut lectoris fastidio subtancto recreat' · quartum te
tatum longi operis podacre auide studioseque premitt

.i. De sciaticis.
.ii. De psialgicis.
iii. De podacricis.
.iiii. Item de podagricis signis.
v. De reumatizantibus locis
vi. De medicaminibus addiu
sas rapina egrantium.
vii. Signa podagricorum ex colico humore natorum.
viii. De humore colerico impeditum.
viiii. Articulo fuit quod sit.
x. Quod oportet facere.
xi. De alia cura.
xii. De dieta eorum.
xiii. De oleribus
xiiii. De uolatilibus.
xv. De piscibus.
xvi. De carnibus.
xvii. De leguminibus.
xviii. De pomis.
xviiii. Cura podagre nate de frigido humore.
xx. De quibus flegma ledit.
xxi. De offi melle tullian
xxii. De alia cura.
xxiii. De balneis.

SCIATICOS apprehendimus primum experi
uo dolore ossis quod de ylio descendit in
uertebrum coxe siue incompagine. Hanc
greci scion l' selin uocant · i · coxam attestante so
nidabili torpore cum grauedine . atque difficul
tate motus . Deinde uehemens dolor cum co
punctione et feruore quodam · et motus debilitate

p̄feriū ⁊ inguē. ⁊ crura ⁊ tibias. usq; ad pediū
uestigia descendit. q etiā eidē egroti iuuenib;
tenet. Consequit partē coxe dolor descendens a coxa
usq; ad femora genua atq; tibias ⁊ plantas. Si uo
inueterauit hec passio p tēpora claudi efficiunt.
Nesi t̄pes fiunt. Cura.

Cura.

Diligentia pacientib; adibenda ē ut p̄imū infu
sionib; calidis ⁊ uaporationib; fricationib; ⁊
dropace cataplasmate. ⁊ cucurbitis circa coxā u
tant. ⁊ clisteri acro ⁊ acerrimo ut prauū deponat
humorē. solent multū adiuuari ex uaporatione
spongiarū. aut ex a cello cū sale ⁊ uesica ex oleo
calido plena. ⁊ aliis similib; uirtute. ⁊ post ua
porationē unguant ex acopis tinanticis ei; in sole
diu fricent. Et facis unguentū ex pice liq̄da
cū oleo sicionio aspsū aloe. ⁊ tapsia. oppopana
ce. adarce. ⁊ his similib; aliquiens sedm tēp; cura
re debem;. Quā max. quando passio inuete
rauerit. utendū ē dropace ⁊ sinapismo ⁊ mor
dacib; medicaminibus ⁊ cauteris scdē loco utan
t in eodē loco ubi incip̄t. lat; unū cauteriū in
ponito ⁊ ab ipso loco duo in triangli modū
curtis manū ⁊ uisu q seqt usq; ad uestigior
loca curari oportet ex acopis ⁊ malagmati
b; acerrimis ⁊ ēplastris desiccatiuis. q in dina
midiis scripsim; ⁊ pbantes expti sum;. de

De sialgia.

Psialgia ē lūbor dolor ex utraq; coxe. Psialgiā
descendens usq; ad femora genua ⁊ tibias.
Quin signa doloris p coxas discurrit. aliqtiēs

cura.

inicia utrarumq; coxarum tenent. aliquociens et lumbos et coxa dolet quam maxime infixus moratur dolor ubi uertebrum incidit. uel resid. et cum clunium difficultate. ut quando se inclinauerit uix se per dolorem erigere possit egrotans. Cura ex infusionibus

De podagra.

Curationes istorum ex infusionibus et uaporationibus et cataplasmatibus sciaticorum adhibeantur. Flebotomia maxime uestigiorum incidenda est. que est circa digitum pusillum pedis et unctiones exacopis lumbis adhibende sunt. ex sale et nitro atque sulphure et his similibus et ad solem uel in balneo circa loca competentia fricentur. Cuffe et uentosa atque coxa apponende sunt.

Podagra ex dolore pedum nomen accepit. podagricos apprehendit. ex curelo dolore pedum incohante a maiori digito. id est policea uestigio. in capite plante. aliquando non mutato naturali calore. aliquando rubore et inflatione attestante dolore. a frigido tempore. Podagre genera sunt duo. calida et frigida. que sic cognoscitur. calida podagra est que cum tumore et cum rubore uenerit. Frigida que sine tumore et cum pallore atque uehementi dolore et quos tenuit in ipsa passione senescunt. Medela tamen uel adiutorium habere possunt. sanari quidem non possunt. quia omnibus passionibus est cronica. i. multum longa. et periculosa et grauis. et frigida. quia in renibus lapides creat. et maxime dolorem irritat. Passi sunt uel exacerbantur pacientes podagra dicitur a dolore pedum.

Chiragra autem dicitur quando manus dolet. et qui pedibus et genua et omnium articulorum membra condo

lescunt. tc artetica uocat᷑ & est seuissima & tarda passio. q̇a fit ex flegmate. & melancolia. Calida quippe ciragra. fit ex sanguine. & felle rufo. & maxime contingit iuuenib; & cito bn̄ficiū atq; adiutorū sentitur. Oportet autē cognoscē doloꝝ loca. quia incip̄ dolor a maiori digito. & planta & calcaneo & ab huno pede incipit dolor sine aliq̊ uulnē ut non possit ambulare ac si pcussꝰ fuissꝫ. aut uulnāt᷑ aliquens sponte recedit. aliquando in anno. semel plerūq; bis exacerbant᷑.

Abstinendi s̄t autmo om̄s podagrici. abusu uenio. a carnib; & a leguminib; & ab om̄ib; cibis fastidiosis. ab iracundia & tristicia & ab indigestione. Omnia adiuuant᷑ quippe adiutoria sic̄ sepissime iā dictū ē. contra calida frigida. siccis humida. & e uersu. contrria ꝗ contrariis curant᷑. Si uero calida. podagra fuit & uni᷒ pedis dolor magi᷒ cū tumore & rubore. uirib᷒ & etate pmittente flebotbom̄t᷑. ex brachio sane partis. & post decē dies purgent uentrē. & oro pacē utant᷑. & sinapismo & ungant᷑ ex oleo siciomo. & puluere desiccato in balneo aut in sole utant᷑. eadē podagra exptū ē siluinat᷑ ferina lupina. & coriandri & iusqaim commistis. qū impet᷒ forior. uenerit cibo digestibili utant᷑. & parua comestione. & aq̄sa peticione. & auene abstinere conuenit. & qui possit̄ exercitent᷑ & fricent᷑. & nudis pedib᷒ gradiant᷑. uent̄ illis soluat᷑. & urina puocet & similit̄ uomit᷒ ex radicib᷒ terinise uocant᷒ ē. Et p dolore mitigando cataplasma et ebtoce

cura.

.i. infusiones et unguenta. emplastra diversa. que a
tate egritudinis. et quam maxime senioribus calida
adhibeantur adiutoria. quoniam contra eorum frigida sunt. quoniam
fervor grandis fuit cum tumore et rubore. lenticule
farina immulsa cocta et oleo roseo cataplasmentur
loca et adiutoria frigida arteriacorum adhibeantur.
et post dies quadraginta utantur cerotario diaglon
cum rosaceo. Que si frigida fuit sine tumore et si
ne rubore. que fit cum vehementi dolore et vulnera
facit. vaporationibus utendum. ex sacello salis tosti.
et postea cooperiantur loca. ex lana carpinata tincta
in oleo dulci calido. tum foveantur ex calida decoc
tionis malve agrestis. fenugreci. lini seminis.
et calamentis. Que si magnus increverit dolor post
adhibitam vaporationem secundum tempus et etates. fle
bothomari convenit. et fomentationibus que fiunt ex a
qua marina. aut aqua naturali calida salsa fo
veantur et ventris eis moveatur. acopis quoque calidis un
gantur. aut oleo laurino. Post quadraginta dies cero
to utantur diasinucon. et malagmate. rososelinon
aut dia oppopanace. a diaspermaton. et in di
missione balneis utantur et locis dolentibus pulvis
ex nitro. et eufurbio. adarce. pipe. aspargatur a
ex bacis lauri. et post lavacrum. unguento simplici
utantur Item unguentum ad idem. quod conficitur sic. squil
la. ruta. cucumeris agrestis radices. in oleo veteris
duabus partibus aque .i. coquis. tamdiu ut oleum re
maneat. tum herbis pietis. addisce modicum.
aspsurum pulvere. de nitro. eufurbio. adarce.

pipe

pipe. & bacis lauri. hoc acopo ap balneu utant.
& purgent. ex yera archigeni. aut ex elleboro. Q
si tumor fuit cu scliros i. siccu adiutoriu adhibe-
b. Inde panis candidi medulla in uino infusa ita
& malaxato inducta sr ponat. & sepissime renoue
t. & cataplasma ab ex polline fenugreci & lini semi
nis in mulsa cocto. Si in uulua fecit lapidosa.
e plaustru fenice adhibeat. & h medicamtu q. R.
cere optime terbentine afronit. an. ÷ vi. olei ue
tis ÷ xxi. lexiue prime asaponarius ÷ xxx. q effi
cit sic. simul g oleo & lexiua cocus. & afronitro. ad spis
situdine. mitti cera terbentina & teri oms ut pastilli
genus fiat. & sic malacta molli inductu ipone. Q
si acopu fieri uolueris. plus olei ueteris addis & unges.
Q si duricia remansit neruor malagma diachilon.
duru. in aqua tepida mollitu ipone locis dolentib;
& extractis. Sit abstinendu ft a cib; maiorib; carnib;
maxime bubulina. & a leguminib; l salsamtis ab
acmoniis. Adiutoria q; adhibeant cetera q artetici
conueniunt. & h puluere utant. q. R. ramos betonice
& centauree plus podis radices acmoniis & petasilon.
canne & siticis ue. & c. capitis collectis. in sole m
sis augusti. Hec oia te & in puluere redige. ex q po
d' duar dragmar p dies quindeci bibat aqua apta
ta. seu leui uino. & dieb; quib; bibit ieiunent. & si
non potuerint tota die quantu possit ieiunent.
potui parcant. Utilia comedant. Postqua calidi
g de balneo egressi fuerint accipiant sup scriptu puluere.
cu aqua tepe facta. & toti obuoluti usq; ad sudore ia

ceant . & die ipsa comedant pullū castratū . aut anserinū . aut maluas . & ubi cōplevunt dies quadragi
ta . similit' omni mane accipiant ex ipso pulvē . sicut
sup' diximus . Post quos potalib' p̄ totū annū eodē
m̄ . & usq; ad c̄pletū annū abstineant a carne uacci
na . cervina . leporina . edina . & a piscib; q' squa
mā non hn̄t . & a bolerib; inutilib; . tam̄ inter tantū
l' q̄d annis septēbris usq; in calendas april' . de sup' sc̄
p̄to pulvē uis eos potare . & q̄ n meli' h̄nt . tē plurimū
incipiant bibe . Omnib; u̇o pomis utant' . p̄t' ficus .

De podag'

& balneis utant' . III . De podagra .

Podagrorū causas scire oportet q'a ex multis cōdi
pusis h̄nt c̄stitutā . Unde existimo q' p̄pt' uarie
tatē natiuitati ei' neq; c̄gnoscent de ea om̄ia neq; cu
rari potest p̄fectā . Relinquunt' & aliq' in ipsis locis . Et
id̄o nullo m̄ a barrib; curari potest . q'a ei' natiuitatis
ignorantia ē . Ego aut' existimo . ut q̄cq; ei' b̄n po
tuit natiuitatē cognoscē . l' diuersitates aut ipa
species q̄m̄ fiant aut qualit' c̄tingant . b̄n eos
possit curare . Credo & q'a que scribunt' si diligen
ti' attendant' . n̄ solū recēpte curare . s; etiā diuina
potit iuuare . Multa g' substantia in hi' ē q' insanabi
les possident podagras . & h̄ sanguis calid' s̄r currens
in articulorū c̄cauitatib; extendit neruos q's sindes
mos uocant & dolores i pedib; facē sol' nimios .
Similit' aut' & colic' humor sep' c'rens s'r neruos
aut' it' ipos residens & maxime i his q's sindesmos
diximus uocari . & ossib; uicinū s't ardores simil' & ten
siões locis q' dolent ifert . & magnos dolores . Ha

& flegma eodē modo dolens. dolores fortissimos faciunt. simil' & frigdores. & eo angustata loca extendit. Facit & hi & melancolic' humor & non solu(m) infrigdat sed opprimit & gravitate sua facta. similiter mediocres effecta commotio. n(on) tantu(m) solu(m) p(er) simplice(m) s(un)t contra materia(m) reumatismi solent fieri. s(ed) & simplice(m) qualitate(m) efficiuntur. id e(st) p(er) distemperantia(m) corp(oris) q(ue) s(un)t calida & frigida. sicca & humida & reduplicata distemperantia. aut calida & sicca. aut calida & humida. aut frigida & humida. aut frigida & sicca. ex quib(us) distempantiis fiunt sepius reumatismi. Oportet g(ra)t(ur) ut dicam e(st) dili(gen)t(er) o(mn)ia conte(m)plari. & quales s(un)t singular(um) causar(um) qualitate(s). & singulis causis competente(m) curatione(m). Predicendu(m) e(st) n(un)c quomodo fiat d(e) sanguinis habundantia podagra. ex quib(us) oportet uti adiutoriis. Cura

Hi sanguis s(un)t contra(ri)ens inarticlis & nochi(?) quod plebeat. sanguis e(st) auferendus. ex(?) his e(n)im multos scio p(er)fecte fuisse libatos l(icet) raro h(ab)uerint reumatismum. Itaq(ue) p(ri)mo uere p(er) singulos annos. sanguine(m) auferant. n(on) tantu(m) p(ro) evacuatione quantum p(ro) corporis custodia. nam quicq(ue) sanguine cib(is) nutrientib(us) augmentat(ur) nisi ei(us) de sanitate diu n(on) gaudent. Sanguine(m) h(abe)n(t) nutrimentu(m) d(e) carnes. & maxime gallina. porcina & edulina atq(ue) omnis diversi & mixti cibi. & exercitacio mediocris. S(ed) q(ui) sanguine(m) p(ri)mo uere minuerit. & frequent(er) corp(us) exercuerit. & impiger ad omne(m) uectatione(m) erit. absq(ue) ulla humor(um) lesione. & sine reumate poterit p(er)manere. nichil h(ab)ens q(uod) articlis s(it) contrar(ium). V(e)ntosaq(ue) calida aq(ua) q(ue) ex sanguine s(un)t podagri magis qua(m) uino. multos n(am) scio. a uino abstinuisse. & ult(ra)

ab ipsa passione non fuisse temptatos. nam plurima vini
potatio sanguine habundantibus inimica est. Quod si
ex toto abstinere non possit tantum vel. et estate vinum non
sitiant. Sed si ex sanguinis plenitudine reumatis
impedimentum fuit quia non abstinet ac ab necessario localia ad-
iutoria adhibeantur. V. De reumatismo in articulis.

De reumatismo articulis.

Reumatizantia loca quibus flegmon accessit. infrigida-
re et eis diaforesin facere convenit. ut quod inflammatione facta
continetur digeratur. et supervenientes humores repelli possit.
Ad hoc igitur optimum est cataplasma quod de sepivum. et rubo.
et cortice mali granati. et alfita in vino coctis efficitur.
sive non reprimit. quod desiccat erunt. et diaforesin facit. et desiccant
ea que continentur. confortat similiter et virtute prestat imbecilli
membro. In estate frigidum. hieme calidum locis dolentibus
impositum. si enim in initio commotionis dolore sic hoc oportet
adhiberi. Si vero augmentantur dolores. cerotum. et ebrocci
linitur sepe partes duas recte pinguedinis media. et olei ro-
sei parte una inponendum sit cum lana sucida. hyeme te-
pido estate frigido. Quod si multo contingat ipsa inflamma-
tione esse. vinum modicum. et sapa. cum oleo puro adhibea-
tur. Permanente igitur dolore ex brassice foliis coctis et diligenter
tritis sit missa fece aceti. et ovorum crudorum. vitellis duobus
et olei rosei modico factum cataplasma frequenter opponatur.
Hoc non adiutorium. nimios dolores paragorizat. bene etiam
iuvabit. si sit cataplasma spongia in vino stiptico. medio-
criter infusa sit ponas vel ipusca. neque non aqua calida pe-
des eorum sunt fomitandi. neque cataplasma de tritici. aut or-
di farina inponendum est. Omnia non ista contraria sunt magis in
quibus est plenitudo sanguinis. quoniam in eorum articulis generat dolores

90

Alii uo si sint doloes . nichil nocet . sicut frequenti mu
tatioe adhibeantur cataplasmata . ex ordei farina par
tib; duab; lini seminis pars una . Humida autem non satis
calida adhibeantur cataplasmata que admodum faci
unt . multi medicorum . non solum articlos . sed et alia loca
frequenter de tritici farina cataplasmantes . nescientes quia
magis icendit . Desiccat sed fities cutis quam digerant
aliquid depacientib; locis quia cataplasmia desiccat .
si plus fuit coctum . et maxie si olearum impsa coctioe habe
at . et non oportet hoiem cataplasmari . non primum totum cor
pus fuit euacuatum . ab humorum superfluitate . neque cataplas
ma de tritici farina . nimium calidum iponendum est . Ergo
existimo stipticas species ut eas que reprimunt non debe
adhiberi priusquam totum corpus euacuetur . quia si erit arctatis
si reprimitur timor est ne adultalia redundans causam
ingerat suffocatiois et periculum faciat mortis . Sive ergo
diaforeticis . siue apocrusticis uoluit aliquis uti medi
caminib; festinare debet prius totum corpus euacuare . et sic
postea uti cataplasmatib; ad poros . VI . De lapidib;.

Vomaque de mitti ipedib; manib;que poris fiunt .
inde uelud tubi inqua generantur reumatizantib; arti
clis . siue pro ordinatos cibos aliquos siue pro indigestos .
et crudos humores collectos i corpore . unde consequens est
nobis scire quomodo aut quib; medicaminib; poni debeant .
resolui . Si in calida distemperantia neruorum sed ex coc
ta materia ut solet generat poros . non oportet cale fa
cientib; uti medicaminib; . Et si prius iam occurat . generan
tur lapis utantur mediocriter quam cale faciant . resolue pos
set medicaminib; pibito omni desiccatiuo cibo et anti

dotas . que cale faciunt 7 desiccant . S; p totu anni uten
du e hantatoto q. recip centauree . Centauree ÷ . x ca
medreos iperica . an ÷ viii . aristologie rotunde gn
tiane . petroselini . agarici . fu . meu . an ÷ iiij . Har
dostachu . ÷ i . mell q. sufficit . Ite quenda scio incipi
ente poros habe . 7 du e cretos habet lapides ac usus
e apozima . p quã extenuat crudus 7 pinguis hu
mor . 7 san facit ÷ que cficit sic . Origanu . Camedreos .
Camepitheos . 7 pulegiu . coquant . 7 eo ex ciatura biba
t . Iti quenit his q. calida 7 colerica hnt distipantia .
sic ia dictu e . vij . De diuisis causis 7 distinctis medicamin

Quonia diuisa st gnia medicaminu . q solue possit po
ros eo disponam differentias . ut ad diuisas cau
sas 7 distipatias egtantiu . l ad magnitudine mali
tie eligam q soluent in articlis poros . ita ut nuqua
appareant . 7 iteru non possit apli generari . q h m cficit
unc oz uniu . R . afronit ÷ viii . t ebintine ÷ vi . Cere
÷ . vndecim olei pontici ÷ . xxi . Gutte pine asaponario
÷ vi . atq cficit sic . q st soluenda lento igne soluunt
sic puluis afronit addat . 7 ita sufficient decoctis usu
reserua . It aliud cui efectio e simil sup scpta q . R .
afronit . t ebintine . gutte pine asaponario . p poleos .
an ÷ iiij . Cere ÷ noue . Colofonie libra una . olei ueris
÷ xvi . faciunt ad poros ad epostemata . 7 ad podagricas
causas . It aliud q . h iuuat 7 mltu apli opatiui e
q uocat diacinnabareos . R . alosanchi . litargiri . an
÷ i . olei ueris sextariu unu . Lepidos calci ÷ i . Calan
ce caumeni ÷ i . cinnabareos . ʒ . x . 7 viii . Ichtifi
gu . ÷ vi . q . cficit sic . litargiru oleo coq donec

aniolentu fiat. & sic misceat[ur] puluis metallorum. & p[er]
horam paruu[m] spacii. Cinnabarei. & lichisirgu. et iualic
decoctu[m]. ad ex pellendas distemperantias suas reserua.
It[em] aliud q[uod] uocat[ur] leptocarion. e[st] eni[m] felicissimu[m] & fa
cile. R[ecipe] leptocarion ʒ iiij. afronitri ʒ vi. olei ueteris
libra una. saponis gallici ʒ iiij. mell[is] ʒ iij. albumi
nis ouorum fiala una. Cere ʒ x. terbentine ʒ vi. & conficit[ur]
sic. q[ue] s[un]t liquanda liquent[ur] & lique factis lepto carie cu[m]
sapone. & uitell[is] ouorum t[er]re addant[ur]. atq[ue] in mortario conm
sceant[ur]. & sic puluis afronit[ri] mittat[ur]. De hinc pacien
tes q[ui] distemperantia ip[s]o e[st]. facit h[oc] b[ene] medicam[en]tu[m] ad o[mn]ia.
It[em] d[omi]n[u]s h[oc] p[ro]soluit[ur] uirt[us] ei[us] & expediens ʒ mollioribus cor
poribus & delicatis. si ei admisceant[ur] mell[is] partes duas.
Puluis catartic[us] inuent[us] apud medicos. & nimiu[m]
receptu[m]. q[uod] mirabilit[er] mitigat. furiosos podagrorum do
lores. & ignitu[m]. extinguit calore[m]. & statim fastidium cu[m]
uentre[m] soluit. mox paragorizat. & tepat pacientis
m[em]bra. intantu[m]. ut asella sine alio adiutorio. ad p[ro]
p[r]iu[m] redeat lectu[m]. q[uod] R[ecipe]. Ermodactili diagridii an[a] ʒ
ii. ciminu ʒʒ. costi gariofoli an[a] ʒ i. dab[is] pensu[m] soli
i. cu[m] uino albo. aut cu[m] mulsa. & si uis offic[er]e cu[m] melle.
dab[is] cu[m] aqua sceptos q[ui]nq[ue]; It[em] aliud q[uod] in iacob[us] tradidit
q[ui] recipit ermodactili ʒ iii. diagridii ʒ ii. dabi bibe.
s[ed] ante accipiat cibu[m] humidu[m]. & aqua[m] calida[m]. It[em] alius
a theodero philosopho miss[us]; q[ui] recip[it] ermodactili ʒ i. ci
mini ethiopici ʒ iii. anisi ʒʒ. an[a] ʒ iiij masticis
spice nardi. an[a] ʒ ii. alipiados eringi an[a] ʒ vi. do
sis ei[us] fit q[ua]ntitas dragmar[um]. cu[m] ydromelle mirabil[is] e[st]
iste puluis. & nimis ualde exprimitat[ur]. Qt ermodactili

ante sit accepturi. sic nutriendi sunt. In prima vero mi... bibant
aquam. aut tantum vitella ovorum. et panis modicum accipiat.
et galline pectoris modicum. et sic postriduo aut tertio die
ad horas exeuntibus de balneo ad mansionem dabis sicut
dictum est. Sic enim data potio semper utiliter operatur. neque ita
tangendo ledit stomachum sed ventrem magis faciliorem
reddit. Hec de ermodactilo dixisse sufficiat. quod ad
modum ab antiquis tradita sunt. et a nobis probata. Item antido-
tum quod datur pannum integrum podagricis. sanat ita podagra
gras. et omnes articulorum dolores. et capitis et stomachi. et oculorum
dolores. epatis. et splenis. et renum. et sciatica. et callos
conglutinatos in articulis. et sanatos bene resolvit. R.
reuponticum. ÷ I. agarici. ÷ II. siseleos. ÷ III. petroselini
macedonici ÷ IIII. meu ÷. V. yperici ÷ VI. gentiane
÷ VII. aristologie ÷ VIII. Centauree ÷ VIIII. camedri-
os ÷ X. dosis eius fit unius scriplorum tres mulieribus II.
Dabis autem mense ianuario diebus. V. equaliter. mense maio diebus III.
mense iunio diebus VI. Julio die una. Septembri. D. I. Octub.
diebus. II. de die in diem. Novembri diebus III. die post diem. Decembri
diebus III. continuis. et sic per menses compleantur dies triginta VII.
in anno. et oportet eum qui bibit per totum annum. abstinere a car-
ne bubulina. porcina. et leporina. et fungis et brassica
sinape. et aceto. et ab omnibus olibus. et a mogaito. et bene di-
gestus sit. detur quoque potio in calida aqua. et lac bibant
ordinate prepara. IIII. De podagra.

[Si ex colico podagra generata.]

Si ex colico humore fuit podagra generata. quippe quod pluri-
me hi augmento humoris reumatismum generant in articulis.
His signis cognoscimus quibus colicus humor superfuerit. in ulteri-
orum articulis. manifestus tumor apparet. et tamen calor

molestant. et rigiue sentit loc. abegroto magis quam ten
si. l gravatus. sed rubeus videt ee colore. Ipse q dolet lo
c gaud. si aliquid frigidu iponat. et iuvare se magis
sentit. quam ex exterib; calidis paciens ofitet. Ceteru tn eqles
possint cause. requirendu e aut qual etas sit ifirma
tis. et qual e distepantia patientis passioe. et sic de
claratur qual augmentat humor q egritudine generat. Cura.
Si humor inpedu articlos colic fit uenit. n e op
sanguinis detractioe. sed colagogo uris l me
dicamito catartico. et enim prius humectandu e corp eius
q acceptur e pocioe. ut tepet acredo colerici humois.
n n oportet semel dare catarticu pacienti. s paulati
et frequnt. Sic n. et si flutate humor. et qq; reu
matismu custodire posst articlos. de tiaba melt enim
purgat si p partes fuens huor q supescerit. de thac.
Sit autem catarticu siplicissimu. et n satis hns de cale
facientib; quale e d suco rose ofectu. Suaue
g via videt ingustu et inodoe. et n subvtit stoma
chu. Sic n sep debent ee sollicti q reumaticis leduntur
passioib; et qr stomach. amedicamitis subitur. q a si sto
mach imbecillus fuit amedicamitis. omnia opatiuntur.
mbr et nervi. et te apli reomatizant pedes. Primu
n catarticu. R rose suci sextaria tres. melt sexta
riu unu. scamoee cocte. e i. Confice sic. Coq; suci cu
melle ad spissitudine cui addis scamonea trita. et dab
ipso coclear dosi cocte. v. et si n audeas. v. duo et semis. aut
tra sedm uirtute ei q patit. Ite aliud catarticu diaro
don. q adees facit qb; n satis stomach calid e. R rose
suci lib. i. scamoee e i. agarici. ʒ. iiij. pipis ut ali

quantulum calefiat .ʒ. ii. mell ʒ iii. Conficis sic. mel
et sucum . coquis leniter ad prunas . et cum se collegerit . tunc
sic mittis scamoneas . agaricum . et piper dabis antidoti coclearia
v . aut ta . secundum virtutem . Item aliud diarodon . catar-
ticum . adeos qui grauiter purgantur . q . Rx rose suci
ʒ ii . titimalli . suci scriptulos . iii . scamonee ʒ i . mellis attici
lib . i . conficietur ut supra dabis ex eo coclearia a . aut . ii . secundum vir-
tutem facto enim ad initias passiones hoc catarticum maxime
adtcianum tipum . et adyeticos et ad . . . oculorum dolores .
deponit et unum sine molestia . acutum non est minimum . unde
magis eum sepius damus . Item aliud diacitonion milon . ca-
tarticum quod facis sic . Malacitonia quattuor purgas ita
et foris ab omni inutili . et ex scamonia . ʒ i . perunges citonia
mittis dragmas . ii . eaque involuis polenta . ut per ea quibus inmis-
sa est foramina . cum se reimisit . scamonea non recedat . aut
eueniet . Sic ergo citonia cocta sublata . qua involuta
sunt polenta . teres cum scamonea . adeloque mell . . . du tan
tum . ut medium inter durum . et liquidum fiat . et da . . . c . . bi . . .
de coclearia . iii . a . i . secundum virtutem . Hec catartica danda
sunt his quibus stomachus subuertitur . Quod si hec stomachus ita subuertitur
non recipit . catapudias simplices . ex diagridio . aut
certe duplices ex diagridio . et absinthio confectas dabis .
quas conficis sic . Absinthium et diagridium . tere . et in puluerem
redige . et cum sufficienti rosatio collige . dabisque secundum
virtutem . Sic enim oportet purgari . quibus ex costico humo-
re articuli reumatizant . Non autem oportet hanc sola-
rem curationem in his causis facere . festinandum est ergo ipsam calidam
podagram infrigidare . et mitigare . ita ut ex minimo ar-
ticulorum calore loca amplius non reumatizent . Et enim calo

resumum pl'q ratio postulat. extrahunt enim humores et dolores fortiores faciunt. Postea oportet supponere que infrigidant et mitigant ut prparata loca sine dolore effici possint. De eodem Cura.

Optimum est enim per singulos dies unguere pedes de oleo roseo et fricare in die melius aut facis suria ovorum admissa cum ella ut quasi exlinimento facto. loca dolentia illinias cum dormitum et mane iterum surgitum. Hoc aut est filacterie. id est custos l conservator pedum. ut non cito possint reumatizare. et qui sanus est. similiter faciat aut omnino infrigidare et corroborare articulos possit de quibus adiutoriis insequenti sumus dicturi. In localibus curis. Hec aut de dieta dicendum est. V. De dieta.

Quibus ex colico humore pedes dolent observandum est ne offerantur ea que suo calore. colicum humorem augmentando gravare possit. sed offerenda sunt que infrigidant et humectant corpus. De oleribus.

De olibus danda sunt intiba. lactuca. malua. et si delectat blitus. et solacana. i. atriplex. Brassica aut et cardamus. i. nasturcium. et eruca. et porrum. et allium. plus inimicos fugienda sunt. VII. De uolatilibus.

Volatilium dandi sunt. pulli fasiani et non saginati. perdices. turdus. merula. ficetula. VIII. De piscibus.

Pisces vero aspratiles et maxime qui habent albas carnes. et nichil pingue sumantur. Qui aut in stagnis et limmosis locis capiuntur prohibendi sunt. Condiantur aut pisces. neque ex mixto oleo. neque acribus seminibus ut possint desiccando iuvare duriores quoque maxime pisces. Id est. corphos. carides. donices. sipias. pectines et ostreas. et cocleas. non timere coquere. De CARNIBUS.

De eodem cura
De dieta.
De olibus
De uolatilibus
De piscibus

Cerunas manducent . in scellata . et maxie ventres . et bovinā similit. Ego q̄ scio . quā reumatizantē de tenui . et acro reumate . et quā maxie bubulena car nē manducando fuisse iuvatū . s; n frequnt n̄ danda ē . Quando aut̄ nimiū ē reuma ī pedib; tc̄ tenuis et subtil dieta danda ē . Comedant aut̄ pedes bubuli . et magis ventre in muscello q pacium̄ estū . aut ardoē si calido iuvene aut medie etatis sint . de fabis .

d' fab.

Fabas virides et siccas . s; antea infusas in aq̄ . aut fasceolū . alexandrinū . et maxime infusum . et fenugreci cimas . et aliquantas ptisanas accipiant . alia aut̄ legumina phibeant̄ . de pomis .

d' pom'.

Poma q̄ mltū s̄t dulcia natā . suadeo accipe hora sedā aut tcia . maxie si psica s̄t duracina . aut inve dura cine . s; n̄ stiptice . et damascena . et mala dulcia . et cutenia purgata . et mundata bene pura . et mala granata alia no oia poma aut grare . aut nullo modo s̄t g dā . de ygematib; . maxie castaneas . aut nuces . l' nucleos pineas . aut amigdalas accipiant . sed neq; placenta aut cristula edat̄ . Omia eni h nociva s̄t . qb; excolico reumatizant . articli . Ex̄ceant̄ aut̄ medioct̄ et absq; labore . multo magis . et ante cibū . Labor q̄ ē ill' inutil' . q̄ a exco pl' cale fiunt . et accedit̄ articli . et trahunt ad se de longiqs locis humoēs . ex qb; nascit̄ reumatismus .

d' podag ex r̄eumate .

Dicendū ē q̄ qmodo opoltet de flamatico . et frigido humie podagrā gnatā curare . oib; ḡ manifestū ē contraria contrariis convenire . s; humor q s̄t fundit̄ pe dib; . n̄ sep simil' . neq; scdm ipā qualitatē . aut quantitatē . l' constitutioē subsistit . s; aliis qd pl' aliis aut̄ mu

sup currit. alius est spissius et pinguis. alius tenuis.
l oroidis. i. humidus. alius in summitate cutis. alius inter
membratus. l nervus. quos greci sindesmon vocant. Reb;
conjunctis efficitur podagra. Necesse est ergo ad qualitatem et quan
titatem et que contra natam est passionem attendere. ne ipsa na
tura passione diutius sustinendo. mutata fiat. ipsa egritu
do naturalis. Itaq; qualitate. l quantitate. in l insita.
et causa cognita. que conveniunt. adhibeantur. Cura.

Si enim quod ledit flegma manifestum esse cognovis ne
cesse est id ante omnia purgare. et sic postea localia
sunt adiutoria. Iuvantur in omnibus membris. si omnis superflui
tas humorum fuit detracta. quod ipsa generat passionem.
et si non solum sit flegma quod molestat sed cum eo videatur
sanguinis habundantia esse. utrosq; oportet educere.
Sed prius sanguis est detrahendus; et relevata virtute. flebotan
dum est catarticum. quod possit educere pingue. et spissum
flegma. et oroide. id aquosum et tenue. mutate si
mile. non quemadmodum multi faciunt. dantes lac
teridas. et pititimalli. et coco gnidos admiscent.
et sic evacuant tenuiorem. quod greci orodes vocant.
et magis ledunt. quam iuvent. et dum pinguiores
humores succiores fiunt facti. vix postea digerun
tur. aut auferri possunt. admisceantur aliqua que le
niant. et extenuant. hi si fuint admixta. sine lesione
fit catarticum. X. De oximelle.

Oximel iuliani catarticum admirabile. quod extenuat
et purgat pingues humores pariter simul et tenues
educit qui fiunt in corpore et in nosis. l articulis residen
tes. aut si alia sunt infixi intra membris. R. rute foliorum

origani . alpiados . scille interiois . ebulicmarii .
cánopii . i . sabuce corticis mediane . an ÷ iiij . a...
comar. Secocognidii an ÷ iiij . aneti mandragore .
agarici . polipodii . spice nardi . epithimi . lacteride .
ellebori . acori . anisi . an ÷ ij . yreos . folii . costi .
reuponttici . asari . ysopi . amomi . yperici . Cimini .
an . ÷ i . tede pinguis . lib . i . aceti acri sextariu . i .
Melli . sextaria v . conficit aut h modo . lacterida .
7 costu agaricu . anisu . ciminu . Cocognidion . spi
ca nardi teris diligent . Sicca aut oia infundis in a
ceto p dies iij . 7 sic postea coques donec media par
aceti decoquatur . piectis g scopulis . mittis mel . 7 u
bi coctu fuit ad melli spissitudine . ss . species pul
uem admisces . 7 dab scdm uirtute uniuscuiusq; dosis
aut ÷ pfecta ÷ i . aut semis . scripulos . octo . sic eni
istud conficiunt multi . Ego aut cogito oximelle illo
solu agaricu . simulit tritu sr spargo . Suauior . e. et
7 sine aliqua molestia accipit . sepius aut ei 7 scamonei
admisceo . fortius uolens id face catarticu . qsi ni
mittit suauius bibit .

Si oximel suauius ad accipiendu n fuit pacienti
dab catapucias istas missas anob . 7 sic purgent . hu
eni posse purgari . ipi articuli . a spissis 7 uiscosis
humoribus 7 a superfluitate liberari . multa et sc alii
inuenta . q in usu fuer . anob aut freqnt sr date cata
putie in his causis q recipiunt scamonee . aloe an
÷ i . Colloquintide maioris . eufoibii . nitri . an iiii . in
S . hoia ita 7 inpuluere redacta . suco brasice . aut in
lor citonior aut cit informit . Veris aut scdm

quantitate eius q patitur. Melius n sunt semel sub una potione
purgentur. s; sepius et paulatim oportet deducere. Nam sub uno
uiolentibus semel purgatur. dum totum exagitatur corpus.
que inueniunt. in summitate educuntur. et que spissa sunt
et uiscosa latentia. derelinquuntur. et ideo paulatim accep
ta medicamina facilius sensim educunt. subtiliant n
si frequenter et paulatim accipiuntur. Scire autem oportet has ca
tapucias dandas. iniunctio causarum. Mitigant n dolo
res. cum abyssis dolentibus locis nascentem deducat materiam.
si nec iterum permittit hanc acceptio reumatizare loca.
Balnea g dulcis atque expediunt. et maxime circa
uesperam. Post cibum aut laborantes ex calida distempera XV de balneis
ta si lauant maxime iuuant. et magis q gules et sic
cum corpore. et ac tenentur humide hi tales si cotidie lauan
tur maxime iuuantur ante quam ingrediantur maerem. ex
pedit ut aqua frigida pedes suos perfundant. et cum in
mauinc medacella stent. donec paulatim sudare in
cipiant. et sic perfundantur aqua tepida. et post hec un
gantur totum idroleon. oportet autem et ipsum aerem habe
re tepidum. Similiter aut et in solium postquam unguntur. opor
tet descendere. et frigida pedes suos perfunde. et si frigi
dum tempus est.

i. De spasmo — vi. De eod.
ii. De eod. — vii. De catalepsia.
iii. De membrorum tremore — viii. De cacexia.
iiii. De phtiriasi. — viiii. De ydropica.
v. De elefantia. — x. De eod.
De impedigine. — xi. De yctericia
De idrophobia. — xii. De eod.

De colica.
De eod.
De icobo
De diabetica.
De apoplexia.
De eod.
De paralisi.
De eod.
De eod.
De paralisi ligue
De paralisi capitis.
De paralisi manuu l' pedu
De paralisi gutt'is.
De paralisi reni.
De paralisi uesice
De artetica
De uariis causis flegmonis
De eod.
De apostematib;.
De cancrenis.
De eod.

Corporis toti' singlariu partiu signa. cu(m) cu(m)cita(ti)oib; passionu. iiii. librorum ordo particio e. Ut hinc toti' corporis contingentia. cotinua particio (con)tinuabit. Neq; eni(m) ratioe caret. ita ordo disposit'. Naq; toti' corp(or)is fabrica partes p(re)cedit. q(ui)b; (con)iunctis. totu subsequit'. Unde partiu accidentia singlariu. n(on) imerito libro(rum) p(re)cedentiu tractat' disposiue. In seqntib; toti' corpo(r)is passioib; discendis.

·i·
De spasmo

Spasm' appellat' e ab extensioe. l' (con)tractioe neruo(rum) (et) musculo(rum). uicino(rum) ceruici. qua maxime inmax(im)e inpaciente dolore (con)pacient(ur). ut q(ui) adre pondidu. os facile ap(er)ire non possint. Na(m) sub titulo spasmi. uarie s(un)t hui' passiois. sig(n)e. Spasm' p(ro)p(ri)e corp'. extensione rigida (tem)porale q(uo)d e l(ib)r(o). sub qua uariantur ut sub uno scemate iacentes tensione molesta (et) inflexibili teneant'. Ros u(er)o p(er) nos conatabit. q(ue) p(ro)sto tonicos dicim' q(ui)s aut ad posticula reclinatos (con)p(ro)stomos. he accidentia corporib; sequnt' sine sensib;.

uentre ꝯsuet̃. cui si s̃r ueniunt febres causã soluũt
sib; febrib; s̃r ueniũt uite siũmũ piclin minant.
Vna eademq; medicine. diligũtia uisitant̃. Cũri.
quos diũsa corpis positio fatigat. Primu nãq; dieb;
ꝯmodius flebothomo succurrendũ ẽ s; tam p̃ omia
adiutoria opetũtia minime p̃mittant̃. Fricandi
quidẽ t̃ unguentis diligũti loca mitiganda s̃t. ex
uino 7 oleo calido tẽpato cubiclo calido pcurato.
Neruis uero tensis 7 inflexibilib; fom̃ta ex oleo ca
lastico 7 calidissimo adhibinda s̃t. Cucurbitas cũ san
guinis detractioẽ adhibe ꝯpetenti tp̃e. 7 uentrẽ peu
ta exclisteri simpliciori. Cib; ꝯgrius 7 digestibilib; nu
t̃. ut sint oua apala. buccella candida. maq̃ calida
matura. freq̃nt̃ ẽ mellicrato infusa inferenda s̃t.
Si adiutoriis sup̃scriptis releuati. ẽ oris oc̃pint in
pedimento carere. maluas bis coctas 7 minutos pisci
clos iuxta coctos anetina plenã iã ꝯsciũtia submi
nistra. Lactis q̃; copia neganda non ẽ. Qĩb; ũo tñ
sicoib; p̃ fom̃ta calastica ex oleo sicionio. unctionẽ
adhibeb̃. 7 acob̃ calidiorib; 7 cataplasmatib; loca di
uti medeberis. Post clistere ũ. 7 calasticas uncti
oẽs. Qui ueniũt ẽ locis de salib; calidis. adhibe saccel
lũ. 7 carbones pxime calites. 7 lectũ ex stramine ca
lido pcurab̃. Cerotaria ũl acopa ex oleo cipino his
freq̃nt̃ adhibinda s̃t. adeps leoninus. galbano ꝯmi
xtus. par beneficiũ pcurat. Interea ẽ dab̃ potiões
hĩm. Castorei pulũe cũ melli grato. aliq̃ tienis qq̃piã
pipis int̃ miscens dab̃ sulfiũ. cũ pipe 7 melli grato.
Similit̃ etiã diureticas potiones 7 sõpniferas. dab̃

pcura & aquarum naturalium beneficia calidarum que post
declinatione egritudinis multum nature eorum conueniunt. De sp

Spasmus est extensio atque contractio partium corporis cum
ualde acuta instrictione atque dolore. Tetanus est a ceruice
recta tensio. Epistotoneis inflexio ceruicis in pronum. Episto
toneis huic contraria .i. retro ceruicis retractio. Spasmi
huius signa sunt. Tisic eger ceruicem rectam mouet. frequenter os
scitat. & maxime loqui uolentibus ceruicis nerui dolent. cer
uice recta patiuntur modicam extensionem atque duriciam.
Una & cum difficultate aliqua transglutiunt. & si os aper
erunt. plus dolent. aliquotiens aurium impeditur auditus.
& non bene locuntur. & si spirant. dolor accidit. Plante & si
dolorem repentinum patiuntur. Et ubi impeditus fuit. te
tene & nerui plus dolent & ceruicis musculi. Facies quoque
eorum rubore perfunduntur. pigre os aperiunt. dentes dim
tiunt. Sudant multum. summe manus ac plante frige
scunt. Pulsus tenuis reductus. Secuntur constrictiones mem
brorum. Humor illic prepares concisus fertur. Quosdam eorum alte
natio sequitur. & uelocem dant spiritum. Nam tetanicis intectum cer
uis extenditur neque flecti potest. Epistonica autem sunt
qui retrorsum contrahuntur. cum magno dolore dorsi. atque
clunium. & in cruribus tensionem patiuntur. Nam usque quis ex
tendere non possit. digitos autem in pugno conducunt. nam multum
deterius se habent quam tetanici. & multum detius durio habentes.
Ideo. si exulnibus localibus passi sint epistoniam. Emprostonia
est ut diximus. inclinato ceruicis in pronum. ut mentum pectori
lunguatur. alius quoque tenduntur precordia. assidue meiatur.
lipida est eis urina. Digitus flectere non possit. adducun
tur aliquando ad preclin. aliquando libantur. Si in uulne

fiut spasm⁹. difficile soluit᷑ duricia. q̄ nata fuit spine.
si sine ulce facile soluit᷑ cū febris eos āmonuit. Ypocras
eni dicit. qm̄ si spasmo febris sup uenit pıcli sign̄ ÷ **Cura.**

Qualit᷑ oms hec cause curant᷑ alio loco monstrauim⁹. *De cura*
Opistetanica ÷ h̄ passio. & loco q̄ patit᷑ sic dixim⁹. pmo
oīa leuia st̄ adhibenda. Triduo si possit. a cibo abstineant.
lomtā oleo calido lanis intinctis apponim⁹ dolētib;.
Secundi die cataplasma apponim⁹. q̄ calore᷑ habeant.
aut uaporationes. Id est plagellā laneā. aut sacellos
ex farina. aut furfure aut sale. aut simile manꝰ aut
plante sudent. Venā laxam⁹ an̄ diatritū. uult⁹. & facies
fouenda erit gradı̄ calida. & clistria adhibeant᷑. & scarifa-
tiones. deinde cerotaria ł malagma diaqlon. seu acopı̄
pinguiorib; q̄ efficiunt᷑ ex medull'. & adip;. & cet̄is decoctio
nib; inunctioe utant᷑. **De membroꝝ tremore.** *De membroꝝ tremore.*

Tremor mēbroꝝ & salt⁹. & mot⁹ ex spasmi tensione at
q; ꝯductioe efficit᷑. Est eni mēbroꝝ. & neruoꝝ debili
tatio. Maxie mouent᷑ & pl⁹ tremescunt frigore. tracta
ti cū pallore uult⁹. Aliquotiens fit ex uapore sanguinis
ꝯcurrentia & alta uiscer⁹ parte ꝯcurrentis. Fit aut̄ ex
ꝯtractioe mēbroꝝ ł trem̄e neruoꝝ. aliquotiens in una
parte. aliquotiens in toto corpe h̄ passio fit. ut uidea
m⁹ eos tremere. q̄si a pauore. aut frigore tremat. **Cura.** *De cura*

Primo stomachū curent. quia ipse ꝯpatit᷑ sic scrip
tū est. stomach⁹ ıt̄ medius neruosus ÷. deiect' leuaq;
ueīe st̄ sanguinis. Curent᷑ sedm̄ uirtute᷑ & etate᷑. & tempor̄s
qualitate᷑. si hyemps fuit potū accipiant uinū uet⁹ ca
lidū aut ꝯditū pipatū bibant. Et si etas pmisit. & tēp⁹
ante oīa flebothomēt᷑ & p⁹tea uentr̄e purgent ex ellebro.

Nam si senib; hoc uenerit difficile curant̄. Extingdore l' humore flammatico. si uenit tremor. paragorizande curab'. Si aut̄ sine manifesta occasione. tremor fuit ort'. flebothomiū adhibeb. 7 maxie yerab. 7 antidoti onticū atq; anacardii. Quā plurime tremore patientib;. expedit fricatio. unctio. 7 exercitatio uaria. 7 aquar; calidar; usus 7 naturaliū l' marinar. Si aut̄ p manifest causa. 7 tremor 7 medie etatis sit. cū elleboro purgab. De tyriasi.

d' thiriasi.

Thiriasis est peduclor; quantitas aliquando in capill aliquando in toto corpe ingentiū. uel solute quantitatis uel insolute nascunt̄ duriores 7 mordaces. aut latiores hos greci agrios uocauer. fit p corruptelā 7 plenitudinē. Ut qbsdā ɔsuetudine. aliquantis in egritudine plurime nascunt̄. 7 fortes 7 ex in discutiunt̄. aliquib; cū prurigine nimia corpis l' capitis. Vigilias patiunt̄. 7 fastidiū. 7 mac fiunt. 7 anxiant̄. Cura.

Cura

Adhibenda st̄ omia sic elefantiosis. Primū unguentū silotriū faciant. aut rasurā capillor; in aqua marinā lauent. 7 fricent̄ corpore 7 sulfure uiuo 7 nitro. 7 oleo simul mixtis. ut ad mell' spissitudinē ueniant. 7 corp' ungat̄ staphisagria. ita cū sale 7 oleo. Et si cū nimio pruritu fuit sulphuri uiui. dragmas. x. staphisage dragmas. xx. Sal dragmas. x. nitri drag. v. cū aceto. 7 oleo tere. ut pigue fit 7 in balneo diu fricent̄ 7 cap' lauent. ex aptamo. 7 papauer. maq decoctis 7 dropace. utant̄ ad solē. ppt saltū humorē. Et recipit eris ustum iscei. assi. pipis. staphisagri. nitr. sulphuris uiui. libani. bituminis. an. an. ꝫ. ii.

picis resine . cere ē. v. ɔficit̃ sic . Cera resina ⁊ pix .
lento igne soluant̃ . ⁊ lique factis puluis tendoꝝ ad
misceatur . ⁊ sic totū corp' ad solē ungat̃ . ut bene siccet.
It̃ sulphur . nitrū . staphisagia . pip . exeq̃te cū ace
to . ⁊ melle misto . ⁊ i balneo totū corp' p ungat̃ . iiij .
Elefantiosos apphndim' . ex maclis . q̄ i initio impe
tigini similes nascunt̃ . ⁊ flaue . ⁊ sine pruritu .
atq; sine ulla curatioē adhibita . spōte transeunt . ⁊ rur
sus renascunt̃ . ⁊ eminentes pseuerant . ⁊ hinc extense .
atq; solide efficiunt̃ . ⁊ nigre . quib; uulnate partes
putrescunt . attestante uocis aspitate ⁊ tussicla . ⁊ uen
tris solutioē . Vn̄ elefantia dicta est . ab alefante . Sic
eni ille maior ē omib' aīalib; . ita h passio maior ē . oib;
passioib; ⁊ malignior . Initio nascunt̃ nigre macle
in facie rotunde aut rubee sine pruritu ut diximus.
Crines illi' ingrossat̃ . ⁊ quasi spurcicie exurgunt nigre .
Post q̄n in ipsa ɔmotioē adducunt̃ eis cilia . ⁊ palpebre .
Nares illis claudunt̃ ut odorē n̄ sētiant . ⁊ sanguinē
mingunt . oculi rubescunt . Vox ill' fit rauca . ⁊ aspa .
aliquotiens ex uentositate . Cacumina manuū . l' pedū .
l . ungle cadt̃ . aurium . nariū . ⁊ labioꝝ partes marce
scunt l' putrescunt . ⁊ uiscera extendunt̃ . ⁊ suffocant̃ .
⁊ si non iuuati fuerint . pereunt . Fit aut̃ maligna h pas
sio . ex melancolico humore . ⁊ ex eo̅ pascit̃ l' exacbat̃ . In
ante passioē facies eoꝝ fit rubea . ⁊ aspa . aliq̃ntes
fit liuida . aut melancolica . ⁊ sic tuba ipa erigunt̃ . et
lioꝝ grauedine . atq; tumore q̄dā apphendunt̃ . ⁊ aspi
tate l' solutioē toci' corpis cū sanguinei facie . q̄ndo
h habuint . leoninā uocamus . De cura

De cura .

In initio h' cause si apparuerint sup scripta signa flebo
thom oportet p clistere 7 catarticu purgari 7 p uomitu
7 sup extensione faciei . cimolea e utendu . 7 libano cu
aceto trito . facie si ungim' ad manisione . Vomic' sup ficie
miro balano cu cxirodano . 7 mirtino mastice . 7 aure
mixto similit' ungim' . Et suptea . 7 amoniaco . 7 aliis
q constringunt 7 desiccant adiutoriis . his adhibenda est
terra rubea uasaria . h e exfiglis argilla . cu aceto osp
sa pungi debent in sole . ut desiccari possint . fricatioe
7 lauatioe uti eos oportet in mari . aut aqua salsa . Q
si aq dulcis fuit . n eos desiccat . Nitru 7 bitumn sup
tea . sulphur exeq te . ad melli spissitudine 7 inde facie
pungant 7 obseruent oc'los ne iruant in eis ipsa medica
mina . Sanguine mustele inlineat se . 7 cedria . totu
uentre oportet ex ss confectioe . liniri . 7 de ista confectioe
accipiant ses uires . Recipit cologntide pulpe . drag
qternas . nardi indici . ʒ . x . timi ʒ . ii . epitimi . salis
amoniaci . an . ʒ . ii . mirre . ʒ . ii . h oia te . 7 ipulue re
dige . 7 cu aq celesti p pinab' . Abstineat a salsamtis . ale
guminib; 7 ab oi carne maiori . 7 a carne bubulina . 7 ab
oi cacochimo . i . malor humor cibo . Oler' aut' accipi
ant . appiu . portulacas cu aceto 7 pane . Pisces aspratiles
7 meracal potioes . Vomit' aut oia ex raphano . puo
cand' 7 post cena purgatioes ex elleboro . 7 antid' diacit
- nen accipiant . 7 medicam q . fit ex uipa . nescientib in
cibo dab' . h in confectu . Vipe cap 7 cauda . iiij . digitor
mensura incidant' . 7 mediu exenteret' desoris . excori
cet' . 7 diligent' lauet' . 7 asp'so sale . fi fundat' ex aceto . 7 fi
in aq dulci cu aneto 7 porro . 7 sale . 7 modico oleo . co

sicut moris est anguillar(um) . et eis dandum erit . si nimie
cause fuint sic accipiant . et in perpetuum curantur . Quib(us)
aut(em) si passio inveteravit . vulnerantur . et qui ponuntur tubera eorum
et putrescunt . et ut extenuentur fenugreci farina . et linctur
gito . aut cerussa . aut cimolea trita cum aqua et modico
rosaceo oleo . perungenda s(un)t loca tuberosa . Sauterra
m(en) ante omnia vulnera maligna eorum . et hi pulvere uitriu(m) q(uod) sit
calcifero asso . cimolea assa . et simula triticea . ex eq(ue)
omnib(us) tunsis . et cribatis . Uterendum erit . illabus in ore .
et in naribus . t(ame)n ubicumq(ue) tuba fuint et anthere pulvere cum
melle mixto utendum est . et perungenda s(un)t loca . que
uenerint medicaminib(us) . Adhibenda s(un)t adiutoria q(ue) in
dinamidiis scripsim(us) . Ante omnia per singulas annas eua
cuent(ur) sanguine . et ueniri solutione ante accessionis temp(us) .
id est . in uno t(em)p(or)e et autumpno . ut n(on) ipse humor corpore
perte(?) et occidat . De eadem.

Dabis etiam tiriacam diacitrines(?) . ex uipis factam . quam
dum resolues oleo cedrino . et pinges loca que paci
untur hec . harum similes cause . habundant maxime in
egypto et alexandria ex ciceris uitio . et ciborum p(re)supti
one . q(u)a mathe(?)ras . et lentes continuas . et salsamenta mul
ta . et cocleas . et carnes asininas edunt et alia talia
q(ue) crassum et melancolicum humorem nutriunt . et gignunt .
Inueniuntur et e cause tales . in germania et cappa
docia et misia . s(et) rariores longe et leuiores adeunt
dum . apud scipthias aut(em) difficillime inueniuntur . ipp(er)
lactis copiositatem q(uo)d bibunt . et aeris tepiem . V. De turpedine.

Turpedo est quam multi pustellam dicunt . Alii impo
bitum . alii lebras . alii quidem passionem tantum istam

de ead.
de turpedine

corp⁹. Impelle fit extrinsec⁹. & he papule plus albe sc. quā caro natal'. & aspe ueluti minute scabiosi fiunt. & spisso in toto corpe aliqtiens paulo maiores. & rare & ipā aspitudo uelud squama. Pruritū paciunt. unde se scalpendo pus dimittunt. & ex ea dimissioe magis pruriunt. Sunt quedā & alie similes lepre. sed qd iste purificantes fiunt. lepra n̄ fit. Nā cū purificauit lepra. cicatrix eī ī pelle sēp apparet. Int quas uo scabies si fiunt. una nata maior ceťis. & nigra aut due l' tres. aut ā̄pli⁹ q paciunt pcerto moriunt. Quatuor speciei sunt huius. Prima est q dr̄ stora. Scda q dr̄ pustella. Tercia morbillū. que uerrucaria noīat. Et quarta quā lenticlā uocant. Hec enī nigra ē. quā qui habet nullaten⁹ euadere potest. Fiunt aut omīs iste ex flegmate maxīe salso. in oī etate & quolib; tpē. Aliquotiens sine febre. aliqtiens cū febre. & quadā grassitudine gutturis intrinsec⁹ nausiant. Cura.

Curari aut opoztet eos p uomitū. & p catartica. & p Gimma. q flegma deponant. & cotidie triacā bibant & desup unctioēs quas ad leprā descripsim⁹ adhibeant. Hanc egritudinē multi turpedinē uocant. cor ī facie turpedinē demonstrat. De ydrofobia.

Ydrofobicor causā aliq aliqb; ex morsu canis rabiosi. & serpentū ueneris asseuerant. Veteres aut dixer⁹. ex aeris infusioe [l' infectione] fieri. sine ullo morsu. ut ueluti spuma ex aere piciant. siue in lapidē. siue ī aquā. & si hō ul' aliud anīal illic transierit. dementicia statī repleť. aut ī rabiē ītit. Igi⁹ cū initia manifesta fiunt passiois. eius pmo quā ueluti

iniatio abil' animi desperatio repentina. & freqns iracdia. Hec pigrescunt ad omnia. insopnietates l' certe sopnos terribiles patiunt᷑. Hiis & stomachi grauedo. cu corrupte la ciboꝝ cingit. aere sereni ueluti pluuiosu p orte. scunt. uitare & bibendi osuetudine temptant. Vt uo bos passio plena possedit. quantu desidiu aque potationis accessit. tantu timor in accipiendo generat᷑. Cura.

Ad hi flebothomo prius occurrendu est. si nulla phibuint piudicia. Vbi enim febriu timor de fuit. & post tertiu die. detractio sanguinis. no negat᷑. Ite dabo gentiane radicis puluis coct. i. e mellicrato. similit & canis ca tuloꝝ coagulu dabo q; canceroꝝ fluuialiu cobustoꝝ puluer. Vulnea eoꝝ a plena sanitate differam'. ad mo uendo medicamta q debent humectare. & sordida ead uulna faciant pmane. Pectus eoꝝ & stomachu. cala sticis cataplasmatib; semimus adiuuabo. & cerotario ex aloe. & mastice. & oleo nardino tepato. Cap eoꝝ oleo ame nino. l' camelinio tepido infundo. Vomitib; freqntib; & 9sistib; releuandi st. Stomi uentosas freqnt ipono. & u guentis ex sansuci hba. l' absinthio 9fectis pcordia. pfricabo. Logo intea & suadeo p intuella ad balnea ire debe. & soli ~~debe~~ fomto calido eos posse iuuari assero. P curabo & cibos cu soporiferit, speciebus. Si in tepe non decerit sagapinu aut lasar addim'. De eodem. d eod vii

Ydrofobicoꝝ est picolosa passio. dr aut ydrofonia. ab aqua metu. Hydor gce. aqua. fouos: met dr. fit referat᷑ morsib; l' canis rabidi. l' eveoꝝ spuma in aqua piecta. de qua si quolibet anal bibit. stati Remitare pleti. aut inrabie 9uertat᷑. & q uenenu bibunt simulia

signa ostendit. alios quos canis rabidus momordit. post
morsum quibusdam tardi. post unum annum quibusdam velocius.
infra dies quindecim. aut quadraginta. aut centum in
se contingit. Quidam autem pacientes desiderium habent bibendi. cum me
tu immoderabili. et eis est timor quasi a canibus mordean
tur. Subinde turbantur et insompnietates et vigilias pa
ciuntur. accepto cibo. sentiunt grauedinem instomachi.
et nervorum tensionem cum tremore. Anxietationes sunt eis assidue.
Vox illis est rauca. frequenter reddunt anelitum. aer vero velud
viridis eis apparet. plus bibunt consolito. vehementer est illis desi
derium bibendi. os aperiunt. linguam foris laxant. labia
spumant. deficit totum corpus. caput vero inferius deponunt.
quando ambulant propter quod attenuantur corpore. Alii quidam a cane
rabido morsi fiunt solum dentium morsus vulnera ostendunt.
et laborant sine aliqua conturbatione. sed sepius spuma
agitur. Alii quidam sine aliquo morsu pacientes solum timorem a
paciuntur. et nec cibum nec potum desiderant et quicquid in
potu vel sorbile accipiunt, timent. subglutiunt fauci
ventositatem instomachi habent. tacere non possunt. Aliquotiens cla
mant. strident et rugiunt. aliquibus et sudor fit. cum
tremore. In accessione oculi eminent. cum deambulare ceperint
cadunt. et malfaciunt. cum immutatione sensus. Sed cum tremore
totius corporis fiunt. moriuntur. Fit pulsus modicus.
articuli omnes infrigidantur. stercora non reddunt. nichil est
illis nisi alienatio mentis. et si non adiuti fuerint pereunt.

Cura. Curari debent sic. potum et cibum quem acceperint non
videant. quicquid oculi potus vident nimium pavent.
Et si vires et etas permiserint et febres non fuerint flebotho
mentur in diacto. aliquin adiutoriis medicaminum. cum

r. & ad ipsu morsu cauteriu imponat initio & potu
dato gentiane sucu. aut puluis ei' coctiu unu. i
mellicrato aut coagulu lepois. t castor. cu mellicrato
aut oleo. aut tiriaca munda cu uino. & morsu ipsu
misto tpe. ex cerotis medicaminib; curato. ueit ei'
moueat. torace & stomachu. ex lini seminis. & ordi
farina. ex mulsa cocta cataplasmab. Cap infund'
cu oleo ubi coctu erit castoreu. & uomitu puocab. post
comestioe ex raphano. & clisti puocent. & in stom cufas
iponito. & loca gutacta ex fenugci laxatura. fouenda
st. & unguenda loca. ex acopis. & cerotariis. & unguenti
de sansuco. castoreo. & absinthio ofectis. Quadraginta
dieb; accipiunt potu. lasar. excalida. Ite siures pmisit
dari iubem' potu. cucumis agrestis radices. aut castoreu.
& oximel. & absinthii decoctioe. ut uomitu puocens.
Cibos accipiant leues. & digestibiles. & adiutorio ipnoti
co. id est sopnifero. nares unguito. & fronte. Post dimi
sione. i. p' quadraginta dies. uino & carne & balneis uta
t. Qd si p neglegentia non curati fuint. in passioe e
pilenticor. t demoniacor moriunt. sicut ueres scp
ser.

VII. De catalepsia.

d catalepsia

Catalepticu apphendiat' ex febre. atq; uocis aam
sioe cu mitis tarda itelligentia. pulsu magno. atq;
uehementa oclis pacientib; atq; imotis palpebris uiso
obtunso. inaugmto febriunt. In statu aut t declina
tioe. mot' aliqs efficit oclor. Ita cu his man'. ante
oclos suspensas transferim'. easde optut sedo. aut digi
tor obtractioe pauitantes palpebrare ostepuunt.
Si cu clamati fuint. audiunt. & n respodent. Ex

oculorum respectione . atque confusione audisse noscuntur . et la-
crimantur . ut ab aliquorum ciborum gustu commoti . Ingemescunt
rubore perfusi . declinantibus febribus . calido sudore relaxan-
tur . frequenter anhelant fetidum . et neque amarum neque dulce sen-
tiunt . et si pedes eorum scalpantur . non sentiunt . et rubor in
facie fit . In accessione aliquibus multus rubor calidus sequitur .
In dimissione febre carent . et iterum accessio . fit eis
maligna . Est autem in hac passione fervor multus in super-
ficie . et velox anhelitus . et obturbationes oculorum discurrunt .
et pustellas sic habent . circa tolare . et in facie pustellas
tuberosas . rotundas et albas . infrigdantur et inalbescunt .
et frequenter stupore patiuntur . Sunt litargici . oculos cla-
udunt . et dolorem vel saporem non sentiunt . Haec passio ex stomacho
fit . Aliquotiens et in post stomachum tumor invenitur . Ideo omnes
curationes adhibendae sunt stomacho . quia stomachus obtumescit . Sub-
glutiunt . fovere stomachum debent . ex aceto melle vel epithima-
te . vel omnibus adiutoriis stomachi . De catessia

·ij· de acessia

Catessia multis nominibus vocatur . Id est sintesis marasmos
vel atrofia . Cacexiam apprehendit . exturidi atque pallido vel
plumbeo colore corporis . atque cessante nutrimento quod greci atri-
fiant vocant . attestante virium debilitate . Frigiditas eg-
tantis . cum inflatione corporis et ventris fluore . pulsu crebro
et parvo . urina viridi . et febricula spissa cum constrictione .
ex quibus sinteticum apprehendit . extrema macie . atque diminu-
tione corporis . pulsu crebro . debili parvo . oculorum concavi-
tate et tumore precordiarum cum splenis . Precordiis tensione
fastidio cibi attestante aut vehementi appetitione . De hinc
corruptiones escae sentiuntur . cum invalido digestionis officio .
cum febricula . Ventris ordo turbatur ut nec post multos dies se-

balas. paucas atque duras. reddant. Aliquotiens forsitan. una die. soluti sunt. Quomodo discernis tisicum. a sinteaco? Spiritus signis. Nam tisicum tussiculam cum variis sputaminibus consequitur. Sintetice si tussit. non varia sputamina reddit. Et ex quibus apprehenditur cum qui ad morasmon deuenitur. a batrophio. exoclis cauis. humectis. cum pruriti pinguibus. quos greci lippos appellant. pulsu paruo. crebro. cum feruore. inflamato. magis articulorum. et corpore rubro tenui. tiporum. attestante grauitate. et aliquando lingue asperitate. cum fastidio cibi. Hii omnes catectici dicuntur. Id in latino. mala habitudo dicitur. que per multam infirmitatem fit. vel ex appetendo nimiam frigidam unde extenditur corpus. aut infrigidatur. aut calet fit. Et debilitantur exsolutione antiqua et ex corruptela nimia. sicut in passione. ex splene. et epate. et ex emorroida sanguinis uomitu. aut ex vomitu frequenti. aut ex disinteria. vel celiaca. vel ex multo sanguine effuso. consumuntur celius. Contingit celius senioribus et uix inde euadit. Infantibus autem sepissime contingit. et si non iuuati fuerint. secundum unamquamque causam. imperi exercebantur. Ideo exercitari debent corpore. de ambulatione aut uectatione. Fit plerumque in corpore graciliorum uirorum siue mulierum. Sequitur autem pallor toti corporis. cum albore quodam et grauitate uultus apparet et tumor crurum. ut stare uix possint. et tumor significatur. in babus coxis. ut omnino stare non possunt. Aliquotiens plus comedit. et benedigerit. et tabida corpe fiunt. Quare si uenter eis soluatur. cum anelitu et pulsu magno. cum obripilatione difficili. et cum lassitudine celius tabescunt. quia sanguine desiccantur. periculum eis affertur. et sic marcidi pereunt. De cura

Darja.

Vta corum. ita est adhibenda. ut primum cognoscas
unde facta sit causa. neque uiscera timeant. aut infle
tur aut extendatur aut dura sint. aut sclirosin habent. i.
nimiam duriciam aut saxum ut appareat. que iungant se
splen et epar. Ideoque omnibus his causis. paratior esse debes.
ut pro loci qualitate succurras. et duricia epatis. aut sple
nis soluatur. et uehementius adiutoria adhibeantur. catacticis
i. que soluta sunt. constringantur. et que constricta sunt soluantur. et que
a dolore pulsantur. mitigentur. calidis laborantia refrige
rentur. que frigida sunt cale fiant. que sicca sunt humectan
tur. uel humecta desiccentur. et omnia que in singlis egritudinibus do
cuimus adhibeantur. Qui si plus cibum acceperint. et corpus tibi
rum. non plus comedant. Si uero minus comederint. ad cibos
prouocentur. ita ut corruptelam non faciant. omnia que ci in
sita fiant. Potus cum mensura. labores similiter. et uigilie
ne graui sopno in lecto cubent. Et fomitum illis adhibeatur.
et aer lucidus. Qui si uires permiserint. et febris non fuit. bal
neis utantur. et unguantur in balneo. ex oleo dulci. cinu
aut sale. fricare corpore. secundum uires debent. et non
diu frigentur. ne angustiam paciantur. sed leuiter ducta manu
fricentur. et in calida diu foueantur. arescente abstinentia.
Et uincio adhibenda est. et exercitatio totius corporis. laborent
mediocriter. Ociosi non permaneant. Secundum tempus cibum accipiant
digestibilem. Id est panem ex alica. et oua sorbilia. ante quam fri
dium aliquotiens ad ydropem ueniunt. per uetustatem cache
xie. Ideoque ydropicorum cura adhibenda est. De ydropisi

uiii. De ydropicia.

Ydropici et cathectici. sub simili diligentia uisitantur. quia
uno tempore et simili processu fiunt et equali sub indigna
tione timascunt. sed minus et continuus quassationibus.

exercitiorum. forsitan curabuntur. Has frequenter et febres
pannaces comitantur. quarum opportune tempora observan
tes. eis nos adiutoria inferre convenit. febribus itaque sub
hac observatione indesinentibus; exercitiis ex parvo crescen
tibus; imminendum est. subinde fricatione lavis. quam
maxime et calidis vaporibus sudore provocantibus; Quibus in um
idis locis nitrum. aut gallas tritas. aspargis. Post exer
citium et labores. continuo oximel dabis. et raphanos ibidem
infusos. quibus acceptis. ex more vomitu conpellendi sunt.
Lavacris tamen uti convenit marinis. quibus velut membra
laborantia foveantur. Interea acrimonia omnia. et salsos cibos
convenit accipe. caulesque elixos. cum salibus partis. et potus
quam maxime continentie studeant. Duas venae. si animosi
sustentent. grande remedium est. Vinum levem et pintualla.
austerum tamen. et diureticum dandum est. Si vero multi hu
mores. et putre facti eorum carnibus aggregantur. ventrem satis
implevit. membris certis minuuntis. sacellum ex isto sale.
Initio simuliter sub umbilico locis admove. arena calida
inritatione haec loca tege. maximum inde est beneficium.
aliqui vero tritico sicco tecti. iuvati sunt. sed interea aceto sillitico
ungue convenit. Ni et catarticum frequenter dedi. et siccis fricatio
nibus inminui. Posui eplastra revocatoria amiectica.
maxime infantibus; competentia adhibenda sunt cataplas
mata desiccativa. ex flore malignati. et certis stipticis
cum lenticule pollinibus; ex passo et aceto temperatis. Aliqui vero
scarifaverunt crura eorum de superioribus humore derivare cu
pientes. et sub umbilico paracentisimum. frequenter adhibuerunt.
Quem convenit paulatim. et per intervalla deducere humores.
ne subitanea effusio. secundum ypocratem continuo pereclin fa

ciat. sane palestram sepius profuit. Aliud est aliquod quod splendido
sic designabo emplaustrum. quod et spleneticis sepe profuit
Rx. fenugreci pulvis. cardi pulvis. stercoris columbini pul
vis seminis miricae. galbani ana ℥ iiij. resine liti
j. cere unc novem. aloes ℥ vii. aceti et olei quantum sufficit.
conficitur sic. Galbanum simul cum aceto in mortario teratur
teratur. donec ad spissitudinem veniat. et sic pulvis supra
scriptus admisceatur. deinde cera in oleo soluta si ador
... et ut emplastrum tepeat. quod perseveranti adhibendum est.
Item aliud ficuum pinguium. tunsar. lib. i. nitri unc. iiii.
absinthii ℥ iij. hoc sapo cereto admisces. ut emplastri
... Aliud. Stercoris bovis pulvis ...
polline cum oximelle coques et cataplasma ... Similiter
caprarum stercore pulvis frequenter adhibui. Et unguenta
sunt utilia his tumoribus parati sub sole adhibita. i. ...
cum aceto ... et bovum stercus cum nitro oleo sicionio ...
... et copia vini. et hanc potionem accipe satis ...
a. radicis sabuci sucum cum oximelle. et continuo purgat
do. prodest competenter euforbii granum. in ovo sorbiti. et cum
pane datum. corpora ydropicorum aliquotiens purgat.
Aliud maius purgatorium. stercoris columbini ... i. pig
m. ... in oximelle simul dabis. x. De eodem.
Ydrops est extensio ventris. ultra modum naturalem
ex aquoso atque corrupto humore effecta. Est autem
dicta ab humore perfuso. greci enim ydor aquam vocaverunt.
Species ydropicorum due sunt. leucoflegmantia. et
ypossarca. Leucoflegmantia est totius corporis mollitia
flacio. atque impressis digitis tumor recedens. quod ab
albo tumore nomen accepit. quia humor aquosus. ...

De ead.

solutio ...

soluit habundans . et discurrens per omnes corporis partes .
similis infusioni spongiarum . cum feruore . et tumor fit per
totum corpus . primum inuenturus locum diffundit . et prolixum
ipsius tumescit . et imposito digito . statim tumor mergitur .
et eleuato paulatim in superficiem resurgit . Yposarca est
carnium solutio . cum mali odoris respiratione . quae ideo sic
uocatur quia sub carne ipse humor se diffundit . et carnes
soluit . per uentris solutiones . Signa eorum haec sunt . Tumor insta
ysocauitate et tumor labiorum . et liuor . et ponderositas est cum las
situdine . et fastidio et anhelitu . et tussi . Item diuidunt ydro
pisos in alias partes duas . quarum una dicitur aschites . alia
timpanites . aschite autem sequitur humor . in solo uentre .
et perclusio quam greci ydrasmon appellant . cum sonitu et pigra
grauatione . et si palma pulsatur . sicut semi plenus uter sonum
reddit . unde nomen accepit . quia aschim greci utrem dicunt .
Aliquotiens femora . sure . pedes intumescunt . tenduntur
lumbi . uenter et epar . et apparet limpidus tumor . testes
tumescunt . et ueretrum sub inflatur . et torquetur . et superiores
partes corporis tabescunt . id est torax . brachia . et cer
uix . et omnis uultus . Sequitur eos anhelitus . fastidium . pallor .
difficilis corporis motus . Sitiunt incessanter . et quanto magis
bibunt . tanto plus sitiunt . et per urinam digerunt . Timpa
nites hii signa habent . tumescunt similiter . uentre plus
extenditur . et inflatur . et percluditur . cum aliquo sonitu . ut cum
percussi fuerint palma . sonitum ut timpanum reddant . a
cuius sonitu . et extensione nomen acceperunt . quoniam uentositas ita
ut corpus eorum uel uiscera tendunt . et tumorem ipsi pigritionem
similiter sicut aschites . Macie attenuantur cum anelitu et fastidio .
et non ualde sitiunt . cum sudore paruo et pallore amplius .

Ydropis est solutio carnium . ex infusione humoris in toto corpore . aut in piritoneo . menbrano . q. uentre cooperit
7 intestina . cuius leuco flemantia . 7 yposarca species
sunt . Preterea febre exagitantur 7 tussi . pulsantur . moriens
est inferius . q. a corpus consumunt . Aschites . 7 timpanites . per
multum temporis corpore exsiccantur . 7 sic pereunt . Maligniores
autem ydropis est . omnibus timpanites . secunda . yposarca . tertia
aschites . quarta . leuco flemantia . sed non maligna . Nascuntur autem omnes . ex longa infirmitate . 7 cachexia . 7 assidua purgatione . 7 per extensiones precordiorum per
multa tempora . 7 ex epate 7 splene . dolentibus . 7 tumalibus
7 ex podagre doloribus . 7 ex febri longa producta . i. ex
cotidiana . terciana . quartana . in accessionibus ipsis . aquas
multas bibentes . l. salsa comedentes . 7 multum tunc
potando . Mulieribus autem . ex matrice fiunt . 7 ex
disinteria longa 7 ex emorroidarum fluxu . Cura.

de cura . Quam periculosa est hec passio . apparet omnibus . Ideo succurrendum est . ut possit hec ualitudo excludi . medicaminum
operatione . l. medici sollicitudine necessaria . Ante
omnia constanter exercitari debent . ydropici uero qui sine febribus . 7 sine solutione sunt . 7 bene cibantur . 7 macri non sunt .
ipsi possunt . ad sanitatem uenire . Illi quos febris exagitauerit . prouidendum est tempus . ut in diminutione febrium
cibentur . l. adiutoria adhibeantur . Qui autem sine febribus
sunt . eis fricationes adhibende sunt . 7 exercitationes . 7 siccis
balneis lauentur . ut sudent . 7 non in solium descendant . sed
uaporatione sicca utantur . aspergentes prunis corpus quam
maxime preuenire . aut ubi tumor fuerit . nitro uel tritum
aut sale . deinde exerceantur . Maxime estate post fricatio-

one. in sole diu sedeant. et in aqua marina lavent. et de arena marina eo operiant. et ibi iaceant diutius. et aemonia comedant. et salsamenta. et postea vinum accipiant austerum. vel nigrum mediocriter. magis post haec par habeant. et in dimissione radices comedant multas. et sub umbilico ubi tensura magna est. vaporatione utendum erit. Sacello ex sale tosto. iuvat eos si harenis calidis obruantur. in canicularibus diebus. et acetum scilliticum dabis sorbendum. et dioreticas potiones. Item ydropicis medicamina adhibenda sunt. et malagmata. desiccativa. hoc est diaspermaton. aut diasinicon. aut diamelilotum. et horum similia. et cataplasmata ex caricis. et granatae corius. lenticulae farina. et his similibus. Et si ad huc intus vitia ydropicorum. epar vel splen. intumuerit. epithima dialoen inponendum est. et si splen adiutoria quae in ea passione scripsimus adhibeantur. Aliquibus faciende sunt. recte incisiones. id est scarifactiones. et paracentesi. in novissimo adiutorio. ydropicorum utantur. sub umbilico pungentes. et non multum evacuantes. sed cata modicum per dies plurimos. ut per multos dies curentur. fricentur. et exerceantur. et accipiant adiutoria. quaestum faciant. et cibos desiccativos. et super viscera extensa. vel dolentia infusiones sunt adhibendae. et ca[...] taplasmata. et cucurbitandum raptus [...] et sanguisugae apponantur. et mala[...]g ma ydropicorum. Item catapla[...] mate ex ordei farina. et herbi[...] cimino. sale. absinthii flore. omnibus tunsis. et in ossimelle coctis utantur. Item absinthium viride tritum cum caricis

cimino · et sale · et melle sufficiente inductum in panno ·
uentri apponatur · quod epithima maxime timpanitis est adhiben
dum · Potum accipiant ciclaminus · sucum · et epithimate
· exygidum cum copro · id est caprinum fimo · et unguento ex
nitro · aut sale · et lauri bacis · cum oleo ueteri · et modica ter
ra utantur · Si sine febre fuerint · est spes curandi · Quod si cum febre
fuerint · et solutione uentris · diureticas potiones accipiant ·
que stomachum non ledant · id est apii semen · et radices eius · dauci
semen · adiantum · petroselini · cassiam · Cinnamomum · fu
meu · nardo stachium · Iringium · Intibum · Sparagi ra
dices · Cucumis semen · Cortex granate · ebuli summitates ·
omnia in aqua dulci decoque · et exinde secundum uires potentur
Quod si etas parua fuerit · diuretica simplicia accipi
ant · Id est · appii et sparagi radicis decoctiones · Cu
cumis seminis similiter decoctionis aqua potentur · Quod si
sine febre et solutione uentris fuerint · Idrogaga adhi
benda eis · id est titimalli turiones · cum semine suo · stru
cium · polipodii radices · in aqua dulci simul coques adi
cia · quam colatam dabis secundum uires · bis uel ter · Quod si plus
eos soluit · semel tantum accipiant · Si in uno stomacho
doluerint · uel aliquantum sanguinis expuerint · a solu
tione uentris · idrogoga abstinendum est · et diureti
ca adhi benda sunt · uel alia talia · Cibos ac
cipiant leues et digestibiles ·
que stomachum non ledant · ma
xime in aschitis ydropicis ·
paracentesis est adhibenda ·
in modum chirurgie · ut patiens sedeat re
pressis · et ostitur amulas · ut non se moueat · cub

latem pucias . ut recta incisio fiat . et ex flebotho
puncte ab umbilico in usum digitus IIII . maxime fa
est . Quibus umbilicus tumet . et dolet . mediocriter
ungendo et simili sternatur . ut cauterismos mulieres
antur . incidentes et diuidentes . ut humores eici
et urinas . incisura recta facienda est . et spongia mol
officia incisure claudenda sunt . et humectentur
calida tepida . et cooperiant uentrem . totum ex lana . et
fasciolis ligetur per VII dies . ut humor ipse de
et tumor recedat . et diligentia plagarum adhi
da est . ut mori chirurgia demonstrauimus . In ypo
ydrope . hic adhibendum aliquotiens cutem eorum sca
in sanas partes sic plantas . et circa inguina . et femo
recta incisione . et in catasarca ydrope . omnis medici
exradicibus prouocari iusserunt . et post hec iterum purgari
cibi autem adhibendi sunt utiles . id est panis non azimus . et bene
oua . alica . pultes . Potiones autem quantum ut compescant . Id est .
aquas dulces bibant non salsas neque grauis ponderis .
appendi debent . quoniam sitim uirtute commouent . Similiter et de
uino fiat . sicut de aqua diximus . Hec frigidum multum presumat .
repercussa uiscera plus timescant . Et post cibos abu
mediocriter . et post cenam simpli a unctione ungu
et cibos uarios . id est pisces aspratiles . sargos . turdos .
cubiones . ostreas coctinos . locustas marinas .
accipiant . Ex uolatilibus atagines . anates . perdices . fice
et omnes uenationes . lepores . capras . et alia agrestia .
Ex oleribus . porros . appium . sparagos . atriplices . senapi .
oia uiscella cocta . ab omni cibo et potu dulci .
abstinendum . In dimissionis tempore . accipiant ficus .

dactilos · acina digesta · et granate modicum propter desi
derium · ne venter soluatur amigdalas pisticias assi
duum accipiant · Post cenam modicum de absinthio
ungantur · ut celerius somnum accipiant · Lauentur
in aqua marina vel salinacina · quoniam eos desiccat · et in
balneo aque salse lauentur · et per totum corpus fricentur · de
puluis de nitro · cum sulphure · ut sudor excitetur · et
purgatur · Nam incalida non descendant · sed in siccis lauacris
lauentur · et per totum corpus · fimus columbinus recens · purgatur ·
ut cum eo diucius sudentis · Intermissa una ebdomada ·
iterum adhibeatur · quia utilissimum · adiutorium est ·
et non contempnatur · quia necessarium est multum · Pro tes
ticulorum tumore · hoc est adibendum medicamentum ·
quod Rx · uue passe pinguis · enucleate · lib. i. cu
minum triti · ʒ vi · Vna cum vino tunde · et sic pul
ue cimini addito · et coque in cacabo · in gdenso lin
teo induces · et super testiculos impone · Et si uulnerare
fiunt · cimini pulvis adhibendus est · quod desiccat · Adi
benda sunt ydropicis omnia · que in calidis scripta sunt
tum sicca lauacra sunt utenda ut sudent · et incalida
non descendat · ut ... desiccari possit · xi · De ycterica

ycterica ·

Apostitum que aliquanti arcuatum uocant · id est ha
bente morbum regium · vel aurigmosum · cognoscimus
ex colore totius corporis · in felle qualitate confuso · et magis
in albore oculorum · et uene que sub lingua sunt · nigrescunt
Hi etiam arcuati sunt · a colore arcus celestis · quia et iris dicitur ·
ex infusione fellis nigri · extensa per totum corpus cum colore
totius corporis pallido · et subliuido · quod greci melan chru
on dicunt · Albores oculorum · ut croco tinguntur · Yrinus

uero cu colore felleo redeunt. aut roseo. & macie ap
paret. urinat habundantia. cu colore sanguineo
aut lacti simil. Hec fit ex infusione plenitudinis fel-
lis. aut sanguinis l flegmatis. Assellatio uentris
e. sub albida & dura. & fastidiu patiunt. & lassi-
tudine atq; corporis toti pruritu. cu mordicatione.
& malfactione. Aliqb; febres fiunt. & aliqua extensio
precordiorum. Aliqb; e & dolor in epate cu duricia. Hi p-
iclitant. qn eis epar plus tumescit. Aliquando ex
splene & stomacho. & uentre. hicterici fiunt. Mulierib; fit
ex matrice. Contingit h passio ex corruptela ex frigidore.
& ex uomitu frequenti ex longa infirmitate. & ex diffus-
sione sanguinis. & ex multo cibo. Quando g egrotant.
aut infrigdant. aut desiccant. exinde dissolutu fel.
& totas partes corporis tingit. Unde colore ictericu faci-
unt. & oculos hnt deauratos. Urina colorata manat.
de proprietate eparis. & renu q adiacet. Sicut siccatur
hos. lingua eis tudem extensa. & colore ut mediu oui.
Similit & gene apparent. in mediu rubee. & totu corp
aspru. & fellineu. Seqt eos pallor. & pigricia. ad omne
op & inmobilitas. & siccatis in cutib; cu nimio pruri-
tu. Seqt aut & uent cu tortura. albu eger. & urina
multa reddat. cu colore croceo. & uigilias patiunt.
Aliqtiens in sopno pssura patiunt. l fantasmant.
Aliqtiens inmutant in duos colores. in croceu. ul
in mediu ouor. p infusioem fell. aliqtiens in albu & ni-
gru. p prasinu. subuiride. & ueneu colore. aut sicut
eris flos. & sic tabidi moriunt. Euenit h passio iuuenib;
& crescentib; etate. & mulierib; & infantib;. Seniores raro.

7 itterici fiunt . quia difficile incidit . in hos humores .
Empusio si in ictericis febribus ante septem dies evenerit malum
est . Post septem dies si facta fuit bonum . In morbo regio .
iecur durum malum est . Et in hac causa inveteravit . cachexia fa
cit . aut ydropicum . 7 tabidi facti sic moriuntur . Cura .

cura . QUando febriunt . 7 precordia extensa habent . 7 epar do
lent . flebothomentur de sinistro brachio . 7 postea sto
machum curent . 7 cibos tenues accipiant . Si vero febres
non habuerint . ventrem purgare conveniunt . ex catartico
colagogo id est . colera deducente . Recipe . eufor bii . epithimi .
Petroselini . piperis . aloe . diagridii . ex eo quod pulvere datur
℥ . iiij . ex calida . aut secundum vires . quia magnifice yc
tericos . purgat . aut aliis similibus catarticis . Item
purgentur . ex camonea aloe . coloquintide intionibus
cocognido . epithimo . Recipe si ventrem purgare non sustinet . neque vires habent . comedant rafani radices tinctas
in oximelle post cibum . 7 sic vomitum provocent . Et impon
dus adhibende sunt infusiones . 7 cataplasmata habentia .
absinthium . rorem marinum . rutam . nasturcium . centauream .
Hec enim omnia . urinam movent . 7 tumorem epatis . vel splenis
compescunt . Uti debent 7 cerotario ex oleo cyprino . habente
resinam . mellilotum . yreos . Potiones autem dande sunt . etiam
ta absinthii pontici . in aqua cocti . a aristologia . 7 sulphur
vivum tritum in ovo sorbili . ad glutinendum dandum est . Et ta
les potiones que ictericis scripte sunt . que partem familiaris non
ledant . id est stomachum . Cibus sorbilis . 7 digestibilis conveniunt . cibis . 7 dimisiagia . Post dies . vii . in balneo exeuntur . cum
oleo anetino . unguantur . 7 in naribus eorum . elacterii . aut
ciclaminis sucus infundendum est . aut anagalicis . aut blat

rũ sucos inbalneo narib; infundant. & purgent̃ exycera.
Itam̃ initio yctericoꝝ post vii. d. añ oĩa adiutoĩa flebo
thomari iubem̃. qa & fel & sanguinẽ euacuat. Post decẽ
dieb; transactis flebothomi. exycera ante purgent̃. Et
si duricia ul' tensura remansit. epithima diamelli lotũ
aut diachilon. adhibeat̃. Et potiones diureticas
accipiant. & apoçima. i. elixaturã seminis apii &
rafani radicis suc̃. cũ uino potet̃. Similit̃. & ab
sinthiũ suc̃. inbalneo det̃. Itẽ lapatii radice. manu
plena maq̃ eminis trib;. Coques adtcias. cũ elixa
tẽ. potui dab'. ciatos. ii. ieiunis. omĩs potiones in
balneo dab'. qa sudores & digestiones puocant. & in
fusiones nariũ. ex elacterii suco. cũ lacte mulieris.
q̃ masculin lactat. mixto. maxĩe isolio ifundende st̃
narib;. & radices hbe sauine. tritas cũ pipe. & ruta. ex
uino potui dato. Itẽ allii. Spice. ʒ. viii. cũ pipis granis
nigri tris. & inpuluerem redactis. misceant̃. cũ uini ss. i.
& exinde p filũ triduũ bibant. singlas potiones. aut
affronit̃. ʒ. i. cũ pipis granis. xv. tritã ex uino potui
dato. inbalneo. **De eadem.**

Yctericoꝝ passio fit exepatis indignatiõe frequent̃. xii. Sed.
quãqm̃ nonnulla similia st̃ accidñtia. sed coloris defor
matiõe sola extermināt̃. fiunt hq̃dẽ ex estoĩn ui
uo. plerũq; & exuentx infusiõe cũ febrib;. Si de epate
fuer' fiunt icteric̃. flebothomandus ẽ. Et mox. oĩa epa
ticoꝝ adiutoĩa st̃ adhibñda. Et purgatoĩb; colerũ
assiduis reuelandi st̃. i. eufozbii. epithimi. aloe petro
selini. ỹp. scamonee. exeq mixti puluis. coclĩ. i. inmel
lerato. ul' oximelle dare debeb'. Purgat eos & ciocrig albi

decoctio. Vtilius quoque si cicer ipsum coctum accipiant. iuuant. et absinthii pontici decoctione similiter. Sic et affronitrum album in uino solutum accipiant. et sulphur uiuum in uino dato. Ergo frequenter iera dedi. Sed si forte aliquid datur catartica prohibuerit. quod sepe his omnibus profuerit. salti uomitibus releuandi sunt. Pollicis inde a. pcordiorum cura agatur. Et per tumens. oleo nardino melino. mastino. et cyclaminis succidis. in balneis fomitabis. Intra admisces oleum decoctum absinthium aut rutam. aut centaurea. aut cardamomum. aut cetera. que epaticis ordinata sunt. Quibus urina prouocande sunt. Et ut feruorem quantum possimus remouere. uti speciali ciprino cerotario. admiscens zebertinum. et mellilotum. et rus illi. et reliqua similia. Quibus et aud diamelilotum aut poliarchion. conficere confice confueui. Cibi nutriendi sunt. ut epatici. et exercere similiter debent. et fricationi. Vitio autem perseuerante coloris. omnibus amictus in mineo. Preterea peregrinationes. et salis calidi beneficiis suadeo. aquis naturalibus unguentur. Si autem remotas ante cedentibus. adhuc ille emulus color permansit naribus infundis elacterium. et bletarum sucos. utrumque mulieribus lacte commixto. aut ciclaminis succo. commixto melle. Inicit fit utilius. si digestiones in balneis procurent. Hac illis precordiorum fomitum continuo profuit his adhibitum. Et sinapi trice cologuntide uinum calefactum fuit. datum ieiuno. Fstructum pulueris. mixti melle similiter. et icud spulueris inmodum unius coclearii cum aqua calida. Et lapacii suc in melliceto decoctio radicum feniculi. et ceterorum que apue diureticorum magnifice iuuant. Decolorato cuidam homini dabo suci pris allirice. ʒ. ii. cum una mell. Pene quoque peculiari po

tionē inbalneo dare ɔsueuī . Eufurbiū . Baccas lauri .
mirū pip . ceraq̄ ɔtusa . p causæ l'uirtū qualitate in mel
le . co . 7 cū p fuusset inplenā sanitate inmuni . xiij . De colica .

De colica .

Colica passio molestissima . 7 sub angusto tpe sollici
ta . omnib; acutas passioib; uelocior manet . 7 sub
unius spacio diei . frequentī expti sum⁹ . ut timmū
faciat de subitaneo uomitū . Ventris q; nimia . effu-
sioē 7 intolerabili sub dolore interno pcordioꝝ . l' toti⁹ cor-
poris interiorē omnē sepe substan tiā effu-
ndit . Est 7 simile diarrie h' pictin . sed eo distat . q diar-
ria sola uentris molestia . sub lōgo tractu tepoꝝ aliquotiens
fatigat . Colica . ɔcutiēq; effusioib; sepe . 7 sub āgusto tpe .
per necat . Cura .

Ergo cū interiora pcordioꝝ humor p⁹ occupauit . ɔglo
batio . ut eclipsin . l' angustia ex nimietate doloris
efficiat . te aquā calidā intpe offerim⁹ . 7 p uomitū eis
pcuram⁹ digestiones . Sȝ cū se torrens 7 repentin⁹ erupit i
pec⁹ . ɔcutiēsq; tribil' effusio . sic si possum⁹ oleo calido omē
corp⁹ 7 corp⁹ infundim⁹ articlos . fasciol' lineis infusis . 7 cor-
p⁹ ɔstrictiua matia astringim⁹ . Neruos oms 7 loca ɔ
tinentia lanis infusis . eod' oleo calidissimo munimus .
Vtim⁹ q̄ ceroctario ex oleo nardino . aut ciprino . aut glau
cino . aut irino tpato . Si uō interceptis uirib; plena fuit .
desperatio . odores . l' thimiamata . his p̄pt reparationē adhibe
m⁹ . Cibam⁹ uō ɔpetentib; sucis . lentisci aceto modico . ouis
ɔrapul . 1 . aceto debriatis l' fibriciis bucell' . mero infusis
singlis porcoꝝ . l' uiscell' gallinar' . 7 elixatā frigtu l' ay
zon aut rubi dab' potū frigidū 7 niuatas . dam⁹ 7 colubā
matre subductā . Hęc 7 eod' m̄ pcices ɔuenit ministrare .

Cataplasma uo int positas dieb; et 9sidatis tpib; seruā
du ē. Inuenit tam̄ . effusiōis sollicitudine medicab. In
qb; et sanguinis sr̄ uenient effusio. uite piclm̄ t̄m
nabit. Discerni possīt passiones colū cū ipē pati flu
x². et dissolutione stomachi his signis. Vomit. fluxu.
aut uentr 9tbatiōe cū qb;dā aliis signis. Id ē iactat
sr huc et illuc. et fatigatiōes assiduas. et deficiunt q
sit p9satū stomachū humoib; Itē cū sume manus
atq; plante eis 9trahunt. intelli
gim⁹ eos inaccessiōe ee. Cū aut post uomitū. lectu
les aliqntū sr̄. releuatiōe stom sentiunt. et necesa
sū paciunt intestinoꝝ. intelligim⁹ remissiōe. Hec
passio ualida ē et acuta. et aliquando si spliciat inflā
xat. aliqndo mixtā ht̄ 9strictiōe. q q̄a dolaē
faciat stom atq; uents. et plantar 9tractionē. Pe
tam̄ inhac parte stomach⁹ ē. q laborat ex aliquo
humore. et intestina et cete partes corpis sentiunt.
Loco Refrigerato atq; strato eos collocare debe
m⁹. Inimpetu uō aquā tepidā dam⁹. De cata
q. gci galatidā uocant. Vbi aut cessauit uomitus
hū penit⁹ n̄ 9moueant. q̄a exagitatū corp⁹. fluxū
puocat. Vbi aut cessauit uomit⁹. facie cap exps
gia inaqua calida. aut īfrigida fouem⁹. et man
ac plante fricande et. Si fuit ligatū corp⁹ uiclis.
resoluat. In pusca frigida pane accipiant. et post
die et nocte uina recente bibant. et narib; odores
bonos apponim⁹. Itid cardiacis. id polegiū. mta. si
sibriū. cucumes. malacitina. laur⁹. malacitonia.
Flabellent ex mirta uiridi. et foliis uitis et calami.

Et epatica

dolor.

Et epichimate quoq; stiptico utim̄ circa pect' 7 os uentris
7 assidue illud mutam' . ne cale fiat . Et subinde spo
gia frigidā apponim' . ut frigidā sitiant . 7 causā
frigi ptineant . Quod si sudor magis surgit . 7 do
lor ē intestinorꝝ . 7 postea nec frigdorē satis sustineant .
oleo dulci calido . leuit' stomachū fouem' . Q si febris i
ī est . debent una die . a cibo ł potu abstinē . Si tollare
ñ potuerint . leuē cibū . ł potū accipiant . nedū plus
dētis . utr' stomachū ipleat' . 7 puocent uomitū . Ubi
ū ad meliora cepint ire . 7 febres non sē balneo utant' .
7 die intmisso ptdiū intrent . De incubo . xv. xv De incubo

Apphendis eos qui incubo uexant' . 7 difficili motu cor
poris . atq; sopno 7 solito grauiori . Aliqtiens oppsi
si grauant' . ut pro se sentiant . ut aliquē sibi supra ir
ruisse putent . q eorꝝ corp' pmendo exanimare 9tendat .
Unde incub; dict' ē a mtis aq; sensuū icubatioē . Ali i
dicunt q ex indegestione cibi eueniat . q gri fialten
dicunt . Hec passio fit freqnt' ex multo cibo 7 ex indi
gestie freqnta . Hii q uexant' ex malo humore . aut
ex habundantia sanguinis p sōniū fantasia cū graui
sopno opp'munt' . Qui dormiunt supini plus suffocant'
ita ut ñ possīt loq . Aliqtiens p sōnū fabulant' . quasi
p diē disputent . Sic sermone psecunt' . quasi cū ali
quantis hoīb; . fabulent' . Et uarietates sopniorꝝ diu
isorꝝ . i . fantasias uideant . ł paueant . ł in sopno cla
mant . Aliqtiens tiox ill' suffocat' . ut clamare non pos
sint . Fit h passio . 7 ex multo uino . ł ex paruo cibo . ł po
tu . i . ex plenitudine ł inanitioē . Cura. cura

Ille cui ex nimio cibo aut ex nimio potu h 9tingit.

abhis ieiunet . ut leuit exinde accipiat . Qui aut(em)
q(ui) ex inanitate h(oc) paciunt(ur), cibari debet q(ui)a sicut ue
tes dixerit . H(oc) facit minus q(uam) plus . Et si om(n)ia mod(er)ate
agit l(ibet) accipiat a passione nichil leduntur . Qua si pauidi
fuerint . et pallido uultu p(er)iculosu(m) est ill(is) . aut si p(ro)patiant(ur) hec
frequent(er) p(er)uigilas . sine sopno . ut cadant . et suffocent(ur) .
p(er)niciosa eor(um) h(ec) signa s(un)t . ut ubi oppssione(m) passi fuerint suppi
ni . ualde suffocent(ur) . Et post aliq(ua)s horas ubi oppssio(ne)
l(ibet) pond(er)e caruerint . et extecti ad p(ri)mu(m) sensu(m) redierint . corp(us) om(n)e
tremebundu(m) inueni(un)t . et sudor frigid(us) in stom(ach)o l(ibet) incipite
et pulsatio nimia cordis . Hoc aut(em) fit q(ui)a uentositas sp(iss)e
que sol(et) in pulmonib(us) et cerebri partib(us) habitare co(n)cludit(ur)
Et ex calore cibi l(ibet) uini . s(iu)e sanguinis . l(ibet) colu(m) habun
dantia . non habentiu(m) exitu(m) naturale(m) . p(er) nares . l(ibet) p(er) os .
p(er) clausa in pulmonu(m) fistul(is) . l(ibet) in stom(ach)o . p(er) uiscera discur
rens . hanc causa(m) facit . Item cura .

Item cura.

Quando amminoritio fuit . et habuit p(er)fectio(n)e(m) corp(us)
eis moueat(ur) . l(ibet) fabul(e) excitent . et capill(os) capitis . attrah
ant(ur) . Et facies eor(um) de aq(ua) leuit(er) asp(er)gat(ur) . ut corp(us) eor(um) sen
sum ad p(ri)stinu(m) reuocet(ur) . Et si etas l(ibet) uires p(er)miserint .
flebothomari debent . ita ut ante flebothomiu(m) p(er) ino
stom(ach)i curent . et potu(m) accipiant . elixatura(m) absinthii
pontici . et sic flebothomia adhibenda erit . et postea pi
gra potione(m) accipiant . Et post om(n)ia purgent(ur) exiera
dia colo(quin)tida . ut o(mn)is malus humor crassius . exinde
purget(ur) . Cibu(m) accipiant . leue(m) et digestibile . et excor
ticent(ur) . et sop(or)ifera (con)fectione nares ungant(ur) ad man
sione(m) . et unctiones fiant ydropaces . In dimissione
uo securitates animi . p(re)parande s(un)t . ut n(on) iracundia(m)

paciant. q̄a ex inde ingerant. De diabete. xvi

Passionē quā diabeten appellant. sepe ↄtingit mulierib; manifestū ē. Sequit aut̄ hanc passionē sitis nimia, q̄ fit ex stomō. aut ex epate. aliq̄b; ex renib; . H passio solet in ydropicū morbū ↄūti. Fit eni mulierib; ex laboē cū grauide fuerint. Pleruq; ↄtingit h passio. ex frequenti purgatione medicaminū. Quib; h passio ↄtigerit. ut ydropici iuuari debent. q̄m ppe ē ill' una passio. Nā 7 ipsi occupant̄ ex desiccatione stomachi. siue acredine. 7 humor q̄ int' uexant̄. feris apparet. Sequit aut̄ eos mala habitudo toti' corporis. maxie uultu turgenti. In supficie uene nigrescunt. ex ↄgelatione sanguinis non ērentis aut ex matrice aut ex aliq̄ parte corporis grauidinē paciunt̄ p totū uentrē loca ēca pectinē tumescunt. multū bibunt. 7 par' comedūt. Vigilias paciunt̄. 7 cū dormiunt fantasmant̄. Cura.

Oportet g̃ curare hanc passionē ut dictū ē sc̄e ydropicos. Confectiones utende sc̄ q̄ siti minuunt. 7 epithima refrigeratoria abenda. Cibos similit' accipiat. Vinū n̄ forte nec uet' aquā accipiat ubi coxerint aliquas h̃bas desiccatiuas. i. appiū. aut sparagū. aut tiriace antitodū accipiant. q̄ maxie psono curant̄. 7 aliis medicaminib; q̄ in passiōib; ydropicor; scripta ss. xvii. De apoplexia.

Apoplexia ē dephensio atq; lapsus siue subductio. pleruq; siue febrib; uenit repente ita ut sine sensu 7 uelut mortuū efficiat paciente. 7 sepe acuta. 7 nūq̄ uā inuenit̄. Procedit aut̄ h ualitudo his q̄ assidue frixint l' eis q̄ freq̄nt sudauerint. maxie

his q. pl' lauerint aut colluerint . frequent'. Posteriora
occidit et adiectu inbrianu capita . q. genti muninga ap
pellant ophendit . Si pueris h euenerit . aut in p'ma
die moriunt' . aut insedia aut longu inertia . aut tarde
uadent . S; non om's in toto atq; integre releuent'
q a plerumq; seq' paralisis toti corporis . l' partu aliq
ru . plerumq; ueterscunt . et uelud capti inter se p egri
sc'. Plurimu dormiunt . Et si qs eos de sompno ex
citet . plerumq; aliena locunt'. Passio aut n' deuetib;
e . et depacutis que ualde incubit declinante eta
te . Hu ualitudo si cap possedit . omne corp'. et sine
sensu erit . facili' aut curant' . si firmiores s't .
Si qs aut infirmior e seu p etate . seu p quelib;
egritudine difficil'. Cura.

Curant' aut sic . Lana sucida in stom . et p colus
erit adhibenda . Cap q; eor expongiis aq frigida
intinctis foueat' . aut in p'o d'attrito flebothom't .
qm sanguis e causa p triduu a cibo abstineant .
Oleo unguendi s't et spongiandi . Si stoma n' reddit .
clistia s't adhibenda . Cucurbite in stom appona
t' . et cata plasmandi s't . Deinde cerotandi . Si par
ue s't utim balneo . aliquotiens apoplexia in paralisin
sin cadit . ido ita curent' . ut apopletici . De eade.

Apoplexie due s't . maior et minor . Maior aut intel
ligit' sic . ueni qd . ut p cibos nimios . aut p nimi
nimii aut p balneat' nimiu calore . Hii subito cadit
et moriunt'. Ha hii aut diu comedt' aut diu lauant .
h malo malo morbo tenent' . Multi q' post cena dor
mientes . ex hac causa mortui s't . Huic cause nul

la causa succerere potest qm latent uenit . & subito
occidit . Minor uero que e curat quide cu difficul
tate . qua intelligit sic . Cu passi fuerit uelud in
paralisi . non una parte corporis sentit . Et signa
h minor apoplexia habet . Lingua eis tenet ut loq
n possint . aut cu locuti fuerint difficili intelligun
tur . & manib; uba sua uolunt ostende . Et si eos di
gitis strictius tenueris . sentiunt . Non eni habent eor
corpus p mortuu . sed iacent qsi exanimes . & graues s
uident . & aliqtiens hoies n agnoscunt . Nam omino
se leuare non possit . In tantu ut siqs leuare eos uelit
grauiores inueniant . Cura

cura

Pennis iore missis . uomitu puocab & clistere eis
adhibebis acerrimu . suc centaurie p nares in
ciend. E usorbii & castorei tri . mittis eis modicu in
narib; ut sternutamta puocent . Man q; t pedes eor
& nitro & sale fricare diutissime iubeb . Stafisaca & ad
arce melle addito . simult anu eor iunge facies .
Collriu aut solutoriu tale facis . q balan dr . i . nitri par
te una . scamonee partes duas . Castorei parte dimi
dia . Teres simul & cu melle decoq; & i pastill collectu .
ano inties . al pessaria . Et si h oia min ualuunt . cli
stere eis tale facis . i . folia malue ortine . & folia ble
tar . & cucumis agstis folia . aut radices decoq; ut
tcia pars remaneat . & sic addito oleo . & afronitro . & mel
le . exinde cli ftirab . Et si iuuenis fuit . i . ab anno
xx usq; ad qnqagesimu flebothomandus . Sin ultra xx
annos fuit . aut extra . l . pcesserit . adiutoia supscpta .
tantumm sola adhibeb . Pretea apoplexie cause non

euenium̄t · nec tenent quandā nisi etate declinan
te. i. post xlmū annū. Si; sib causa iuuenib; nata
fuit. n̄ n̄ aut exegtudine. aut exuulne aliq̄ secūdo
fit. Que qdē si uetit. facile curat̄. Nā tc intelliges
exegtudine aut ex uulne apoplexiā uniciuq; ptīgis
se. Cū apoplexiā ea possederit. Hi causa 7 iuuenib;
7 maiorib; etatib; potit euenire. Si ig causā exegtu
dine intellexis catartico curab. Si ex uulne catar
ticū dab. 7 uuln curab. Vulne enī curato. 7 humore
p uentre detracto causa nece est ut aputet. De paralisi.

xviii. De paralysi.

Paralisis quāuis magnā distantiā amaiore apople
xia hāt. tam̄ minoris apoplexie similitudine
hēt. Cui signa h sīt. Omīs paralisis. ī nascit̄. n̄ cū ṗ
pit etas declinare. i. post quadragesimū quintū annū
aut si frigidiores nate fuint. 7 in q dragesimo h posset
euenire. Quāuis aliqtiens 7 iuuenib; exegtudine
h causa nascit̄. Nā facillime in iuuenib; curan̄t. Et
aliqtiens in iuuenib. uidet̄ sin̄ egtudie nasci. Veru
h causa paralisis non est. sed ē cui cūq; humoris de
riuatio. q parte corpis ten; Vera aut̄ post xlmū
annū humana ten; 7 corpora c signa h sīt. Pars ei di
midia tenet̄. ut suo offitio fungi non possit. Quor
ore apto inuenies lingue unā parte ī qua paralisin
paciunt̄ albidiore ēē. ex q intelliges paralisin causā
habe. Nā paralisis abeo q mediā parte teneat apople
xiā iudicab. Nā multi ex apoplexia minori. ad pa
ralisī transeunt. Cura.

cura.

Mittes eū in cubilo calido. 7 tutissimo. ubi freqnt
carbones missi calore faciant. Et ex poliatis eū

cisida manus ei. si non contracte fuerint quam inuenis
frigidam in eadem flebothomamus. et post flebothomi tri du
um expletum. purgabis ex catartico recipienti seminis
coconidii. piperis an ℥ ij. Gelele. et colocintide ℥ iij.
eufobii ℥ i. Mell dispumati q. sufficit. dabis ieiuno
coct. i. cum mulsa. Si tamen catarticum flegma deponens ue
henter noui. et unguantur ex unguento q. Rx. picis liq
de. et cere lib singulas. piperis ℥ i. eufobii ℥ iiij. adarcis
℥ i. nitri ℥ ij. oleo siciomo. q. sufficit. que sunt lignida lique
fiant. et lique factis. terendorum puluis adhibeantur. si
mulque optime subigantur. Et in locis ipsis ubi paralisis est.
ungues ex oleo siciomo et cucurbita. adhibita stuppa
imponis. ut loca relaxare possit. Et secundum membrorum artus.
breues cucurbite imponende sunt et maiores. Et assungiam
ueterem si sale habet. Medullam ceruinam. adipes ansertinos. et
galinatios. cum suco centaurie inmisces. et exinde fricas eum
in sole nimio. aut contra carbones. et dropaces ei inponende
sunt. aut ad solem. si tempus permittit. aut in loco calidissimo.
Quibus uomica prouocanda sunt. frequenter sic. Olei partem. i.
aque calide partes. ii. salis cocti. ij. nitri coct. i. tempera et dabis
bibere eis calicem plenum et digitis. aut pennis missis uo
mitum prouocabis. Qui excipiendus est et mensurandus intra ca
licem de quo bibit. Si tamen aliquid plus quam bibit. euomuerit.
alio die eum similiter curabis. Si autem quantum bibit. et tan
tum reiecit. itabis eis eandem potionem. et iterum prouocabis uo
mitum. ut aliquid amplius quam bibit reiciat. Et si sibi facto
minime flegma per uomitum reiecit. calciee. caumen
tis in aqua calida. et dabis eis bibere. et uomitum sicut
superius dictum est.

prouocabis.

hri 7 diuisa acopa calida . necessaria adhibeant̄ . Et atrianū dab̄ . Si 7 cū atrianū dedis q̄m ↄstringit . clisma auste adhibendū ē . De eodem .

aliq̄tiens uoto corpe .

Paralysis fit aliq̄tiens in aliq̄ parte . aliq̄tiens cū sensu . aliq̄tiens sine eo . Sed cū sensu apoplexiā dicim⁹ . sine sensu epilensiā . Paralisin apphendim⁹ . ex amisso sensu . 7 tactu . aut motu ei⁹ partis que passa ē : ut neq; calidū neq; frigidū sentiant egrotantes . Q̄n motu paralisi . uitia nascunt̄ . aut utriq; amissiōe sensus . aut ex parte ut egrotantes . neq; calidū neq; frigidū sentiant . neq; mouent̄ atestante ineis grauedine . cū frigido corpe . 7 toci⁹ corporis stupōe ac defectiōe 7 partis q̄ passa ē . tensiōe aut ↄtractiōe artuū . Et ē paralisis . que paradoci⁹ appellat̄ . q̄ ābulare uolentib; detin̄ 7 gsū . Dehinc si paululū ābulant . iter retinent̄ . Fit paralisis senioib; q̄z nimiū corpora frigidiora sr̄ . ex flegmat̄ infusione . At iuuenib; q̄ etates nimis calidas hn̄t . ex infusione sanguinis aut ex tumore aū ex frigdōe aut ex indigestiōe ciboꝝ aut ex laboe aliq̄tiens cū sensu . aliq̄tiens sine sensu . Est q̄n cognoscim⁹ eā fup uenisse ex cōmotiōe ut subito sic formicas iuxta parte corpois paciunt̄ . Et est q̄n aliqua pars uelud ignis ardeat . Sit ignis ardeat ł infrigdꝫ . 7 in una parte paralisis fit . q̄ si in toto corpe fuit apoplexia dr̄ . Iste agute passiōes due sr̄ . Paralisis 7 apoplexia . Sr̄ 7 alii q ↄductiōe paciunt̄ . sine ullo dolo . 2e alio . uanti cū doloe Subito nascit̄ .

ī diuiudia parte

corporis aliquotiens aliqua pars corporis soluitur . et difficile
mouetur . et infrigidantur torpescunt . et turpescunt . Vir
tutem non habent pro manibus et meis causa frigidoris et ea
que mouebant . moueri non possunt . et nichil sentiunt . Pul
sus meis non inueniuntur . Colorem habent pallidum . fastidiantur . Fit
ex frigore . uel exsanguine in multis partibus corporis pa
ralisin . i. in manu dextra . aut in pede . siue in sinistra par
te . aliquando lingua soluitur . et iplere sermonem non potest .
gustum et odorem non sentiunt . et motum . aliquibus caput et nares .
et labium . et bucca . et ir . ... et palpebre oculorum . sine sen
su fiunt . ut nec dolorem sentiant . Quibus cum sensu fit . dolo
rem sentiunt . et motum . aliquibus ex plaga recenti . aliquibus i
uadit crura . aliquibus lumbos cum spina aliquibus uesica . Si
ex frigidore aut ex humore frigido paralisis fit in yeme . et
in senili etate contractio locorum cum nimio dolore et grauedi
ne fit . Cura . cura .

Curatio eorum adhibenda est . in parte ipe quo passe sunt mul
tum fricentur . Et uaporationes ex acopis . uel unguenta .
enantica adhibeantur . cum fricatione fortissima . et uapo
ratione in sole calido . dropace . ex pice . resina . pipe .
euforbio . adarce . unguantur . et his similibus confectionibus
utantur . Et fortissima frigatione et commotione uentis . et
exercitationibus mediocribus . Quibus uero sine sensu partes dor
riguerit hyemis tempore . etate senili . unguenta adhibenda
que . ex oleo glaucino . scilla et aliis . et in locis ipsis in sup
ficie unguantur . ex mordentibus unguentis . i. scilla . assa .
tapsia . euforbio . piretro . sinapi . adarce . Si in ipsa
passione paralisis cibum non appetierint . oximelli accipiant
potum . et in ipsa parte cucurbitas . nuper imponantur .

Et post cibu diropace utant. Et lauac. et partes que contracte sunt aut extense. aut ulnate iuuare debes. mollio ri fricatione. i. cu medull ceruor. et adipib conpositas un guenti. et cib humid. et an oia aq potatione uti conueni. et a frigore omnimod obseruent. Item ca si de sanguine ueni

Quodsi ex sanguine paralisis uenit. fit in tempore uni. aut autumni. aut estate. ietate iuuenili ex nimio lentiis et indigestionib. Et partes que conpatiunt solite et sine dolore conuicte. et formicatione et stuporem sentiunt. Item initia eor flebothoment ex brachio contrarie parti. Si uo uires. l etas. n permiserit. tantu ex a corpo. l ua poratione ualidissime uaporent in sr ficie artclor. et ad sole et ropace partes que conpatiunt unganr. et siela uac utant. Vomit et purgationes ex celebro fiant. Et flebothomia adhibenda est omib paraliticis. Siin dext parte corporis paralisis fuit. i. in manu. in pede. in que eq regione capiti. ex sinistro brachio flebotho mnt. Et si in late sinistro aut in regione capitis. ex dex tro brachio flebothoment. ut emissio sanguinis fiat. secdm mutationes sanguinis. De paralisi.

Si lingua paralisi fuit uitiata. aliquotient ab e partes attrahunt. aliqtiens fit inpedimentu uborr. et nullu gustu sentiunt neq odore. Vt debent dri misagus. et collutione oris. et oximelle. ex pipe. sina pi. origanu. ysopu. et castoreu. sub lingua teneat. et omia acrimonia, comedat. et lasare trito cu oximel le mixto de penna lingua unguito. et os apti tene ant. ut humor decurrat. XXI. De paralisi capit.

Capitis si paralis temptauit. regiones ei omis subiacet.

.i. labia . oclos . cilia . linguā ut sup͞ dixim⁹ . 7 nares .
Ista agnoscim⁹ . si cap̄ formicet . Aliquotiens agitant ꝯ.
labia sursum dissoluũt . 7 cadũt . Josanũ aũt torqtur .
loq secdm naturam n̄ possit . neq; ꝯtinent humorem intra
os . laxatione maxille patiunt . Ocli subiacent . 7 se
cdm natura motione habe n̄ possit . Cilia l' palpebre
dissoluunt . t laxant . Palpebre supiores extendunt .
7 alter relaxant . ut moue ea non possint . 7 totius o
cli eoꝝ subtorqt . attrahit . 7 obducit . Est qui in uno
oclo ē . ē qui in abob; . Est qui facies ei' torqt . quasi q
cunnu uult face . Et extendunt ill' palpebre . 7 uult'
7 ipsi ocli . immutant . Et lingua inpedit ad loquendū.
ē . qui un̄ sermone rectū loquit . 7 aliū blesū . aliqd
magnū accipe n̄ ualent . Iste om̄s sup̄scripte cause .
ex ꝯmoe cerebri ueniunt . Similit 7 odoratū nari
ū non sentiunt . neq; bonū neq; malū . Cura.

CURent aũt sic . si etas p̄miserit . in initio flebo
thoment . 7 cap̄ uaporent ex sacello cū farina trici
cocta in uino . 7 post uaporatione ungat ex oleo nar
dino . aut anetino . aut rutaceo . 7 desup lana car
minata loca eo opiant . 7 postea acopis t̄ mannicis
ungant . 7 potū accipiant . oximel cū castoreo . 7 gar
garismata que flegma deponat . excipe sinapi . pi
retro . Staphisaga . origano . Glicono . t . pulegio .
ysopo . tymo . 7 nitro . tunxis cū oximelle gargarizent .
ad solē calidū . Q si sol n̄ fuit . sacellū calidū in capi
te ponat . 7 sic gargarizent . ieiuni p triduū . ut
omis humor p os reddat . Et pp̄t laxatione labioꝝ
oportet . ꝯ masticare piretrū . aut pip . 7 castoreum

sub lingua teneant. et in bucca nucem integram. et sic ad carbones lentiscinos uiuos sufflent. ut labia uel cilia. uel oculi ad naturam suam redeant. Et ut odorem recipiant naribus; optarmicum adhibendum erit. i. sternutatorium. ex structio. piretro. euforbio. elleboro. sinapi. pipere. ex quibus tritis cum aceto. nares ungantur. Et si memoriam uel sensum perdiderint. ut alienentur. stomachi curent. et inter scapulas scarifentur. et caput ungatur ex acopis tinanticis. et purgentur ex elleboro. et garg. oximel cum puluere cocognidii. aut staphisagrie. Naribus infundi iubemus. suci radicis bletarum partes duas. Mellis partem. i. et exerceantur fabulis. ut sermones componant. et ad sensum pristinum ueniant. et purgentur ex ...

Si partes manuum siue pedum. siue aliquod membrum sensum naturalem perdiderint. De paralisi membrorum ut neque calidum. neque frigidum sentiant. uel motu careant fricari oportet et ea loca ex unguento mordacia. scilla. sinapi. piretro. pipere. calce. lauribacis. ex oleo et aceto. Et si stupor in ipsis partibus remanserit in balneo sinapismo utantur. aut ad solem dropace ungantur. Ut omnis humor de his locis deponatur. Quia maxime eis spinam dorsi uel ceruicem unguere debent. ex acopis uel miracopis. quia omnis iunctura corporis inde iuncta sunt. Quod si ex plaga corporis paralisis euenerit. statim flebotoment. Et illis adiutoriis que supra diximus utantur. Si uero incurrere uel pede. aut manu paralisis fuerit. primum capiti erit diligentia adhibenda. ut tondeatur. et fricetur. et cucurbitentur inter utrasque scapulas et sternutatorio utantur. et spina. uel alia loca. un

guant ex a copis . l cerotariis . cinanticas . Et purgar
garismū flegma deponant . & malagmate diasp
maton utant . & fricatio locorum fit . ant cibū . & p
cibū . & eo oplant loca ex lana molli carminata . & un
guant ex unguento q pruritū faciat . ut ē eusorbio .
piretro . pipe . adarce . lauri bacis . & his similib; . ut
sitiant loca tepida commotione . l' in medicaminū .
& exercitatione ē adhibenda. Cura.

Quod si paralisis temptauit pedes . l' gressū negat . ut
de ābulare n̄ possit . utendū ē enemate . i . in
fusio . ex oleo rutaceo . cū adipe anserino . & oleo
laurino . tam priꝰ enema simplex ex oleo rutaceo ,
fiat . & sic confectio uaria fiat ex bitumine piretro .
auri pigmento . adarce . castoreo & his similib; . Utā
ē dropace . & malagmate . diasinape aut diasp
maton . aut diasfudon . Et potū accipiant . pip .
castoreū . aut radices brateos ex uino . & alia adiu
toria adhibeant . q paraliticis scripta st . xxiij .

Hvbbur aut dificile paralisin / De paralisi gutturis.
patit . qa assidue mouet . Aliquotiens fit cū
modica tussi . Ut secdm consuetudinē n̄ possit moui .
Impedit u a radicib; lingua . Aliqtiens stom copa
tit ut cibū non accipiat ex pfocatione . Infrigdant
tunsille . ut nec cibo . nec potu nutriant cū leui
tate febrium . Cib; uistom non digerit . s; in pcordius
indigestis manz . Torpescunt ill femora . sub glu
tium . renuunt . Si aquā acceperit . inuenire terme
n̄ possit . sqbalas piciunt . excepto humore fetido .

asellant cu magno dolore . ut subito soluant . 7 subi
to stringant . Curatio stom adhibenda e . De paralisi

xxiiii. de paralisi renu.

Paralisis in renib; incurabil e cu febre . ut epilepsia .
vesica aut si temptauit paralisis urina sine dolo
re . dimittunt 7 nesciunt . Tumescit eis ueretru .
Tendit ill uesica . 7 urina faciunt . cu arenis 7 go
norrea paciunt . i . fluxu seminis . ut sem frequt
phiciant 7 tisiciant . 7 papismu e . i . eis erigit ue
retru inualida erectione . 7 extendit cu laxatione
seminis . Gonorrea sine erectione ueret fit . freqn
tissime in lumb . 7 in dorso inflationes senciunt .

cura.

Renes foueant 7 ex medulla ceruina . tota spina
dorsi ungat . 7 cibu accipiant . suciu alice . l pine
in mulsa . H

de paralisi uesice.

Primo tam stomachu curet . postea flebotomia
e . 7 sic alia adiutoria adhibeant .

xxv. de artetici.

Artetic fit . ex omni corporis articulor dolore siue
manuu . siue pedu . siue omniu coniunctuar . siue
nodor spine seu iuncture omnu locor ossiu . Siue cilo
ga podagra fit . 7 ex frigida l ex humore frigido . ali
quotiens 7 faciunt uulnera cu lapidib; . 7 maxime irri
tant . loca dolentia . 7 ex tempor qualitate . s . quia ma
xime uno . aut hyeme pl exacebant .

cura.

Mlentu eis adhibendu e . usq; ad certu die . 7 usq;
quo ures pmiserint . Spongia tenera expulsa i
fusa . estate infrigida . hyeme incalida . spine
dorsi inponenda e . 7 sic locis dolentib; primu mittat
adiutoria q morsu faciant . 7 comedant cute . u e

acetũ 7 oleũ. ficent loca ex uino. 7 sic adiungis ole
ũ aut stipterea cũ aq frigida soluta ĩ locis ponenda
ẽ. 7 cataplasmandũ. aut arnoglossa. aut strigno.
aut poligonio. aut uitis turionib; aut coriandro.
aut policaria. aut sep uiua. aut papaueris foliis.
aut intiba cũ medulla panis. 7 his similib; utendũ.
7 adiungendũ ẽ cũ his oleũ roseũ. aut lensinũ. aut
mirtinũ aut cidoniũ. apponat locis dolentib; 7 pa-
pauer folia cũ polenta cataplasmandũ. 7 lenticlã
multa 7 bulbo cũ melle. 7 iusquiami foliis in uino cocti
aut radices ei cũ storace. 7 lilii radices in accessio
nis tpe cooperiant loca ex lana molli 7 munda. 7 isu
dant ex oleo dulci calido. ubi coxerit altea. fenug.
cũ. lini semi. 7 calamitis. Q. si fortissim creuerit dolor.
flebothothomẽt. si tep̃ l etas pmiserit. ex brachio
ubi parti ẽ dolor. 7 fricationib; 7 unctioib; calasti
utant. Cibũ humidiorẽ. mollẽ. simplicẽ. digesti
bilẽ. sorbilẽ. calidũ accipiant. 7 postea uent dedu
cend ẽ. ex lini cõfectione. 7 cucurbitant loca. cũ sca
rifatioib; 7 ubi scarifari l cucurbitari non potest.
sanguis suge inpinant. Q. si mor sũ fecerint uapo
ratione ex aqua calida. 7 oleo utant ubi coxit fe
nugrũ. 7 lini semi. 7 maluas agrtas. 7 siccata plasma
b paragorica uirtute. q ui dolois l tumois cõperat.
i. pane in aq infuso. cũ rosaceo tto aut cũ simphiti
radice. aut altea cocta bene. 7 aliis similib; uir
tute uaporab. Qui sint meliorati balneo utetur.
7 uarios cibos accipiat 7 potiões agrtas. 7 cerota
ria. ex dulci oleo 7 cipno. 7 yrino. 7 malagmatia -

Quon. et similia non paruam. uirtute habentia. et fi-
ant uectationes et deambulationes. nudis pedibus. et ob-
seruationes anno multo. Quia exinde. irritant-
ur nerui. debent abstinere ab indigestione cibi. aut
ne. quoniam ut diximus inde irritantur nerui. et aceti-
me reumatizant. Huic passioni in initio medi-
centur. et mordacia adiutoria adhibeantur. et circa ac-
cessiones. et statum. paragorica apponenda sunt. Circa
declinationes uero tempora mollitiua. In dimissionibus for-
tissima. et ualidissime uirtutis. Aliquando autem diuer-
sa. quoniam et nunc contra feruida frigida. cum enim extremo-
re feruores fiunt. debent frigida adhiberi. ut te-
pescant. et sic tepeant. Sapientissimus et poeta ser-
mone hoc iussit. Ut ardoribus tumoribus medicamina que fi-
unt arteticis. et podagricis. frigida faciant. Contra
frigida calida. Contra humida sicca. et e contrario
secundum tempus egestionis locorum omnium. Ut podagricos mi-
num iuuat. si unguantur pedes eorum et calcanea ex so-
cipibus porcinis. Qui si ragadias habent. in primis ex-
rotaria. ex cute mustelar faciant. Similiter ex gal-
li sanguine podagricos ungi iubemus. et ex adipe.
yene aut lupi. cum ceroto mixto unguantur loca.
Ut contra omnium articulorum et podagricorum dolorem. ualen-
tissimum est cerotum diafinicon. et antidotum artetici con-
ciantur et per singulos annos sic antidota accipiant. et e-
xercitentur secundum uirtutem. Nam fricationes uacantia fre-
quentat dolorem. sed et in ipsa accessione fricatio adhiben-
da est. et in dimissione lauacris utantur. et cibis uariis me-
diocribus. Vino paruo. et leni. et per cibum dropace simplici.

et circa mare per arenam deambulent. et unguenta uel
acopa. ex scilla et cucumeris agrestis radice. et euforbi
o. adarce adhibeantur. et uomitus prouocetur ex raphano.
et elleboro albo. et in decoctione herbe artemisie bal
neentur. et in aqua marina calida natent. aut in aqua
salsa naturali. Quando uero exacerbata fuit passio. lenio
ra adiutoria adhibeantur. quibus dolores mitigentur.
Incipiam de flegmone dicere. id est de feruore. uel igni
to tumore. atque in membrorum indig De uariis causis fleg
natione. quidem flegmon sepe subito nascitur. Et procedens monis.
causa. intelligentibus naturas singulorum neruorum uel
membrorum nationes. et suas curationes ostendat ut sciamus.
unde nascatur. et quantas habet species atque distan
tias. Aliter enim doctorum flegmon. id est feruor uel calor. seu in
petus cognoscitur. aliter faucium sinancie. aliter oris. uel gin
giuarum. aliter stomachi aut pulmonis. aliter iecoris. atque sple
nis. aliter latus. seu intestinorum. aliter uesice. renumque.
aliter enim erisipila. id est ignis acer. aliter antrax. id est carbo.
aliter fimata. et figetla. et alia quaeque talia. nam ut ipsa sunt
dissimilia. et ex dissimilibus nascentia. sic de dissimi
libus curationum uarietates. quod quidem te intelligere opti
me noui. Sed illud moneo ante omnia ut nouis discer
nere causas. et cognoscas quod sit humida flegmon. et que
sicca. Nam humida excitatio fit calidorum humorum uel con
mutatione atque permixtione. Sicca uero gignitur ex ari
ditate et siccitate. nascitur calidi spiritu corporis. Nam sicut fre
quenter exacerbantur in nobis humores. atque sub se corporale
stante cedunt extrinsecus uicio. naturale amittunt tempe
riem. et in quacumque corporis parte fuerint effusi. illic faciunt.

flegmoes .i. fervores ignitos . et acres cum pulsu vel lo-
ca . atque dolore . et non sine tumore atque rubore flammeo .
Ita ut flegmon et quasi fumosum vel nebulosum videatur
vapore ex eo loco oriri . similiter itaque ratione natura-
lis insitus calor .i. species calidus corporis nostri quae vegetatium atque mo-
vendi super modum incensus . et arte facit loco quem apprehen-
dit . et in quo consedit illic flegmoes acres facit . et quasi flam-
ine urentis intollerabilis . illic ardor sentitur . et febris
loci igne candentior . calore et siccitate extollitur . quasi
in longum plurimus augmento facto procedat . periculum curatio-
nis facit . illam partem scilicet et corporis debilitans . in qua sedit ip-
sa flegmon . Sed non hic non tamen multas dividitur species . quia sicca . et ve-
hemens est et non sine periculo quippe ex igneo . et nimio ca-
lore ardentius species nascitur . ut illam quam ex humorum com-
munione atque congestione fieri diximus . quae in diversas varia-
sque ac multas mutabiles dividitur species . Sive cum ex sangui-
ne vitio fit . aliam hic speciem . cum vero ex colera .i. felle rubeo fit .
aliam speciem ostendit . Cum ex utroque .i. ex sanguine et felle .
longe aliam . Et tunc singule ipsarum specierum cause . aut corrup-
tos ex quibus fiunt ostendunt humores . aut extrinsecus et per
confluentes locis ad non prava integra et sana venientes . Sed illo-
ga corpora ubi influunt constrictos sua humectate corrupi-
unt et computrescere faciunt . quia non habent exaltationis vel digestionis mo-
tum . Sive ergo spissi sint humores amissa natali tepore
sive liquidi . sive tepati . sive sint agrestes . tales efficiuntur
species flegmonis .i. fervoris . quales fuerint ipsi in virtute .
Si igitur de sanguine tepato et natali maxime corporis parte
qui habundantiam et confluentia sanguinis talis flegmon fuerit
exorta . extenditur atque constringitur locus copiositate habun-

dans sanguinis. Vn dolor crudelis tangit hominem.
sentiens satis fit. insensibilis locus. Na cum pulsus malto
intollerabilis fuerit. quasi tendatur crudeliter atque constringi-
tur. ut confrigi ille locus videatur. Nec non flammeis uritur do
loribus. refrigerari desiderans. rubor loci ingens. non sine
tumore videtur. fit et talis flegmon inuulnibus ferro in
cisis. vel inossium fracturis. vel neruorum musculorum que contusio
nibus. aut articulorum laxationibus faciunt et flegmones
uene humore sanguinis inmiscendo. cum meatus se effu
dunt. et plene atque dense in aliquam inbecilliorem membro
rum partem. pondus graue se exuendo. atque purgando
deponit. que sine dubio pars carens uirtute. omne a
lienum nolens. necessario suscipit pondus abicere. atque res
puere. atque non ualens malum. Si uero ex felle rufo flegmon
nascatur. cum non mutata naturali sua temperie. mixtum fel ru
phum sanguini super omne corpus fuerit effusum. ictericia dicitur.
Cum autem fel rufum solum in aliqua corporis parte fuerit effu
sum. herpes hec talis flegmon appellatur. id est. erisipelas species. vel anima
lis spissa substantia hec fuerit. totum exulcerat locum in quo consedit
et alta uulnerata facit. Hoc et ipocras nomine herpetas dicit
eo quod se ipsas comedant. et latte. atque malto pascantur. Si
uero non spissum fel fuerit. sed tenue atque liquidum summitatem loci
id est. cutem tantum quasi exigne combusta reddit. et hec dicitur herpes
alia species est. et cancas id est. granosa. quia ut granula modi
ce uesice ex ea nascuntur incitte. Hec ergo herpetas speci
es ex felle rupho nascuntur. set illa spisso humore. hec tenui
atque liquido et miti humore. Si uero ex sanguine et felle rupho
commixto intemperato. et paulo calidiori fuerit quam debuit.
vel si ex sanguine tantum feruenti. et tenui substantia. flegmon.

fiunt exorta. erisipila dr̃. id ignis acer. nã ex san
uineo colore hic videt̃ loc' rube. et insinit̃ ignis
sentit̃. et ñ multo et si manu tangas l' digito mox
facile sanguinẽ recurrere videb. rursũq; exur
rere tenuẽ. atque valde rubeũ. s; ẽ uindũ erisi
pila et ñ sep̃ molesta ut flegmõ. Uera ꝯ flegmõ ẽ ru
gis. et continuus feruor multo. cũ dolore et tumore. et te
sione. atq; pulsu ei' loci. ubi se ꝯstituit̃. nã erisipila
in sũma carne l' cute nascit̃. neq; serpit multo. nec car
nẽ corrũpit. aut vulnat. Solet etiã erisipila. adna
sci l' misceri flegmoni. et flegmon simult̃ erisipile. et
ex duab; fit una. s; mixta et ꝯfusa. Causa h' di tal'.
cũ herisipile magis signa videt̃. erisipilatodes flegmõ
sed cũ flegmonis signa magis videbunt̃ flegmonides
erisipila noiant̃. si uõ nulli' hor signa magis viden
t̃. tc̃ flegmon et erisipila ex eq̃ simul ꝑmixte dicunt̃.
Uera g̃ et certa erisipila sine pulsu et dolore cutis. tan
tũ passio ẽ. flegmon eni cutẽ totaq; carnis ꝑfun
do possidet et molẽ. et ut dixim' cũ rubore et tensione
loci. et pulsu. Cũ g̃ calidus nimi' spissus et habũdans
ꝯfluit sanguis. eũ in q̃ ꝯsedit locũ urit. et vulnat. et esca
ras facit. et nigro loca circa vuln'. l' escarã in ardentem
feruore et indignatione. et dolore ĩtollerabilẽ extollit.
et dicit̃ h' tale vuln' antrax. i. carbo. Si uõ ꝯfluens san
guis tal' ẽ quale dixim'. ut sit sordid'. et feculent'.
colligñs ex toto corporis sibi humores. ñ solũ vuln'
quale dixim' fac. s; et vesicã. quasi ex igne factã.
sub nig' colore effic. et de sup̃ uirit̃ q̃si obmortuu. et
sordidi sanguinis ĩ circuitu. qua rupta apparet.

uulnus execatā huius. 7 h dr̄ antrax. Ōia ū h̄ ud̄ dixim⁹
flegmonis sp̄es sunt diuse 7 uarie 7 ex locorum passiōib;
a ueterib; medicis nōia acceper̄ diusa. ut ex ipis no
minib; loca 7 causas. agnosceremus. nā cephalalgia
dolor capitis est cū feruore que quidē ex diuersis oritur cau
sis. i. ex anathumasi stomachi. uł uentris constrictiōe 7 ex habū
dantia ciborum ł nimietate uini. aut ex iracūdia ł frig
dore ł calore. aut ex humorum habundantia atq; acredi
ne. aut ex graui impetu febrium. sic 7 optalgiā nuncu
pauer̄ dolorē auricularū. ł 7 ipse ex diuersis 7 gignit̄ cau
sis. Ita 7 oculorum dolorē obtalmiā dixer̄ cū sit flegmon.
i. feruor cū dolore oculorum. Sinantia. i. fauciu ū tumor.
cū feruore. Per ipleumonia ē uitiū pulmonis. Pleure
sin. dolores latum. tipani. ł mbrani. q coste uiscerūq;
cadūt diserunt. id epizoticaymena. Sic 7 epaticos.
spleneticos. colicos. ex ipsi⁹ uescer̄ passiōib; nōie dixer̄.
Sic 7 bubonas. fimata. 7 figelta. ostndere nimiā ee
indignationē atq; feruorē. aden. i. carniū neruo
sarū. ł piguiū atq; musclorum. Bubones flegmon ł fer
uor diutina 7 dura. fima uo moll ē. i. q cito crescit.
7 maturescit. 7 samē fac. figeltas. i. flegmonodes.
erisipula ł erisipilatodes flegmon. sic 7 queq; reliq
nōia uer̄. Que oīa ut diximus st̄ sp̄es flegmōis. 7 horum
facile sunt intellectus ł cognitiōes q foris 7 in euiden
tib; locis nascūnt̄ ł fiunt. Ille uo flegmones q intri
sec⁹ 7 in occultis locis st̄. atq; uisu carentib; n̄ facile.
intelligunt̄. q̄a nec oculorum acie. nec tactu man⁹
facile possit cognosci. s; 7 acuto sensu 7 usitata doc
trina ab expertis medicis tantū uerūq; dinoscunt̄. i. q

tota corporis humani in membrorumque positione. ad omnia occul
ta nature. exanathomici. cognouimus. Hec est electione uel dispu
tationem. quam in dicere tibi satis est longum festinanti ad a
lia. Sed et ista que nunc tibi breuiter dico. intelligunt tibi
sufficiat ad multa alia abtatiuo. que post hec de omnibus
totius corporis. causis plenius dixero. Ut ergo possis optime
scire illas que in euidentibus et manifestis membrorum nascuntur
locis flegmones. id est in ipsis cutibus corporis que deforis
sunt. cognoscere atque mederi. hinc incipiam dicere. nam et ille
que intrinsecus sunt. corporis uisceribus gignuntur locis. quamuis
sint nimis inuisibiles oculis. tamen ex his que uidentur
signis. aut difficile cognoscuntur. ut diximus. et tamen
cognosci possunt. sed distillime. frequenter enim in pulmone.
uel iecore. splene. uentre. stomacho. latere. uesica. aut matrice.
et in ipso capitis cerebro. solet erisipila. uel flegmon. atque
apostema. uel uulnus nasci. et summum homini inmedicabile quod
periculum. frequenter et febrium inicia. que cum cognoueris dili
genti sagacique sensu. simili curatione eorum in his que uidentur
et deforis. curabis addendo eligmata. trociscos. et antido
ta. et alia queque talia. per os aut etiam pelistere. aut catace
tabus. que multa et optima ad hec talia scripta sunt. in farma
ceuticis. et a nobis et a prioribus habes conscripta DE EODEM.

Si igitur flegmon uel erisipila. erit que uidentur. mox a prin
cipio. uidentes originem cause. congrue diligenterque
curabimus. Hec agriuma et insanabilia sonecth faciunt peri
cula. si non congrue diligenterque curentur. Sciendumque est
itaque quia non omnes flegmones natalitur constricte sunt. ut
putant. methodici. et dicunt. proinde omnes flegmo
nes debere humidari. cale fieri. et relaxari. et

tintes et ignorantes originem ipsarum. hos querimus primum unde sit causa exorta humore. attendentes etatem et habitudinem. i. fisin. et virtutem corporis vel membri quod patitur. atque et temporis qualitatem. et locis positionem. et aeris tempiem. et itaque congrua scientia adhibeamus. Primum autem purgatoriis utimur. aut flebotomo aut clistere. vel cataplasmate. aut ceroto. aut epithimate. aut emplaustro vel fomento. et horum omnium virtutes considerantes. i. que molliunt. que relaxant. que constringunt. que dispergunt. que siccant. que humidant. que habent foras. que alligant. que maturant. que adsanie convertunt. et rumpunt. que purgant et cicatricem inducunt. que parolle sint faciunt. que soldant et pascunt. que cale faciunt. que refrigerant. Hos diligenter attendentes ad ipsas causarum origines. et ad virtutem medicaminum. ut congruas adhibeamus suo tempore curationes. Sic et in ceteris omnibus considerando inveniemus. quod debeamus utaliter adhibere. et quid incongruum curare. Maxime et ante omnia debemus cognoscere causarum originem. ut congruas in tempore ut causa postulat. adhibeamus curationes. i. ut sciamus quod in initio quid in augmento. quid in statu quid in declinatione. cause adhibere convenit. et qualiter iuvari. quibusque medicaminibus vel adiutoriis uti debeamus. qualiter estate. qualiter hyeme. qualiter autumno. vel vere. Hos autem qui indigent medicina. curari congrua. et ipsarum quantitate causarum vel origine. et etate eius qui patitur vel corporis habitudine. atque virtute. et temporis qualitate coniicere possimus. et sane exemplis utamur. ut veri probetur. sic ita fieri debere. Pone ut reumatica sit causa. et locus corporis sit genu. et ipse homo sit iuvenis robusto corpore. et plenus sanguine. et virtus in eo. valida. tempus

anni primū · ⁊ regio loci ĩpata · ⁊ aer ⁊ subito ingenti ꝯ
fluentē reumata n̄ sin̄ dolore loc intimuisse · sine he
flebothomari ilico ꝯuenit ⁊ mediã uena que ē in bra
chio solue · pantispasin · l meutocentosin · i · ꝯtraria
detractione · ut si dextra pars corpis dolũt · sinistro
brachio uenã feriam̄ · si uo sinistra de destro · Itaq;
si inferior pars molestat̃ · de supiori parte de trahe
re debem̄ sanguinē · si uo supior de iferiori · Sic et
fieri ꝯuenit inreumaticis maxie causis · ⁊ dem̄ ꝯ
modū magnitudinis cause · ⁊ quantitatis · ⁊ uirtu
ei q patit̃ · ⁊ tpis qualitatē · ⁊ mox p' detractionē
sanguinis utim̄ cataplasmate quo possim̄ abicẽ ⁊ re
pcute reuma aliq inq ꝯfluit ⁊ ipũ locũ siccare · Ita
siqd remansit · ineo loco corroborari · ⁊ ꝯfirmari
debebit · ut possit a se abigẽ ⁊ respuere mala · Sit ꝯ
cataplasma exaro · ⁊ corticib; mali granati · decoctis
in uino stiptico · ⁊ rore siriaco · ⁊ alfita · i · ex farina or
dei · ⁊ alia talib; similia · iuxta hor uirtutẽ · ꝯpla
do poteris ex te ipo ꝯponẽ · ⁊ ut ipas intellexis causas
postulare · Et si tollãbil ⁊ n̄ grandis erit loci l reu
matis talia ut dixi sufficiant · Si uo ingens · ⁊ into
llãbil dolor reumatis · hoiem post diminutionẽ san
guis tangit · non debem̄ talib; uti istis · nec fomtis ·
nec aqua calida · neque oleo nec de farina · cata
plasmata face · q a oĩa ista ꝯstilia st · ⁊ ingrui
st reumatis causis l passioib; ⁊ si uidem̄ iuua
re ad psens grauius p̄modũ ledunt · Et sufficiat ad
mitigandū grauẽ dolorẽ · si dolor ē cū oleo roseo
addita modica cera lento igne solutis · ⁊ sucidis

ac pinguib; ualde lanis. Uncod infusis collectū do
lēti loco supponis. estate frigidi. hyeme n̄ satis cali
dū. Simili ē ratione sedato dolore utimi. quale su
p dixim⁹. cataplasmate. ł alia simili uirtute. q. po
sit siccare. 7 repcute reuma. 7 locū ɔfortare ɔpati
tur. Utile ē satis penicillū rude inuino austero.
infusū. aut inpusca frigida n̄ nimie acra. si forsi
in gyro circa cataplasmata nudis sup ponis locis.
Et si ex his uideris dolorem ēē sedatum. 7 locum
benē acceptū minuisse cām. 7 impetū ɔcidisse.
nec alicubi saniolas fieri. tc̄ bn̄ uteris emplastro
medicamine. q ad reumaticas causas utillimū
scies. quale ē diacalcitheos. ł feni. i. flos eris. Et
si in uino austero lanulā intingas. 7 sub expmas
7 sic emplastro supponas utili⁹ facis. Si uō in aliq
parte eius loci uideris fi. cataplasmatib; eam
partē curabis. ut citius maturescat. bis aut ē.
de farina ordei. addito modico aceto. ł uino. Et
sic postea data dierū scalpello curabis saniem.
7 pgabit. Caueas aut 7 moneo. ne oleum. aut aq
istū uulnē reumatico. post sectionē adhibeas. S;
si forte erit necēē ut lauetur uuln⁹. aū cū mul
sa. aut uino puro. aut uino 7 melle. dilues. Et
si uidis adhuc feruorē ēē ł tumorē catapla locū
dolentē ɔusq; sedet feruor. Si uō sine feruore
erit 7 sine tumore uteris medicamib; 7 emplis qb;
nostri ut post sectionē. Psichomin⁹ 7 sup memorato
medicamiē nr̄o dyacalcitheos supposita modica
ut dixi lanula aū spongiola uino austō iticta

aũ pusca. s; meli si uinũ maturũ fuit. q. si n̄ erit
potis tp̄e de p̄senti face tale adiecto modico sale i
uino. Et ne pigue aliq̄d aut uictuosũ medicam
multũ iã adhibeas q̄le ÷ macedonicũ ł tetraf ma
siccare ꝗ se uult ualde uulnꝰ reumaticũ n̄ ipin
guari ł humidari. Aliæ ũ causæ flegmonis q̄ri
s̄t i reumate nichil ꝓhibꝫ ꝗ si humidentˀ. aut cale fiāt
Ita ꝗ si uolũus eas ł si necce erit matari. ad purgati
one ꝗ adsanĩe citiꝰ qui ut possint apiri. atq; purga
ri. pollĩne triitico cũ oleo ꝗ aqua decocta. cataplas
mab. Et si opꝰ fuit ut ea scarifatione multa ꝓducas
atq; purges. securꝰ facito. nichil leseris s; magis
ꝓderit. Illã aut̃ reumaticas flegmões. i. que diu
turnate fiunt. si scarifes multũ mali fecis ꝗ ma
xie leseris ꝓserti. cũ nec postea matã iã causa io
fieri oporteat. nisi forte cime. i. multũ tp̄is iã
fuint facte ꝗ inuetate. Et post omem curatione
sui ut sup̄ dixiꝰ remansint ip̃a loca nig̃ ꝗ qua
si obmortua facta. ꝗ eni n̄ flegmões sed loci illi
de formẽ colorẽ scalpellando curab. ut possit adp
stinũ ꝗ sanũ. redire colores. q̃a iã non ẽ. inh̄ talilo
co putandũ ẽẽ flegmonẽ. Sic nec erisipilas. quo
iã feruore. ꝗ ipetu transacto. liuidũ fecit locũ. ꝗ
mł̃to tp̄e denigratũ. De apostematibus

Erisipila ẽ feruor in summa cute ex sanguine fer
uenti tantũ ꝗ tenui. quã in principio ꝗ ip̃o feruo
re. ꝗ ipetu cito refrigerando. ꝗ frigidis ẽẽ curandã.
ꝗ maxie cũ sine aliã causa extulẽẽ accidntis fuit q̄
ta. i. coriandro trito cũ pane molli modico infuso i

aqua frigida . l' suco coriandri . adiecta modica ce
rusa . l' glauco cū uino . 7 oui lacmo . 7 aliis q̄b;q; utitur
talib; . Transacto aut̄ feruore 7 impetu 7 coloē muta
to si uolu'it scarifare locū nichil leseris . s; pfueris .
Plu magis 7 cataplasma si adhibueris de ordeo calidū .
nec n̄ utili' fecis aceto to patagorico . aut alio copia
medicamini diaforetici . habenti inpostremo ben̄
uteris . Pcito aut̄ hoīnimime flebothomandos .
s; magis purgatoriis colagogis eēm puentrē pur
gandos . i . que coleram l' rufū fel purgent . Et si non
grandis impet' l' causa fuit erisipilatis . nec op'erit fie
ri . s; sufficit clistere acro uti tantū .

Illas u'o flegmones que ut dixi flegmon . erisipila
todes dicunt' . l' erisipila flegmonodes curab' mixtā .
faciens utriq; curationes . h' ē flegmone 7 erisipile sic
supa dixim' . s; magis illi resistes quā uidis exuberab; ma
gis eē molestā . nec alterā penit' inter mittes . De cancris. de cancris

Nec n̄ et bubonas fimata 7 figelta . similit' aliis feruo
rib; . ascito curandas pter illas que uentrib; apte
ff medicaminib; . ut stettomata . 7 pannucles 7 erpeton
rotta queq; talia .

Erpetas u'o purgatoriis simulit' ut erisipilā scito
curandas atq; clistē . Ipa autē que paciunt' loca .
n̄ similit' . Na h'pes est hyomen' . i . q' se comedit .
7 in altū serpit . 7 late pascit' . uulgo dē refrigera
ri . s; non humidari . sic erisipila . Qualis ille erpes ē .
q' cancri dr' . iste n̄ frigidis . 7 humidis curet' . medicami
nib; . ille frigidis tantū 7 siccis . Unde neq; lactuca .
neq; poligonio . neq; faciēs h'ba que ī paludib; nascit' .

sep̄ locis . neq; palustri h̄ba que laton apellat̄ . neq; in
tubo . neq; portulaca . neq; serides . neq; atzo . t̄ ceteris
talib; uirtute frigidis . 7 humidis utendū ē . neq; strig
nio . i . uua lupina . quā uis sit uirtute sicca . medi
ocr̄ . neq; spōgiis cū aq̄ frigida . Hec n̄ magis omnia con
stipant quā erpeti ꝯueniunt . Erpes eni ut dixi ma
xīe q̄ē hyomeni⁹ . refrigerari se uult . frigidis 7 siccis .
uirtute medicaminib; non frigidis 7 humidis . Ideoq;
mox in principio ipsis supponim⁹ ꝯtusa de uite cacumi
na . t̄ sumitates rubi . t̄ siticis . simul' 7 plantaginem
h̄bā . t̄ alia queq; talia . Postea ꝯ lenticle cocte tertiā a
mittentes partē si uō erit necēe . addim⁹ his mell' modi
cū . Ipsū uō uuln⁹ curam⁹ medicaminib; q̄ a d̄ti h̄ p̄e . sep
ta in farina ceuticis . leguntur . 7 soluim⁹ in uino ueti stip
tico austero . s; 7 n̄ ualde uehementi . s; uirtute tenui .
ut est massalitanū . t̄ sauinū . t̄ adrianū . t̄ 7 ar
senū . Nichil in gustu acre . aut amarū h̄ns aut
certe cū dulcore t̄ carena soluim⁹ . t̄ cū pusca tenui
nichil omnī⁹ utim̄ in principio . Iā postea tempore
procedente . cū iā cronie erunt . non cū dolore his
utendū ē medicaminib; . s; aut cū pusca uehementi .
aut cū uino uehementiori uirtute quā diximus
sup̄ . quale ē maxīe colore niḡ . 7 uirtute sicciori .
S; 7 in h̄ tp̄e utendū est medicaminib; ill' q̄
possīt uirtute sua ualde sic care causā t̄ loca
q̄ paciunt̄ . quale ē ut diximus musa . t̄ androni
ū t̄ passidois . t̄ polidis . t̄ alia queq; talia . Cura
PER pes q̄ in sūma cute tantū facit uulnera .
ꝯ si ualde sit cronia . nullū tamē postulet me

dicam exhis. qa sunt uehementissima ista que dixim' medi
camina. et ualde sicca. Et sufficiat uti illis medicaminib;
que glaucia recipiunt. et resolui ea cu suco plantaginis
l' stringi. Aut si hec non fuerit. cu pusca tenui. Illud
aut uolo scias. qa omne uulnus siue intrinsec' factu ex hu
more aliq. siue extrinsec' factu ex humore aliq. siue extrin
sec' factu ex humore aliq. siue extrinsecus percussaris. l'
incisioib; qb;lib; uult se siccari. magis medicamine q
humidari. et medicamine. n ualde acri uirtute aut mor
denti. ni forte cacothes erit uulnus et supputrens. Na
ista talia uehementi. et ignita uirtute medicaminib;
uolunt se curari. ut est nitru. caltheos auri pigm
tu. et sandaraca. et alia queq; talia que possint ut ig
nis exurere. et consumere putrentia. Et si aliquotiens
nichil his profuerint uulnib; h talia adhibem' curat
ad desiccandu humores. et putrilagines extenuen
das. De eodem.

His et talib; medicaminib; antrax curab. i. carbun
clus. Set sup ipsas scaras. i. ubi putredo erit locus.
adhibem' tantummodo. ea medicamina et n in giro lo
ci ne forte uulnerent ea loca. l' comedat. Et andro
mo. aut musa. aut alius supra scriptus. trocis scis lini
de foris loca. que sunt circa uulnus cu dulcore. Iunges
ardori loci. et rubor fuit suco plantaginis linim'. Si
uero magnitudo erit ingentis tumoris primo linimus
cu uino austero stiptico. deinde et cu aceto. Verum
et cataplasmate de farina herebi facto. cu aceto et
melle. Et si nichil obstat. l' impedit mox a principio.
sanguinis detractio fiat. iuxta uirtute hois et cau

se magnitudine. Nec ergo omnia in principio dixi que similiter facienda sunt. et cognoscenda est uniuscuiusque membri, quod patitur fisis .i. natura et temperantia. ut ante prouideas que sunt sicca corporis membra natura. que humida. que calida. vel que densiora. vel que rariora. que fortiora. que inbecilla. et que citius que tardius sentiunt. vel que diu. et que non diu sufferunt medicaminum uirtutes. quorum natura inspicienda est. Hinc enim potes scire in curationibus; quomodo quod eorum et qualiter sit faciendum et refrigerandum. aut cale faciendum. aut humidandum. aut siccandum. nam ut toti corporis. ita et unicuique membri sunt debemus cognoscere ipsa enim nos docebunt sui curationem. Scio enim te non ignorare. quia membra vel loca corporis que sunt naturaliter carnosa. si flegmoni .i. feruore patiuntur aliquem non permittitur debere exsiccari. sic illa loca uenosa .i. uenis habundantia. atque illa magis minus ubi sunt arterie. minime omnium persiccanda precipue. que sunt neruosa. cartilaginosa. atque ossosa. Et tamen quamquam ad pristinam pars que patitur redeat naturam. neque deputandum putandum non est esse pecuratam nisi opus quo fungebatur officium exsequatur. sine tedio. similiter ut antea. Exsiccantes autem ualde adsiccitatem perducunt. Quod quoniam nimis frigida medicamina utuntur sunt. et certa uirtute uirtute aut post. si congrue considrantique adhibeantur. aut ledunt. si incongrue pro his que dixi fiunt adhibita. Membrorum qualitates .i. temperantie quas crasin. vel fisin dixerunt curationum uariant modos. Aliter enim feruores oculorum aliter aurium. aliter gutturis curamus. Quis enim aures et in feruore oculi mittit oleum nardinum. vel aliud quippiam tale. ut in aure solemus adhibere .i. vel unitum cum uino seu castro

reu . cu lact mulieris . t glaucu tepidu . a
n poci9 lacmar oui . oclo infundim9 . t lac mulie-
ris tepens . aut libanu coloriu cu aqua . aut cu
sup dictas leqrib; solutu tepens . aut qs audeat .
aurib; infunde . q sinantici solent utilit gargari
zare . i . isopu . palmulas caricas coctas indulcore .
admixto catabro decocto . t aliaq; talia . que st scp
ta infarmateutticis . singlatis . aduna quaq; causa
ppe descpta . suo q; utpe osidanc . iuxta ut st cau
se . t loca q paciunt adhibenda . sic ti potis scire ubi
anti spasin . 7 quando debeas facere cause t metasin
ceuta . Antispasis e fit cu adhuc ofluunt . 7 ocur
runt ad aliquë mbroz locu . mali humores 7 faciut
causa . Metaceutasis uo fit . cu ia fluendo 7 ocurren
do inloco osedunt . 7 locu tenuerint . 7 causa fecerint .
Antispasis e otraria ousio . ut si infemore humoes
de aliqua parte corporis ofluant . mox uena inbra
chio soluas 7 cursu humois outendo na
scente incipias causa . Aut certe ad mamillas cue
bita ponas . t cale faciens manu facia fricari . aut li
gatis articlos ostringa manuu .
Metaceutasi e deriuatio huoz . cu intra femi decre
uit . aut de crure aut de talo soluendo uena . au
fera causa . 7 p alia parte deducendo detrahen . 7 pur
ge loc . 7 femori t loco q patit cucurbitas adhibea . cru
raq; cale facia . 7 ofricoe 7 ligatis ostringa . Si i g dextra
pars matris t corpois paciat . de dextro brachio . t dextro
crure . detrahim9 sangne ferientes illa que intrinsecus
e uena . qa ppior est mbro q patit . Si uo sinist pars pa

tic̄ · de sinistro brachio ł crure fieri oportet · san
guinis detractionē. Ita ⁊ si epar inferiore est
de dextro brachio auferimꝰ sanguinē. Si splen·
de sinistro ferientes inferiorē uenā. Sic ⁊ si aliq̄
pars superioris inferiore erit posita · ut est faucium
sinancis · ⁊ oculorum feruor ł impetꝰ quis assiduꝰ dolor
capitis · de ipsis .i. sublimib; detrahimꝰ sanguinē.
siue pantispasin. siue ꝑ metacentesin. Et purgatorio
uentr. ⁊ diaforeticis medicaminib; si opꝰ fuit ł capi
tis purgatoriis utim̄ diligent̄ ꝯsiderantes horꝫ curatio
nē · ⁊ utilitatē. ł ⁊ clistere adhibemꝰ. si causā uidimꝰ
postulare. Sꝫ ⁊ ista talia. mox inꝑncipio utilr̄ adhi
bemꝰ. si causā uidemꝰ postulare Sꝫ ⁊ ista talia. mox
inꝑncipio utilit̄ adhibemꝰ. Si uō cronica fuit cau
sa facta · i · iā inueterata. t̄c de ipsis que patiunt̄ lo
cis ł mbris magis ꝯuenit · auferre sanguinē. Sic
⁊ sinanticis incidimꝰ sublingua uenā cū tamē ꝓ

euacuando omne ut dixi corpꝰ
iuuauerimꝰ. ⁊ causā nichilominꝰ uidimꝰ. in loc̄ se
ꝑtrahere. Ita t̄c ⁊ splen ⁊ iecori ipsi. ⁊ lati cucurbitas
cū scalpello iponimꝰ. ⁊ aluū queq; locū scarifando
ꝑgamꝰ. cū uidis causā cronicā factā. ⁊ nullū tā fieri
influere humorē. Alit̄ uō id si facias. non dicā ꝙ nichil
tū iuuaueris sꝫ ⁊ leseris. Illud ante omnia ꝯsideran
dū est nob. ut nouerimꝰ qualitates medicaminū ł ui
tutes. Unde ⁊ natā locorꝫ. ł ipsorꝫ q̄ paciunt̄ inbrap
nā aliq̄ horꝫ tarde sentiunt. ut ē splen · pulmo · colū
intestinū. que diu sufferendo uirtutes medicaminū
⁊ sipōde grauia sint. que adhibeant̄ beneficia · ñ gra

uant.

tanē. aliq cito l mox sitiunt. 7 n diu suffer' uehementia
acta uirtute medicamina ut est oels. ol ueti x. te
ur. 7 cetā talia. maxīe que inferiore sr posita nec
pposuerūt. quāuis lauant 7 molliant. Que si acta
eneficia. 7 dura sup modū aut non ut pe q debent
adhibi adhibeant. indignant aut magis quā sanēt.
Sed illa que tarde sitiunt 7 diu suffer. nichil iuuā
t. si mox adhibita. auferas bnficia an quā sitiā
t 7 opent. Et illa tarditate pseuerantia iuuant.
Illa uo non facta celitate 7 n nulla ɔtinuatione.
leduntur.

Tumor est mollescarnis inflate. sub molli sine
dolore q fit ex spu uaporante l crescente sua
uentositate sicut frequent uidem tumescē corpā
mortua. Que tam causa pe metuerib; l pedib; fie
ri solet. tisicor. cacetico. idropico. l stomatico.
Sz 7 si uni causis ɔgrua adiutoria fiant. hic tal' tu
mor q sintomata ur. cito sedat. Nā 7 ɔfricatioes
manu. ex punctioe olei rosei cū aceto addito modico
sale l nitro. Et oleo tantū fumicant. 7 ɔfricent blā
da manu diutissime mox sanant. Si u ex flegmati
co humoē p habundantiā in aliquē locū ɔfluenti.
tumorē talē uidis exortū. mox spōgiā noua in pu
sca infusā sup ponis. 7 sanab. Et si forti corpoē l
carne erit atq; dura cute. his q patit. pusca acet
tū deb. aliqd = sal' habns l alumine. Spōgia uo
si non erit ad psens noua uet' qualcuq; habetur la
uet' nitro. l oui uitello. l sapoē diligntissime idē fa
c. Si uo ut fieri sol, nichil uideam' pfice. 7 nec ad

melius fieri . ut confluentem illuc humorem causa possit abige-
re diaforeticis debemus medicaminibus. Et magis tunc si sic
solidat tumor inveterata causa . ut ego curavi sepius .
tale oleum perunges locum . molli diu perfricans manu . Dein-
de spongia qualem dixi intinctam in lexiva . superposita fas-
cia astringit . et mirifice medeberis . Item milii farina et
cas[illegible] et cum suco cameatis . distempera . et utis . Si vero
in aliquo membrorum . articulo . hic talis tumor fiunt nam ali-
gata superior nicior descendat . in inferiores partes .
R. ursinum si desuper recurrat vehementior . unde equi .
ad superiora ab inferioribus revertantur . et illic sic fiat . sicut
in stacius fieri solet . ut confluentis illic humor possit
repelli . Deinde ut dixi medicaminibus diaforeticis u-
tendum est . que auctoribus et antiquissimis utillima est . Quod
unum R. Spuma argenti est . xx vii . adipis porcini
veteris . i l . olei veteris ss v et . eutsci radicum libras . ii .
conficiatur sic . Radices et adeps cum oleo diutissime coquen-
tur et sic firmiter colentur . decoctioni cum spuma argenti
tenuissime trita superponatur . et sine intermissione agitetur .
et ita in lento igne admodum emplaustri decoquatur . et
utatis . et his similibus . Si vero tumor antiquus et inveteratus
sclirosim fecit . et sine sensu fiunt ut non sentiat . nec tactu
nec punctum . hunc talem moneo reliquas . ne incassum la-
bores . quia insanabilis est . Si autem sentit vel per modicum . non est per-
nitus insanabilis . tamen non satis facilis ad sanitatem . fit autem scli-
rosis . i . durus ut lapis tumor ex glutinoso quodam et spisso
atque frigido humore . qui confluendo ita membris infigitur . ut
insitus loco ubi consedit esse videatur . ita ut nullo in tempore tu-
mor . exinde possit evelli . fit frequenter sclirosis et abun-

doctus medicis . q non intelligendo mox a principio ue-
hementib; ea quę tali humore loca laborant . atq; tumues
cunt . diaforeticis curant medicaminib; . sublataq; hu
moris tenuitate spissitudo que remansit feculenta .
quasi in lapidem constringitur . Si erisipila et flegmon uer
tunt in sclirosim . si tumui stipticis et frigidis mox
a principio perseuerant curentur medicaminib; . Unde
ergo oportet non ualde sicca esse debere medicamina .
que sclirosin curat . et in mediocre habere colore hu
moreq; ne nimium . nec penitus parum . Nam si sunt nimis
humida non faciunt diaforesim omino . si uero pe pa
rum sunt humida sicca magis et constringunt . Prom
de debent esse tepata et dicunt malactica ut sunt medul
le . adipesq; omnes . uel seuum ceruinum quod est primum inter omnes de
inde taurinum sic et uitulinum . aut aliquod aliud .

Unc de apostematib; tibi dicere breuiter uolo . de — De aposte ma
collectioib; et supatioib; . quę ex diuisis oriuntur causis .
Nam sepe flegmon et erisipila si male curentur apostema
faciunt . Fit preterea apostema aut ex ipsis loci humore
in quo nascitur corrupto . Aut ex aliis partib; corporis
illum in locum confluenti humore . Fit aliquotiens ex uapore
spe uel uentositate corruptis humorib; . et trombi san-
guinis . id est glob; quidam constrictus admixto sibi in aposte-
matib; inueniuntur . et non sine sanie . Aliquotiens frequenter
et in ipsa sanie frusta quedam carnium repiuntur put
dantur . Est ergo apostema primo cum sit constrictus induricia
tumor cum rubore et ingenti dolore . atq; feruore non
sine pulsu atq; confectione permanet . deinde cum maturue
rit . potest deprehendi digito continens saniem purulentam

careat dolore ac feruore. separata cute ac carne mag
nitudine sartine inseri cum. et tumor apposi
to digito cedat. et si iungatur blanda manus uisita
tione totum quod intra se continet quale sit sine dolore in
dicat. Nam in principio tangi se nec per modicum patitur.
et nunc aperiri non refugit. et cito que deforis nascun
tur apostemata sine periculo sanantur. et sine potione a
liqua medicaminis. **De apostematibus intrinsecus.**

Apostemata intrinsecus.

Illa uero que intrinsecus nascuntur corporis. et in partibus
uitalibus existunt. uisu tactuque carentibus non facile cog
noscuntur. atque sanantur. quia nec sine periculo fit. Signi
us proprius aditum ex ipsorum in quibus nascuntur natu
membrorum uel positione. Si in pulmone si in iecore. si
in splene. si in latere. si intra costas. atque in ipso hy
mene costarum. atque si in ipso torace si in stomacho atque
uentre. uel si in matrice nascitur apostema. ex ipsorum loco
et dolore potes cognoscere. et summa diligentia primum
in quirendum ad iterandumque est deinde potionibus medi
caminum. ad hec talia per se faciendorum et foris catapla
matibus utendum uel emplastris utique talibus quibus aut di
purgatur causa. aut siccetur. aut certe si totum fieri
potuit. utendum quibus citius maturescat. et rumpatur. et pur
getur. et sanetur. quorum multa in furma certicis separata
legisti. que apostema corrumpunt. et si non diligenter
ante purgaueris. et sic cicatrizaueris. scito quia rursum
sordes ipse resepiunt. Nam ista que deforis nascuntur
apostemata facile cognoscuntur. et sanantur si fuerint
curata. et mox a principio temptandum est dispergi et sicca
ri. medicaminibus diaforeticis. uel aliis quibus potius congr

aut si id n̄ ꝯcesserit ꝓloci l cause ipi᷒ difficultate
festinandū ē . ut citi᷒ maturescat . 7 minuat᷑ dolor.
q̄a freq̄nt febris ex h' nascit᷑ ꝯsidandū ad dietā
ꝑpor̄ ut ne q̄d ex h' pei᷒ accidat . Curab̄ g̊ aposte-
ma . q̄ uolūs q̄ uoluit citi᷒ maturare 7 rūpe decata-
plasmatib; l secare ꝑmo aq̄ calida malactica in q̄
coctis musciū fomitab̄ diutissime pinges oleo cali-
do freq̄nt̄ locū deinde pollinē triticeā cū aqua 7 o-
leo modico decoques diligent̄ . 7 cū oportet hoc ca-
taplasmabis . quo usq; matūet . Si u° uolūs repime
7 ꝓhibe suppurationē . i . nequitanē 7 ueniat loc᷒
q̄patit᷒ ad sanitē . facies de pane cataplasma ex aqua
7 oleo diutissime coq; 7 ita utis in pncipio cause . si
est n diaforeticū medicam̄ fermtū panis salē hn̄s
7 optime ī furno coctū id . ꝓstat 7 farina olei simulit̄
coquat᷑ . 7 cataplasma fiat . n̄ q̄ ordeū magis sicut .
panis aut̄ paragorizat . Utilior ē panis si sit opi-
rus . 7 n multor dierū . Opirū panē dico deq̄
n eicit᷑ candidū neq; multū furfuris . 7 magis dia-
foreticū facies cataplasma sic . Caricas pingues diu-
tissime coques in aqua . ut aqua decoctio inspissi-
tudinē mell' rediget᷑ . 7 ita ablatis caricis cū gra-
nul' suis decolata ea subinde panē admiscem᷒ 7 coq̄-
m᷒ 7 cataplasmam᷒ . Et uolo ut scias quia pollines
tritici ad suppurandū 7 maturandū apostema efficacit̄
accipiunt᷑ . q̄a pectice uirtutis sūt . Ordei farina dia-
foretice uirtutis ē ualde . Panis aut̄ opir᷒ medie u-
tutis ē . s; 7 magis diaforetic᷒ quā peptic᷒ . i . tardior
ad suppurationē . quā ad diaforesin . 7 si ingente tū-

sione cutis ei loci in quo apostema l collectione uidi
mus. scarifam loc non copiosis neque satis profundis
neque plurimis plagis. et ita cataplasmabimus. desuper
deo ut diximus. et si nichil senserit egris beneficio rur
sum profundioribus utimur scalpellando plagis. qua sine du
bio. spissus quidam et pinguis humor crassitudine sua
inherens loco quasi glutinis quedam aliter non potest au
ferri siccarique. et quasi uulnera curamus ipsas plagas post
scarifatione. Quia his talibus causis talia conueniunt in
principio dumtaxat. et si uidis tardiorem diaforisin
fieri addes in ea aqua ubi caricas coques et ysopum
et origanum et erit utilis. Si uero plus uolueris siccare locum
addi et his sal quantum sufficere fuerit arbitratus. et ita facies
cataplasma de farina ordei et uitis. Cum autem uolueris siccare
ueniunt non satis furfureis habet farina nec penitus sine furfure
sit. et bene coquatur. Sed et moneo dum hec facis cotidie diligenter
que adtendas locum ne nimium siccando scliros in facias. Quod
si fieri iam aditas ilico obtemperas. Decoques in aqua cucu
mis agrestis radices diutissime aut brionie et si uidis
necessitatem addis ut supra diximus caricas pingues deinde
colata aqua farinam admisce et adipem anserinum l pulli
num quantum putaueris sufficere. Sed et si hic adipes non erit adipe
porcino. utere pes et ipsis et supra memoratis radicibus si
opus fuit utendum sed et congruere recoctis. Sic ad mirto
adipe. et pane addita et euisci radice de cocta in aqua
simul hec tamen modum cataplasmatis super ponis diaforeticos
uirtute. fortiorem uero sed et his ualde esse diaforetica uirtute
draconteę herbe radicem. et si quando ea uti uolueris adhibe talia
ita ut illis de quibus diximus sicut uitis addendo adipes malacticos.

adh talia facies · si illita loca resolutis trocissis cū
aceto · l' uino · Et maxie moneo ut sepattendas ·
cū h talia · id · uehementia medicamina adhibes ad
qualitatē ⁊ habitudinē corpoꝝ · l' ūtutē ei⁹ cui adhi
bes · Si enī fortis ⁊ dur⁹ corpoē ē facile fert ui me
dicaminis · Si moll' ⁊ tenuis ē non fert · necēe ē ut h
talia adhibe uirtute medicamina qualia iudim⁹
corpora · q anur ⁊ mulier ⁊ infans multū distant ·
corpoē ⁊ uirtute · ⁊ si de rure sit qs ⁊ ope cotidia
no · l' si de urbe ⁊ ociosus · ⁊ si iuuenis · aut senex ·
⁊ si solit⁹ aut insolit⁹ h pati alii fortissima ūtute
medicamina uolunt · alii inbecilliora petunt ·
Si candida qdē corpora tenra ⁊ infirmiora st · Ni-
gra aut l' rubea ualida magis ⁊ firma st ⁊ si qn
ꝑcetius l' incidis aliq corpoē mbrū ꝯsidabi mbi
ipi⁹ ⁊ loci qualitatē atq; ūtute · qa alia hoꝝ cito
ꝯputruunt · si neglegent' curent' · alia tardi⁹ sētiūt
medicaminū beneficia alia cit⁹ · Sed si aliquando
erit nece aputari · l' execari aliquod corporis m
brū · usq; in ofumo sanitatis abscides · ita ut nichil
putide carnis relinguas · Sz magi⁹ de uiua aut sa
na carne aliq auferas · Sic enī meli⁹ ⁊ citi⁹ curab'
ad integrū · ⁊ cū cautē apposiūs locū porri folio trito
cū sale ꝯtto · cooperies · ⁊ citi⁹ escara · i · ꝯbustio ignis ca-
dit · atq; feriorꝝ minuit' · Hoc ē ad morsū canis util
lime ꝓdest rebi inde appositū · ut postea · i · pst -
duū subla dās to porro puluē cephalico cū melle
uitans · ⁊ citi⁹ caret escara · ⁊ meli⁹ fecit sup h si
de pane l' ordei polline modico admixto ex aqua

7 oleo . cataplasmauit. Excutit 7 escaras medicam̄ q̄ d̄r tetrafarmacū . 7 macedonicū si diligen-
t apponat . q̄ R̄ . seuū taurinū l̄ bubulū . 7 caprinū 7 oleū 7 cerā 7 alia queq; medicamina . que sup-
purationē faciunt . i . que adsatiē cito pducunt.
Recū ē panis cū apio uiridi . l̄ arimo trīus 7 appo-
sit rūpit 7 separat escaras . id fac̄ 7 yris sicū
melle tāt̄ . 7 panacis radices simlit̄ . 7 aristologia rotunda 7 acor . 7 si molli corpore erit q̄ panis
sufficit . 7 erbi farina tantū cū melle si adhibeat̄ . adexcutiendas escaras . i . ad ustiones 7 di-
masclū similit̄ cū melle . idē fac̄ 7 medicam̄ q̄
d̄r macertonis . 7 tisidis cū melle . solutū . H̄ medicamina facta 7 adhibita escaras . resoluunt
atq; excutiunt . Et cū cecidit escara . epiloticis
curāt medicaminib; qa cito h̄ talia cicatrizant
7 sanant . Item de eodem.

Item de

Nuno ē de canc̄s . i . cancosis uulnib; dicet
N disposui q̄ ubiq; . i . in oīb; ppe modū partib; corpoīb; fieri 7 nasci scito s; maxie pe imi
mill mulier . q̄ n̄ purgant m̄struo natali.
Nā q̄t q̄t tp̄e soluto 7 g̃ruo ex more purgant
mulieres sane st̄ . 7 difficile h̄ talia ill' contingit.
Hos aut̄ genalit̄ cancrū ex melancolico
humoē nasci . i . ex nig̃ fell' h abundancia.
7 nimietate 7 corruptela.
De c' origie malis dixim' lati. pon Et quia ex
sanguinis fece nig̃ spissa 7 nimia h. 7 comixta
fell' rufi nimia excoctioē fit p fitū fel nigrū.

q̄ splen ad se rapit atq; consumit. qa inde pasci
tr. Si cu habundauit et excreuit extra modu uitia cor
poris facit. si sclu carcinomata. uer .e. uarices.
et elefantias. et uenas tensas atq; plenas in suri
marie l' in femorib;. Aliqtiens .e. p emoroidas pga
tr hic tal humor. quia non pot splen. tantu qua
tu mox e ad se trahe atq; consume l' infirmior ipe
fact. l' nimietate humoris supat et ideo infundi
tr. l' in uenas. l' in cute toci corporis et ma… et ie
in summitatib;. i. uultu i facie. in manib;. in pe
dib;. et di elefantia. Aliqtiens in partib; corpois
dr cane. Veniunt .e. uene eor locor ubi consedit h
tal' humor. plene atq; tense sagne corrupto ni
gro et spisso. quia quanto nigor et spissior erit.
tanto peior piclosiorq; credend e et grauior insa
nabiliorq; causa et i mamill sepe qd uidimus. cac
simile effigie atq; forma. Vnde et nom assimili
tudini acep. na sic illi pedes. ita huic uene pte
le excutiq; parte cernunt. Qua qd causa i prin
cipio mox. i. incipiente scias a nob et medicami
ne. et ferro facile ee curatu. inueterata au nullo
medicamine et nullo ferro sine piclo potuis
se sanari. Quippe si i magnitudine excreuit et to
ta tenuit mamilla si incidat dubiu si euadat.
qa et emorosagia uenda e et flegmo. i. feruor
grauis. ex q febres solent acutissime nasci que
uulnis sordidat et pectin morti infer. et reos consti
tuit medicos sib omia n an tep pdixint ee uen
tu. Oportet g mox in principio pgari eos frequent

purgatoriis que melancolicum humorem purgent. et tandiu sepe id faciendum donec minuendo cau-
sa purgetur. Sunt vero purgatoria ad hoc utilima que
recipiunt epithimum. Deinde si nichil est quod obsta-
at atque impediat vel prohibeat. sanguinis detractionem
flebothoma ab in brachio. Denuo intermissis diebus pur-
gatoriis quibus diximus purgabis. et si mulier erit etatis con-
grue. menstrua vehementer provocabis. Quia si .l. an-
norum erit que patitur minime hoc facere potis. et ipsum
locum ubi cancer erit suco. strignu illiginis frequen-
ter. quia est maxime congruens ad hoc talia. Et si fortassis
noluit his qui patitur. id sibi fieri. aut certe reddetur.
propter liquorem suci eo quod aut decurrat. aut vestem coin-
quinet. sucum hunc admisce medicamini quod dicitur diapon-
foligos. et in modum cerotii bene tempera et in linteolo
mundo inductum adhibebis. Vel certe nostro medica-
mine. id est fenice simili modo permixto suco utimur. Hunc
cancrum si iam vulneratus est istis curabis medicaminibus.
magis illo quod diximus diaponfoligon. dieta vero his
maxime sucus ptisane in lacte decocte. et maxime de olera
vero malvas atriplices. blitos. et tempore suo cucurbitas
decoctas. depiscibus autem dabis omnes saxatiles.
Et de volatilibus uteris omnibus preter illas que maxime mune
consuerunt. Diaponfoligon. Recipe pulveris plumbi. usti. lima-
ture. ponfoligos. libani. ana ÷ ii. cere olei rosei. ana
÷ vi. Uve lupine fructus suco. quod sufficit hoc omnia co-
quito et facto unge. ut mos est et utitis ubi necesse erit
loca refrigeratoria facere. wat sitt 4139

De febrib; diuisitatib;. | De cognitione causon.
De periodicis febrib;. | De ead passione.
De acutis febrib;. | De cardiacis.
De febrib; diuisitatib;. | De capitis .i. cotid.
De febriu singlo cura. | De eisde cognitioe.
De natu febriu. | De tciana uera.
De tipicis febrib; & b | De quartana.
De cognoscedi causis te | De ratioe tipicor feb.
De cognitioe creticor. | De cotidianis. ueris.
De creticis dieb; | De cotidianis n ueris.
De ctici dieb; acute feb. | De duab; cotidianis
De distantia cticor. | De ratioe tciane.
De febriu specieb;. | De signis tciane nothe.
De cura febriu. | De signis duor tcianor.
De acutis febrib; l sinochi | De tetrat es.
De sinochor cura. | De quartana notha.
De iij. specieb: sinochor. | De quartana dupplica.
De omothomi cura. | De febrib; planetis.
De cognitioe ac mastic. | De ratione tipicor feb;
De cura ei⁹.
De epamastici cognitioe.
De distantia sinoci. & sinoce

De febriu diuisitatib;

Febris est calor innatal pt natu cord & arteriar ledens pncipaliter. opatione. Tria au st genia febriu. Vnu in spitib; aliu in humoib;. Tercia u in solidis mbris. In spib; u

effime dr̄. Ex humorib; .i. ex flegmate q̄de
intra uasa putre facto a calore p̄t natam acci
de ꝑceditē. amfimerinos sinocis fit. Si uero
extra uasa flegma putre fiat. ā fimerina
īt'mittens. Ex rubea uo colera putre facta ī
uasis. fit t'tiana. n̄ deficiens. que & causon
& sinocha dr̄. Si uo extra uasa eadē colera
putre fiat. fit t'tiana int'mittens. Si uo
melancolic' hūor intra uasis putre fiat. fit
quartana sinetis. Si uo malancolic' hūor
putre fiat ext'a uasa. facit quartana int'
mittens aliquē die. Sangs uo si putre fiat
intra uasa sinochus fit. q̄a caret intmissio
ne eo q̄ hūor maxie amicus nature ꝑdi
tat'. Proporcionalit' ē inaliis cū b; huoib;
flegma .n. q̄ .n. post sanguinē magis ē amicus
nature. si putre fiat. aut fimerina fit. q̄ ꝑ
occupat horas. nouē tantū int' mittens. Tercia
febris uo ex rubea colā fit. q̄m humor iste
min' ē amicnate. duob; mod ꝑdictus. si putre
facto tardi'. i. in t'cia die fit passio. Quartana q̄a ex
quarto huoe. i. melancolico. fit. q̄m humor
nate min' cuenientis putredin̄ facta fit tar
di'. i. quarto die passio accidit. Effimeris
uo q̄ ē ex spib; p̄t natam cale factis. i. ex animali
spu q̄ i cerebro ē. Vitali q̄a in corde fisicon q̄a
in epate fit ex ira. aut ex timore. aut ex ca
piditate aut aliq huiusmodi. & q̄a subtil' est
materia que patit' facile & cit' & solo lauacro

solui'

solunt̃. Tertiana u̾o l̾ quartana si putredo facta intra uasa sit. sineci 7 causon. i. continua ut sup dr̃. q̃m 7 si ad tẽp⁹ cessare uident̃. eo q̃m aliquan do min⁹ laborant pacientes. tam̃ 9 ẽ pacient̃. 7 si non adeo uidet̃ frigus. 7 rigor in febrib; fie ri h̃uoris sup̃fluitate calore natale sup̃ante. 7 quasi extinguente. Quod dũ paulatim 9ua lescit. ip̃a sup̃fluitate succedit. 7 p̃ singlas accessiones p̃iodici. ex parte eã 9sumit. dũ u̾o p̃ interualla febris uidet̃ cessare. natura uires resumit. ad inimicã sup̃fluitatẽ h̃uor rursus ac cendit. aut exsiccandã. Et tãdiu fit donec uera s̃ta restituat̃. Sciendũ u̾o q̃m sic̃ sol exortus p̃mo 7 facil' aere calẽ fac̃. p̃pt substantie ei⁹ subti litate. ita calor p̃rupens ex corde facil' cale fac̃. sp̃c. tã humores quã solida m̃bra. Feb̃ u̾o que fit ex solid⁹ m̃bris p̃t natã cale factus. etica febr̃s. appellat̃. Solida u̾o m̃bra d̃r carnes. pingue do. uene. arterie. neruı.

De diu̾sitate febriũ

Dyes ut quante, sunt diu̾sitates febium nare dieticos, medicos 9uenit nosce. i. diui cos. Ne p̃ ignorantiã n̄ intelligendo 9traria. ad hibeantur pacienti. 7 p̃ icũ faciant mortis uic tum. Aut macionosiam. i. longuam 7 graue egritudine de modica 7 leui faciant. Deb; 7 scire medic⁹. iiii. ẽẽ tp̃a oium egritudinũ. Maxe febiũ. i. initiũ. augmẽtũ. statũ. 7 declinatione. Que n̄ optime intellexerit. 9tin leditur nesciendo q̃d

inhis tpib; debeat · egroto dare · l'auferre · In quo
tpe curet · in q potu l'esca d · 7 in quo abstineat
ab his febriente · Aut qn eger dormire debeat ·
l in quo tpe uigilare · 7 in quo tpe uigilare · 7 in q
cubitulo iacere debeat · nā lucid nimis 7 calid lo
cus · relaxat corp · frigid 7 obscur · constringit corp ·
Mediocrit ex his tēpatus paragorizat · i · mulcet ·
oblectat · 7 tēpat · Intelligere g manifestissime cli
nic pulsus deb 7 uenarū · 7 indicia urine p noscē ·
qa maxie in his duob; intelligit gen febris 7 origo
cause · 7 tēporis ratio uite mortisq; pfessio · pulsq;
ostendit · qua hora declinatio mali sit · 7 qualis sit ·
Hec utiq; duo signa csidando potis manifestissime
intellige que sit febriū spēs an effimerina sit · i ·
simplex · 7 non molesta · an sinochus · i · spissa l'acu
ta 7 iugis · 7 sine intmissione · l sine reqe ulla · an
āfimerin acititeus · 7 qs semi triteus aut tetarteu
sit an pemteus sit · l exaus · ul' ebdomeus 7 arū q genera
les · 7 que spēs · que grece genice · l idice · 7 que altiu
dhe 7 nothe dnr · Que omīs febres qs sup memoraui
uimi · aliquotiens inuicē sibi l ali is febrib; gemi
nant · 7 duplices fiunt · Tc maxie pclose st · Ut
duo amfimerinq · an due trei · an duo tetarti · aut
infimerino tetrateus accidit · an cū emitteo mino
ri · l medio maior adiungit emitteus · Et rq diffi
cile potit qs euade · aut cū noch amfimiri mouet ·
aut certe noch tetrateus l triteus · i · cū ueta tetana
inueniet · aut n ueta quartana · s 7 sordida qdem

133

& declinationu difficile . De periodicis febrib;.

Periodice sunt febres cotidiane . i . diurne . l' nocturne . tertiane . l' quartane . Diurna est cotidiana que diem tenet totum . & noctem hab& liberam . Nocturna que noctem ten& totam . & diem hab& liberam . Tertiana est que diem & noctem habet liberam . & die ac nocte ten& . Si quidem xii horas febrit . gravius & alias xii . lepto piretico eum retinent . & aliis xx & iiii . horis apirestos . i . sine febre homo habeatur . Quartana est que per duos dies diemque & noctem ten& . & ita declinatur . Nam cotidiane . tertiane . & quartane possunt esse singule . & bine & tertiane . & quartane . Sed omnis febris in die & nocte si dupplex est bis tangit . si triplex ter . si quadruplex quater . quia aliquis triplicem & quadruplicem . unum morbum habere possunt . Sunt hae nothe . i . non vere . periodice febres . periodice febres dicuntur . eo quod certo quodam statu atque tempore moventur in circulo habentes . & tumescunt . certam commotionem incertis diebus & declinationes atque quietem . De sinoca & causon .

Acute vero febres sunt . Sinochus & sinoce . & causon . & tritheus emitriteus . Sinochus vero est continua febris sine intermissione . aliquotiens & cum augmento . Sinoce vero & causon . semper modicam requiem habent . & matutinam . Non quidem plenam & mundam remissionem . Quo quidem tempore refici que patiuntur debent . Emitriteus vero est . mediam partem habens declinationis tritei . Unde si minor est emitriteus . movetur horis . x & viii . & quiescat horis vi . Si vero medius emitriteus movetur horis . xxx & vi . & quiescit xii . Nec tamen omnes cum quiescunt sine febre sunt . Nam a

xie maior . emitriteus ꝑ se sinochio simil' ē. Nā sū em
tritei . iii . maior . medi9 . minor . Maior ē q febri q̄r
tane ɔiungit' . Medius u° q t̄tiane ɔiungitur . Mi
nor emitriteus ē . q cotidiane ɔiungit' . Unde 7 acu
te febres dr' . eo q magis ad mortē quā ad uitā ꝑti
Unde ualde op' est artifici hos omīs diligēt' curar'.
Nam maxie emitritei . diuina manu magis quā hu
mana curari possit . quā uis 7 ipis cura cōpotenti
de eē non deb3 . Quib; hoib; h antidot' oficiendū ē
q aptū scim9 emitriteis uniūsis . 7 a basilio medico ꝓ
batū . R̷ costi . carpobalsami . spicā celticā . Gario
fili an̄ ʒ i . cc . i . spica nardi . Melli lotū an̄ . ʒ ii . cas
sie foli . sep tuine folia an̄ ʒ . iii . q3 est lib' . i . aque
ʒ i . s . l ii . tis infund' . da bibe . eq° fiat due cōmo
tiones aut mox abinitio ꝑniciis utrisq; . D̄ febr...

d' febrib; & sinocib;

Multa sū genā febrium que nascunt' . in hoīe . i . ex
mutatioē tēpoꝝ 7 etatis . ex laboē . ex ebrietate .
ex amaritudine humoꝝ . 7 ex aliis multis causis .
Quar' noīa sū h . Cotid' . t̄tiana . quartana . Sinoch
cau son . Iste due . ex habundantia sanguinis sū
7 coleꝝ . Sū 7 alie febres minute . que uocant'
effime . quas dicit ypocras simplices . eo q . n̄
multo tp̄e nutriunt' . s3 subito ɔtingentes ex ni
mia uigilia . ex cogitatione . ex t'sticia . ex ieiunio
ex mala uoluntate . ex tumoē . ex parabola . ex ebri
tate . ex laboē . ab estu . a frigore . ab amaritudine q
maxie in autūpno tp̄e non sū lōgiores . Initia u°
die . aut in quarta dimittunt . si neglegentia n̄

fuit. febris cotidiana ē. que cotidie accidit. Fit
aut ex flegmate congregato in stom̄. idoq; quia fleg
ma frigidū ē. & ipā febris frigida. succurre ei debes
cū calidis argumētis. febris terciana ē qa tercia in
tra diē accidit. Nascit̄ uero ex colera rubea. q̄ quia cali
da ē & ipā febris calida. & ignea succurrere ei debes
cū frigidis argumētis. febris quartana ē que a quar
ta in quarta diē accidit. Nascit̄ ex colera nigra. & ex san
guine humido & calido nimiū p̄ usto Unde fit gra
uior ad curandū qa ex frigido humore melancolie
& calido humore sanguinis creat̄. Idoq; n̄ nimiū
frigida. Cura. cura

Dicamus ergo medicinas earū generalit̄. i. talia medi
camina que p̄ singlas febres p̄ficiat̄. & hoiem
ad sanitatē p̄ducat̄. & sic contraria contrariis curantur.
i. frigida calid. & calida frigid. Si & tam cū febris in
iciū n̄ apparet. qual̄ debeat ēē. impendim̄ ipām
obseruationē febricitantib;. ut elemta eorz melius tēpe
mus. Si ē sūmus calor fuit. ad frigiditatē reuocemus.
Si nimiū friḡ ad calorem retraham̄. Si ē ī p̄mis dieb;
t in p̄ma ebdomada ponam̄ sr stom ei cataplasma
his lini sem. & ordeū. fenugrecū. absinthiū. anetū.
apiū. petros. liuisticū. & lupinos. hec ī cataplasmat
supradictis his seminib; farina facta. Mitti oleum
de sr. aut axungiā uetem & facto cataplasmate inuoluc
tū in linteolo & calidū sup stomachū impone p̄ dies
plurimos oib; dieb; mutando. & cale faciendo. postea
facies ei unguentū de martiaton. aut penta miro.
& feniculi sem cū aqua bulliat. ut bibat. Deinde dab

et bibe antid' istud. q. ℞. piperis . ℥ ii . cimini ℥ v. Mel
q. sufficit . facis elect'. & dab' sero . cl. i . & mane . i.
Si hec diligenter feceris . auxiliante deo subuenies contra
omnes febres . **De natura febrium.**

De natura febr.

Febricita a feruore ueluti infervicita nuncupatur. Fe
bricitante uero apprehendimus. cum tactu nostro occur
rit ueluti ex alto ascendentem feruorem plurimum : acorem
simili calore sentiemus. quem lipothomia. l' anathimia. per to
tum corpus exalante irrigat. Mutatio & enim pulsus
febricule signum offert . sed secundum ueteres ut ypocras. erasistratus
genus & fistonicus . solum feruorem naturalem moderationem excedn
tem signum febrium posuerunt. & ceteri successores eorum. de pulsus
mutatione dispares in sententia sunt . Alii enim contra naturam
effectas mutationes sine extrinsece cause aduentu signum fe
brium uocauerunt. Ut aerius . Alii crebritatem pulsus ultra
naturam . ut deceutantes . crisippus . & sostratus . Alii uehemen
tiam . & duriciam . Ut quidam nouelli inuentores . ex quibus soli
aliqui pulsus mutationem . & aliqui non naturaliter superuenien
tem calorem . signa febricule posuerunt. Hos autem qui non tantum
mutatione mutatur pulsus . aut causarum irruentium euentu
aut sue proprietate facultatis facultatis suas mutationes
proprie febrium passioni tribuimus. Nam naturalis feruoris
superantia . non solum ex febre . sed etiam solis uapore . aut ex
citationis motu . l' acris cibi . usu efficitur . ut per totum cor
pus exalatio . atque acor naturali & plurimum exalans fer
uor sentiatur. quem greci uocant ignitos . Fiunt mixte fe
bres . ex colera humore . Quarum species sunt . iiii . Sinochus
autem semper . tercius . tetarteus . Sinochus autem est conti
nuus . Nascitur a colera . & acerrima . in discussione br.

in exiguo t(em)p(or)e. Corp(us) et non refrigerat. ullo t(em)p(or)e. s(ed)
inflammat(ur) acerrime. a multo calore colu(m). ansimeri
na. i. cotidiana. i. cotidiana. ex ipsa colera nascit(ur). et mi
sit celi(us) qua(m) ille longissim(us) sinoch(us). q(uonia)m ex parua efficit(ur) co
la. et h(abe)t reque(m) corp(us). In sinocha aut(em) febricitans n(on) h(abe)t reque(m)
ullo t(em)p(or)e. Triteus aut(em) h(oc) e(st) t(er)tiana longissima ab ansime
rina ex colera rubea. et parua nascit(ur). et p(ro)pterea multo t(em)p(or)e n(on)
teneat et t(er)tius hominem. Tetarteus aut(em). i. quartana s(ed) ista
ratione tardior a(u)t(em) ceteris. q(ui)a quantu(m) plus h(abe)t colis. tan-
tu(m) a ceteris febrib(us) distat. et p(ro)pterea difficili(us) curantur.
a sup(ra)dictis om(n)ib(us) q(ui)a multa(m) h(abe)t acredine(m). et q(ui)a uetusta
e(st) ex colere nigre habundancia. Q(uo)m(odo) app(re)hendim(us) iiii t(em)pa
febrile. i. initiu(m). augm(en)tu(m). statu(m). et declinatione(m). Ini-
tiu(m) app(re)hendim(us) ex p(ri)mo paruo motu feruoris maiore(m)
qualitate(m) transeuntis. Augm(en)tu(m) u(er)o ex crem(en)to qualita-
tis. et quantitatis sup(ra)dicte significationis. Statu(m) u(er)o
ex quantitate. Declinatione(m) ex diminutione. ide(m) nasci-
t(ur). crescit. et stat. et minuit(ur). i. senescit. q(uonia)m (ve)ro et crescit.
Scire nos co(n)uenit sp(eci)es febriu(m). n(on) ampli(us) e(ss)e qua(m) tres. i. ti
pica(m). qua(m) q(ui)d(e)m p(er)iodica(m) g(rec)i uocant. emit(r)itea(m) et sino-
chu(m). Tipica e(st) biformis si tam(en) h(oc) bene translatu(m) est.
q(uo)d cotidie laxam(en)tu(m) u(e)l t(er)tius dieb(us) u(e)l quartus fac(it). quas uul-
g(us) cotidianas u(e)l t(er)tianas. aut quartanas uocat. Emi-
t(r)itea e(st) que duplu(m) t(er)tiane. S(un)t aut(em) emit(r)itearu(m) g(e)n(er)a
t(r)ia. Minim(us). medi(us). et maxim(us). Minim(us) e(st) q(ui) post diem
et noctem ypodasin. i. relaxatione(m) h(abe)t. Relaxatio est
du(m) declinat feb(ris). et laxam(en)tu(m). aut pure intermissionis a
seruore facit. et fit rursus. Medi(us) e(st) q(ui) t(er)tia quaq(ue) laxa-
m(en)tu(m) q(uo)d sup(ra) diximus t(ri)buit. et adiunctione(m) sup(ra)d(ic)ta(m) fac(it).

Maxim⁹ quā uis declinatione fac̄. l. cū febri tertiana continuo inuncto. 7 quarta nocte quasi quasdā inducias tribuit. tam̄ quarto die mox 7 acrius incalescit. Hoc gen⁹ morbi q̄m accidentia uas ħt inducias. graue 7 p̄iculosū ē. P̄iculosior tam̄ oīb; sinocha febris. q̄ laxamēta dat nichil. aut ita dat. ut modicū fiat. 7 uix possit intelligi. Sēp n̄ assiduus ē febrili calor. Continuo ut incip̄ h̄ febris. fit tremitus corpor̄. 7 aliq̄d frig⁹. ut incipiens febrib; . Solet 7 aū ut intritateis apparere circl̄s. Inorrescunt mēbra corpis nondū plene oppssa frigōe t calore. ita tam̄ incalescē incipiunt. q̄a in alto st̄ posita. 7 p̄ totū corp⁹ uapor. iugis sit. Post h̄ cū cepit declinare est⁹. tē intepescit calor. 7 natal' calor paulati tēpat⁹. 7 corpois tact⁹ blandior reddit̄. Iᵗ febri accidentia st̄. q̄ g̃ci sinthomatha uocant. i. aut capitis dolor. aut uentris. aut stom̄. aut uomitus aut uentris nimia solutio. aut stricta nimia. aut uigiliæ iuges. aut sōpni t̄batiōes. 7 his similia. ex q̄b; quanta uis febs ᵗ sit. ↄtēplari pot̄. Sed q̄a de tēpa: febriū sp̄e aliquanta st̄ dicta. quo facilius cognoscas eas. quat⁹ ↄtēplaria aliquāta an̄ oculos st̄ posita. 7 que reliqua st̄ p̄mūi⁹. Q̄ nō apphendim⁹ febriū dimissionē lippidā. i. putā. q̄i tranqllitate. sordidā ↄmitigatiōe. Q̄ue st̄ febriū differentie? St̄ febres stricte. st̄ solute. ↄplexe. celeres. St̄ 7 tarde. i. tpīū differentias ītītes. sc̄dm solā solutionē. febricla ēē potest. cū nichil stricte admisceat̄. Aliq̄ hanc fieri negāt. Stricte

minime effectam febricula dat. Hos aut fieri hac
manifeste pbam' cu plerosq; cardiacos nichil
stricte facientes febrire ostendim' atq; his solis
strictoriis releuam'. Quom complexa intelligis?
accessionib; 7 dimissionib; eide febricule. Si enim se
se cu ceteris instrictam extulerit. aut tranquillauit
eade adscribenda erit passio ut ei contrarie atq; co
munis utiq;. Quom apphendimus febricitante
in sudore creticu aduenisse. expulsu magno
celi totiq; corpis supficiei uaporatione. cu pruri
tu cutis. 7 quoda tactu in similitudine rigoris p
totu corp'. deinc potius. ueluti humectatione. 7 la
xatione taqua mox a lauacro uenientiu. aut
aut singultuationib; febriu tremor frig' in bra p
uagans irruerit. **De tipicis febrib;**

Omnes tipice febres siue stricte siue solute siue
complexe. quadiu sunt in frigore in principio non pos
sunt dinosci excuenat pulsu 7 opbhtione man'. Sz ex
linteis calidis pacientes cooperiant. donec rigores leni
ant. at ubi ceperint incalescere paulatim. admouenda sunt
opimenta. donec sudoris tep' adueniat. Sz 7 de cipitis
mun' laborandu e quare natura adiutoriu nob cu
faciat. In emittatis causa gratius e. ingb; 7 subtilitas
ciboru 7 tepora cauenda sunt. In sinochis aute qm uigitas
febriu e. nemine latet. quanta sit ptbatio. Placet
nobis ita alteris uexatos primo mane curari. 7 cibari. 7
sup calida potare. neutru tam an declinatione. Hag
quod an hi tep' sunt appositi. ptbati corporib; instoim inac
cessit. l' marcessit. accepti infirmitatis sit in corpib; cib;

S tipicis fe bribus

d spe febris

Quib; aut stalticā ut est frigida unctio olei rosa-
atq; calasticū . ut ē unctio olei uirid. aut dulcis re-
centis . put necessitas cõmunis iusserit admouendū
Sollicite c̄sidandū ē nc̄. de spē febris sest.
7 illud sciendū ē . q. sepi' diximus. Vor a pn̄cipio cau-
sas agnoscendas . 7 origines . 7 spēs . 7 gn̄a . Vt sciam'
que sīt genales . c̄spāles . 7 que uē . 7 q̄ nō uē . 7 que ta
pice . 7 ī tipice . 7 que acute . 7 que plixe . que simpli-
ces . 7 q duplices . sibi ialis geminate . 7 harū q̄; q̄modo
accedat . aut c̄m recedat . t. qualit mouean̄t . aut q̄lit
declinent . q̄b; horis diei . 7 noctis . 7 q̄t horas parosis-
m' c̄motio teneat . Quot ueanesis . i. declinatio . q̄d ue
signific . 7 ad quo egrū ducat . Quāuis multa ex his dic-
ta st̄ . tam c̄sidandū ē 7 illud . Virtus egrotantis . ipe-
t' egritudinis . qualitas . 7 quantitas . ex h' n uite mo-
tisq; indicia agnosces . Varie expulsiis c̄sidatione .
urine . gen' febris c̄sidare potis . si fuis lectionis
usu pdoct' assidue . Hec n̄ exalis signis q̄ nt 7 pocs
iupnosticas pbat . 7 futa ante pdicit . indicant enī
7 quasi tacita locunt̄ . Hē egrotantis color oculi . aul
t' . Vox . taciturnitas . habitudo corpis . Que oīa hō
gnt c̄sidanda st̄ in egro . ut sciam' manifeste qd tenea-
m' . l' qd fuge debeam' . ne forte hi ignorantes . aut eg-
ledam' . aut nos medipsos deludam' . Hec n̄ 7 illud
moneo . ii c̄sides sep iōib; egitudinib; regionū q̄litate .
locoꝝq; positiōe . aeris tepantiā . tēpoꝝ ratiōe . etate .
7 c̄suetudinē egrotantis . natā corpis . uirtutēq; . an ni-
gore . causā 7 originē . ne uenit ex cibo . l' potu . aut
ex corrupto aere erit . cū hi omnia c̄sidata ratione .

compensata bene cognoveris. optime scies quid facere adhibeque
nat. Nam si causam ignoras. quomodo curas. Si enim nescias. an
periculosa an sine periculo sit causa. quod nisi temere facias quicquid
facis. nescis si sanes egrum an potius occidas. Unde si non
aliquis curatus fuit. arte evasit eger. non tamen minus sed fortune
fuit. Provide doctorum est nosse. provide. et intellige causas. et quod
singulis futurum sit predicere. et anticipare que periculosa sit egritu
dinis medicine beneficiis. quamvis sepe vincantur beneficia
etiam cum bene offerantur. quia mala fortiora sunt bonis. id est quia
humorum imperium fortior est. Hec maxime vincuntur benefici
a medicine a malo. cum non tempore suo offeruntur. aut na
tura corporis a malo fatigata beneficia non sentit. aut
quantitas boni malive ignoratur. id est quantum offeren
dum sit boni iuxta modum mali. Unde fit ut non
omnibus possit medici medicina. nec semper auxiliari. quia
rarorum est intelligere causarum qualitatem. et quantitatem. id est
quanta est nunc. et qualis et quanta futura sit causa. vel quo tempore
factura sit statum. vel qualem habitura sit crisim. id est di-
gestionem. nata causa movetur. et crescit. venit ad statum.
et stat. pugnat sibi circa causam. id est natura corporis. resistit
egritudini. et spectatur quis vincat. Succurre medicina la
boranti. nature fer opem. Vince egritudinem. libera periclitan
tem. Utique sit etiam tempore suo. Hoc est necessario cum quo
egere nature periclitanti obtulis. Sic ergo subvenias me-
dicina. Si vero auxilium medicine apte adhibueris.
naturam iuveris. et ex malo bonum faciens liberabis egrotum
ab infirmitate. Aliter vero si feceris. et non in tempore competenti bene
medebis. hostis malus nature eris. et ex bono malum feceris.
egritudinem iuvabis. Naturam deiceris. egrum occidis. Nam

qd aliud facis . si inparasismo . l' in ipso statu cau
se ignorando tpa egrū facias potū l' escā accipe . au
in ggrua curatione . 7 ñ licito tpe cures . nata dup
plici in bello erit . 7 laborans . nec suffic̄ hoste pug
nando uic̄e . dū festinatā escā inportune sibi in
gestā coquendo ñ ualet digerere . V ñ st oīa dilign
t' pspicienda . 7 pulsis 7 cognitis causis . his st cum
suisq; tēpoib; uniuīsa ēē scito curanda . De creticis dieb;

Si uo creticū die futurū senseris . 7 pudis flu
xū sanguinis ex narib; . aut certe uomicā . l' u
rine . l' uentris copiā . aut sudoris manifestū reme
diū . ne sollicit' aliquā adhibeas . cū h signa futu
st curation . qa sintoma ñ erit h . s; utile . aut
salubre signū . 7 futē sanitatis indiciū . Nā quen
nata corporis ad c̄sin faciendā se pparat . pturbat
insolito more egrotū . 7 totū grauius fatigat . ce
p' 7 cū ex narib; fluxū sanguinis . aut p uomitu
futā ē crisin . capitis ante cedit dolor . Q uē res
in litos h ignorante pturbat . 7 desp̄are facit . qa
7 relaxatur appinquāte c̄si . 7 ido ante oīa dili
gnt' cognoscendū ē nob q sit febris l' cui' gnis . l' cu
ius speciei . l' c' qualicūq; uirtutis . quocq; die . h'
7 an sit calida satis . atq; acuta . l' estuosa sit . qr h'
talis febis amat c̄sin facere p meantē . 1 . aū p fluxū
ex narib; . aū uomicā 7 uentris urineq; ministū ob
sequū . 7 ñ diu pmanē . aū certe p sudorē sicut molli
febris 7 sine impetu facē sol . Q uē 7 egrantib; diu
frequnt' apia facit . Attendendū ē 7 si ipa febis calida
est sine piclo . 7 si bona crisis futā spat . 7 in egrū

dinib; piclosis uidendu e 7 tep' toti' egritudinis. 7
attendendu ualde 7 quale pncipiu fit. qualeq; aug
mtu fecit. 7 h statu. 7 futa declinationem tc potis i
tellige. 7 pdice salutis. picliq; imminentia. Na ā ipncipio.
aut inaugmto siurine mutte fiat. l' uentris
obseqa. l' nimiu sputu. 7 uomitu. aut flux' nariu.
non bona spanda e crisis futa. neq; sin piclo. qa
ista signa i tpe suo 7 instatu fiat. tc psp'a st. 7 uti
lia crisis indicia. Na ā cu futa sit crisis i s. subito
ante die quo fieri hab7. l' ante noctē eger i
cipit graui' habē 7 uehemti' 7 uehemt angustias pati.
usq; ad despationē. 7 cu uidis fieri id. inqre quotu die
eger hab7. ex q cepit egrotare. 7 inuenies creticu
die sic i alio loco tractauim'. Q uia si septim' erit.
nichil e timendu. Si uo sext' grauissime fatigat fre
quēt 7 nec facit crisin. s; piclm. qa 7 si facit crisin. n
sin piclo facit. Sic q' exh. 7 reliq; dier; oteplatus na
tam. 7 signa q solent suo tpe pcede. 7 futam crisin
nunciare. q si mox inpncipio egritudinis fieri ui
deant. non signa crisis s; sintomata egritudinis
st. i. capitis dolor. flux' nariu. uomice impetus.
urine. uentrisq; nimietas. sudoris solutio. 7 alia q;
talia. 7 netti earis. si ante creticu dicat eger. subito
sibi collu l' ceruicē dole. 7 pcordia transitoia l' cali
diora habe 7 dipsnia ei sit. i. ostrictio 7 difficultas
anhelit'. quasi ostrictā l' 7 angustā hat toracē. 7
si suphis omib; thati. subito pulsus cadent i par
uitatē. nec ualde tam inbecilles fiat. l' sin spa
tio. exhis oib; signis ia appinquare. 7 magis ia

adeo si ipsi pulsus erigant. alti et uirtute accipiant uictricem cui natura naturam nunciat. Attende miro uultum egri. et si aliquam particulam eius uideris inuultam salientem. uel si pulsabunt uene timporum aut gene aut oculi rubuerit. magis manifesto crisin. futuram scito. Qui flent inuiti. aut illis nolentibus decurrunt lacrime. aut si quasi circulos uel simile quod aliud ante oculos suos uersari se uidere. et si manus digitosque ad nares ferunt frictes ferre. uel scalpentes quasi prurirat eis nares. et iam non sperabis. et mox. fieri uidebis crisin fluendo ex naribus sanguinem. quia frequenter solent hi tales alienari. et non sane loqui. et quasi excutere se et sublevare. nec tirariis ac metuas super hi quia hec talia signa sibilum exuferiolibus cis adsupiola repetentium. et hi quidem ad cognoscendam futuram crisin sufficiat dixisse. Preterea considerandum est in his atque animadvertendum. ut egrotantis etate et naturam corporis attendamus. in quo futuram crisin speramus. et ipsa egritudine aeris et temporis que ratione. quia si iuuenis erit qui egrotat. et calidus natura et habundans sanguine. magis in his talibus per fluxum narium futuram crisin speramus. Ingrediendum et illud est. ut si sano atque egro ipsi est consuetudo per nares fluere sanguinem. aut si tempus estiuum est. ut calidus aer. etiam considerandum. quod manat ex hoc fluxu sanguinis crisin fieri egritudinis scito. et si ipsa egritudo pletoris generis sit. et si solite forsitan purgationes restricte cessauerint. Omnia ergo ut diximus diligenter obseruando et cum aduertendo potius prenoscere et predicere. et scire que tibi sunt capienda. atque curanda. et que fugienda uel deneganda aut que frequenter sint facienda.

De creticis diebus

Oportet te decretorios dieb; insilere . qualr maxie — d creticis

scientie manducandu e . ut cognitis dieb; cre
ticis . possis ↄgrua beneficia offerre . qa si sine
suo tpe adiutoria adhibeant . ledit poti quam iuuet .
Vnde necce e ualde creticor dieru cognitione op
time nosce medicos ad cognoscendam febriu ratione .
ꝛ ei q egrotat aut salute aut piclin . ut possint exh pdi
ce q futu e . Ideo iqrendu e pm dies manifeste quo
cep qs egrotare . ita ꝛ si non iaceat lecto . s ex quo sensit
sibi egtudine fuisse exorta . Ad certu numu sciens
medic ueir . creticu iuenitat die . i . siue artiu siue q
diximus pison . quia hee due spes csis artius ꝛ pisos
dnr . Na artii st pares numo dies . ut duo . quat
tuor . sex . pisi uo impares . ut un . tres . qnq; . septe .
ꝛ ceti eode modo ipares dies . Ea cu h bene cognouis
sic inↄseqnti manifeste ordinabo . ꝛ cu qualitate
creticor dier inuenis . adtendas ꝛ scias . qualit fu
tu sit crisis . Na melior e ad crisin faciendam pisos nu
mus dier qua arti . amat n sepius arti . i . creticus sup
scptu pari numo fact dier recidiuare . atq; como
ue easde egtudines q pisos face non pote . Scien
du g est . ante oia ↄmotiois infirmi . pmu mani
festu die ut diximus . Exh n ut ueteres dixer . uisi
bile cretici diei inuenies ratione . q facit scire an
bona futa sit an mala crisis . Et si in cretico die
sinthoma natu fuit . ꝛ ipum p uidendu diligenter .
quale e . q a neq; mai neq; mini egtudie ee debt .
s ↄgruens egtudinis gem . ꝛ quantitati . ꝛ itum .

& in ipso cretico die adueniente sintomate. ut
fuit utilit & congrue solutur egritudo. Nam si ante
creticum temp⁹ fuit natum .i. sudor. & cetera queque talia
que crisin faciunt. iam non crisin s; innaccrongeia
significat peiorem egritudinem. Nam quotquot in ipsis me
diocr creticis dieb; usant. nullo cretico sintomate
presente l' innato. Hi difficile euadunt. ut ypocras dic.
Illi uero qui non creticis dieb; cretica syntomata paciun
t. uident ab hora ee liberati. s; postmodum recidiuant
& uix euadunt. ni sine periclo. Sed si inaritis dieb; paroxis
mos fieri uideas. non bonum scito futurum. si in ipsis creti
cis dieb; commoueantur. & multo pei⁹ si in ipsis crisis
fiat. l' sintoma. aliquod inportun⁹ accedat. quia ualde grauie
erit. ubi ea que solent prodesse l' iuuare. & suo loco l' tempe eue
nire ad utilitatem egri. si incongrue & pnitiose contingant
ante suo tempe. Nam meli⁹ si ante creticum diem nox & dies p
cedens grauior fiat. Et quod diximus & pulsum ante po
tis cognoscere. si diligent & attente considerer. & ex aliis sig
nis ab ypocrate dictis in pnosticis. Sed de creticis quid dixim⁹
dieb; excedum faciam⁹ ab ortu. Quarti uero dies sunt in quibus
iodice febres faciunt crisin .i. a primo die facit crisin in quar
to. & tercesimo quarto. & sexto. & decimo. & quarto decimo.
& uicesimo. & uicesimo quarto. & tercesimo quarto. & sexage
simo & octuagesimo. & centesimo uicesimo. Sed & sciendum
e ex his dieb; qui bonam faciunt crisin. an malam. Vnde quar
tum diem firmum. utileq; ad faciendum crisin. & frequente
dicim⁹. Sextum uero rar⁹ atq; infirmum. & recidiuum. quia
nec ualde pgrauis est ad faciendum crisin. & raro inuenit.

(ipiodica.

in prodica. ut uideat' creticus. q: neq; ab ypocrate ē
confirmat'. prēt in uno tm̄. i. ñ febriente lienterico.
Similit̄ decimū diem ypocras omnū pitissim' in uno tm̄ ī
uenit creticū diē. 7 ido etiā ipsū incertū obseruam'. Cer
tum decimū diē firmū freq̄nt̄ accepim' ad faciendā cri
sim. Vicesimū aut̄ diem iuxta ypocrate ñ artiū. sed
pirpson recepim'. Sexta tetrasexti. i. q̄rta de sexto. Ter
tia enim ebdomada. inh exstat. 7 transcendit. 7 ideo
firmū congruūq; obseruam'. Similit̄ 7 uicesimū quar
tū. 7 uicesimū quartū. 7 quadragesimū quartū. 7
sexagesimū. 7 octogesimū 7 centesimū uicesimū. firmos
7 creticos scito. Sūt 7 cretici dies. quos diximus pirson.
i. septim'. aut non'. aut undecim'. aut septim' decim'.
aut uicesim'. a uiginti. VII. non nata creticus 7 firm'.
Febris ē que pm'. 7 quā ceteri. amat n recidiuare. uiui
cesimo pmo die facta ē. In aliis aūt causa firma 7 stabil'
ē. 7 frequens in illo tantū rara. 7 stabil' ē. Tipicat' aut̄
febrū. i. p iodicar explicuim' creticor diez rationē. De eodem.

Nunc de illis creticis dieb; dicam'. qui in acutis febrib;
attenduntur. Vnde opoitet febris prodicas creticas di
eb; quos diximus artios 7 pisos puidi. atq; inuenire acu
tar febrū manifestos dies creticos. i. certos 7 firmos.
Vt ypocras dixit. ac docuit sic. Acute febres in quar
ta decima die faciūt crisin. non sic intelligendū ē scri
tū. ut q̄dā putant in quarto decimo die om̄imodo
acutas posse solui febres. sz in quarto decimo die q
usq; in quadragesimo ptendit. Est enī uerus creticus
dies. in acutis febrib;. Primus tci'. quart'. 7 septim'.
7 non'. 7 undecim'. 7 quart' decim'. 7 septim' decim'.

7 uicesim⁹ · 7 uicesim⁹ pⁱm⁹ · 7 uicesim⁹ quartus · 7 uicesi
m⁹ septim⁹ · 7 tricesim⁹ pⁱm⁹ · tricesim⁹ septim⁹ · 7 quadrage
sim⁹ · Pret͡ h hos dies facta c̄sis macutis febrib; · recidi
uā p certo significat egⁱtudinē · 7 non sine piclo futurā · Si
uō aliqs nos interoget quomodo arti 7 pisi dies possint ee
cretici cōmunit respōdebim⁹ sic · Artios 7 pisos dies cō
munit 7 creticos in piodicis dū taxat · 7 macutis febrib;
tantū facit crisin · dicente ypocrate · febres autē acute q̄
martis dieb; fecerint c̄sin · recidiuus uexabunt febrib;
Que uō in pison manent · firme ad salutē · Sane q̄p
uoluit nos ypocras sic obseruare · Vicesimū creticū diē
qa un⁹ medius q crescit dies cōmunit ad pison numu
magis ptinet ut q maneret ei⁹ simil dogma · 7 ideo re
quens septimū diē · ab octauo rursus incipit numerare ·
Obseruauit autē maxie ypocras · 7 ista duo · in his sinto
mata · uicesimo pⁱmo die firmissime crisin fieri · Si
fiat cū frigore · ut in aliis dū taxat creticis dieb; · Vice
simo autē sola c̄sis facta cū frigore · Manifeste recidiuā
signific̄ egⁱtudinē · 7 aliā sperandā c̄sin · fineq; talē · quale re
sidue · pⁱncipiū uidim⁹ · Hec g ratio atq; obseruatio ē de
creticis febriū dieb; siū piodicar siū acutar · De creticis
Quāquā multa de creticis dixerim⁹ dieb; · tn̄ placuit
exponē qd int utq; dissimile sit · nā cretici ut fr pisi
dies · Vbi nā adest sine dubio febris solutio · Cretici ui
non sr arti dies ubi adhuc dubiū aliqd spat · Deinde 7
hoc pt intendū fuit · in noticia humani corpis dicē · q
ad modū dies cretici debeāt · cōputari · 7 ideo ordinandū
credidi diligent · ut nihil in numo homī q dē accidentium
aū minuentū · n̄ falleris incerta ratiōe · qa dies un⁹ cui

noctem suā xxiiij horas h̄t. Uerū si unusquisq; hora tertia uel
qūrta tangat̄ uidebit̄ ipsi dieī .iij. horas pdidisse. sz n̄
pereunt. qa cū ceperis conputare largiris et ex nocte horas .iij.
qb; p die min⁹ tact⁹ ē. ut possis duodecī horis expletis plenis
sime conputare. Simili uō rat̄ā uice si nocte sic coputes. ut
si qnta hora noctis. ut puta tact⁹ est qsquā quoq; 7 die ho-
ras nocti largiris ad hanc ratione omniū egritudinū dies
7 noctes. cōputare debes. 7 nū dierū magis numū. aut
nocti coputare debeas. quā horarū scdm num dierū consti
tutorū cōputes. Ut puta interduū unūqq; discuti posse
monstrauim⁹. qa un⁹ dies 7 nox. xxiiij. horas h̄t. coputa
g⁹ ex hora qua eger cecidit in egritudine. Aut ipsū horas
septuaginta duas ut triduū cōpleas numinū pdemsione horarū.
Sic cū hoc bene cōputaueris 7 dies. 7 horas discussionis egri
tudinis potis pnunciare. Similit aū 7 si ampliores nūi
dies cretici fuint cōputandi sīt. Ut supi demōstrauim⁹
supputare debeb̄ uel a die discussionis aut picli. aut
recidiuarū febrium possis ratione inuenire. De effimā febre.

Febriū g⁹ spes discernere nemo pot̄. 7 usū ipsarū puidere.
que harū curabiles. 7 q̄ 7 incurabiles sint. l' que breui
solui possint. 7 sine piclo. 7 un nascant̄. 7 qb; etatib; 7 in q
tpe sint. non pot̄. nisi fuūt usu tent⁹ doctissimorū lectio
nib;. Effimeras g⁹ febres scito nasci. aut ex calore aeris
subito 7 spisso. 7 nimio. 7 insueto. aut ex frigore. aut ex
merore. aut gaudio nimio. aut sollicitudine. 7 cogitatione.
l' timore. aut ex amore. l' ā ex iracundia. aut indigestione
ciborū. l' ex nimietate uini. seu potionis. l' uigiliis multis. l'
ex labore ingenti. 7 insolito. aut ex nimio dolore. cū sint aliq
uulnēe siti. l' ex alia h⁹modi occasione. Hē febres in oīb; etatib;

7 in omnib; tempib; fieri solent. que tamen ex ipis signis discer
ni 7 cognosci possunt. Raro enim febrium simpliciores sunt pulsus.
7 non ualde inequales. aut sordidi. aut difficiles aut
duri. Vrine 7 non longe a sanitate distantes. nec calor
grauis. nec acer inuenitur. sicut in aliis febrib; In quib; in
ueniuntur. post commotionem primi. 7 impetum paraxesimi. Impe
tus impulsu uenarum 7 urine non sincere. Inefsimus uero febrib;
nil tale. cessante primo paroxismo inuenitur. Sed omni ipe
tu sedato. cuncta ad meliora proficiunt. Plurimus 7 hu
quasi humor calidus corporis cum uapore aliquib; sudor magis
in principio utiliter apparet. Dolor 7 capitis si fuit in pri
mo mox cessat 7 omnino recedit. an diatritum primi que in
aliis febrib; non fit. 7 ipius corporis consfebritas uterius 7 tollantia
manifestat genus. 7 indicium febris. In his 7 ualitudinis
In aliis uero mox imbecilla inuenitur. Si 7 cum balneis lauem
effimos. nullus error. uel frigus corporis in solio. uel in
ipso balneo acre sentitur. Vt in aliis febrib; fieri solet. Si
animi egritudo febre commouit corpus. i. tristicia. aut cupi
ditas pulsus perlapsus. 7 tenuis inuenitur mox in princi
pio. Vt medicus in istis temporib; putet eum egrotasse ex longa
qua egritudine. Vrina sicut in ceteris rubea est. 7 in his rubor
7 acor 7 modica. 7 non tantum frequens quam in ceteris. 7 con
trario uero hi patiuntur. que ex commotione uel ira animi febricitant.
Nam his qui ex tristicia egrotant. uel cupiditate desiderii. ex
ilitas corporis 7 oculorum demersio. 7 pallor in facies emendi
tior apparet. 7 cogitatio diutina. 7 sollicitudo continua.
facere solent. 7 continue uigilie pati ista solent. Si uultus
subtristis apparet que ille non est. Nam graues lumini
palpebre per uigilantib; inueniuntur. 7 quasi humide

ut uix oculos leuare possit. Nam tristantium l cogitantium
sicca l mesta . cernuntur lumina . concaui u oculi commune
pe omnium indicium e . i . merentium . uigilantium . 7 cogitan
tium . sed non iracundie indicium e . Nam huic nec pallor
accidit . nec concaui oculi efficiuntur . sed calor ardentior .
7 amplior . profundo pectoris . 7 ire motu . procedendo ostendit
7 magnitudo . 7 inanitas pulsus . non minuetur atque desidet .
sicut his qui excitatis l uigiliis l cogitationibus laborant . Ex
hijs ergo indicio iratum . l indignatum . ab hijs se cernere potes . 7 illos
a se inuicem exsiuis signis ut diximus . Qui uero ex labore ali
quo fracti fessique febriunt . cutis corporis eorum siccior .
7 tensior . quam in aliis effimis febribus inuenitur . Aliquibus
autem hec perseuerat siccitas usque ad paragin . i . statum . iam decli
nante tempore . Itaque illi maxime qui plusquam fert sensus labo
rando defecerint . 7 infinitum laborem sudantes exple
uerint . 7 in hijs pulsus minutior . 7 lassior inuenitur .
Nulli autem qui minore labore laxati febriunt . uastior . 7
maior e pulsus . Itaque ergo 7 hos qui de maiori labore 7 qui
de minori egrotant . uisu discernere potes . Utrisque uero
urine crocee l rubee sunt . sed magis turbulentior . Horum
qui maioribus plus laboribus lassati febriunt . At uero hi qui
constrictione l densitate . 7 tensione cutis febriunt . ita
habitudinem sui corporis sentiunt . qualiter illi qui aquas alu
minatas lauerint . constricta exsiccata cute constringi
omne corpus sentiunt . 7 quasi contrahi . Hi soli ex omnibus fe
bribus constrictionis causa laborant . Hi stignosin . i .
constrictionem patiuntur . Quos quidem uisu 7 tactu facile cog
noscimus . Sicuti 7 illos qui nimio labore siccati egrotant .
Stignos autem e constrictio naturalium fluxionum omnium l plu

rimor cu difficili retentione corpois. Roodia dr. habu
dans natal flux eor que nimie defluant. Sed in hi
ferventior mot caloris e. & pma die ictus pulsus mi
nutior sentit. Acor uo pcedenti tpe. & difficilliora uent
atq; urine obsequia sequunt. Vt tunc non penit rubee. nec
habitudo corpois hor minuit. nec oclis in his concau
aut sicci uident. & magis qbdam hois eminent foras.
neq; pulsus uenar in his minuit. atq; pusillus. sic in
his q meroribz l curis. aut sollicitudine aliqua. aut
uigiliis. aut laboribz. aut excercitatione nimia exagi
tati egrotant. Illi uo q ex causa inguinu effimis. i. si
plicibz febribz laborant. pulsus fit magn. & grandis se
cu. atq; uelox. & spissus. & calor uehementior. & plurim &
post tpis statu mox exp fundo emgit humor. quedam sudois
n mult. & calid. & delectabil. & uult. in his rubens conspi
cit. & maiori habitudine. & urina eor subalbida. & ma
gis comunius omnibz e effimis febribz. i. simplicibz. equales
pulsus habe in paucitate har omnino febriu inueniunt. i.
equales sordentes l aspu in uno tactu ictu habntes. Talis
itaq; e cognitio in effimis febribz. i. siplicibz & diusitas
gnus har. Item catio.

Cura eor facil e his q eas adiuuant. & certissime intellig
possit. Na illi q pcerto cognosce eas non possit. Na illi
q pcerto cognosce eas non possit. difficiliores faciunt.
& piculose efficiunt si ab ignorantibz curant. q a gnalibz
oibz fiunt. & in macnosia uitant. Uno consideratis tali in his dicta
xat signisq; in ceteris febribz. i. habitudo color. uult. ocls.
men anius anelit. aspitio. loqla. ligua. man. aure. frons
tutus. sceima iacentis mot. iactatio. tqes. & silentiu. pat

quiā · t' impatientia languentis · obsequauent' · atq; uesice ·
facilia t' difficilia · 7 ip̄a uiuunt' q; fifis · i · d̄na corp̄is nata · si
calida · l' frigida · sicca l' humida sit · 7 q̄b; maxi̅e delectabat'
reb; insanitate · sic facili' curab · q̄a q̄trarīa · q̄trariis curātur ·
Nā si ex calore nimio feruentis aeris intellexis nata febre̅ ·
frigidis medebis beneficis · Si uō ex frigdo̅e calidis · Si ex
sollicitudine 7 cogitatione · securitate · 7 q̄solatione · securi
tate · 7 q̄solatio̅e · t' ubo⁊ cōsolabis · 7 ap̄utauis · Si uō ex furore
7 ira blandi⁊ 7 mollib; affatib; placab · Si u' ex amore aut cōcupi
scentia · p̄missio̅e sedab · Si ex merore gaudia uinē · Sic 7
meror · exsupat 7 fame̅ · esca · 7 siti̅ pot' · 7 labore̅ q̄es · 7 indi
gestione̅ abstinītia · 7 ut' sapientie · sedat q̄cupiscētiā · Ergo
postquā cognouis effic̄as febres · non expectab · in incētis fe
brib; diattū p̄mū t' scd̄m · i · abstinentiā t̄dui · ad cogitatione̅
febriū · s; 7 mox secur' lauac' balnei · 7 cibo reficis · q̄a in his fe
brib; egrotantes si abstineant' a lauac' · l' cibo · peiorant · Est n̄
in his tantū febrib; us; balnear' · utit' · aliis q̄trari' · 7 nimi
e̅ p̄t icianis · S; 7 q̄a aliis ho⁊ qui effimia egrotant · diuti' i
aere balnei · q̄ueniunt mora magis quā in solio · aliis magis
in solio quā in aere · Discernenda int' hos dilignt' ratio e̅ ·
ne forte q̄a dixim' utilit' om̄ib; his ad recupandā sanitate̅
usu lauac' q̄uenire · n̄ intuendo q̄b; q̄lit' sit adhibn̄dū · h
ip̄m incongrue adhibn̄do noceat' · Non n̄ leuis res e̅ · aut sin̄
p̄ido febriente uti balneo · 7 h adhibi · mox in p̄ncipio sane
cū non manifeste cognouis gen' febris · Ill' itaq; qui ex i
guinū indignatione sine uulne febit · nec n̄ 7 ill' q̄ q̄strict
tione 7 cutis duricia laborare uidn̄t · diuti' in aere balnei ·
quā in solio e̅e q̄uenit · Ceteros u' om̄s sup̄ memoratos in so
lio magis quā in aere quandiu poterint · l' uoluerint q̄ti

nebis. 7 si natare in eande ē aquā uoluīnt dab potestatē
ī uino ut faciant oltauius. Quos oms ingredientes tepido
7 plurimo oleo mollib; 7 planis manib; sufficient pungē.
plurimū eos q ex labore aliq febriunt. 7 eos q ex cōstrictio
ne. l' duritia cutis. 7 eos q ex inguinū indignatiōis cau
sa febriunt. debē eos sepi 7 diuti uti. 7 maxīe scito cibo
refici plurimo. 7 frequēti. q digestioni sufficiant. Eos
q ex labore aliq febriūt. 7 uino reficies plurimo. Nō
tm̄ illos utile ē ita cibari. ut istos q ex cōstrictiōe cutis
l' inguinū indignatione febriunt. 7 utrisq; subtil' 7 pte
nuis cueniat adexscatio 7 refectio ciborz abstinendos
maxīe. scito illos a uino q ex inguinū indignatione fe
briunt. tādiu a uino abstineant. quādiu inguinū in
dignatio sedet. attendenda uō nobis ē. i iectis oīb; it
anni ē. 7 etas 7 habitudo corpis. 7 febriū gen. l' sp̄es.
7 si sit ei q egrotat cōsuetudo. 7 tp̄ 7 regio. l' sit locorz 7 cetera
q; talia. Horz uō q ex cōstrictione laborant. illos qdē q leui
mīnus patiunt. minimeq; plectorici sūt. scito n̄ penit phibē
dos eē a uino q aut ampli° id patiūt 7 manifesto plectorici
sūt omnino abstinentes a uino. eos uō q in sōpnietate 7 uigi
liis l' 7 aī causa l' passione febriunt. cū lauis humidis 7 su
cosis cib reficere. nō duris 7 corporatis l' digestioib; cōtrarius
uinū tenue 7 albū. 7 maxīe ill' q n̄ dormiūt indubitant
dab. Si tam̄ capitis dolorē n̄ patiunt l' tipor pulsus nō
eē q cōpo ioib; alius cēseo obseruādū. 7 neq; eos q ex tristia l' fu
rore l' sollicitudīe ā nimia cogitatiōe febriūt. a uino absti
nēdo scito. Sz 7 illos q ex frigore aliq egrotāt. tādiu abstinē
dos a uino nouis. quandiu perit furor sedat. Si uō ex
uulnere aliq l' pustula. calor sū feruor l' inguinū indignatiōe

cōmouit · ⁊ ex h̄ causa fuit exorta · sanato p̄ uulnere ł pestula · mox ⁊ feb calorq; sedabit̄ · Hic ḡ cū origines causar̄ cognitā āputauis · nec causā āpli inuenies q̄ oppmat hōiem s; ma xīe adp̄stinā rediet sanitate · Tu ḡ si sapientia puide · atq; mente cognosce satagis oīa manifesto 9silio utroq; q̄ fac ta st̄ · ⁊ q̄ futa st̄ · ⁊ q̄ sint · i · p̄sntia · p̄tita · ⁊ futā cogno sces Hoc cū puid̄s scies fugiēda st̄ · ⁊ q̄ āplectāda · nec causā ignorare potis · nec inggrue curendo ipei p̄trahe egrotātes ū faciant multi idocti causar̄ origine igno rando ·

De acutis febrib;

Nunc uō incipiam dic̄e de acutis febrib; ⁊ p̄ncip̄alis si nochis · q̄ n̄ faciunt anesim · i declinatiōē i ductiā · s; in uno eodēq; motu p̄seuerat · aut ipei c̄scēdo n̄ desint ante creticū diē · i · ante t̄ciū · aut quartū · ā q̄tū · ā sep timū · aut nonū · aut undecimū · ā xiii · ā satis septi mū decimū · qa difficile ē · ut ad nonū decimū · ā xx puenietes · isti c̄sin n̄ faciunt · aut uite ā mortis ā hī istis dieb; · talit̄ febrientib; · āuīc · ā uicit̄ · pugnādo fi sis · Hic maxīe iustus · id · febrib; sinochis · i · tā acutis ⁊ asp̄is · artifices medici p̄bant̄ · p̄t̄ aut̄ 9gruis medici ne beneficiis armat̄ succurrat · ⁊ auxiliet̄ añ q̄ lasset̄ · ⁊ uicat̄ ppetuis febrib; repugnādo nata · Sinoch' ḡ sic cognosces p̄mū q̄ · i · xxiiii · horis diei · ⁊ noctis · n̄ faci ̄ anesin · i · n̄ declinat · nec desinit · s; ieodē motu p̄manet · ā magis acor inuenit̄ · ⁊ si inequale aut t̄bulentū fecit augm̄tū scito lōgiorē eē futā febrē ⁊ si n̄ p̄icl̄e ·

Cura sinochi ·

Sinoch' itaq; medebis sic ē putodnoū augm̄tū ⁊ stat̄ · febris ipi non longe a xii · d · s; cca ipū nec tardiore futū · ⁊ si u̇tute egrotantiū ualidā uidēis · atq; sufficiētē

ɔtra uigore ualitudinis ad statũ nec ñ ⁊ etate idonea q
possit sufferre impetũ hui⁹ febris. l' uehementia hos ptenui
atq; exili dieta mox a pncipio curandos obseruandos q; sta
to. Illos uo qb; longior e. a septimo die stat⁹ febris isti⁹ futurus
⁊ uirtutes minores nec sufficient ei. Mox a pncipio egritudi
nis usq; q statũ febris incipiat face largiori eos. ⁊ inpen
siori dieta curãdos obseruabi. Prope aut ipsũ tẽp⁹ quo statũ
febris futurũ iudicis abstineto a cibo. ⁊ parciori dieta atq;
ptenui hos curab. Iã itaq; statu inipo positos. magis ab
stine ⁊ p exile atq; ualde modica dietã offerendo iuuab.
Deinde iã transacto statu. ⁊ fracto uigore febris reficies atq;
resumes egrũ. paulatĩ addẽdo ĩpensiore dietã. ⁊ largiore.
Sz q̃m anesin hoc gen⁹ febris ñ hr. ido tẽp⁹ reficiendi eos
optimũ elegis. hora prandii qua sani soliti st cape escã q̃m
ante lucanũ. i. añ matutiñ aliĩ elegint tẽp⁹. Sanguinis ũ
in his detractio fit. p magnitudine feb. ⁊ maxĩe ul ɔueniũt
q rubeo sãguine plus natali. ⁊ solito rubeat. ⁊ q si suffectũ. i.
sanguine plenũ. ⁊ tensũ corp⁹ habe uidñt. l' ⁊ uenas tensas
⁊ plenas. his pfecto talib; auferend⁹ e sangs. Si neq; uirt⁹
neq; etas. neque alia ut sup dixim⁹ causa phibeat. ⁊ q a
liqde atq; fluentes diete oĩb; acutis febrib; ɔgruunt. ⁊
remedia st recte sic ab ypocrate oli dictũ scim⁹. Sucũ p
sane bene factũ ul maxĩe qb; non acetat unstom. aut
colã gñat. ul fastidiũ fit. offerim⁹. ⁊ suc alice simili m.
⁊ panẽ optime coctũ. ptenuẽ ex aqua calidissima damus
⁊ alia q; talia. que st facile digerenda. ⁊ non ɔtraria labo
ranti natẽ. Illos uo q causon nimio igne febriunt. ⁊
acerrimo estu iactant. qb; os siccũ. lingua arida ⁊ aspa
e ocli igne pleni. ⁊ q si ardentes sitiunt. Mox ĩ pmi ui

dis signa digestionis. i. statu temporis l' uigoris nature fri
gida aquam da bibendum secur⁹. et modum bibendi existima
b. et metieris. considerans temp⁹. etatem. naturam. consuetudinem.
Tal' itaq; fit cura sinochorum l' causon. i. acutissimarum fe
brium. et sine sintomate. i. sine accidentib; febrium extri
sec⁹. Scilic et capitis l' stomachi dolore. uigiliis. singultatione
et aliis qb; talib; Item de sinocha febre.

Tres sunt spes sinochorum. omothon⁹. agmasticus. et epa
gmastic⁹. quarum abomonio exordium faciem⁹. q omib;
periculosior est. et maior. cui quidem n cito fuerit ante succursum.
fiunt grauiores febres. et sordidi pulsus et geminata
egritudo quam sic cognoscis. In initio h⁹ febris spissi puls;
grauiores et sordidi inueniunt. Lingua siccior sitis a
cerrima lipothomia n deest. et malfacio. l' animi angustia.
In qua de declinatio. nulla potit inueniri. usq; in quarta
l' septima die. quam in nondiatito potis cognosce. cuiq;
cognoueris auxilio salutari succurre. sic insequenti dilignt
e ordinandum. Cura.

Prima die usq; in tercia cum omothoni. signa intellexeris
.i. uterum nullam hanc declinationem. uiz quarta die. i. in
primo. a secundo. a tercio. flebothomand⁹ e. si ei⁹ etas l' uires
permiserint. Si uero etate breuior aut senior sit. a exspissa
febre exagitat⁹ defectior inueniet. flebothomum n adhibe
Quorum etates et causas flebothomi. ita te nosce conuenit.
Ut ab octauo decimo anno l' uicesimo. usq; ad quadragesi
mum si tal' fuit causa repta. flebothomandi sunt. Si uero
plenioris fuit corporis l' sanguinis habundantia dum
san⁹ fuit habuisse cognoueris. a ex genere suo habuit q san
guinem habundaret. et a sexto. x. anno. usq; in quadragesimum

Cura.

quntu annum eu potis flebothomare. Cui si flebothomo
adhibito declinationes febris fuunt nichil aliud adhibeb.
Si uero declinatio non erit. post triduum explicito flebothomo
quarto die talia adiutoria adhibeb. si tamen fortis erit.
Nam ad balneum deducendus est eger. cui solium para cum ha-
bundantissimo oleo. ut ebrocas facias. Et solium tepi-
dissimum esse deb. aer quoque similis peurandus est. quem cum ibi
miseris. usque ad guttur descendat. et ambabus manibus
totum corpus fouere debeb. quamdiu ipse potuit ferre. Quem
cum eiceris diligenter inuolutus ne frigus sentiat. Quod si debi-
lis fuit. ut balnei usus sustinere non possit. simili uino sic
in balneo diximus. in cubiculo calido uirgis adhibitis
balneum adhibeb. uel extra geste. in lecto constricto uel balneo
facig. et ibi eum eadem ebroca diutissime foues. quamdiu
tolerare potis. et cum fouis diligenter cum sabanis calidis
extergis uel tegis ut frigus non sentiat. quem cum reficere delecta-
bis reficies ouis sorbilib; et sucis ptisane uel lactucis
elixis. sic solet sine aliquo conducto quod in musccell est. Et si ubi
minime sensunt. et febris grauior fuit. et nulla decli-
natio et si in siti exarserit. et recentem desiderauit. primo
ei negando cupiditatem bibendi icita. deinde aliquotiens
permitte. Ut spe permissionis ardescat. quamdiu differas.
quamdiu sustinet. eum nimia siti purgeri. uel bibendi habe-
ardorem. Tunc ei uas patulum recente limpida offeres in tan-
ta capacitate ut quicumque fuit sitis nimia febrientis
saciari possit. frigida aqua fontane eligenda est. et leuior.
et in die critico danda. cum autem scias extantis adiutoriis
necessarius ad finem esse uenturum.

Agmasticum .i. secundum speciem sinochi ... cognosceis ab

initio n̄ grauiorib; febrib; exagitant᷑. cui q̄de p singlos dies t̄ & horas augm̄tata cū crescunt. hec ante tertiū die quā causā hēat cognosce te conuenit. Si eni ad primū diatriti ueniūt graues incorrepies febres & signa certissima. q̄ quide signa hec h̄. Cutis corp asp̄a ē & aspior inuenit᷑. & urina rufā hn̄t. Q̄b; & p singlos dies uenit᷑ constringit᷑ ē ill pulsus ingens. & spissus. sine intmissiōe sordid᷒ & q grauī᷒ ē p singlos dies t̄ & horas augmentat᷑. Q̄b; nec stat᷒. nec declinatio s̄ tantūmodo augm̄ta inueniunt᷑. Sudor nullus. Q̄ nisi septima die discurserit. aut non euad᷒. aut difficile uitā pci-

Si macie flebothomo curādi st̄. de febribus acutis.

Quos cū int᷑ diatriti recognouis. adhibeb eis clisma. austere ut scibalas relaxare possit. q̄ conficis sic. Mittis oleū & aquā in q̄ cocta ē bleta. ā aq̄ i q̄ decoctū furfur. triceu & siliqua. aut lexiuiā. aut aquā simpliciē ad misces. mell coct. iij. & nitr̄ semi unciā. afronitr̄ coct. iiij & sal ttr̄ coct. i. & exceptido. differ zab. & p᷒ cū sciba le fiūnt relaxate tēpa id ē oleon calidū. tolari possit. & diligēti᷒ uapora. Q̄bi intinges plagellā. Q̄ & sic humidas ad stomachū ipones. unā leuādo altā ponēdo. & subtē oleū calidū. aut aquā calidā mitte. ut diuti᷒ uapores. & tādiu uapora donec ei humidā linguā inuenis. aut frontē humectari. Q̄b; & potiones simplices dab tales. Seminis appii trī coct. ii. ligasin linteolo mundo. & in aq̄ coq; & ex ea aqua cū potū desiderāunt. dab. Catarticū & molle q colām rubeā deponat dab. R̄. mastici. ʒ. iii. cimini assi. coct. ii. piperis grana. xx. diagridi ℨ. i. i pane cocti. ʒ. i. & cū

melle ueluti elactuarium tepa. et unde tpatium dab coclearia .ii. et omnibus noctibus caput fomentandum est. De aqua papaueris agrestis l ortiui uiridis siue aridi decocti. siue cum semine. l sine semine eius cum capitis foliis obuoluendum est. linteamine tepido ne infrigidet.

Apagmastic⁹ cognoscit sic. ab initio grauioribus febribus fatigatur. In tantum ut quisquis cum uiderit medicus uehementer de eius uita desp. Secunda uero die l tertia declinationem inuenitur. cui et signa per modum future discussionis inueniuntur. i. aut uentris eis solutio aut sudorem emittunt. aut sanguis e naribus fluit. Nam prima die siti patiuntur. Secunda l tertia siti ipsa refrigeratur. pulsus minutior inuenitur. Et si signum discussionis in certum die non habuerit securus esto. quinto l septimo die eum crisin habiturum. Quas cum diligenter cognouis. sine aliquo auxilio medicine sanitati reddi tis. Istis enim nichil adhibetur. quoniam adhibita medicina talibus contrariis contraria est.

Oleum roseum tantummodo et frigidum capiti infundatur. Quibus esca uetanda non est. Nam in declinatione et uinum leue. et aqua frigidissima dandum est. quibus si aliquid adiutorium adhibuimus. aut escam negaueris facis sinochum. Sinochi autem duo sunt. Differentia inter sinochum et sinocem. Sed inter sinochum et sinocem quamquam sit aptissima similitudo tamen inter eos ita separatur atque distinguitur intellectus. Nam sinochus non habet anesin. sed magis auguntatur. Sinoce uero dum simili egritudine retineat caput tantum. tamen habet horarum duarum sed non plene mundam remissionem. Nam sinochus ex sanguine et felle rufo commixtus nascitur. Sinoce uero ex felle rufi habundantia generatur.

Sinoce uero simuli modo ut sinochus. aut causon. curari debes maxime flebothomo. si tamen etas aut tempus a fortitu

do pmiserit aut si michil aliud e ɔtrario occurrat. q
phibeat. tn̄ p causa faciendū ē ei cubiculo pp̄e tepatū.
siccitas l' fortitudo pmittat. ita ut medietas sanguinis de
ducatr̄. quā postulat causa. Ut cause sāguin̄ deducendo
subueniat. 7 tēporib; dū non satis deducitr̄ seruias. quāq̄
h' causa sine ci neq; ī senib; neq; ī pueris uenire possit. Me.
minis aut in primo ī petu febrī initiū die. aut q̄rtū flebo
thomū adhibi. qa si cepit cū causa fatigare non potrit ad
hibi flebothomū. ne sit ɔtrariū. Sed flebothomū pcer
ta ratioē nr̄ adhibi dimittenda ē. fisis pugnare cū
causa. āc te sinochoꝝ cura adhibi deb; . 7 in sinoch' cau
son. 7 sine ce quāuis hānt dissimilitudinē tn̄ simuli m̄
curātr̄.

De fe causonide.

causonide cognitio

Causon febris denuntiata ab ipocrate. ut in acutis
febrib; 7 in plixiorib; quartanus nascitr̄. aut ex cola
nimiū sicca ē ea subtiliores uenas q̄ in epate st̄.

cura

Sedari deb; flebothomo in pncipio curationis. 7 frigidi
ora potatioē 7 frigidiora adiutoria in his necessarie
st̄ adhibn̄da. Viscera cū oleo 7 aqua calida. 7 unctionib;
que humectare 7 refrigerare possīt restaura. frigide si
milit̄ infusioēs capitis st̄ applicande. Et feb que dr̄ cau
son. his signis cognoscitr̄ q̄m cū fiūt. sitis ē grandis.
7 insōpnietas 7 alienatio psequitr̄. 7 surdi fiunt. l' muti.
Tn̄ h' signa hn̄t an̄ triduū quā fiat febris. dolor capitis
fitr̄. 7 in bucmo aurū ipe dolor cū forti ictu 7 tremo
re ɔstigitr̄. Deinde psequitr̄ febris cū sup̄ dictis signis. Et
cura sic. ut euacuetr̄ colic' huor 7 extinguatr̄. 7 dissoluatr̄.
euacuetr̄ aut aut p sudorē aut p uomitū. aut p uentris so
lutionē. Certissime aut extinguitr̄ si bibint aquā mltā

nimis frigidā. & ydromele bibant. aut lauacrū intent. ut sudent. s n descendant in soliū. nec diuti⁹ moren. De escis u° nichil aliud n pusanā māducent. & abstine ār se aiuno. De cardiacis.

Veteres hāc passionē pcipuā ēe dixer. Inde q; eā cardiacā appellauerr. Nā cor. grci cardian dicunt. Ver⁹ & ipsa res indicat nichil aliud ēe nisi febrē acutā cū nimio sudoris fluxu ptotū corp⁹ manantius. cū paruo pulsu uenar. que signa pdr cardiacos. h passio plerūq; estatis tpe fit. & facile ledit. adueniunt aut incalidiorib; corporib; & iuuenes boni corporis. habitudinis. & cetera. pcipue hos ledr lauacra post cibū. Post cenā uomit. frequent corp⁹ insudorē uitr cū ai defectiōe. & ebacu ltudines fiunt cardiaci. v. l vii. die incūbentib; febrib; & urentib; uelud flāma ignis. Ubi aut cepint ēe cardi ci refrigerant cardiacis sumitates manuū atq; pl mar. plerūq; usq; adcubitū l genua. siue & totu corp⁹. Vene pulsus ē uelox. & ueluti eleuat. paru rar⁹. inanis. Ut ubi cepit cresce passio uibrant, & par⁹ cū tremore & fornicatiōe inueniunt. atq; subde cens. Seqr eos aīm defectio & subductio & nūquā de minunt. qb;dā eor sudor nimi⁹ ptotū corp⁹ se diffud mitū pigius & glutinos⁹. q greci clin dicūt. atq; si eū teneat. uix pducit. Post h grauitudo corporis & uiriū & sensus tremor. debilitas. facies pallida. cauī oculi. sive ill grauat. ubi desinit accessio. lingua luuida inuenit. si qn pepliplocen laborat. l adust ticta ē lingua. Tē frigida desidat. Ut ubi cep passio urgeri p repletionē. ti uis ebetat. liuescunt e

(manuū sumitate

Manuū summitates plantæq; giberose fiunt . ⁊ ungues .
⁊ nō ī uno loco iacent . s; cū palpitatione huc atq; illuc . p̄
mo qdē pulsus ē densior . p̄tcario defectior . cutis eoꝝ cor
rugat̄ . pleriq; ī modū uue passe accidn̄tib; ill' aū uent's so
lutioīb; malū signū ē . ⁊ aliquando plorat̄ nulla p̄cedn̄te cau
sa . ob quā causā ocloꝝ p̄uitates gignunt . apparet ī eoꝝ
oclis signū q̄ onichior appellat̄ . Itē auide conant̄ sepe cibō
sumē . ⁊ tam̄ esca deuoratā ñ digerī . Subinde cib' delectāt̄
h̄ aut̄ oīa signa s̄t mortuoꝝ . aliquādo fastidiū paciunt̄ .
aliquotiens p̱ insaniā . labia ⁊ linguā submordent . putāt̄e
escā morde̅ . tē neq; uiñ debem' dare . nec uarios cibos . It̄
signū malū ē cū post acceptū cibū cū molestia . atq; cū febre .
⁊ cū lassitudine corp' soluit̄ . ocl'i rubescūt ligua fit sicca .
⁊ aspa . p̱ecordioꝝ sudor agit̄ . pleriq; aut̄ ⁊ sīn sudore .
dissoluunt̄ . Ubi aū ad meli' cepit uerge̅ . puls; uene appa
rescit . aliqndo ñ cibū auide sumt̄ . ⁊ dormiunt q̄ dē ⁊ ue
luti quandā lassitudinē paciunt̄ . dissessiones fiunt int̄
medicos . que pars corporis maxie mei' laboret . ⁊ nob' pla
cz totū corp' expediti' inplicitū ēē . quā scrupulose q̄rere
utrū cor ī ea causa sit . an ī mbrañ q̄ cor teḡ . ā stomachū .
ā pulmo l' iec̄ . nō n̄ h̄ particularit̄ curāt s; toto corpori
medicat̄ . Quomō discernit̄ sudor ille q̄ febriū significa
tionē significat . ab eo q̄ inuadit cardiacos . istoꝝ sudor .
satis pfluit calid' . In cardiacis aut̄ sudor ē frigid' ⁊ pa
plitudine ⁊ paruitate nat̄e ei' passiōis paru' puls; . atq; ob
scurior ⁊ dn̄sior ē . ⁊ toras eis grauat̄ . freqn̄t inspirant .
neq; ē animus . Sēt aut̄ qb; oīa uisca sudāt . calidū . puls q;
uene eq̄l' ē . atq; ī sūma cute bene ī spirat . bono aīo s̄t .
atq; reuelatioē in corpus sentiunt . Qomō sepam' passionē

cardiacor. a passione stom̄. Si stomach' inferior fuit. seqt debilitatio. angustia. 9punctio. ac dolor. 7 quedā du ricia in precordiis inuenit̄. l' in dorso. ita in p̄ssura sc̄ post acceptū cibū. q. si inbecillitas astiterit stom̄. multi ex puunt. 7 os humidū h̄nt stom̄ nausiā paciunt̄. humores reiciunt. n̄ nūquā 7 cibū supati. man' infrigidant̄. l' pedes 7 plerūq; recalescet. Cardiaci aut̄ multū sudorē s̄ntiunt. ne q; grauant̄ p' cibū. neq; reiciunt rigorē illū summitatū ma nuū atq; plantatū equalē h̄nt. sudorq; ei' plerūq; cassus. ē. 7 mali odoris. eis aut̄ q p̄ssina stom̄ sudant. tenuis sudor. aborit̄ semp. fit aut̄ subductio anī l' stom̄. cū incip' acces sio fieri. Est aut̄ cardiaca passio defluxa 7 acuta. 7 ualida. eo q. strictura quedā eos n̄ desinit. 7 extensio fit p' cordiū 7 ipet' q̄b; est. Item cura.

Hos aut̄ curare oport; cū magna discretione tam̄ g' n' curare q. adhibem'. sic opem̄. ut eodē adiutoriis uta m̄ que expediunt. Multi tam̄ auctores dicunt eos cu rabil' ee. S; 7 tam̄ aliquando curant̄ sic. Iacē debent loco refrigerato 7 umbroso n̄ satis lucido ut 9stringant̄. tē 7 flabella apponant̄. 7 quasi subinde asp̄gat̄. 7 odori boni adnares apponant̄. 7 folia uitis. mirte. q̄rc'. pin. lentisci. mali granati. 7 rosar' l' his similia. stramentū. st ernant̄ leuis que non h̄nt floccū. q. a calidū soluit corp' Na t'. n̄ strict'. s; lat' fiat. ubi se subinde uoluant. 7 deinde fricare debem'. pedes. ac plantas que frigide sc̄. non de bent aliqd̄ tediosū cogitare. In ip̄o ip̄etu accessiōis cap' fo ueam' ex oleo frigido 7 melle flabellem'. 7 sp̄ogiā intincta infrigidā 7 exp̄ssā ceruicib' aplicem'. Post h' foueam' to tū corp' 7 stomachū spongiis frigidā intinctis. aut̄ lacte

aut aceto. Subinde pannos infusis hilar' tinctos aut
arnoglosse. l' poligonie. aut portulace. l' sep uiua. 7 myr
te. l' rubi moll'. Si malignanati calculor. i. fumitatis
uitis decoctione iam infrigdata apponim'. 7 ipoqstidos l' a
cacia. ex pusca soluta. l' omphatio. l' etiam in oleo uiridi.
Calentissimo uent'. pectori. 7 stom' appone. 7 ad orificium ue
n' simulti'. q. si sudor pseuauit simpasma adhibeat'. q. fit
ex puluere galle. turis. mirte. sicce folior. 7 aluminis scissi.
7 omphacii. plumbi usti. 7 lota gipsi. 7 crete samie. 7 callicios.
malor granator. 7 in nocte bis l' t'. si cum puluere corpori as
pge. 7 corp' frical'. 7 sic de sup' septus cataplasmab' l' omia
adiutoria sicca 7 frigida adhibeb'. It' magnaturis. cum oui
albumine. ad mell' spissitudine' ungat'. 7 cataplasmata.
adhibenda st' stiptica. Ubi causa minuit'. cariotam tritam. cum
oleo uirdi l' mirtino. l' lentisino. aut rosaceo. l' polentam
tritam simul cum pusca admixtam adhibeam'. It' malacitonia
cocta cum palmulis admisceam'. 7 acacia. aut lumine a
7 ipoqstide suco. l' roze siriaco. It' desup' septus libis cum pa
ne sicco cataplasmab'. Sicce cataplasma imponat'. Recentes
uo dam' non satis frigidas. ut spisse subinde renouet'. It' pal
mul' 7 polline seminis lini cataplasmat'. Recentes uo
dam' n' satis frigidas. Ponam' odoramenta natib;. pani
assati fumum. malacitonia. mirtam 7 his similia. mell' par
te' unam. aque partes duas. ad mell' spissitudine' redac
ta dam' p triduum cocta sc'hgla. Ubi aut' ad declinatione'
uenit passio. mulsam dam' coctam cum uino modico. pul
tes. oua apala. De pomis uo pira. aut malacitonia. De
auib; pullos columbinos. palumbos. pdices anseres. h' sagi
nata oia stom'. indigestibilia st'. De quadrupedib;

rostrū porcellinū. l' cerebella . aut edinā carnē l' capo
linā . De mari uo locustas . cõngules . lupos . purpurã.
De olib; uo intiba . plantagines. sparagos . In declina
tione autē dam⁹ uinū albū lene transfusū . Bonū signū
qn pulsus uene surgit. sudor minuit . frig⁹ autē sõp
nus seqt . Q n ista oīa sīt uinū albū accipiat . 7 post
epithimatib; cõfortent . cõstrictiuis 7 cucurbitis mo
uent . Et si aliqd huiꝝ remoratū fuit . clisteria iniciã
t . maxīe pcitiosi; ē fluxus uentris . Ideo si fuit sucus lenti
cule pcistē iniciat . utant post tciā diē lauacro .

ꝺ cardiacoꝝ 7 freneticoꝝ signis.

Cardiacos 7 diaforeticos appellant . licet quā plurimoꝝ
sententie . ita diffiniet . Sic in hac eadē pfessione no
minis hi attestant cordis uitio . hanc egritudinē
fieri qb; inh tī dabo assensū . Hūqͣ enī claruit indiciū
manifestū q. atēptari in aliqͦ modo nata cordis intel
ligat . Est aut toti⁹ corporis 7 uiriū plena resolutio
quā cardiacā diaforesin appellam⁹ . quā c sudorib;
uiscosis . 7 frigidis . pseuerare in remotis uirib; ma
infestant . pcedentib; acutis febrib; 7 flāmaꝝ interioꝝ
ardorib; quos aliqui causon uocauer . Hec g̃ passio
frequti⁹ in iuuenib; quā in ceteris etatib; euenire cõsue
uit . In augmento egritudinis . i. cca diē septimū 7 ĩ
quā maxīe tpāe quo etas l' estus calidior incandue
Licet g̃ oib; passionib; genalit pmoueat . Ca/ frī
adiutorꝝ egtudinū necessitates gubernandas tēpo
rib; seruire debere . aut tam magna ui . 7 pıclō in
posito dū sudoris illi⁹ einserit iniqtas cū uiriū defec
tu . 7 exco psens ē uite pıclin . Vc cū fusis 7 pt missis te
porib; rationabilib; adiutoriis circū uallantib; adiu

toris circū ualantib; inmineam⁹. Et nunc cubiclm
frigidū nunc lectū stramintib; uestib; lineis disponam⁹.
nc flabellas. nunc pannos cū nardo. & uino pcordiis or
dinate inponitis. Cataplasmata u° frigida & stiptica
inponenda st eor pcordiis. ex frigno. aut coniza ł ru
bo. aut marullio. & dactił. & cidoniis mali granati ł
maciis. Certissimū eni ē singłarū spēz que q medic
menta cognoscente. eā tpie ł comixtione adiutoriu
posse dispone. facie g eor expuisca frigida ł uino stip
tico fomitab. & puluem aspgis mbra sudantia. mirte
ł rose foliis siccis tunsis. & cribatis. & mamatis. galla.
omib; tunsis singłarit. & comistis cū uino stiptico. ł ei⁹
fectib; simł mistis omib; u° bonis odorib; ł timiamatib;
uires labentes. & membra deficientia repab. articlos q; eor
oleo cucumatio ł uinis uetusto mixto pulue murt. ł pi
pis pirit. adarcis. aut ortice seminis. defricab. infun
des calore ignito emouente repare. quatin⁹ ualeam⁹. nut
m⁹. sucis modicis. & frequentib; frigid tm. qb; sudorib;
factł inanietate uires mouentes sustentent. & nutendi st
cibis. potioib; ratione ministrantis & nutendis. ł cib oib;
ratione ministrantis. & nutend. ł cib oib; ratione & ex
alice ł ptisane sucis. in qb; unglas porcoz usq; inplenā
eor coctionē coq suadeo. aquā frigidā subinde p ittual
la subministrab. & si etas adhuc calidior uapor eo egerit.
& uiuatas n aspnabor. De tipicis febribus.

Nunc de tipicis febrib; que cū frigore atq; tremore & rigo
re accidt. & cū labore recedt. Cotidiana u° febris.
siue p diē. siue p noctē fiat h indicia ht. q. n cū acro ł
ingenti rigore incip ut tciana. & calor subhumidus.

de tipicis febri

inuenit̃ . in cotidiana febre . ⁊ quasi cū uapore aliq̊ . ⁊ gra
uio ⁊ diu manenti⁹ . tactu man⁹ pulsus ꝑnoscit̃ ictus . q̄
pulsus uenar̃ . minor inuenit̃ . In cotidianis febrib; que
in quartanis . in tantū quantū quartane minorē pulsū h̄t
acutianis . ⁊ quantū cotidiane febres suū min⁹ h̄nt a quarta
nis . tantū quartane acutianis . Alio inuitio cotidia
na differt acutiana . q̄a uitiatus . os . ling̃ . ⁊ oē corp⁹ sic
cū ē . In cotidianis h̄t humidū corp⁹ . ⁊ q̄a cotidianarii
uomunt flegma . ⁊ ea ꝑ uentrē eger̃ . frigidiora . ⁊ indige
stibiliora . ⁊ aquatiora . ⁊ aquatiora st̄ flegmate plena . q̄a
corpa eoꝝ q̄ cotidianā febrē patiunt̃ flegmate ⁊ idigestis
humorib; plena uid̄nt̃ . nā in etatib; ⁊ natura frigid̄ . ⁊ tēpo
rib; ⁊ locis humidis ac frigidis . cotidianas febres maxīe
nasci uidem⁹ . Iuuenē aūt calidū ⁊ siccū corpoē a cotidia
na febre nūq̄ uidi correptū . Sed aut pueros paruos eta
te . ā senex pigros otiosos ⁊ iexercitatos a cotidianis uidemi
ꝑe corripi . Vñ nec sudore iuuant̃ nec cū declinat oīno
sine febre st̄ . Vrina nāq; eoꝝ q̄ cotidianis febrib; laborāt
ā candida ⁊ tenuis uider̃ . aut spissa . ⁊ turbulenta . In initia
nis uō crocea satis aut rubea . ⁊ quasi sanguinea . In quarta
nis diuso coloē . maxīe pallida l̄ fusca . ā idigesta appar̃
Curab̄ g̃ cotidianas sic . Oximel dabis post ꝑmā diē . i . cū
medīū cause tēp⁹ uidis . dab̄ ⁊ diuretica que urinā ꝑuo
cent . escas ꝑ ⁊ cibos calide uirtutis ⁊ que flegma incidant .
⁊ deponant ⁊ tēpent uentrē frequti obseqo . Maxīe dab̄ q̄
ɔsueriit purgent . Deinde facis de radicib; uomitū q̄ dat̃
cū oximelle ⁊ alia q̄; talia simili ratione facies ⁊ media ipsi
. i . uiscera embrocab̄ . ⁊ cataplasmab̄ medicamine calide uir
tutis ɔficis sic . ℞ . melli loti . floris camomille seminis li

ni. añ ℈ .i. pollinis ordei ℥ .ii. adipis recentis porcini ℥ .iii.
Vitella ouorum .v. cere lib. .i. olei rosei ℥ .v. **De quotidiana.**

Item ad cotidianam febrem si neglegentia medici non fuit
ratione tradimus. Cotidiana febris ut diximus ex fleg-
mate fit quia nimis est frigida. Ergo indoctus medicus dum
putat omnes humores esse calidos. dabit eis cibos frigidos
dicens. Extinguere uolo febrem quae adhuc non extinguit. set
plenius uitae. mittens calida super calida. et frigida super frigida.
Ergo doctus medicus ista non facit. set cum febris cotidiana fu
erit. dabit eis cibos calidos. sicut est piper. ruta. ciminum da
bit in potum ante accessionem uinum subtile albi coloris et mo
dicum temperatum calidum generaliter aut in accessione nichil ei da
bis set ante accessionem. et post accessionem cum uoluerit manduca
re. Dabis ei pullum habentem piper. cuminum. dabis et pedes lacta
ntis aceto coctos melle. et pulegio. De pecudibus lac bi
bendum bene coctum. et siliginis bucellas habentes oleum modi
cum. Et si sitierit facis aquam coctam cum radice feniculi. et apii
seminibus. et aneta. petrosilini. et anisi. si taliter omnia feceris. in
paucis diebus liberum habebis egrotum. quia ut diximus calida dantur in
cotidianis. **De terciana.**

Terciana aliquando est uera. aliquando non uera febris.
Vera enim si est. mox a principio cum ingenti nascitur ordo
re. et frigore et tremore. set non tardiu tenet rigor quam calor.
Nam cito frigdor uertitur in calorem. et tenet calor diutissime pul
sus erit ingens uehemens. citatus. et crebrior. etas hominis iuue
nis et fellis rufi habundantia. tempus calidum. et siccum. et locus
talis et aer et sitis uehemens. Vomica fellita crocea. et sudor.
et motio. Item talis erit post terciam conguentibus ex his suis ho
ris. ex his omnibus tercianam ueram cognoscere potis. **Cura.**

Curab' g' lauac frequenti 7 tēpato cū olei habundantia
7 aq's dulcib; ñ salsis 7 tōo nec nitro. nec sapone utat'
cū lauat. talia n humectat. infrigdat diuti' 7 frequēti
q a 9traria 9trariis curant. Rufū n fel calidū 7 sicciū
frigidis 7 humidis delectat reb;. Ergo 7 obseq a uen
tri 7 urine purgand' ē hic tal' humor qd ē a se frequēt'
fac q a cōmouet uentrē. Urinā uō data apii decocti
one 7 aneti puocabim'. 7 cū iā uidis signa digestionis
post tciā cōmotionē. ē absinthii pōtici decoctionē
addito melle modico dab' bibē. Nā maxie stomacho
h' ē utile ē 7 si naturalit' satis balneo delectat'. bis ē la
uent in die. 7 ut nate si delectant' oītate autino omi
no abstineas. quādiu uidis digestionē fieri cause. dē
dab' uinū albū tenue 7 aquatū. cibos uō dab' q'b; pot
sit humidari. 7 refrigerari corp' eo7; q tciana laborant
febre. i. exolib; bletos. atriplices. 7 sucū maxie ptisane
7 alios sorbitiones. pisces ē aspratiles. 7 nō salsos. ne
que frixos. neq; assatos. De uolatilib; dab' maxie
ea q facile digerunt. Molli 7 tenui carne gallina
ciorū ē axellas 7 cerebellas. 7 testiculos. 7 ungulas por
cellinas dab. 7 oua apala. 7 hoř similia que facile
digerunt. dab' ē poma q non digestioi difficilia. ē
a melle oīno abstine. 7 dulcib; 7 sinapi. 7 salsamīt'
7 ab acrimoniis oib; 7 a legumīb; 7 a uino ualde ueti
7 calidiori nata. **De tciana n̄ simili.**

Notū' tē' i. n̄uera tciana discernit' a billa q uera ē.
Nā uera tciana ut multū septē piodos. i. septē in
cib; motionis sue digerit'. s7 ē si n̄ diligentissime mor
pncipio cogita. curationib; 9gruis obseruet'. curdit'

ꝺ tciana n̄ simili

piclm. Nec facile qb; lib; remediis p̃tra artifex ꝯtine
bit si eã diligit' puidit. Unde ualde attendũ ẽ. ut ex
p̃us cor signis. uerã 7 non uerã tertianã cognoscẽ possi
m⁹. qa quantũ int' se de signis discrepant. tantũ decu
ra distat. Nã neque ĩpetu l' calore. uẽ t̃ciane simil' ẽ.
nec pulsu l' sudore. nec fac̃ uomĩe colã'. sic illa q̃ ua ẽ.
s; 7 sudor paruus inuenit' in hac. i. breui⁹. q̃dã humec-
tatio cũ uapore raro 7 lente exalante. 7 diu tenente
7 cũ uidet' iã declinasse. non tam puri⁹. aut sani⁹ inue-
nit' pulsus. s; sordens. 7 adhuc aliq̃d in se retinens
febriũ. que paulatĩ addendo 7 inpeti⁹ crescendo in tã
tũ durescat ut infra septẽ dies putent' ẽẽ. si ipsi tantũ
m̊ credam⁹ multor; inscitiũ causa. His itaq; 7 talib; signis.
uerã 7 ñ uerã t̃tianã discernendo p̃ius curis diligens.
7 doct⁹ artifex curabit simp̃icl̃o. Nã maxĩe obseruab.
ne ĩngruus tractat' inpeti⁹. 7 in lõginquũ ñ siñ p̃icl̃o
ꝓtrahat'. Nã quantũ causa creuit. in tantũ uires ei⁹
q̃ patit' minuent'. amissa enĩ ũtute ualente causa
ñ sufficit 7 uiuẽ. tam respicia[sẽp] ad eq̃ uirtutẽ. 7 adipetũ
cause. i. ad quantitatẽ uirũ ei⁹ q̃ egrotat. 7 ad quali
tatẽ morbi. ut ne lassũ nõ reficiendo cibor; refectio
ne. s; 7 forte nimiũ abstinendo ad p̃iclm ducas. S; 7 ũ
ꝯgrua collatione b̃n̄ficior; medicine asistente. eger gau
dĩte natã fruat'. hẽ non solũ in hac causa modũ ꝯsidã
dũ tradim⁹. s; 7 ĩ aliis sẽp oĩb; causis. Scio enĩ quedã ĩ
cipientĩ autũpno a morbo t̃tio correptũ usq; ad p̃mũ
ueris tẽp⁹ ñ posse curari. 7 ĩ tãto tp̃e p extenuatũ ut
dubitarem⁹ deo. q. 7 ip̃e ñ cõsititiens p̃ceptis medicine
alit' ꝯuenieb at se habebat. 7 ip̃⁹ p̃emis cause ꝯtrariũ

egritudine imperi⁹ ptrahebat. Nã 7 splen ipi⁹ i magnitudi
nẽ excreuerat uiscera q. p tẽsa stomac indignatione grau
iores causas mortis minabat. Nã uult⁹ pallido tumore mu
tat⁹. uirides ocli. crurium tumor. Pigrũ ydropẽ ostende
bant cetũ corp⁹ exilitate. 7 exlõgiqua egtudine ossetiũ ma
ties laxauerat. Cui⁹ exeplũ ideo pposuim⁹. ut sciam⁹ cui
pieli sit. nũa tciana. si aprincipio cognita 7 ogrue cura
ta n̄ fuit. .

Ergo nothũ tteũ. i. n̄ ueta tciana q patit. mox a
pncipio abstinend⁹ ẽ alauacro. 7 tãdiu abstine q̃d
u signa digestiois cause uideant. Neq; cotidie cibet. s;
altno die suffici 7. ut reficiat sucis obtimis 7 sorbiliib;
bene factis. 7 digestioib;. 7 qescat silentio. 7 molli lec
tulo iaceat media uiscera fricent ei⁹. i. stomach⁹ 7 pcor
dia embrocab. firment 7 cataplasment. clistio utat
n̄ satis molli. 7 si sanguinis detractionẽ uidis necessa
riã osidab. mox aprincipio indubitant unde putaui is ut
le ee 7 auferes quantũ ouenit. ois uo ratio dicit ipi⁹. n̄
sit frigida 7 humida sic supi⁹ dixim⁹ in uertiscertiaiis
s; hat h caliđũ aliqd 7 q incidẽ possit origine cause. 7
sucũ ptisane piparũ. Sic 7 intiectis dieb; ysopũ. secta
spica nardi infusa mellicrato decoqs mell. 7 adiecto
pipe dab bibe. 7 coques donec mel remaneat. 7 alia
que possit urinã medioct moue pt illa oia n̄ dabis
alia. q̃ uehemtissime uirtutis st. sicce. 7 caloris. s; que
medie uirtutis st dab. Unde maxie absinthiũ pocui
transacto septimo die ex aqua calida dari ouenit. Ustu
tis 7 oximel dari pfuit. nec n̄ 7 utendũ ẽ illi medicami
nib; 7 pelatis qb; nos freqnt usi sum⁹. utilissimũ his pba

uim⁹. ū uomat̄ p⁹ cibū quo facto mltos mor seim⁹ sanatos.
Quartanā uō febrē ñ tā difficili ratione cognoscimus.
qa euidens ē. Nā duos dies integ's. puros ⁊ qetos hƀt.
Quarto die sēp mouet̄. ⁊ pulsus ei⁹ rarior. ⁊ segnior ē.
hīs inequalitatē. calor ñ lōge minor. a supradictis fe
bribꝫ. qa melācolici quartanariū fiunt. ⁊ tēpore au
tūpnali. ⁊ acre mutato. ⁊ inequali. i. ñ salubri natā
li ex q° hic humor incorporibꝫ mouet̄. Splen maior. ⁊
crassior fit ext̄ modū nature. Fit quartana frequent̄
ex febribꝫ ñ bon̄ ⁊ indigestis. ⁊ male curatis. Nā mixti
febribꝫ sić maciatus. Vomit⁹ fell' rufi ñ inuenit̄. rō eñ
p̄ue ē terciaris. ⁊ cū declinauit adhuc pulsus inuenitur.
sordens lassus. segnis. rar⁹. tard⁹ piger. ad opa facien
Curabꝫ g° quartanā sic. Mox a p̄ncipio dili Cū
gent̄ puideas. ñ medioct̄. ⁊ qete ac pacient̄ agas. neqꝫ
medicam̄ aliqd̄ teme des. neqꝫ purgationes uentris l' detrac
tionē sanguinis facias. ñ forte uidis nimiā sanguinis
cē habundanciā. ⁊ cū ferieri uenā stati respice teente
fluentē sanguinē. q si erit niger. ⁊ spissius secur⁹ aufe
res. quantū cause putauis conuenire. l' etati. ā uirtuti
ei⁹ q patit̄. Rufus. ⁊ tenuis. i. liqd⁹ si fuit mox retine.
⁊ stringe uenā. ñ eñ ɔuenit inhis talē auferre. Sangū
datio ē inhac causa uena inbrachio sinistro q ē me
diana cū fuit op⁹. ⁊ dieta adhibnda ē util' ⁊ digesta que
ñ infl' l' tendat stomachū. s; que tep̄ ⁊ uentrē ɔ puo
cet. Hec ñ ɔ mittū clisti. minutio utendū ē molli. p̄rea ac
ori ad deponendū humorē. abstinendo s cito eos. a porcina
⁊ bubulina. ⁊ caprina. ⁊ carnibꝫ his similibꝫ q grauant
digestionē ⁊ ab oībꝫ frigid̄. q p grauat. Proquare nolo

Cognitio quartane febris

cura

ut existimes hanc sup̄fluā ēē dietā quā regulam nos ui
uendi dicim⁹ data eni medicina ē ⁊ pars medicine. Nā
cū dicim⁹ digestibiles cibos dandos ⁊ ꝯgruos. Hec n̄ ꝙ ꝺū
offerim⁹ cibos frigidos. aut calidos. humidos. aut siccos
necēē ē ut sint ꝯgrui. Ut ꝯtraria ꝯtrariis curant̄ dū
medet̄. medicine ꝓbeant auxiliū qm̄ oīa ꝯtraria ꝯtra
riis curant̄. Et sic qa h̄ causa frigida ⁊ sicca ē. calidis
⁊ humidis delectat̄ reb;. Quia ad dietā nob̄ redeundū ē.
idō hos seruare debeb̄. ab oī iracundia ł qualib; alia aīi
cōmotione. sic ⁊ ab oīb; cib̄ q melancoliā nutrire uident̄
abstineas. Hec ēst ē n̄ auge malū malo. Nā cū deficiat cer
tissimis reb; medicinalit̄ adhibitis. hec causa curari ꝑ
sit. quanto magis n̄ curat̄. si quartanariis ea que me
lancoliā dicim⁹ nutrire adhibeant̄. unde e ipa causa na
scit̄. si regnat̄ ex melancolia dicim⁹. Illud ꝙ diligent̄ ob
seruabit patiens. ne frig⁹ sentiat. ⁊ idō obseruare debeb̄.
⁊ a ꝯstrictoīis cibis quia uentositas anathimia sin faci
endo ex ꝯstrictōe inpel⁹ existente causā facit. Obserua
b ꝙ ab oīb; frigid ⁊ humid cib̄. Vino aū utendū ē tenu
i ⁊ albo. ⁊ mediocrit̄ natali uigore calido. De uolanti
b; uō ł auib; dab̄. sꝫ que sicciorē ⁊ tenuiorē h̄nt car
nē. Utendū ē ill̄ maxīe que n̄ aquosis. ł palustrib;
gaudent locis. ⁊ piscib; q facile digerūt. ⁊ nichil flui
dū h̄nt. sꝫ sicciorib; carne. Salsamtis q̄; ⁊ sinapi ⁊ a
liis calidis ⁊ digestibilib; reb;. Dandū ꝙ ē his intercal
dieb; antid̄ q. dr̄ diatriton pipeon. ⁊ diaspoliticū a
certe pip̄ tritū. ex calida aqua. H ꝙ his si cotidie ꝯ
t ut bibat̄ recte dat̄. De ābulatio. ⁊ ꝑfricatio bla
de man⁹ fiat. ⁊ si aliqd tale ē ꝯsuetudinis n̄ penitus

phibendū. sꝫ subinde utendū. a lauacro aūt si omnino po-
tuerint abstineant. sin̄ tedio sint sola pfricatione. & de ambula-
tione utentes n̄ mediocrit' utitur. & si n̄ ualde uehemens
ipsa quartana ē ꝫ si exercitatione ꝯsuetudinis utant'. Vti
lit' faciunt in italia. utiq; fieri ꝯueniunt in principio cause
et usq; dū ad statū ueniat causa. Cū uo status erit. hec absti-
ne ab his omib; & dieta utaris que subtili & ptenui & ꝗete ad
hibe & ociositatē plixtorē & medias partes corporis cura
cataplasmate & ebrocis calasticis .i. que urinā mo-
uent. deinde uteres diureticis. & cū manifeste uidis
signa digestionis cause. tē ꝫ dab purgatoriū q melan
colicū purget humorē n̄ semel sꝫ quotiens putaueris ꝯue-
nire. Vetandus ē ꝫ ab esca l' cibo ꝯtrario. Vomitū uo sepi'
adhibito. ꝫ si michil sit ꝯtrario q phibeat. elleborū albū
utilit' dab primū radici infixū & abstractū. deinde si sic
datū michil pfuit. ꝫ ipsū elleborū ut nosti dab. Q uo nomē
n̄ albū n̄ hnt. hos purgatorio fortiori. purgauim'. & int'
lectis dieb; paucis. tiriacā diacitheneon accipe suadem'. & a
lia talia quoꝝ ad has febres laudant' beneficia. l' ex qb; oīb;
pbatissimū ē nob. hg opiū ꝯrinatū. R. Q n̄ mox in
principio aliqd tale dedit. n̄ pderit. sꝫ maxime oberit. Nā ex
una quartana duas facit. & ex duab; tres aut ex leui fortiores.
& ita in sūmū piclm hoīe deducit. & facit ut n̄ possit uite copio-
se ēē. Id ꝫ malus febrib; tipicis obseruab. ne qd tale mox
in principio des. ante quā uideas pepsi' fieri cause. i. digestio-
ne. hc ꝗpdit datū. an̄ u obit. Nā scio ego q̄ndā medicū
hi ignorantē dedisse hōi tres habenti quartanas. ante
quā statū facet causa. l' signa ostendꝫ digestionis medi
camtū q dr diacisnes & ab ea hora ipei' uis ē. itātū ut mu-

taret in sinochū nec ei postea potuit succurrere . Et ita ac-
cidit .

Quamquā tipicarum febriū signa curationesq; rationa-
biliter quidem et non cōfuse oīa dicta sunt . Melius est tamen divisi-
ones et coniunctiones diligenter ostendere . quarum oīum causas sup-
dictarum febriū . que sunt uere et non uere vel quomodo sibi iungantur .
breviter pandam .

Cotidianarum causa . uere et hyeme tempore . in principio hi qui
febrire ceperint . cuius corpus sudorē emittit . ut cū sudare
uideatur non tamen aut plus fluat . Nam a secundo die tipū patiuntur .
Post uero tipus recedit . et accedunt leues orrores . aliquibus et nec secundo
die frigus accidit . Et leuē sentiunt tipū . Sunt alii qui nec frigus nec
orrores hñt . Sunt alii qui nec frigus nec orrores hñt . Sunt aliqui quibus
uariando in ascensū pergit . Ut puta in uno uel cotidiana . pri-
ma hora tenuit aliquem . Secunda die . hora secunda tangit . Simi-
liter et tercia vel quarta die vel ceteris incurrentis dierum hore uari-
antur . ascendendo siquidem et alio indicio vel signis possit cognosci .
Que a ueri cotidianarum sicut supra dixi agnoscuntur . ut hec illis
nascantur . scilicet non immutatis horis quidem post rigorē tipū ca-
lore purgentur acdu . et post febres sudores in capite et in
pectore hñt . Aliquotiens per totū corpus sudant . et sic tercia-
rii pati solent . aliquibus et sitis accidit . Urina non alba hñt
stercora uero flegmate mixta egeruntur . que subalbida aliquando
et pinguia inueniuntur . Nam hec causa nascitur ex flegmate
et facies . subtumidiores sunt . ab aurium partium tocius inflatio
quasi . pedes tumidiores fiunt . Et non in morbis intumescunt
uero qui hoc morbo laborant frigidioris et humidioris nature sunt .
xie si tempus frigidū aut humidū occurrat . Nam et uno tempore
uis calidū et humidū sit . possunt homines hac causa tem-

q hr humiditatis parte. Si quam maxime h causa consurgit
hiemis tpe q ea frigida et humida sit. Nisi g concurrentib; cu
tpr et aer. et humores corporis miscuerint unu malu cotidi
anarios faciunt. qb; n arte medicine succurreris. et cotidi
ana ipa immacnoscia queritur. i. inlogu extrahit. Et si ita
garit. necessario quartanarios facit. Ergo ante succurrendu
e. ne ad ta maliu quartane ueniat cause.

Cotidianariis uero in initio cause oximel simplex dab.
oximelle et aceto. p triduu bibe cocta .iij. qb; utilit et ita
dactas in oximelle infusas. p die ieiunis in oximelle eden
dabit. ita his grauio uomit puocet. Et si minime p
fuit. in oximelle addas pipis grana .xx. et sic p singlas die utat. qb; p singlos d
acceptis potioib; simplicib; Urina puocab sic. Coque in
calida radices sparagi. aut ramulos ipos. similit apii et a
netuati si omia non fuerint. l unu mittes. Tandiu coqua
t. donec calor aque eius spissior fiat. et quotiens bibe uo
luerint utant. his et deponendus e uent cataritica flegmati
ca. que sumu ualuerit. philoniu aut adrianu. immo
du fabe. si uires ei p misint. cu mulsa dab. Si aut ex p
sa causa lassior fuit. l etate senior. aut puerulus. ut uir
tute adrianu. aut philoniu sustine non possit. alia antido
ta st danda p modo uiru. et in breui tepore curab. Quorum
stom curand e fomtis calidis. i. cu oleo calido. cu admi
scendu e. du coqr absinthiu pontic et aneti. et ita stom
fouend e. hi salsu. et arucas utilit comedant. et raphanos.
et radices. Et h; codditu utilit det. Si aut calida sup dicta
potu misceas. Melius si addas codditto spica nardi. pip. et
semen apii. et sic bibant. hi q de abstinendi st a lauacro.
Si in hac causa pl cataritica adhibita assidue pst. uehemti.

De cotidianis ueris.

i. in ebdomada . aut duab; uicib; siuue es p(er)miscit sum...

Cotidianar(um) non uer(um) sic intelligit(ur). Qui cu(m) horis p(er) singulos dies uarius ascendat . (et) descendat . Ut p(ut)a si aliqu(e) ... ta hora teneat . alia die quarta hora teneat . tertio die ... hora . (et) subinde p(er) singulos dies horis ascendit . Utriq; cotidianari in xx (et) iiij horis diei (et) noctis . uix una hora aut duab; aut in (m)ultu(m) trib; horis requie(m) p(er)cipiunt. S(ed) (et) cotidianari nothi non ex flegmate dulci h(uius)m(odi) morbo teneant(ur) . s(ed) ... tem quor(um) flegma acu(s) inueniunt(ur). Ideoq; (et) frig(us) non patiu(n)t(ur) . q(ui)ueri cotidianari n(on) h(abe)nt. S(ed) (et) h(u)nc horrores leues ... uo signa p(re)t(er) hora(rum) aut ascensu(m) aut descensu(m) o(mn)ia commu(n)ia h(abe)nt. S(ed) (et) hi m(a)x(im)e matutino (et) circa aucu(m)pnu(m) tenent(ur) ... uis quolib(et) morbo h(oc) t(em)p(or)e teni(ri) possint . Cura.

Quos fomentis curab(is) sic sup(ra)dictu(m) e(st) . (et) cataplasmate q(uo)d ... pollines seminis lini . ordei . fenugr(eci) . (et) mel (et) aqua ... (et) exinde stom(achum) p(er)duu(m) calidissime uaporab(is). Quib(us) ... tartica s(un)t adhibenda . que flegma deponat(ur) . (et) coler(am) ... fa(m) (et) bis e(st) uinel necessario dat(ur) . cui admiscendu(m) e(st) pu(l)... pulegiu(m) . (et) sopu(m) . origanu(m) . (et) tim(u)m . (et) exinde, coclea... ieiuniis p(er) singulos dies dab(is) radices (et) eis dande s(un)t . sic sup(ra) monstrauim(us) . (et) uomitu p(ro)uocab(is) . Quib; urina ... dae h(oc) oditu n(on) accipiunt . De duab; cotidianis.

Cotidianas duas sic cognoscis . q(ui) bis in die tanguntur. S(ed) utr(u)m ambe uere sint . aut n(on) uere . l(et) si una e(st) uera . (et) al(ter)a n(on) uera . sic cognosce n(on) op(or)tet. Si ambe uere s(un)t horis suis n(on) mutati(s) . t(em)p(or)ib(us) febre tenent(ur) . Et si ambe n(on) uere fu(er)int . horis q(ui)b(u)s t(em)p(or)ib(us) suis uariati non tanguntur . (et) non q(ui)b(us) solent . Et si una uera e(st) (et) alia n(on) uera mixte fuer(int) que e(st) uera hora sua cognoscit(ur) . n(on) uera aut accessionib(us)

mp uariat. Ut si qđe tenuerit hora tertia . alio die eū ā
sexta. aut quarta teneat . Cura.

Cotidianarū diuersarū curationes sup^ ostendi . i. uere & nō
ue. Si tamen he ue sint. earū adiutoriū adhibebis. Si
autē ābe uē non fuīnt . similit earū impende . auxiliū me
dicine . Si uō una uā . & alia non uā fuīt singlis . sub
hora ipsarū accessionū suarū offeres adiutoria . & sucū hunc
quā uis omnib; cotidianarii necessario det. Videlic & ex suc
co ptisane calicē iplebis unū . cui admisces piperis grana
l. seminis apii & salis tri . ciathos singlos hic accipiat . quo
usq; causa accedat inmedi^ post uō ex oib; sucis accipe
mediā partē mutis . & q̄ m̄ causa recedit . subinde paula
tī deducis . ex oīb; sup^ scriptis . sic & usq; ad pfectionē sani
tatis detur . De rōne terciane febris.

Terciana aliquando simplex ē. aliqndo duplex. aliq
do uā aliquando notha . Terciana ū que uā ē . sic intelli
gitr. ab initio frigorē nimio exagitant febrientes. ut his ho
ris qb; aguntr frigorē opprimantr. & tenent frigorē & febre horis
xii. Qb; recedentib; sudor ɔseqtr. & inopicia aliis horis. xii.
Sitis nimia nō dee . lingua siccior . ut loq pene ñ possint.
Urina rufa ɔseqtr. Ventrē facilē hñt. insompnietatē patiunt.
& tantā extuatione. ut nudare se uelint. & inrecentē sub
mitte se desiderant . & h maxīe ē intuendū . ut & tēp^ & corp^
tendas. Nā estatis tpe hec causa ɔsurgit . & maxīe iuniores &
calidiores. & corpore sicciores tenet. Nā cū hi sani ēēnt . & acriores
fuīnt . in qlib; exercitio . & calidiores aīo sollicitii cogitantes .
assidue colerā rufā pducunt. Unde h causa nascitr. hiis
int die tanguntr. ñ in mutatis horis. Cura.

Precita cū febrire ceperint . & sicient dabis eis frigidā bibere.

q cotidie recedentib; febrib; balneo utant' dulcis aque s[...] xie insolio plus fricent. quā macere. Alt[er]i tant' [...] pusana [...] cū causa ex parte plus refrigauit. ut nonā grauit' ex eade causa grauent. aquā calidā. in q absinthiū e decoctū. [...] bibant. Quib; escas frigidas dare debes. [...] caronci q e [...] [...] blitos. [...] maluas [...] cucurbitas l lactucas. oua apala. frigida [...] poma diuisa [...] cetā talia. Vinū albū [...] leue ne memineris qd tpū dixim' frigid' curandū celeratis cui [...] acensi frigore purgent'. hi cū [...] hanc causā i pa [...]

Tercianarie nocte h signa st.

Autūpno tpe h causa tang'. āba partiū ypocōdrie [...] locinora. isflata st cū dolore. Quib; cū inaccensione [...] creuerit. uultu subtumidiori efficiunt'. nulla accedente [...] ti. Urinā sub albidā hnt. uentre sine [...] [...] sidue flegma colib; mixtū. [...] q cū die int' die patiunt' febr[...]. tam nō horis suis co[...] tidie a inouent' [...] uariando [...] horis descendat. an ascendat. [...] tercianari i non [...]. Vere [...] tercianarii sudore agitant. Nascit' h causa [...] infantib; [...] declinantib; etate. h enī causa [...] tenuerit. [...] auxiliū medicine [...] ut [...] i. andiuturnā egritudinē. ut oīs hyemū tpe ab egritudine carere n possit. [...] inde inaccedente tpe meliat'.

In primo diatto. si forte fuint l scdo flebothomandi st. i uena brachii dext' q e iosana que adepar ptin[...]. Dab[...] sucū [...] cū admiscendū e ysopū. origanū. [...] pip. [...] acetū [...]. hāc catapudias dab p septē d. q ht. Aloe. Scamonee. [...] colloquintide. Suci absinthii. equalia poda. Co[...] fice cū [...] admodū ciceris. [...] dab sedm [...] [...]

uice septē . Sc̄da . xiii . tcia . xvi . Q si neglexis mutat̄ i
quartana . Q uib; cuiq; quotiens bibe uolentib; dab̄ mulsā .
iaqua ubi decoxis spicā indicā ⁊ pip . Ite potandū sem
apii ⁊ aneti . decoctū dab̄ imulsā . It post . v . id̄ absinthiū pon
nei incalida decoctū . utilit̄ bibendū dab̄ . oximel ⁊ ieiunus
cū calida ⁊ pipe datū mirifice pdest . catarticū ⁊ ē adhiben
dū q flegma ⁊ colam rubeā deponant . Vomit ⁊ post cenā
puocand̄ ē . Vnde maxie multos curatos ostat . Nascit̄ hec au
tē ex flegmate ⁊ colib; rufis .

Q ue K cianarii nothi nuntiis l usq; ad declinatione ala
uac abstinendi st̄ . Q uib; ⁊ si signa bona fuūe digestionis .
lauacrū rar̄ offeres . Hi ⁊ dū in causa st̄ ñ cotidie st̄ reficien
di anetica die . i . quando non tanguunt̄ . escis calidis . ⁊ pepti
cis . i . digestibilib; ut ē suc̄ ptisane cū pipe . ⁊ mel cū aceto .
paruo . Q uib; [illegible] cale facienda st̄ ex oleo iq̄ anetū . absinthi
ū decoctū ē . Q uib; climata fortiora adhibenda st̄ ⁊ sic̄ supi
scpta st̄ . Q si fuūt iuuenes aut sangne abundauūt flebotho
mandi st̄ [illegible] eueniet [illegible] plurimū sangui
nis ducat [illegible] pfuit . climata eis tale facis .
[illegible] . v . Vrinā eis ouent ꝓ
uocare [illegible] semine ⁊ aneti elixi . q aqua
assidue bibendā dab̄ his ⁊ catartica danda st̄ q colam rubeam
deponat . ⁊ uomit̄ puocand̄ ē sic . Olei parte . i . aq̄ tepide par
tes . ii . sal cocl . i . i simul misce . ⁊ dab̄ bibendū quātū satietas fu
erit . ⁊ mittes in hore pennā . ut phice possit q si hi ad tutoiū
uomicā nō puocauit . dab̄ ⁊ . ii . calcuce [illegible] tas cū
lactis capitii cale facti calice . i . ⁊ p̄ deambulatioē [illegible].

Q artiane . ii . si se quiserit . hi signis cognosc[illegible] q uis sic tcia
narii dee īt die tangunt̄ . tam̄ dieb; s̄ [illegible] tangunt̄ .

et alia eorum inditia ostendit. Ubi gratia uno die tangitur hora no
na. alia die tangitur hora v. vel sexta. Tertio vero tangitur hora
nona sicut primo. Quarta iterum die. quinta hora aut sexta
tangitur. Sicque fit in intermisso die nona iterum pertangatur hora.
sicut tertianarii vij. et si sexta die hora sexta non tetigit.
intelligis hec signa non aduerari tertianam perniciem. Unde intelligi
conuenit ex uarietate signorum super scriptorum tertianas duas esse con
iunctas. Sicut uero cotidiana se tertiane coniunxerit. sic intelligitur
ut tangatur sicut cotidianarii. ut diem intermissum non habeant.

Quando due tertiane commixte fuerint. ita curande sunt ut medicus
secundum disciplinam super scriptam unicuique sua adhibeat ad
iutoria. in die tertianarii uero suum adiutorium adhibeas. et die
tertianariis nothis offeras curationes. Itaque quemadmodum
per singulos dies diuersorum signa uariando monstrat. Ita et
curatio non una adhibenda est. sed utrarumque causarum diebus
adhiberi conuenit adiutoria.

Quartana iugis coloribus habundat. Unde hec causa contingit ma
xime eos tenere. qui mediam habuerint etatem. Nam senes et pueri
si tenuerint non diuturnius laborant. Que si uera et integra fuerit quar
tana. his signis cognoscitur. primo die quo temptantur nimium tre
morem et febres acriores patiuntur. et febres augmentant. sitis nul
la pulsus ingens. id est fortis et spissus. quicumque decem periodos com
pleuerint declinationes esse. frigoris patiuntur. et febres
augmentant. Uentrem constrictum habent. Quorum urinam suscipere con
uenit. et cum resederit inspicienda est cuius colorem subnigrum inuenie
ris. tumidum et splenem habent. uultus et oculos. subtumidiores. hi
recedentibus febribus sudant.

Siue in initio. siue in quolibet tempore si nulla grauabitur las
situdine flebothomandus est. cuius sanguis tamdiu curratur

donec colorē in rubeū ꝯuertat · Quibus post iiii. diē clistē austē
prudium adhibebis · ex rebus calidis · & calidā uirtutē habentes que uē
trē deducant · offerende sunt · Quibus etiā lapatiū decoctū in patina
siue malua & bleta · quibus uirtutē calidā facies · piper adhibebis ꝯ
ditū · & piperatū offeres · a porcina & bubulina se abstineant ·
Vino albo & leni utantur · Pisces aspratiles · & salsamenta comedant
& sinapi & cetera calida edant · Quibus ieiunis piper cū calida dabis
a balneis abstinendi sunt · Quibus manus perfricari debent manu
bus puris · quorum splen oleo calido primo fouendus ē · in quo decocte
sint capari radices · & absinthiū & anetū · Cataplasma ad sple
ni tale facit · quod fit ex aristologie rotunde & cerui & radice
eius · Sinapis · j · caricas · xx · ꝯficitur sic · Carice nocte una
e in oximelle infundantur · & sic extra trahantur · & cū puluere tien
dorum admisceantur · De hinc in eodē oximelle oīa mittantur ·
usque ad sufficientia decoquantur · & ita cataplasma imponis ·
donec duricia splenis soluatur · Quibus simul inne perfunt · catar
tica adhibenda sunt · que coliā nigrā deponant · Hoc frequenter
facias · & post catartica diatton pipeon · & filoniū · & adria
nū frequenter ieiunis dare debebis · Quibus etiā calidā aquā simu
su habent iube · in qua soluunt bibant · epithimū & ciminū · & iso
pū creticū · in coctura addes aque calide · & sic bibant · & post
escā uomicā prouocabis · & radices in oximelle infusas · prudium
ad satietatē comedant · & post comestionē oximel ipsū cū
aqua calida bibant · ita ut potus satietur · & sic uomicā pro
cabis · Quibus elleborum albū sic dabis · tolle rafanū & punges ex
elleboro · ita ut elleborum intra radices ꝯiunctū una die perma
neat · & eo sublato ad sanitatē dabis · ut manducent & uomitū
prouocabis · Quibus etiā oxiporiū adhibebis · & maxime calida frequen
ter danda sunt ·

Quartana notha maxime pueros & senex tem̄ . H a urinā al
bā hñt . & plus febrib; . quā frigore ꝑ urgent̄ . Quarū ho
re suū ordinē non seruant . s; p singła lustra horas deducu
ant addūt . sintis eos tem̄ . H causa nascit̄ ex flegmate & colib;
nigs . I forte fuint de manu sinistra . de uena sple
nis flebothomandi s̄t . Quib; & apoflegmatismata adhibē
da s̄t sic . Mitte staphisagriā tunsā in dulceois calicib; duob;
& aceti uno ubi infundis & ysopū & thimū p triduū coq̄s
& dab' ut gargarizent in sole aut ad balneū qa satis iuuat
t̄ . Catarticū & dab' q. flegma deponent . i . cocognidii ʒ ii .
cimin̄ ʒ a . pulegii . pipis an̄ ʒ iii . lactidos ʒ ii . eufor bii
ʒ i . Mellis q. sufficit . & cetā que flegma deponat̄ . Vomica
& ieiunus & post cibū ē puocanda ieiunis & sem̄ apii & pip
cū aqua calida bibe dab' . Quorū splen si intum[illegible] fuit cum
bit ut sup . Quib; & antidot̄ [illegible] uel dab' & non adiuto
ria . minime psunt tiriacā eis dab' . in po[illegible] . filonii da
b [illegible] & [illegible] ut scripta . Quib; sugi[illegible] cotidie da
b & [illegible] & p singlos pelisse adducas & sib
omnia [illegible] elebo[illegible] infunde
& cū eade aq̄ filonii ʒ ii . dab' [illegible]

Quartanarii duplices cū in q̄rtana [illegible] quos duos
medios hñt dies . p̄mo & & nouissimo [illegible] In
medio aut̄ unū die sanū hñt . & biduo iter̄ febricitant . S;
due quartane coniuncte uere s̄t . p typos ipās horas suas ag
noscas . S; ue n̄ sunt in horarū accessioē uariant̄ . [illegible] una
cardinal' n̄ ue̅ miscent̄ . uno die & una hora n̄ agnoscit̄ .
s; malū uel illa cōmotione . H duarū quartanarū s̄t diuisa i
Si quartanas uē notha se coniunx̄ aspi [illegible] sedata
ceaui sedm̄ sup scripta . ut scias q̄ dies sit quartane uē & n

ue . ut horis accessionum suarum . uel dierum sua adiutoria adhibeas . ui
si in die horas suas seruauerint . catarticas des uel adiutoria uel quar
tane . Si uero non seruauerint . adiutoria quartane nocte adhi
bebis . ut eodem die talem des medicinam . propter id est causa . aliud in
testinum . quia quemadmodum quartane sibi iunguntur . ita et
duplex est adhibenda curatio . ut in die unicuique febris eius ad
iutoria offeras .

Planete febres cotidiano tipo similes sunt . Nam frequenter in his
medici falluntur quamquam planetarum signa in medium diligenter ostendunt .
tamen rem in necessariam credidi admonendam . Scire te conuenit esse
planetas febres que nullius febris uel tipi habuerint indicia . Unde si ex
suis signis nullam periodicam febrem comprehendis esse . recognoscis esse
planetas . Namque febres uariando sui generis . an speciem ostendit .
perfecto febres erraticas quas greci planetas appellant esse demonstrant .
et qui porro eas [illegible] existimat a fiber [illegible] esse .
Nam plerumque febres cotidie tangunt . Et putantur dici cotidiane esse con
iuncte . Sed [illegible] cotidianas et [illegible] planetas habent distantiam .
quia cotidiana [illegible] necessario tipum patiuntur [illegible] sine tipo [illegible]
maxime [illegible] . et quando in die tangunt
et non [illegible] febres erraticas . ut possint habere inter
se intervalla [illegible] aliquotiens habent . et diem ameticam . id est sanum .
[illegible] bis et [illegible] subito semel in die tangunt . et i
terum recedunt ut bis [illegible] tangant . Sunt et quibus leuis tipus accidit
non semper [illegible] accessionibus . Sed ne tipo ipso accidente medici
fallantur . [illegible] uarietate accessionum . intelliges planetas esse febres .
quas latine erraticas dicimus . Que febres diuersis humoribus
infestantur . Quemadmodum uaria est ipsa febris et instabilis .
ita etiam corpus eius diuersis humoribus uariis humoribus infestatur .
Unde necesse est egritudine hac . ut quartarius efficiatur .

nisi ei medicine auxilio succurssũ. cũ eni colera rufa 7 nigra
inte se cõtendũt. 7 excubant. et plures febres nascuntur. sed quã hu
mores huius corpore excubant. quiescent opurt causã. Ergo
colera nigra paulo obtunsior 7 fortior ẽ. ceteris humoribus quam eadem
colã nigrã ceteros humores necesse ẽ obtinere quartanarium cum
certe fac. ergo ne adhuc michi tã seue quartane ueniant
causã. auxilio medicine congrue succurrere.

Precipuũ 7 magnũ auxiliũ ẽ catarticũ dare diuersa co-
lam 7 flegma deponens. quod tu medice quanta pigmen-
torum nosti colligere potes. ut intelligas. que pigmenta fleg-
maticos. que diuersos colicos deponant. l solvant. ut ex
diuersis collectũ pigmentis diuersos colicos 7 flegmaticos
deponant humores. 7 ex diuersis pigmenti. unũ catarticũ
facias. ita ut reparatũ sit. Quã uis catartica. tamen stoma-
tica danda sunt. Quibus utilit dat. uel ptisane cum ad misce-
diagridii modicũ 7 piperis grana xx. 7 epithimi quod sufficit.
Et si nõ fuit epithimũ. agaricũ mittis. melius si addas aliquid
balsami. ex omnibus modice mittes. ne amplius faciens homines t-
bes. isti mane comedant. Quibus dat piperis grana xx. si et-
tas minor fuit paulominus 7 ipsum catarticũ pro uires 7 etate
psperis dabis. omnia enim medici ẽ uidere. reparare utilit 7 epi-
thime adhibeantur stomachi. ante horã accessionis que calido unguen-
tantur. Sed 7 omnibus nichil pponendũ ẽ catarticũ quo humores
qui febres nutriunt deponantur. 7 cũ detracti fuunt. necesse ẽ
ut febres aputent.

De sinthomatibus in febribus. I.
De dolore capitis. II.
De eodem. III.
De paratidis
De lingua exusta. V.
De eodem. VI.
De pori causi. VII.
De fastidio. VIII.

xiiii De singultu . xv De eodem
xv De sicca et aspera lingua . xvi De neruorum tremore .
De abstersione . xvii De emalfatione .
xvi De sistantia sudoris xviii De eodem .
xvii De cognitione sudoris .
xviii De uesice causis .

NUNC diligentius et ualde considerantes et quantum possumus perpensan quale uel quantum ipsa febris iuxta suam naturam uirtutem uel quale iuxta suum genus sintoma afferat . egrotanti periculum . non enim mediocriter laborat . atque periclitatur qui ex febribus et sintomate id est dolore aliquo et uigiliis constringitur cum una res ex his per se tantum si sit assidua sufficiat extinguere hominem . unde perutilia et intellecta utroque uirtute . hec quales febres sint . et qualia sintomata earum . et si qua uehementiora et peiora sint . adeo magis attendas ut cum omni diligentia cures . sic doctus artifex non sis omnino piger ac neglegens atque non curans .

Ut puta si sit febriens quidam pletoricus et tamquam pletorica mala patiantur quod est habundans corpus malorum humorum crassitudine . et ex ciborum indigestione opprimantur uel commoueantur . et ipsum constringens uel dicimus stomachum . ex congestione indigestorum uel pinguium humorum comprimatur et suffocetur uel concludatur . ita ut nullam hanc exalationem sibi . pletoricus aliquos corruptos uomat humores . aut per humoris habundantiam laborans natura . clausis horum meatibus non inueniat liberum . et aperiat . et egestionis et periclitetur angustiis . Sed mihi facere conueniat non sui deam . utrum ad causam ad adipetum febris attendamus . tantum purgabimus nimietate ut dicimus pletoricis . Quod si fecerimus non sine grandi malo facientes . aut antea magis constringentes plenum . et laborantem humoribus purgabimus . et cum id factum bene perfecimus . et melius totum

corporis purgatione faciemus. Ubi vero sic fieri utile esse videt. ut a medio quod gravius est deduolbus obtineamus. sic postea id quod levius est atque facili curabimus. Nam sunt multos medicos ignaros non adhuc respicientes. plurimos hominum extinxisse. multosque gravissimo periculo subiecisse. aut certe in macronariam misisse. R. aut ante quam laborantem. et plenam stomachi corruptionem rupius humoribus ... purgarent. et corroborarent. aut sic conspiratione totius corporis facere purgatione. Sed et si cum fluxu ventris febricitantes pleraque sunt. non est alia aliqua huic adhibenda extrinsecus purgatio. et si non illa purgatio tantum sit que fit exponte per fluxum ventris quantum causa postulat. tam sufficiat. quia fluxus naturalis est. frequenter enim ipsa fit sisime ... que est domina corporis. Nam sepe multi non intelligendo existimare debere eos qui talia patiuntur. pluribus ... inoi... aut sanguinis ... ex se aut ... sponte fluente dato medicamine. amplioni purgare gravissimis eos periculis magis ... affligere. Sed et si quis plerosque corruptis humoribus ... purgari in dimalt... necesse ... aut semel ventris ... sanguinis ... plenitudo plethoris plerorum postulat. ... relinquendum est. ... frequenti ... sensibiles ... gustibus inferente ... virtute egrotan... conveniente. Ita generaliter ... maxime cavendum est. Si vigilius ... dolorem sibi eger sufficit. Et alio quolibet ... multas purgationes ... sanguinis detractione ... ce ... Non enim adhuc sufficit eger arbitrando ... si si ... aliquid accipiendum. ad curationem egritudinis. Si sit eger vehemens siccus et calidus sive in presenti anno factum ...

dimus. Incipiente enim causo l arcturi [illegible] stelle que
prius incipit a quinta decima kl augusti et extenditur usque nono
nas septemb. et est numerus dierum quinquaginta. Unde qui in hoc tempore sangui
nem detraxerint. finem vite fecerunt. eo quod medici causam tantum
attendentes. temporum rationem ignorantes sincoma causarum non
viderunt. Ita ergo sincoma fit [illegible] si frigidum tempus [illegible] hu
midum sit. Ob similitudinem nec tunc utile est fieri detractionem san
guinis l ventosas quia non minimum [illegible] prela [illegible] illi in
sicco et vehementi ut diximus. igneo tempus aere ablato [illegible] naturali
bilem corporis quo sustinebantur humore siccati nimium et aridi fac
ti subitis angustiis animam exalarunt. Similiter et illi qui nimis fri
gido aere et [illegible] amiserunt. per aliqua purgatione l detractio
nem sanguinis [illegible] corporis calorem. subito extinimo frigore
constricti [illegible] quia [illegible] frigdor ut nimi
[illegible] [illegible] ut [illegible] necat. quod
post [illegible] frigdore nimio [illegible] sanguinem [illegible] calido
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit ergo
et locorum [illegible] [illegible] considerandum est a nobis quia neque
nimis calidis [illegible] locis l regionibus auferendus est
sanguis [illegible] [illegible] exalitatione ad [illegible]
litate [illegible] [illegible] sit calido loco et calida regio
calor [illegible] attrahendis humoribus provenat non pre
ter. Similiter et in frigido loco et regione frigida. tempore et fri
gido [illegible] faciemus. Considerandum est ergo et fitis [illegible].
Nam multa [illegible] nimiam suffert exauritionem l evacuationem. neque
ieiunium in longum sustinent. quia si aliquo evacuatione [illegible]
tio mittunt et fastidium incipiunt pati [illegible] l si quod co
pulsi. et coacti acceperint digerere non possunt. [illegible] no
mine ipsi. aut indigerendo gravant [illegible] incipit

ce iam sunt et ma · o in hac parte cognitionis filius ipsa corporis
eius q egrotat ponenda ut dixi · 7 considranda e. Quot ad enim ca
lidi 7 sicci sunt natura si uehement 7 nimium purgent · facil 7 ni
mediocriter ledunt · qa 7 consuetudo n parua res e dec 7 uto
sibet · 7 nih idem in exauriendo 7 malis oib; ceteris reb; Scd
enim e an · tum consuetudo Nam illos q plimo utunt cibo 7
purgari solitisunt · l exauriri illos ne metuas · Si uehe
menti pgatioe uentris · 7 detractioe sanguinis exauriri
maxime si alia q testent hs purgatioe fieri maxime debe
Istos uo mediocriter exaurias · q antea leui purgari sunt · 7 ma
diu uehement puller purgatioem uentris l detractione san
guinis · Illos uo hoc insolitos · aut facil exauriendos
censeo n plus oia diligint psperus · 7 id fieri exposcere causa
atq; postulare cognouis · Ad hanc g habitudine corpis
l qualitate uibis · 7 id considabis qa alii spisso 7 stricto cor
poe sunt ac ualido · 7 n facil sentiunt molestia · Itaq hos
tales corpe neuereaus semel 7 uehement purgare si erit
necessitas · aut detrahe sanguine quantu causa postula
uit · si nichil aliud dedicuso sit · ut sol q phibeat · Illos
uo q molli 7 fluido sunt corpe · imbecilli · 7 facil uicunt abo
re · nec fer molestias minime exauriendo censeo · si
id fieri manifesta causa postulauit · non solu detractio
ne sanguinis · sz 7 aliis q; qb;cq; purgatoiis l medicam
tis; mediocriter 7 fac semel ut diximus uehement tibis e
utendu qa ia uicti malfiunt · atq; deficiunt · Itaq
partib; paulati meli utun · 7 sine metu atq; piclo · Simi
lit considandu eade ratione · 7 mult e · qa nimia mole
corpis crassi l pingues sunt · aut nimia exilitate preti
es 7 macilenti satis · Quia 7 in hi detractio sanguinis de

uena nimia. & purgatio uentris uehemens non facile est nec
sine periculo fit. est enim in his quasi sinthomatica phisis & ideo fieri
habitudo corporis & etas quam. Nec enim pueri nec senex hoc po-
stulant sibi fieri. nec gaudent si facta fuerint sed eciam tristes
perturbantes. Et ut dicamus uniuersos iuxta rationem cau-
se considerantes diligenter exaurientur. non semel nec uehementer
sed partim & molliter abstinendo cibos mediocriter ieiuniis utimur
unicuique suo cibum dantes & potum. Curandus est stomachus cum fricati-
onibus rationabilibus. & clisteri non uehementi sed molli & congruo
atque tepato. Cibis medicinalibus utimur cerotis. embrocis.
& fomentationibus & liexopiris. & cataplasmate salubri. calidis
fomentis. & cucurbitis lenibus. uel cum foco. uel scapello. ut ratio ca-
use postulauerit. Hec non & lauacro utimur conuenienti tempore ni-
chil omnino inque facientes ne ledamur potius quam iuue-
mur. flebotomo utimur uos sigrandis & materia fuerit causa
excitatio sanguinis. & etas & tempus permiserit. & uires egrotantis.
Clisteri uos utimur. si uenter non obsequitur. & decocta febribus uentris
egestio. In his scibala constricta augmentat egritudinem fo-
mentationibus & embrocis ea curabimus loca que dolent. uel partim
uiret. gargarismate simplici uel electuariis tunc utimur.
cum tussis an singultatio egrotantibus infestabitur. & si fleg-
ma collectum in stomacho senserimus sucum ptisane adiuto
oximelle dabimus. aut apium benecoctum. si urina diffi-
cilerit cataplasmis utimur adiuuendas febres. id est lini
semine ex aqua & oleo roseo tantum decoctum. aut si senserimus
medias partes indignatas & in structure positas addimus fenu-
greci pollines & ordei uel tritici pollinem. aqua & oleum dulce. hic
addimus & mellis quod sufficit. & sic utimur & cucurbitis sordidis.
& paragoricas horum omnia obseruanda sunt. ut quando declinat

et quamdo commouent cause scire possint quia tali hora in-
clinatione fieri conueniunt. cibus maxime leuibus .i. fiat si uero
cum febris accedit. deposita enim et transacta febre paulatim
adducimus cibos bonos et digestibiles, ad recuperandam sensum con-
stitutionem et ad confirmandam sanitatem. De capitis dolore

Si quis dolet capite ut solet et sit abstinens et coloris pallidi
et patitur ut uomat et uomit aut colam rubeam aut
flegma aut utrumque. Nullo autem euidenti signo circa uen-
trem cause alicuius existente, unde possit panathumasin do-
lor capitis commoueri, perscrutare hec demum et diligenter considerare
debemus ne forsitan nimietas exsuberationis alicuius humoris
emfrasin meatus alicuius aut feruorem fecerit locorum corporis que sunt in
capite. Id autem sic potius cognosce. Interrogabis aut totum caput
doleat atque tendat dolore, aut in una aliqua parte capitis ue-
hemens insederit dolor. Deinde interrogabis utrum ille dolor
cum grauitate sit .i. quasi pondus aliquod grauet caput, uel tendat aut con-
geratur aut pulsetur. Nam si cum pondere erit capitis dolor signifi-
cat habundantiam humorum. Si uero cum compunctione uel confricatione hu-
morum feruentium significat acerrimam exalationem uel eua-
porationem. Si uero cum pulsu et quasi cum percussione feruo-
rem et calorem significat. Si cum tensione et quasi tendat
caput doloribus sine pondere et pulsu indigeste uentositatis [illegible] capi-
ti significat et tumoris ipsius habundantiam. Si uero tensio ip-
sius capitis cum pulsu erit feruorem atque indignationem significat
membranarum quibus cerebrum inuoluitur. Si autem cum pondere erit capi-
tis tensio habundantiam significat humorum infra ipsius mem-
branas congestam atque constrictam. Cum ergo omnia ista diffinita
ratione manifeste cognoueris, inquire et considera rursus causam
.i. originem quid id faciat. Ipsa enim causa uniuscuiusque passionis aut

[illegible] ostendit . i . si habundantia et inmunditas erit et ala
[illegible] et corporationis feruentium humorum . prouide et cognosce ne
ex immunditate febrium ebullient humores . vel bilis quibus constantius et ef
fumi locis suis caput cerebrumque petierit . aut propter infirmitatem
partium capitis . aut propter inmunditatem et habundantiam humorum in toto
corpore que totum corpus grauat suo pondere . et hanc quidem habun
dantiam non difficile poteris ab purgatione et euacuatione totius cor
poris . Illam vero causam que propter inbecillitatem in parte capitis fit
curabis . in tantum in ea parte sit maniaspasin congrue facies .
sanguine uasis clistere . et ligaturis constringas crura et pedes . et blan
de confricabis manibus . et si necesse sit aliquid detrahas sanguinis .
et alia contraria parte . Ipsam vero partem curabis sic . Si necesse tempore
maniaspasis fit embrocacapitis utaris . que possit abigere . et re
pellere causam a parte capitis . Deinde aliis adiutoriis que pos
sint purgare et euacuare . Sic est postremo que possint confir
mare et corroborare . Repellit et abigere oleum uiride . i . re
cens et nouum . necnon et oleum roseum idem facit . et per se ipsum et cum
aceto mixtum . et quecumque sunt sibi natura similia . i . oleum in quo pa
paueris sunt infusum . et frondes vel summitates oliue tenerrime et
permolles . redacta . et ruta et salice vel similia tenuia et uiride . Atten
dendum vero est . his [illegible] aquosi et frigidi humores in capite ha
bundauerint [illegible] calidi et olei frigidi embrocabis cap
[illegible] atque purgat . atque detrahit et humores calens oleum . oleum
[illegible] i . purum et magis id facit id facere . Si sic uetus a
si [illegible] oleo bulliat a radices cucumis agrestis . Nam
[illegible] fomentando purgabis medicamentis et in ualde spissos
et grosses humores . Sed vero crossiores et satis spissos humores pur
gare uolumus . decoquimus infusum serpillum . spondilium vel pulegium . vel ne
peta . menta aut sisimbrium . que his talia et uehementer purgant . et dicu

ce tribuunt · et lacrata relinquunt rubra · uno ...
his uti omnium usq; ad sanitate opleta · et si necesse ...
p purgari · p palatiu · et p nares · et faciem · et sternu...
puocab. In balnei aere siccis cap sabanis o uulsi...
cab nō uttus oleo · u sale · nit · et sinapi · hec cura dic...
ti egrotanti. Nā qa exnimia febre dolor capitis ...
frigidis effectu atq; uirtute ebrocabunt · i · ro oleo ...
rodano. hc aceto · et oleol' ex papau ... ~~ffecto~~ oleo ...

P quantitate febriu capitis dolore ee dicimi ...
qua parte incubuit febris · uenas g ei loci ...
sio ei febri e · extendit eu dolor capitis. Unde gci ...
ma dict. Nā et augente febre auget dolor capitis ...
xante laxat. Q uaquā ea passio em abipis audiant ...
patiunt · tam manifeste h signa st ei passiois · q ...
ei sepe grauio grauedo e · et eu passio ... ee ...
nifestu e te mag cap comoueri a febre · et dolore ...
ubi augmentu ei uires accepit · fit manifestius dolor ...
grauiois maxie tempor. Deinde toti capitis sequit ...
tam ostendit quedā agitatio i facie quā gci ...
nolant · qa nonnunquam oculi eoy rubescunt · et ...
pebre u tardi mouent · p er multitudine humor ...
uantium · tacent plerisq; et tumescunt uene ...
oculi q; eoy u clare cernunt · ut audiunt ...
bu q; eoy oculo s fumi risos ostendunt ...
dolor cepit minui · si nunquam subito et sine ratione ...
dolor capitis · ex qua re suspectio ee a febre ...
que gci paricopen uocant · l' causa ...
nitis signa sunt. Cura.

O portet his h adiutoria adhibe · i · mollis ...

1

1

1

1